111E JAARGANG — NO.: 185 ZATERDAG 13 AUGUSTUS 1994

AMIGOE

VANDAAG

* Problemen over lesmateriaal p.2
* PNP gaat reorganiseren p.3
* Regering geeft SPA gelijk p.5
* Jong Holland klopt Sithoc p.7
* Fedebon beschuldigt management Sunset Beach p.11

...ERROL COVA...
...afwezig...

Prekè

Errol en Vigdis: lesmaterialisten

Iran in tegenaanval tegen Argentinië

Buenos Aires waarschuwt voor nieuwe terroristische aanslagen

BUENOS AIRES — De Argentijnse regering heeft gisteren gewaarschuwd voor nieuwe terreuraanslagen in het land. "Op geloofwaardige wijze heeft ze vernomen, dat er een mogelijkheid is van een nieuwe aanslag door het internationale terrorisme op Argentijns grondgebied", zo stond in een verklaring, die in Buenos Aires is verspreid.

Deze inlichtingen heeft de regering naar eigen zeggen gekregen van veiligheidsorganen, die hoogst betrouwbaar zijn. De concrete dreiging beperkt zich niet tot het Argentijnse grondgebied, maar omvat ook de buurlanden, zo deelde de regering mee. Zij verklaart haar waarschuwing 'verwarring en angst' onder de bevolking te vermijden.

Ondertussen werd uit Paraguay de aanhouding gemeld van een 31-jarige Libanees. De autoriteiten sluiten niet uit dat hij iets te maken heeft met de aanslag in Buenos Aires van half juli, waarbij ruim honderd mensen om het leven kwamen. Hij was in Ciudad del Este aan de grens met Brazilië gearresteerd. Een rechter zei voor Radio-Continental in Buenos Aires, dat de man gezocht werd in verband met economische delicten. Er zijn echter ook aanwijzingen voor andere illegale handelingen in Ciudad del Este en mogelijk ook in Argentinië.

De Paraguayaanse televisie zond de aanhouding van Akram Farhat rechtstreeks uit. De aanhouding geschiedde door rechter Carlos Monges, die geholpen werd door ruim tien politiemensen, enkelen van de Paraguayaanse politie en anderen van Interpol.

Vier Iraanse ex-diplomaten tegen wie een Argentijnse rechter een arrestatiebevel heeft uitgevaardigd in verband met de anti-joodse aanslag, dienen een klacht in wegens smaad. Dat heeft Iran gisteren officieel meegedeeld.

"De Verenigde Staten en Israël hebben in het openbaar geprobeerd het onderzoek van de Argentijnse rechter Juan Jose Galeano te dwarsbomen", zo staat in een brief van de Iraanse minister van Buitenlandse Zaken Ali Akbar Velayati. Hij heeft het schrijven aan de Argentijnse zaakgelastigde laten overhandigen.

Velayati heeft een erg kritische kijk op de kroongetuige in het rapport van de Argentijnse rechter. De Iraniër Manouchehr Motamer, die asiel zoekt in Latijns-Amerika, is volgens de minister 'een omstreden persoon van wie vaststaat, dat hij vaak een valse identiteit heeft aangenomen en nergens op slaande eisen heeft gesteld".

Verdriet om een politieke moord

■ PORT-AU-PRINCE - *Een Haitiaanse vrouw en haar kinderen rouwen om de dood van hun echtgenoot en vader die gisteren door zwaar bewapende burgers in de straten van Port-au-Prince werd vermoord. Buren wisten aan de pers te melden dat het ging om een politieke moord.*

(AFP-satellietfoto)

In Bosnië

VN waarschuwen voor opheffen wapenembargo

SARAJEVO — De Verenigde Naties betwijfelen of zij hun vredesmacht in Bosnië kunnen handhaven, als de Verenigde Staten hun zin doordrijven en het wapenembargo tegen de Bosnische moslims laten opheffen.

De VN reageerden gisteren in Sarajevo op de plannen van Washington. De Amerikaanse regering wil met het dreigement de Bosnische Serviërs dwingen tot het aanvaarden van een internationaal vredesplan voor het door een burgeroorlog verscheurde land. "Als de VS doorzetten, is het moeilijk om nog mogelijkheden te zien waarin de VN-vredesmacht kan blijven", aldus een woordvoerder van UNprofor.

De Amerikaanse president Bill Clinton liet eerder weten dat hij voor eind oktober de VN-Veiligheidsraad wil vragen om het wapenembargo op te heffen, mochten de Serviërs uiterlijk 15 oktober nog niet gereageerd hebben. De Bosnische Serviërs wezen vorige week het vredesplan af, dat Bosnië moet verdelen in twee etnische gebieden. De Serviërs zouden daarbij een deel van door hun veroverd gebied moeten inleveren. Het embargo is meer een hindernis voor het lichtbewapende, maar getalsmatig grote Bosnische leger, dan voor de goed uitgeruste Serviërs. Het Amerikaanse Congres dringt al maanden aan op opheffing van het embargo. Donderdag vergrootte de Senaat de druk op de regering.

NAPA

DEZE WEEK in Ñapa:

*** DAGELIJKS varen er grote en kleine schepen de haven van Willemstad binnen. Schijnbaar moeiteloos. Maar als het niet aan bekwame kapiteins en loodsen lag, zouden er door de verraderlijke stroming in de havenmond geregeld ongelukken gebeuren. Een reportage van Jeannette van Ditzhuijzen op pag. 1**

*** APNA, het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen, waakt over de inleggelden van de aangesloten ambtenaren. De fondsen worden waardevast belegd, zodat de gepensioneerden er straks verzekerd van kunnen zijn dat ze niets tekort komen. Een interview van Rolf de Meijer met APNA-directeur Edward Profet op pag. 3.**

*** 'ZAKEN en smaken' heet de nieuwe veertiendaagse rubriek verzorgd door Hans Vaders, waarin allerlei luchtige wetenswaardigheden over binnen- en buitenland. Deze week het accent op lekker eten en lekker drinken. pag. 4**

*** De Leerstoel Milieu aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen bevindt zich nog in de puberteit. Jeannette van Ditzhuijsen maakt in de rubriek 'Natuur en Milieu' de stand van zaken op aan de hand van gesprekken met diverse UNA-docenten. pag. 7**

*** DE BRITTEN kampen met een Victoriaanse erfenis. Alles mag, als het maar stiekem gebeurt. Hypocrisie viert hoogtij in een land waar de 'tabloids' dagelijks paginagrote foto's van blote dames publiceren. Een reportage van Bob Huët op pag. 8**

*** VERDER IN ÑAPA de rubrieken Buitenland, Zaken en smaken, Literatuur, de Kinderpagina, Natuur en Milieu, Ziek en gezond, Schaken en de wekelijkse Kruiswoordpuzzel.**

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van een gulden.

Palestijnsen in discusssie over vrijlating van hun kinderen

■ HEBRON - *Palestijnse vrouwen in discussie met een Israëlische soldaat aan wie zij naar hun zoon vragen, die aangehouden werd na rellen in Hebron en die vrijgelaten zou worden. Tijdens een schietpartij in het Arabische deel van Jeruzalem tussen Israëlische militairen en Hamas-strijders raakten aan beide kanten drie mensen gewond.*

(AFP-satellietfoto)

Vuurgevaarlijke 'Kleine' in kraag gevat op Bonaire

WILLEMSTAD — De beruchte J.K. alias 'Kleine' is eindelijk gepakt. Een attente douanier op Bonaire lichtte de politie in, toen Kleine met een KLM-vlucht naar Nederland trachtte te vluchten. De door de politie als vuurgevaarlijk bestempelde verdachte, was sinds mei van dit jaar voortvluchtig. Hij ontsnapte in die maand samen met een tweede gevangene uit een politiebusje, na te zijn voorgeleid bij de rechter-commissaris op het Curaçaose stadhuis.

Politie-woordvoerder Mando Davelaar verklaarde afgelopen maandag nog op de wekelijkse persconferentie, dat de politie vermoedens had dat 'Kleine' Curaçao had weten te ontvluchten. Dat bleek waar te zijn, want de verdachte arriveerde gistermiddag laat vanuit Venezuela op Bonaire.

Een attente douanier voelde dat er 'iets' niet klopte. Besloten werd de verdachte die vergezeld was van een vriend, te visiteren. De douane trof echter niets aan op hem en zijn reisgenoot.

Besloten werd het tweetal niet uit het oog te verliezen, terwijl vanuit Bonaire contact werd opgenomen met Curaçao. Toen de Bonaireaanse douaniers merkten dat de verdachten zich naar de KLM-balie begaven en een reis boekten voor Nederland, kreeg de douane nog meer argwaan. Vooral omdat het tweetal uit Venezuela kwam, maar toch tickets kocht voor een vlucht met een tussenlanding in datzelfde buurland.

De Bonaireaanse politie besloot daarop in te grijpen. 'Kleine' zat al in het vliegtuig, toen de ordebewakers hem arresteerden. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat een van de mannen een vals paspoort bij zich had. Al snel bleek dat de politie op Bonaire 'Kleine' in de kraag had gegrepen. Dit weekeinde wordt hij naar Curaçao overgevlogen.

'Kleine' is een van de drie mannen die het girokantoor te Janwé overviel. De overvallers maakten daarbij gebruik van vuurwapens met kogels met halfvolle mantel. Ze gingen er met een grote buit vandoor. Bij hun vlucht werd 'Kleine' op een SKS-bewaker. Die werd in de rechterbeen getroffen en is blijvend invalide, omdat de kogel zijn been verbrijzelde. De strafzaak tegen de overvallers moest reeds dienen, maar werd uitgesteld omdat 'Kleine' voortvluchtig was.

Nieuw voorstel VS over terugtrekking Israëlische troepen

Debat over teruggave Golan laait opnieuw op in Israël

JERUZALEM — In Israël is opnieuw het debat opgelaaid over een eventuele totale terugtrekking van de Golan-hoogvlakte in het kader van een vredesakkoord met Syrië. Aanleiding vormt de recente rondreis van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Warren Christopher. Volgens diverse meldingen zou premier Yitzhak Rabin tijdens Christopher's bezoek een nieuw aanbod voor een volledige Israëlische terugtrekking hebben gedaan.

Volgens de Israëlische televisie zou het gaan om een plan voor een gefaseerde terugtrekking, die is uitgesmeerd over een periode van vier jaar. Dit voorstel zou nog niet aan de Syriërs zijn overgebracht, onder meer omdat Christopher zelf eerst nog plannen zou willen uitwerken voor een demilitarisering van de hoogvlakte en van een 'symbolische strook land' aan de Israëlische kant van de grens met Syrië.

Rabin ontkende gisteren dat hij zijn goedkeuring zou hebben gegeven aan een totale Israëlische terugtrekking. Een woordvoerder van Rabin noemde het bericht 'ongefundeerd'.

Israëlische kranten meldden dat Damascus de Golan-hoogte in ieder geval terug wil hebben voor er in 1996 in Israël nieuwe verkiezingen worden gehouden. De Syrische president Assad zou bang zijn dat er weer een rechtse regering aan de macht komt, die afspraken zou kunnen terugdraaien. Volgens de krant Davar zou hij om die reden zich bij het bezoek van Christopher akkoord hebben verklaard met een Israëlische terugtrekking in twee jaar. Syrië zou verder een Israëlische terugtrekking eisen uit de 'veiligheidszone' in zuid-Libanon.

De Likud-oppositie in Israël bediende de Syrische leider gisteren op zijn wenken door naar aanleiding van alle geruchten te verklaren, dat zij geen enkel akkoord van de huidige regering met Syrië zal respecteren als dat teruggave van de Golan inhoudt. "Als we met Gods hulp aan de macht komen, zullen we de Golan-hoogte niet opgeven", zei Moshe Katzav, leider van de Likud-fractie in de Knesset. "En als er een dergelijk akkoord is, dan moet de regering van Syrië weten, dat zo'n akkoord ons tot niets verplicht en dat we eraan zullen werken het te veranderen."

De teruggave van de Golan is het hete hangijzer bij uitstek in de Israëlisch-Syrische onderhandelingen. Israël heeft in het verleden een gedeeltelijke terugtrekking aangeboden in ruil voor normalisatie van de betrekkingen en uitwisseling van ambassadeurs, maar Syrië heeft dat steeds van de hand gewezen. Bij het laatste bezoek van Christopher was de Syrische boodschap opnieuw, 'dat er over teruggave niet kan worden gemarchandeerd', zo zei de Syrische minister Farouq al-Shara eerder deze week.

Toeristen gewond bij bomaanslag in Istanbul

ISTANBUL — Negen personen, onder wie drie toeristen, zijn in Istanbul gewond geraakt door een bomaanslag op een busstation in het Europese deel van de stad. De verantwoordelijkheid voor de aanslag is tot dusverre niet opgeëist.

De fragmentatiebom was in een vuilnisbak geplaatst in het busstation van Bayrampasa. Zes Turken, een Tejech, een Roemeen en een Zweedse raakten door de explosie gewond. In de maanden van maart tot juni zijn drie doden gevallen bij zeker zes bomaanslagen, waarvan er vier in Istanbul plaats vonden.

De Koerdische arbeiderspartij (PKK), die sinds 15 augustus 1984 een guerrilla-oorlog voert in het zuiden en zuidoosten van het land, heeft vorig jaar een terreurcampagne tegen toeristische belangen aangekondigd. Mogelijk komen de daders uit kringen van de PKK.

Opnieuw Iraniër in Argentinië aangehouden

BUENOS AIRES — Een Iraniër is aangehouden in Argentinië. De kustwacht meldde dat de man is gearresteerd op het moment dat hij de boot wilde nemen naar Uruguay.

De Iraniër reisde met een vervalst Frans paspoort. De arrestatie had plaats kort voordat de regering waarschuwde voor een mogelijke derde aanslag op een joods doel in Argentinië.

Bijna 150 doden in gedrang kerk

BRAZZAVILLE — Ruim 143 mensen zijn in Congo omgekomen in gedrang toen paniek uitbrak bij een kerk. Tientallen mensen raakten gewond. Een ooggetuige meldde op de Congolese radio, dat de plotselinge paniek werd veroorzaakt door een slagregen op het moment dat de gelovigen de kerk wilden verlaten.

Anderen zeiden dat tienduizenden mensen die buiten stonden te luisteren naar een preek overvallen werden door het plotselinge noodweer. Toen ze probeerden het kerkgebouw binnen te komen, zou paniek zijn uitgebroken. In het gedrang kwamen veel mensen om, vooral kinderen en bejaarden.

De ramp gebeurde in de katholieke kerk Sint Pierre-Claver, één van de oudste van het land, in een zuidelijke wijk van Brazzaville.

Secretaris-generaal NAVO overleden

BRUSSEL — De secretaris-generaal van de Noordatlantische verdragsorganisatie (NAVO), Manfred Wörner, is vandaag op 59-jarige leeftijd overleden. Een woordvoerder voor de uit zestien lidstaten bestaande defensie-organisatie heeft dit in Brussel bekendgemaakt.

Wörner streed al twee jaar tegen kanker en had de afgelopen maanden rust genomen om te herstellen van een serie operaties. Het was de bedoeling dat hij in september weer aan het werk zou gaan. Wörner, een voormalige Westduitse minister van Defensie, werd secretaris-generaal van de NAVO in 1988, vlak voor de ineenstorting van de tegenpool van de NAVO, het communistische Warschau-Pact.

ISLAMABAD — Zeker 36 mensen zijn gedood bij hevige gevechten in Kabul, de hoofdstad van Afghanistan. Radio Kabul meldde dat elf mensen omkwamen toen bijna 200 honderd raketten insloegen in een woonwijk.

Bij gevechten in het zuiden van de stad vielen nog eens 25 doden onder de soldaten van premier Hekmatyar en zijn bondgenoot, de krijgsheer generaal Abdul Rasheed Dostum, zo meldde de radio die onder controle staat van hun rivaal, president Burhanuddin Rabbani.

Voorzitters Sitek en RK schoolbestuur laten verstek gaan

Feest in ITC: nieuw lesmateriaal scholen geeft benen om mee te lopen

= Hennie Harinck =

WILLEMSTAD — Grote mensen spelen andere spelletjes dan kinderen. Terwijl gedeputeerde Oswin Behilia zich in tweestrijd zat te verbijten of hij er nu wel of niet goed aan zou doen de kindertjes van Banda Bou en de *Angelitos* van Enid Hollander te laten optreden, zonnen Errol Cova en Vigdis Jonckheer-Mensing hoogst waarschijnlijk op hun volgende tactische zet in de 'schoolstrijd'. De voorzitters van onderwijsvakbond en schoolbestuur schitterden door afwezigheid op het feest in het ITC ter ere van de nieuwe schoolboeken.

'Harmonie' in het mijnenveld van het onderwijs. Voor de lieve vrede had de gedeputeerde van Onderwijs bijna toegegeven aan de druk van de Sitek. Want die wilde helemaal geen feestje. Aan de kinderen werd te verstaan gegeven dat ze misschien niet mochten optreden. Want reden voor feesten was er niet, kan worden afgeleid uit de signalen van de wegblijvers.

Cova had al een gele kaart getrokken tijdens een nieuwsuitzending van TeleCuraçao. Hoe kon de overheid nu een nieuwe rekenmethode introduceren zonder de leerkrachten eerst bij te scholen? En wat dacht de overheid wel niet; dat innovatie van het onderwijs al bereikt zou worden door simpelweg nieuw lesmateriaal aan te laten rukken?

Nu zijn de grote *issues* in het onderwijs terug te brengen tot kip-en-ei-kwesties. Door jarenlang te strijden over de vraag wat er nu eerst was, de kip of het ei, kan er aardig wat vertraging worden opgelopen in wat baanbrekend had kunnen zijn. Zeker als de woordvoerders sinds jaar en dag dezelfde zijn en er geen diversiteit van meningen tot de kaders lijkt door te dringen.

Er kan inderdaad eindeloos gestreden worden over de vraag of je nieuwe lesmethoden moet ontwikkelen, en of je die al dan niet in het Papiaments zou moeten vormgeven. En dan kan er ook fors gedebatteerd worden over de vraag of je eerst de boeken moet kopen, of dat je eerst de leerkrachten moet scholen. Een route die Cova kennelijk nog wel even wil voortzetten. Niet dat hij misschien ongelijk heeft, maar de kwestie is: wanneer en hoe maken woorden plaats voor daden. Niet alleen de kinderen smachten naar nieuwe impulsen, ook de onderwijzers zijn het wachten beu. Oud-onderwijsinspectrice Ruth Zefrin, die de helpende hand-boeken bij het ontwikkelen van 'Zonnig-Nederlands', zegt dat haar grootste zorg in het onderwijs de motivatie van de leerkracht is. Die voelt zich in de steek gelaten. Daar zijn demotiverende lesomstandigheden (slechte, vervallen schoolgebouwen, inbraken, te grote klassen, gebrekkig en saai lesmateriaal) debet aan. Zefrin: "Maar ik heb vertrouwen in de onderwijzers. We moeten middelen vinden om het smeulende vuurtje weer aan te wakkeren." Dat kan volgens haar door uitwisseling van ervaringen, door te vergaderen. Kortom: door de onderwijzer uit zijn isolement te halen.

Daar bieden de nieuwe boeken en methodes alle gelegenheid voor. Want zowel 'Zonnig Nederlands' als 'Realistisch en Wiskundig Rekenen' vergen een ommeslag in benadering van de leerling waar nog het nodige over gepraat zal worden met collega's. Bijbehorende 'lessen' voor de onderwijzer zijn dan ook onontbeerlijk. Zefrin: "De methodes zijn minder schools. Niet het domweg opdreunen van tafels, maar werken met de leefwereld van het kind."

De *tour de force* van de Fundashon Material pa Skol (FMK), die het lesmateriaal aanpaste, werd door de kinderen in elk geval vertaald tot een speels lied. In het ITC werden enkele honderden leerkrachten verrast door zingende, declamerende en dansende kindertjes. Oswin Behilia: "Om die kinderen gaat het. Laten we stoppen met ruziën."

Nieuw Beleid-voortrekker Stanley Betrian (het lesmateriaal is één van de actiepunten van Nieuw Beleid) hield het minder algemeen. "Renovatie is geen onderonsje van de overheid met de vakbond of het schoolbestuur. Dat gaat de gehele gemeenschap aan." Hij noemt dialoog en reële participatie van alle betrokkenen dé manier om tot consensus te komen. "Overeenstemming over de rekenmethode is er nog niet, maar die moet er komen in het belang van de kinderen." Aan Behilia vroeg hij een actieve bijdrage aan het Nieuw Beleid. "U heeft het Nieuw Beleid ooit omschreven als een revolver zonder kogels. Aan u om de eerste kogel af te vuren."

De directrice van FMK Suzy Giskus benadrukte tenslotte het belang van de nieuwe impuls aan het onderwijs. "Daarmee zijn we er nog niet, maar we hebben nu tenminste benen om mee te lopen."

■ *De 'engeltjes' van Enid Hollander brachten tijdens de presentatie van het nieuwe lesmateriaal voor de basisscholen enkele meezingers ten gehore, waaronder het hitje 'Mi kore den mi tata su truk'. Vooral de kleine Angelito (op de voorgrond) stal de show.*

Invoering uitgesteld

Roodlichtcamera's worden getest

WILLEMSTAD — De eerste foto's met de roodlichtcamera's zijn gemaakt. De automobilisten, die geregistreerd zijn voor het door rood licht rijden, hebben mazzel: het is nog maar een test.

Eind juli zouden de camera's, vijf in totaal, in gebruik genomen worden. Erg voorbarig, meent het hoofd van de SKS, Ricardo. Zijn dienst is belast met het beheer van de apparaten, evenals het afdrukken van de foto's van overtreders. Daarvoor moet echter eerst een donkere kamer ingericht worden bij de SKS. Ricardo: "Daar zijn we nu mee bezig. Ook moeten de camera's eerst getest worden. De eerste test heeft uitgewezen dat er een onderdeel ontbreekt, dat nu besteld moet worden. Als dat is gearriveerd zal er een tweede test plaatsvinden."

De roodlichtcamera's maken twee foto's van de overtreder. De eerste foto wordt genomen als de automobilist over de streep rijdt en de tweede als het rode stoplicht genegeerd wordt.

Het technisch vernuft zal voorlopig niet in gebruik genomen worden. Behalve een technische reden, heeft dat volgens Ricardo ook te maken met het feit dat er eerst een informatiecampagne opgezet zal moeten worden. Hoelang die campagne gaat duren is niet bekend.

Wanneer de vijf camera's operationeel zijn, zullen ze via een rouleersysteem bij de verschillende kruisingen geplaatst worden.

Ricardo denkt niet dat er veel automobilisten zullen zijn die de camera's zullen proberen te ontlopen, door bij voorbeeld de nummerplaat met donker plastic af te dekken. "Dat is verboden en deze mensen vallen uiteindelijk toch wel door de mand bij politiecontroles", zo denkt Ricardo.

ABVO: spanning bij Sociale Zaken onverminderd

WILLEMSTAD — De ABVO blijft bezorgd over de spanning bij de dienst Sociale Zaken over de gewapende functionarissen. Vanmorgen moest de ABVO tussenbeide komen in een conflict tussen ABVO-leden en gewapende bewakers.

De bond roept de gezaghebber, het Bestuurscollege en het hoofd van Sociale Zaken op de handen uit de mouwen te steken. Horsford, hoofd Sociale Zaken, kondigde eerder deze week aan dat er een regeling wordt getroffen.

Naar verluidt zal een procedure in gang gezet worden om de wapenvergunningen van de functionarissen in te trekken.

Missen te gast bij ABC

■ *WILLEMSTAD — Autobus Bedrijf Curaçao (ABC) introduceerde vrijdag het bustijdenboekje voor passagiers en toeristen. Gezaghebber Elmer 'Kadè' Wilsoe (zie foto) nam het allereerste exemplaar in ontvangst.*

De burgervader en gedeputeerde Abel Arrindell waren de eregasten bij de officiële presentatie van het busboekje aan sponsors, pers en Piet Sampsom van het Curaçao Tourism Development Bureau (CTDB). Die introductie werd bijgewoond door de kandidates van de verkiezing voor Miss Antilles.

Het boekje is voor het grootste gedeelte geschreven in het Papiaments, terwijl er voor de toeristen een gedeelte is opgenomen in het Engels. Dat gedeelte gaat over bepaalde routes en toeristische bezienswaardigheden op Curaçao. Daarnaast is ook een landkaart in miniatuur van Curaçao opgenomen in het boekje.

Pas in 1998 verandering Hoger onderwijs

AMSTERDAM — De onderhandelaars van PvdA, VVD en D66 hebben besloten niet meteen over te gaan tot de splitsing van het hoger onderwijs in een *bachelors-* en *masters-*fase. De drie partijen van de 'paarse' coalitie zien in dat zo'n grote stelselwijziging goede voorbereiding vergt en pas in 1998 of 1999 haar beslag kan krijgen.

Eerder werd bekend dat de veranderingen in het Nederlandse hoger onderwijs — Hoger Beroepsonderwijs en Wetenschappelijk Onderwijs — al in 1995 doorgevoerd zouden worden. De *Amigoe* berichtte gisteren dat deze plannen, die geënt zijn op het Angelsaksische onderwijs, ook van invloed zijn op de honderden leerlingen van de Antillen en Aruba die jaarlijks naar Nederland gaan om er te studeren.

De onderhandelaars Wallage (PvdA), Bolkenstein (VVD) en Van Mierlo (D'66) zijn het wel eens geworden over een bezuiniging van 915 miljoen gulden op de studiefinanciering, waar ook Antilliaans en Arubaanse studenten gebruik van maken.

De huidige basisbeurs van 515 gulden per maand wordt vervangen door een prestatiebeurs (een studielening, die bij goed gevolg wordt omgezet in een gift) gedurende de *bachelors*-opleiding. Voor de latere studiejaren voor een *masters degree* moeten studenten dan een lening afsluiten. De uiteindelijke invulling van de stelselwijziging wordt door de onderhandelende fractievoorzitters overgelaten aan de minister van Onderwijs en Wetenschappen.

Vrouwenconferentie in Caribbean Hotel

WILLEMSTAD — Komunidat Resurekshon i Bida organiseert dit weekeinde een vrouwenconferentie in het Caribbean Hotel. Het onderwerp is 'De invloed van de vrouw in de maatschappij'. De spreeksters zijn dr. Margaret Idahosa uit Nigeria, Blossom White uit Jamaica en Virgilia Aiken uit Curaçao. De conferentie wordt vanavond om 19.00 uur geopend.

Op 15, 16 en 17 augustus zal dr. Benson Idahosa tevens lezingen houden in Cine-Rio te Suffisant. Het onderwerp: 'Verwacht uw wonder, Jezus leeft'. De lezingen vangen om 19.30 uur aan.

Benson Idahosa is oprichter en aartsbisschop van The Church of God International. De kerk beschikt over zes miljoen leden en ongeveer 6.000 kerken.

Vermoorde ING-directeur wordt in Naarden herdacht

NAARDEN/WILLEMSTAD — In de Grote Kerk in Naarden-Vesting (bij Hilversum) zal dinsdag een herdenkingsdienst worden gehouden voor de ING-topman Leendert-Jan Schalm die van de week op Sint Maarten bij een roofoverval werd gedood. De bankdirecteur zal vervolgens in besloten kring worden gecremeerd.

De Telegraaf schrijft dat Schalm vrijdag lag opgebaard in de aula van de ING-bank op Curaçao. Verscheidene familieleden waren naar Curaçao gekomen om hem de laatste eer te bewijzen en hem te begeleiden op de terugreis naar Nederland.

Volgens het ochtendblad is het nieuws over de moord op de ING-directeur die vorige week zaterdag in Naarden in het huwelijk trad en op huwelijksreis op Sint Maarten was, op de Antillen als een bom ingeslagen. "Veel mensen zien het als het zoveelste bewijs dat de machthebbers te weinig doen om de stijgende criminaliteit op de eilanden aan banden te leggen. Met name de gewapende roofovervallen op toeristen komen op de vakantie-eilanden steeds vaker voor en veroorzaken onrust onder de lokale bevolking en bezoekers", aldus *De Telegraaf*.

Het blad meldt dat de politie op Sint Maarten nog geen spoor heeft van de drie inbrekers die woensdagochtend in alle vroegte op heterdaad werden betrapt door de ING-directeur. Gisteren was het speciaal geformeerde politieteam bezig met het nemen van ballistische proeven om vast te stellen met welk wapen de dader heeft geschoten. De autoriteiten zouden in onderhandeling zijn met de bank om een geldelijke beloning uit te loven voor tips die leiden tot de aanhouding van de moordenaar van Leendert Jan Schalm.

Speciale aandacht voor de 'kamishibai'

NANA haalt geliefde schrijvers naar Antillen

WILLEMSTAD — Zevenhonderd voordrachten van kinderboekenschrijvers voor dertigduizend kinderen en vijf internationale kinderfilms: het Kinderboeken- en Kinderfilmfestival van de Stichting Culturele Manifestaties NANA is wegens doorslaand succes geprolongeerd. Elf vooraanstaande schrijvers - waaronder Roland Colastica, Jan Terlouw, Nydia Ecury, Yvonne Keuls, Paul van Loon en Sjoerd Kuyper - maken een tournee langs de scholen.

■ *Sjoerd Kuyper schreef het verfilmde jeugdboek 'Het Zakmes'.*

Op Curaçao wordt het festival gehouden van maandag 31 oktober tot en met vrijdag 11 november. De schrijverskaravaan trekt langs alle Antilliaanse eilanden en zal ter afsluiting Saba aandoen op 25 november.

Organisator Ruud Bosch kon ook dit jaar weer dank zij subsidies van het KabNA, het ministerie van WVC, de ministeries van Onderwijs en Kultuur van de Antillen en Aruba en de Nederlandse Taalunie aan de slag met leesbevordering op de Antillen. "We hebben vorig jaar nog niet alle scholen bereikt. Dat maken we dit jaar goed." Inmiddels zijn de schoolhoofden en leerkrachten op de hoogte, en de belangstelling is overweldigend, aldus Bosch.

Ter voorbereiding verzorgt Irene van Herksen voor de Openbare Bibliotheek en Sedukal op 31 augustus een - verplichte - workshop voor leerkrachten van deelnemende scholen met als thema: hoe kan ik me voorbereiden op het bezoek van de schrijvers en hoe ga ik met lesmaterialen om.

Het thema van het festival is 'De Nacht', analoog aan de Kinderboekenweek in Nederland. In samenwerking met de Stichting ABC/Kom Op brengt NANA een voorlees/vertelpakket naar de Antillen. 'Een verre reis naar heel dichtbij' en de vertaling in het Papiaments 'E biaha largu pa Djeipei' is gebaseerd op orale vertellingen en kan gebruikt worden in combinatie met de 'kamishibai' of het vertelkastje, naar een idee van Olga Orman. Het tweetalige pakket activeert de zintuigen, de kennis van begrippen en biedt bovendien een ontmoeting met andere culturen, aldus NANA-bestuurslid Orman. "Het heeft een antiracistische boodschap."

WILLEMSTAD — De politie heeft in een woning aan de Gosieweg drie mannen aangehouden. Het drietal maakte zich schuldig aan inbraak. Zij waren via het dak en plafond de woning binnendrongen. Het betrof de 33-jarige F.F., A.R (30) en R.C. van 32 jaar.

Opleiding tot korist en koordirigent

WILLEMSTAD — De Stichting Educatie Dirigenten en Koristen begint op korte termijn met een opleiding tot amateur-koordirigent en korist. Het diploma wordt erkend door de Nederlandse ministeries van WVC en Onderwijs.

De opleiding voor amateur-koordirigent is een praktische opleiding. De belangrijkste vakken zijn: algemene muziekleer, muziekgeschiedenis, solfége (het zingen van blad en het gericht horen en herkennen van muziek en ritme), slagtechniek (de dirigent moet niet alleen de maat slaan, maar ook de nuances van de muziek in zijn slag inbouwen), stemvorming en koorscholing.

Gedurende de opleiding krijgt de dirigent uitgebreid zangles en leert hij de fouten bij anderen herkennen en welke technieken hij moet toepassen om tot een goed zangresultaat te komen.

De koristenopleiding leidt de cursisten op tot all-round koorzangers. Het begint vanaf het allereerste niveau met de praktijk van het zingen. Vakken als ademtechniek, stemvorming, zingen in verschillende talen, muziektheorie en solfége worden uitvoerig behandeld. De opleiding tot korist duurt twee jaar.

Voor nadere inlichtingen tel. 687148 of 375642 of postbus 4428.

Postzegels voor 1995

WILLEMSTAD — De dienst der Posterijen van de Nederlandse Antillen heeft onlangs het definitieve postzegel-programma voor het jaar 1995 aan de minister van Verkeer en Vervoer L.A.I. Chance bekend gemaakt. Het betreft een achttal postzegels die elk een thema of gebeurtenis zullen uitbeelden.

Op 19 januari zal een serie van 3 zegels worden uitgegeven gewijd aan het carnavalsfeest, dat van groot toeristisch belang is voor Curaçao. Op 8 februari zal een serie van 2 postzegels worden uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarige bestaan van het Monseigneur Verriet Instituut. Op 29 maart zal de laatste serie van vier van een reeks van 12 postzegels in de hondenserie worden uitgegeven. Op 17 mei zal van de standaardserie vijf zegels met de afbeeldingen van de vlaggen van de vijf Nederlands-Antilliaanse eilanden worden uitgegeven.

Op 17 augustus zullen de sociale en culturele zegels worden uitgegeven. Het betreft een gecombineerde uitgifte van 200 jaar slavenopstand en een jeugdfilateliezegel, gewijd aan de jeugdfilatelisten op Curaçao, Bonaire en de Bovenwinden.

Op 29 september 1995 komen de faunazegels uit met de afbeeldingen van katten, terwijl het programma wordt besloten met de uitgifte van de kinderzegels in oktober en de decemberzegels op 1 december. De ontwerpers van de verschillende zegels zijn: de heren Robert A. Willems, John Baselmans, Richmond Gijsbertha en het echtpaar Herman en Daisy van Bergen-Casimiri.

Student Pourier

WILLEMSTAD — 'Dialogo', de uitgave van de stichting Forsa, heeft in haar juni-nummer een artikel staan, waarin journalist Mike Willemse premier Pourier ten tonele voert in een interview. Willemse dook ook in Pourier's studentenleven.

"De huidige premier heeft gedurende zijn studie in Nederland ook een sportieve indruk gemaakt', schrijft Willemse. "Het bij de ontgroening behorende *Groenenboekje* vermeldt: 'Voorzichtig! Foet heeft boksles gehad'. Dezelfde ontgroeningscommissie schrijft overigens verderop iets dat voor de meeste Antillianen heel herkenbaar is: 'Verzoeke er rekening mee te houden dat foet niet makkelijk fietst'."

Grootscheepse reorganisatieplannen PNP

Met ferme passen naar het jaar 2000

WILLEMSTAD — De PNP hoopt als een phoenix uit haar as te herrijzen na de interim-bestuursverkiezing en de reorganisatie die daar op volgt. Zelfs een nieuwe naam moet, afgaande op het titelblad van het concept-reorganisatieplan, niet uitgesloten worden: Partido Nashonal di Pueblo Reforma, ku rumbo firme pa aña 2000. Op naar het jaar 2000.

=door Marjo Nederlof=

De PNP heeft moeilijke maanden achter de rug. De enorme nederlaag tijdens de verkiezingen van februari kwam onverwacht. Het dagelijks bestuur van de partij wijt dat vooral aan de organisatiestructuur, die niet meegroeide met de 11 duizend kiezers in 1979 naar de 33 duizend kiezers in 1991. Dat is in elk geval de conclusie die het bestuur trekt uit een telefonische anonieme enquête onder 540 eilandbewoners en de gesprekken die de evaluatiecommissie met nog eens 300 PNP-gerelateerde personen had.

In elk geval moet de bestuursstructuur veranderen. De functie van voorzitter van de partij en lijsttrekker moeten worden losgekoppeld. Het dagelijks bestuur kan bovendien objectiever functioneren als daarin geen parlementariërs zitten. De dubbelfuncties van wijkleider/parlementariër bemoeilijken ook het functioneren van het partijbestuur, zo wordt opgemerkt. De vraag is bovendien of alleen de wijkleiders en vertegenwoordiger in het bestuur kunnen voordragen, of dat ook individuele leden stemrecht in de Algemene Vergadering krijgen. Het morgen in het Blindencentrum te kiezen interim-bestuur krijgt als taak de reorganisatie binnen uiterlijk twee maanden van de grond te tillen.

CONTACTEN

De reorganisatieplannen behelsen het instellen of uitbreiden van diverse commissies. Zo moeten de jongeren- en vrouwenvleugel stemrecht krijgen in het Algemeen Bestuur. Er moet een partijadviesraad van oud-parlementariërs worden opgericht en het vergaderschema van het adviesforum van zittende parlementariërs met het bestuur moet worden opgevoerd. Ook denkt de partij aan het oprichten van een wetenschappelijk studie- en onderzoekscentrum.

Verder wordt het instellen van een disciplinaire commissie overwogen. Die moet zich bezighouden met het weer op het juiste pad brengen van partijleden die zich niet aan de partijafspraken houden. Ook moet goed gedefinieerd worden wie namens de partij mag spreken. Er zal bovendien een communicatiebureau worden opgericht, dat de interne en externe communicatie in de breedste zin zal verzorgen.

Vooral dat laatste is een mooi plan, want met de communicatie is het slecht gesteld, zo klagen partijleden. Een voorbeeld daarvan is de morgen te houden vergadering voor een interim-bestuur. Wie zich beschikbaar stelt voor (her)verkiezing en wie er allemaal mogen stemmen is een dag van te voren nog niet aan iedereen duidelijk. Stemmen alleen de 25 wijkleiders? Of ook de mensen die op de staten- en eilandsraadlijsten staan? Met de huidige strijd om de macht binnen de partij maakt dat nogal wat uit.

De machtstrijd is ruwweg te verdelen in de 'groep Maria' (Liberia-Peters) en de 'groep Juancho' (Evertsz). De laatste groep is weer onder te verdelen in degenen die vinden dat de bejaarde oud-premier weer terug in de partij gehaald moet worden en degenen die zeggen 'dat Juancho zijn tijd heeft gehad'. Gilbert de Paula en Rufus McWilliam stellen zich morgen waarschijnlijk niet herkiesbaar. Maria Liberia-Peters wil wel weer in het bestuur, maar niet als voorzitter. Zij zal mogelijk Suzy Römer naar voren schuiven. Wilfred Lodowika, die onlangs in het openbaar aandrong op fundamentele wijzigingen in de partij, stelt zich wel kandidaat en lijkt een goede kans te maken. Zeker de helft van de 25 wijkleiders is van plan morgen 'voor verandering te stemmen'.

CURAÇAO

COMMENTAAR

Reorganisatie

De Partido Nashonal di Pueblo (PNP) houdt zondag een vergadering met de leden waarbij de plannen zullen worden uiteengezet voor de reorganisatie van de partij. Deze revisie moet gerelateerd worden aan het debâcle van de partij van Maria Liberia Peters bij de laatste statenverkiezingen, waarbij de PNP terugviel van zeven naar drie zetels.

Dat de kiezers zo massaal de groene partij de rug toekeerden, is ons inziens niet primair te wijten aan de partijstructuur. Het heeft eerder te maken met het feit dat de partijtop de contacten met de achterban is kwijtgeraakt, voornamelijk door de arrogantie van een aantal kopstukken die te lang in het bestuurszadel hebben gezeten. Er werd niet meer geluisterd naar wat er onder de bevolking leefde; er werd verwacht dat het stemvee blindelings achter de mannen en vrouwen in het Fort en het bestuurskantoor op Scharloo zou blijven aandraven.

Een voorbeeld daarvan was het op drammerige wijze tot het laatste moment blijven propageren van een autonoom Curaçao, terwijl - zoals bij het referendum van november '93 bleek - de kiezers bijna unaniem voor het behoud van een Antillen van vijf waren. Het succes van de PAR was dan ook voornamelijk het gevolg van het verkeerd inschatten van de politieke realiteit door de regerende partijen. (En trouwens ook door de MAN die zich later bekeerde om zich achter de nu regerende coalitie te kunnen scharen).

Reorganiseren bij de PNP heeft dan ook alleen maar zin als er niet alleen op papier veranderingen in de partijstructuur worden aangebracht, maar als er ook nieuwe mensen komen. Niet alleen in bestuur en partijraad, maar ook in de wijken, waar - Banda 'Bou is daar een sprekend voorbeeld van - vooral de jonge kiezers zich niet langer gebonden achten aan tradities en en aan gezapige barioleiders. Maar waar de stemmers op zoek zijn naar alternatieven en naar dynamische voortrekkers die de beloftes, die in fraaie programma's worden geëtaleerd, in daden kunnen omzetten.

Of de PNP deze harde les uit de praktijk heeft geleerd zal in de komende dagen moeten blijken.

Coalitieberaad BC/raadsleden

WILLEMSTAD — Op verzoek van PNP-leidster, tevens eilandsraadlid, Maria Liberia-Peters zal maandagmiddag een coalitieberaad plaatsvinden van BC- en eilandsraadsleden.

Het reces is weer achter de rug en de bedoeling is, dat iedereen weer met frisse moed als volksvertegenwoordiger aan het werk gaat, aldus Liberia-Peters in haar uitnodiging aan de DP, Nos Patria en PNP-vertegenwoordigers.

De bedoeling is, dat op de vergadering afspraken worden gemaakt over beleidsprioriteiten van de drie partijen in het halve jaar dat nog te gaan is tot de eilandsraadsverkiezingen.

Over ACS-zetel

Marcel Gumbs wil uitleg van Pourier

WILLEMSTAD — Statenlid Marcel Gumbs wil van premier Pourier precies weten in hoeverre er sprake is van 'grote meningsverschillen' tussen de Antilliaanse en Nederlandse regering over de vertegenwoordiging bij de onlangs opgerichte ACS (Associatie van Caribische Staten). Gumbs vraagt aan statenlid Will Johnson, voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, om de premier voor een vergadering uit te nodigen, zodat er 'zo spoedig mogelijk' duidelijkheid komt.

Zes personen aangehouden

WILLEMSTAD — Op luchthaven Hato arresteerde BNO donderdag een man met 2555 gram cocaïne in zijn bezit. Bij nader onderzoek begaven de BNO-agenten zich ook naar een plaatselijk hotel en een woning, alwaar nog eens drie aanhoudingen werden verricht.

In het hotel werden een man en een vrouw, verdacht van het handelen in verdovende middelen, aangehouden. De vierde verdachte werd in een pand in de buurt van Rooi Catootje gearresteerd. Die vierde verdachte is afkomstig uit Ghana.

In een tweede BNO-operatie werden in een kamer van een plaatselijk hotel twee mannen aangehouden. In hun bezit hadden ze 27 zakken hennep, 21 plastic zakjes cocaïne en maar liefst 64 pakjes cocaïne.

Isla-jeugd genoot van geslaagd vakantieplan

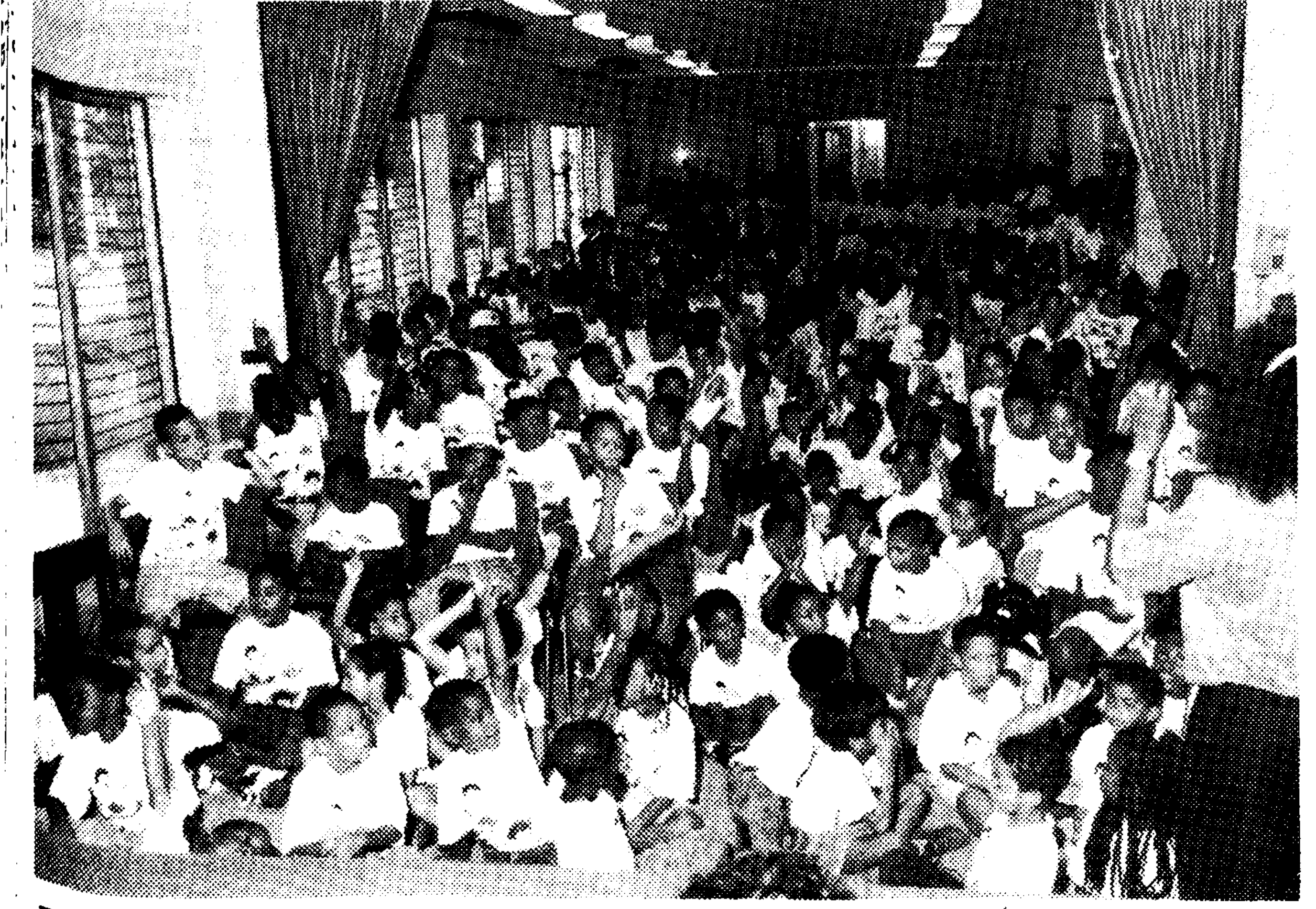
WILLEMSTAD - De Refineria Isla heeft in de periode van 25 juli tot 5 augustus voor de zevende keer een vakantieplan georganiseerd voor de kinderen van de werknemers van de raffinaderij. Gedurende tien dagen werden dit jaar 432 kinderen op aangename wijze bezig gehouden van de vroege morgen tot de late middag. Niet minder dan 53 jeugdleiders werkten onder leiding van coördinatrice Edic Bailey mee aan het project. Bij de opening van het vakantieplan werden de kinderen toegesproken door general manager Edmundo Cárdenas van Grieken, die bij zijn bezoek vergezeld werd door raffinaderij manager Winston Cadenas en directeur Human Relations José Luis Rodriguez.

De diverse evenementen voor de kinderen werden voornamelijk gehouden in het sportcomplex van Asiento op Rust en Burgh, maar er waren ook uitstapjes naar het bowling centrum te Damacor, Sentro Deportivo Kòrsou en Sentro Pro Arte. Uiteraard was er ook een excursie naar de raffinaderij zodat de kinderen konden zien waar hun vader of moeder werken. Het meest in de smaak viel een uitstapje naar Lagoen, waar de jongelui de dag genoten van zon en zee.

Voor wat betreft het meer serieuze gedeelte waren er lezingen van o.a. een tandarts, piloot, dokter, schrijver, architect, veeteler, computerspecialist en twee sportlieden.

Het vakantieplan werd besloten met een uitgebreide lunch in de ballroom van het Holiday Beach hotel, gevolgd door een show in Sentro Pro Arte door de kinderen zelf gepresenteerd.

■*Op de foto: de Isla-jeugd tijdens één van de lezingen in het kader van het vakantieplan.*

"Afsluiten enige wat overblijft"

Maandag loopt deadline Kodela voor Las Palmas af

WILLEMSTAD — Het Las Palmas Hotel heeft tot uiterlijk maandagmiddag de tijd iets te regelen inzake de afbetaling van de Kodela-schulden van bijna anderhalf miljoen gulden. "Zo niet, dan zit er voor Kodela niets anders op dan de water- en electratoevoer af te sluiten," aldus Kodela-advocaat Marius Römer.

Römer is in overleg met Gaye Noles, vice-president van de Gaming & Entertainment International n.v. (GEI) uit de Verenigde Staten, die van plan is in het hotel te investeren. Kodela wil van de GEI een bankgarantie voor de betaling van de maandelijks met 40 duizend gulden hoger wordende rekening.

Volgens Römer was de GEI niet op de hoogte van het feit dat eigenaar Plantijn in gebreke was gesteld en werd Noles tijdens zijn bezoek aan Curaçao door de 'deadline' van afgelopen donderdag volledig verrast. Noles zal vanmiddag kunnen vertellen of de GEI bereid is garant te staan. Als duidelijk wordt dat er -op zekere termijn- inderdaad betaald wordt, zullen de knoppen maandag niet worden omgedraaid. "Maar anders zit er niets anders op. Dat is natuurlijk niet goed voor het toerisme. Ik denk dan ook dat de overheid in dat geval ook wel iets zal doen."

AA wil verbod op vluchten vanuit Dominicaanse Republiek

American Airlines werkt ALM tegen

WILLEMSTAD — American Airlines probeert op alle mogelijke manieren te voorkomen, dat de ALM toestemming van de Amerikaanse luchtvaartautoriteiten krijgt om vanuit de Dominicaanse Republiek passagiers te vervoeren naar Miami en vice versa. AA heeft het Amerikaanse Department of Transportation gevraagd de ALM de zogeheten 'fifth freedom rights' niet toe te kennen. De ALM is na het wegvallen van de lucratieve Haïtiaanse markt naarstig op zoek naar andere markten.

American Airlines stelt zich op het standpunt dat vluchten van de ALM vanuit Santo Domingo en Puerto Plata niet vallen onder het luchtvaartverdrag dat in 1957 werd gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten. De Amerikaanse luchtvaartmaatschappij stelt zich verder op het standpunt, dat de ALM reeds toegang heeft tot grote markten in de VS, terwijl AA zich moet behelpen met de kleine Antilliaanse eilanden.

Advocaten van de ALM zijn van mening dat American Airlines elke concurrentie op de lijn Miami - Santo Domingo wil voorkomen, hetgeen strijdig is met het 'free market' principe. Volgens de advocaten is American Airlines doodsbang voor de concurrentie van United Airlines met wie de ALM een code-sharing overeenkomst heeft. American Airlines voert dagelijks vijf vluchten uit op Santo Domingo en twee op Puerto Rico.

Indien de Amerikaanse luchtvaartautoriteiten besluiten de fifth freedom rights — het recht om passagiers vanuit de Dominicaanse Republiek naar Miami en vice versa te vervoeren — niet toe te kennen, dan is dat een zware klap voor de ALM. Door het wegvallen van de Haïtiaanse markt lijdt de nationale luchtvaartmaatschappij dit jaar ongeveer tien miljoen dollar verlies.

American Airlines is inmiddels een grootmacht geworden in Miami. Ruim 8.200 werknemers zijn dienst van het bedrijf. Het luchtvaartbedrijf voert dagelijks, met haar zustermaatschappij American Eagle, 282 vluchten uit en vervoert jaarlijks ongeveer 14 miljoen passagiers vanuit Miami naar andere bestemmingen. Maar liefst 46 procent van het aantal passagiers (in totaal 28 miljoen) vliegt met American Airlines. Ter vergelijking: United Airlines vervoert slechts zeven procent.

American Airlines vliegt vanuit Miami op alle landen Midden- en Zuid-Amerika met uitzondering van Uruguay. AA is trouwens van plan in december op Montevideo te gaan vliegen. Verder vliegt AA vanuit Miami nonstop naar 71 Amerikaanse steden.

De Amerikaanse luchtvaartmaatschappij wil in de komende jaren het aantal vluchten uit Miami met 90 vermeerderen. Voor American is de Miami-hub één van de meest winstgevende.

Terwijl het gehele bedrijf vorig jaar een verlies leed van 110 miljoen dollar maakte American in Miami een winst van 70 miljoen dollar.

American Airlines heeft vergaande plannen om een nieuwe terminal te bouwen op het vliegveld van Miami. De nieuwe terminal zal American de mogelijkheid bieden om het aantal dagelijkse vluchten uit te breiden tot 250. Hierbij zijn de vluchten van American Eagle, ongeveer honderd per dag, niet inbegrepen. Door de gigantisch hoge kosten van de nieuwe terminal — ongeveer 1 miljard dollar — is er echter nog geen definitieve beslissing gevallen.

WILLEMSTAD —Vanaf het kruispunt ITC/Sonesta hotel tot de Coromoto kerk zal de Piscaderaweg van 15 tot en met 26 augustus gesloten zijn voor alle verkeer. Dit in verband met het aanbrengen van een nieuwe toplaag.

WILLEMSTAD — De gouverneur van de Nederlandse Antillen, mr J.M. Saleh, zal op zaterdag 13 augustus op Sint Maarten verblijven voor een ontmoeting met de gezaghebber en een kennismaking met de nieuwe gedeputeerden van het eilandgebied.

De gouverneur zal tijdens zijn bezoek worden vergezeld door mr J.Th. Jonkheer en mr G.J. Stortelers, respectievelijk directeur en stafmedewerker van zijn kabinet, alsmede door zijn adjudant, de kapitein der mariniers der Nederlandse Antillen S. Isenia.

Vandaag worden de puntjes op de i gezet

PvdA, D66 en VVD akkoord met paars regeerprogram

DEN HAAG — De fracties van PvdA, VVD en D66 zijn gisteravond op hoofdlijnen akkoord gegaan met het regeerprogram, dat formateur Kok hen 's ochtends heeft gepresenteerd. VVD-leider Bolkestein deelde na een vergadering, die ruim tien uur duurde, wel mee dat zijn fractie op vier punten 'schaduwkanten' ziet in het regeerakkoord, maar dat de liberalen geen voorbehoud maken. De PvdA wil nog op enkele punten verheldering, net als D66. De drie onderhandelaars Wallage (PvdA), Bolkestein (VVD) en Van Mierlo (D66) komen vandaag weer met Kok bijeen om de laatste puntjes op de i te zetten.

Bolkestein wil vandaag de volgens de VVD 'magere' voorstellen voor extra politieagenten aan de orde stellen. De liberalen vinden eigenlijk dat daar meer geld voor beschikbaar moet zijn, aldus Bolkestein, dan de beoogde 400 miljoen extra. Andere bezwaren van de VVD leven nog op het gebied van defensie, studiefinanciering en op het brede sociaal-economisch terrein. Bolkestein wilde niet aangeven welk punt dat precies betrof.

Over de andere onderdelen van het regeerakkoord oordeelde de VVD uiterst positief. Bolkestein noemde onder meer de lastenverlichting van bijna negen miljard gulden, de terugdringing van het financieringstekort van de overheid, de sanering van de sociale zekerheid en de gezondheidszorg.

Voor de PvdA gaat het vandaag nog om de precieze koopkrachtontwikkeling voor 1995 en om de vraag of er binnen het werkgelegenheidsbeleid van het nieuwe kabinet nog ruimte te maken is voor herverdeling van arbeid. Ook constateerde waarnemend fractievoorzitter Wallage dat er op het gebied van de gezondheidszorg wel 'een erg smal pad' tussen de standpunten van de betrokken partijen moet worden bewandeld.

D66-fractievoorzitter Van Mierlo zei gisteravond, ruim een uur na Wallage, dat zijn fractie 'zeer ingenomen' was met Kok's regeerakkoord. Ook hij wil vandaag echter nog een drietal punten aan de orde stellen. Daarbij gaat het met name om de ombuigingen in de studiefinanciering en om het emancipatiebeleid. Bovendien vindt Van Mierlo dat nog steeds niet goed duidelijk is hoe de coördinatie van het politiebeleid geregeld is. "Maar", aldus Van Mierlo, "wij kunnen heel goed leven met de tekst zoals die ons is voorgelegd".

Kok heeft de drie onderhandelaars vanmorgen om 10.00 uur uitgenodigd om de standpunten van hun fracties verder te bespreken. Hij wil dan de laatste punten en komma's van het paarse regeerakkoord met hen regelen. In de loop van de middag komen de drie betrokken fracties dan opnieuw bij elkaar om een definitief eindoordeel over Kok's regeerakkoord te geven. Luidt dat bij alle drie positief dan kan het aanzoeken van de bewindslieden beginnen.

Engelse bisschoppen eisen stop wapenexport Indonesië

LONDEN — Met het oog op de bezetting van Oost-Timor hebben de rooms-katholieke bisschoppen van Engeland en Wales de regering-Major gevraagd de wapenexport naar Indonesië stop te zetten. "Gerechtigheid en vrede zijn belangrijker dan economisch succes", aldus de bisschoppen.

De Verenigde Staten hebben kortgeleden bekend gemaakt, dat geen wapens meer aan Indonesië zullen worden geleverd. De bisschoppen vrezen dat Indonesië nu nog meer wapens uit Engeland zal betrekken. De afgelopen twee jaar was de Britse wapenexport naar Indonesië al gestegen.

Het Indonesische leger is bereid te praten over Oost-Timor met groeperingen die strijden voor onafhankelijkheid van de voormalige Portugese kolonie. Dit heeft een woordvoerder bekendgemaakt. Hij ging daarmee in op een voorstel van de rooms-katholieke bisschop van Oost-Timor.

"Wij zijn gereed en bereid te praten met iedereen", zei majoor Simbolon vanuit de Oosttimorese hoofdstad Dili. Hij verwelkomde het aanbod van bisschop Carlo Belo om bij onderhandelingen te bemiddelen. Hij verwierp echter diens beschuldigingen over moorden in Oost-Timor en de noodzaak voor een referendum over de toekomst van het gebied.

Belo haalde donderdag fel uit naar de Indonesische regering, die hij beschuldigde van moord, marteling en willekeurige arrestaties in het door Indonesië geannexeerde gebied. In een open brief riep de bisschop op tot het houden van een referendum over de toekomst van Oost-Timor.

"Het volk leeft in angst voor geweld", schreef de bisschop. "Onwettige organisaties hebben zich schuldig gemaakt aan onwettige moorden, straffen, marteling en willekeurige en illegale arrestaties."

Minister Italië beschuldigt joden van recordval lire

ROME — De druk op de Italiaanse premier Silvio Berlusconi is gisteren toegenomen, nadat een minister uit zijn kabinet een link had gelegd tussen de joodse kritiek op neo-fascisten in de regering en een recordval van de lire, de Italiaanse munteenheid.

Italiaanse joden noemden de regering anti-semitisch. Zij reageerden op uitlatingen van de minister van Arbeid, Clemente Mastella. Die beweerde dat de joodse financiers in New York, als kritiek op de neo-fascistische kabinetsleden van de Nationale Alliantie, bijdragen aan de ondermijning van de Italiaanse munt.

De affaire ontstond donderdagavond toen minister Mastella reageerde op de val van de lire na een vertrouwenscrisis binnen de regering, waardoor de centrale bank genoodzaakt was in te grijpen. "De Newyorkse joodse lobby maakt zich zorgen over de Nationale Alliantie (NA) in de regering. We moeten de joodse topfinanciers duidelijk maken dat (NA-partijleider) Fini zich steeds meer verwijdert van een nostalgisch rechts standpunt", aldus Mastella, geciteerd in meerdere kranten gisteren.

Joden in Italië reageerden woedend. Vooral de verwijzing naar veronderstelde joodse lobby's is niet in dank afgenomen. Regeringslieden 'zeggen dat ze zich distantiëren van het fascistische verleden, maar zij wakkeren bijzonder gevaarlijke haatgevoelens en vooroordelen weer aan', aldus de voorzitster van de joodse gemeenschappen in Italië, Tullia Zevi, in een brief aan Berlusconi. Mastella bood later op de dag zijn verontschuldigingen aan.

In een ander schandaal rond de Italiaanse premier volgde gisteren een nieuwe ontwikkeling met de bekentenis van Berlusconi, dat een manager van zijn zakenimperium Fininvest smeergeld betaalde aan de Italiaanse fiscus. De minister-president gaf de omkoperij toe. "De betalingen waren wat omvang betreft lachwekkend klein", aldus Berlusconi. De regeringsleider zelf zou niets hebben geweten: "Er is niets, wat mij persoonlijk kan raken."

Frankrijk wijst Turkse imam uit

PARIJS — Frankrijk heeft een extremistische Turkse imam uitgewezen, die had opgeroepen tot geweld tegen de Turkse regering. Minister van Binnenlandse Zaken Charles Pasqua had opdracht gegeven tot de uitwijzing van Kasim Unal met 'absolute spoed'.

Unal was vrijdag aangehouden in Sochaux, overgebracht naar het vliegveld Orly en 's avonds op een vliegtuig naar Istanbul gezet. De imam was hoofd van een moskee in Sochaux en had publiekelijk opgeroepen tot geweld tegen de Turkse premier Tansu Ciller.

De imam (30) werd bij aankomst in Turkije gearresteerd en zal maandag worden ondervraagd over zijn uitlatingen. Die zijn in Turkije een misdaad. Hij zou ook lid zijn van de Federale Islamitische Staat Anatolië (AFID), die wordt beschouwd als één van de meest radicale fundamentalistische sunnitische organisaties.

Afid wordt geleid door de in Duitsland woonachtige imam Cemalettin Kaplan, die in de Turkse pers wordt aangeduid als 'de zwarte stem'. In Turkije is een arrestatiebevel tegen Kaplan uitgevaardigd.

Zuid-Korea blij met akkoord

SEOUL — Zuid-Korea heeft positief gereageerd op het akkoord tussen Noord-Korea en de Verenigde Staten, dat een einde moet maken aan de meningsverschillen over het Noordkoreaanse nucleaire programma. Het akkoord is 'een positieve ontwikkeling', die een basis kan leggen voor een definitieve regeling, aldus een woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken.

Washington en Pyongyang bereikten zaterdagochtend overeenstemming over een reeks stappen om hun conflict te beëindigen.

Hanoi's vliegveld in rustieke omgeving

■ *HANOI - Een rijstveld wordt van onkruid ontdaan vlakbij de internationale luchthaven Noi Bai van Hanoi. De Vietnamese regering keurde de constructie goed van een nieuw stationsgebouw en van een taxibaan. Er is nog niet bepaald wanneer de bouwwerkzaamheden beginnen, omdat de noodzakelijke gelden nog niet in kas zijn. De begroting inzake dit project komt uit op een half miljard dollar.*

(AFP-satellietfoto)

Toch grote belangstelling voor Woodstock 94 concert

NEW YORK — **Voor Woodstock '94, waarmee dit weekeinde het gelijknamige en legendarische popfestival van 25 jaar geleden wordt herdacht, zijn 207.000 kaartjes verkocht. Nooit eerder werden in de voorverkoop zoveel plaatsbewijzen verhandeld.**

Toch valt het resultaat wat tegen. De organisatie ging er aanvankelijk vanuit 250.000 kaartjes te kunnen slijten. Begin augustus was dat aantal nog laag niet bereikt: Er lagen nog 100.000 kaartjes op een koper te wachten.

Vandaag om 11.00 uur in Saugerties, New York verricht rock-veteraan Joe Cocker de officiële opening van Woodstock '94. Er zijn optredens van oude helden als Bob Dylan, Johnny Cash en Peter Gabriel. Jongeren komen vooral af op bands als de Red Hot Chili Peppers, Porno for Pyros en Metallica. Vandaag deed het gerucht de ronde, dat ook de Rolling Stones — zonder Mick Jagger — en Van Morrison een verrassingsconcert zouden geven.

Het festival ging gisteren officieus van start met optredens van bands uit de omgeving. Problemen deden zich niet voor. Hoogstens was er wat vertraging bij het omwisselen van geld voor Woodstock-munten, het enige betaalmiddel op het festivalterrein.

Overal rond het festival zetten de concertgangers hun tent op. De organisatie had grote moeite de boel vrij te krijgen voor het verkeer. Maar de tenten kwamen, nadat ze waren verwijderd, weer terug.

De belangstelling voor Woodstock '94 is heel wat kleiner dan voor het concert van 1969. Toen kwamen er zo'n half miljoen mensen op af. Drie kwart van hen had geen geldig kaartje, maar dat belemmerde niemand om op het festivalterrein te komen. De organisatie gaf iedereen gratis toegang toen bleek dat de kaartcontrole niet werkte.

Duitse justitie vervolgt hoogste rechter ex-DDR

BERLIJN — De Duitse justitie heeft besloten tot vervolging van de voormalige president van het hoogste gerechtshof in de ex-DDR Heinrich Toeplitz.

De vroegere rechter en een andere jurist staan onder verdenking van rechtsverdraaiing en vrijheidsberoving, aldus een woordvoerder van justitie. Het duo zou in 1962 en 1967 hebben meegewerkt aan rechtszaken, die door de communistische machthebbers waren opgezet als zogeheten showprocessen met uitsluitend een politiek doel. De Duitse justitie spreekt dan ook over een schending van de mensenrechten.

De verdachte rechters veroordeelden meerdere personen tot levenslang of langdurige celstraffen wegens onder andere spionage en staatsgevaarlijke geweldsdaden. Maar de bekentenissen zouden zijn afgelegd onder dwang. Ook was er geen sprake van bewijzen voor de veronderstelde misdrijven.

WAARSCHUWING

De marinierskazerne Savaneta maakt bekend dat op DINSDAG 16 AUGUSTUS 1994 van 07.00 uur tot 22.00 uur, WOENSDAG 17 AUGUSTUS 1994 van 07.00 uur tot 22.00 uur en DONDERDAG 18 AUGUSTUS 1994 van 07.00 uur tot 18.00 uur schietoefeningen worden gehouden te VADER PIET. Er wordt geschoten met scherpe munitie. Het onveilig zeegebied bedraagt 4000 meter, terwijl het onveilig gebied aan landzijde wordt afgebakend met rode vlaggen en waarschuwingsborden en bij nacht met rode lantaarns.

ARUBA AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE
Open van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON
24333.
Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. **Pageboy 127-0379.**

TELEFAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE
11100 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
115.

****

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
zaterdag en zondag:
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokterG.R. van Trigt J. de Cuba via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel.: 74300) of via Alarmcentrum (115).
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter Br. Every via Centro Medico Dr. Rudi Engelbrecht (San Nicolas; tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

BOTICA
(nachtdienst)
Pabao di Brug:
Sta. Anna, Noord 41-B/41-C. Tel.: 68181.

****

VOOR BRANDGEVALLEN en ongelukken gelieveAlarmcentrale (tel.: 115) op te bellen.

****

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dr. Lili G. Beke-Martinez, tel.: 24696

****

WIT GELE KRUIS ARUBA ZUIGELINGENBUREAU
(Koningstraat 22, tel.: 24444)
Dagelijks geopend van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur; maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. Bel 37687.

****

HOME NURSING BUREAU ARUBA
Tel.: 34321.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE
Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
Open van maandag tot en met vrijdag van 08.00-16.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

FUNDACION RESPETA MI
(stichting tegen seksuele misbruik van minderjarigen)
Tel.: 24433.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124

****

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, tel.: 21720. Voor spoedgevallen buiten kantooruren tel.: 115.

****

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur speelavond. Voor opgave/informatie tel.: 24953.

****

PARKE TIRAKOCHI
(Kinderpark te Savaneta, achter kleuterschool Promé Paso)
geopend van maandag t/m zondag van 16.00-18.30 uur voor kinderen van 1-13 jaar.

****

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
(Goletstraat 5-A, Oranjestad)
Aanvangstijden van de diensten: **woensdag en zaterdag** om 19.00 uur

****

FUNDACION DIABETICO ARUBANO
(J. Irausquinplein z/n, Oranjestad)
Voor informatie: tel. 21215.

****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 The A-Team; 18.48 Style With Elsa Klensch; 19.08 CNN News; 19.30 Musical; 20.30 Miss Aruba Universe 1994; 22.30 Nos cu Nos. 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 12.00 Cartoons; 13.00 Ripiti y Gana; 13.30 Journey to the Mountaintape; 13.57 El Bautismo de su Bebé; 14.17 Movie: **Brass Target**; 16.07 Studio Sport; 17.30 Championship Athlwtics; 18.22 Movie: **Assassination**; 20.00 Week in Review; 20.45 Health Week; 21.00 Special: **Mr. Bean**; 22.00 Show-Time; 23.00 CNN News; 23.20 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 15.00 Cartoons; 16.00 Flintstones; 16.23 Inspector Gadget. 16.46 Woody Woodpecker; 17.10 Antilliaans Verhaal; 18.03 Sesame Street. 19.03 Science & Technology; 19.18 How Things Work; 19.31 Caribscope; 20.00 Telenoticias; 20.30 Golden Girls; 21.00 CNN International Hour; 21.30 We're You There; 22.03 Showbizz Today; 22.23 CNN World Report; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

ZATERDAG
DIVERSEN
SPORT
VOETBAL **(Liprof)**: 20.00 uur Bubali vs La Fama - Guillermo Trinidadstadion.

****

ZONDAG
DIVERSEN
SPORT
BASEBALL
(ABBA)
AA-klasse
10.30 uur Heineken vs Diario;
14.15 uur Marlboro vs Coastal - San Nicolas Sportspark.

WIELRENNEN
(Aruba Wielerbond)
07.30 uur start wegwedstrijd nabij voetbalveld vanb Universal (Pos Chiquito) richtinb Sabana Basora over een groot gedeelte van Aruba om te finishen bij WEB.
12.00 uur prijsuitreiking - Atlantis Apartments (Noord)

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon. 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds. G.J. Dekker.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur zondagsschool; 17.30 uur ds. G.J. Dekker.

****

MARINIERSKAZERNE SAVANETA
09.30 uur kerkdienst met als thema *Bidden, openstaan voor God*; voorganger vlootaalmoezenier G.J. Jorissen.

Politie weer aan het werk

Regering stelt SPA in gelijk in kwestie 'Vera'

ORANJESTAD — **De politie legde gistermorgen het werk neer naar aanleiding van het omstreden besluit van de politieleiding in verband met de bewaking van het goudschip 'Vera'. Geweigerd werd het besluit in te trekken en de politieman belast met de PB-1 die weigerde namen op te geven werd gerapporteerd. De SPA protesteerde bij de regering en werd na een gesprek met de minister van Justitie in het gelijk gesteld. De betrokken politieman wordt niet gerapporteerd. Hierop werd het werk hervat.**

Unaniem namen de SPA-leden in een vergadering op de POVA aan, dat het nu genoeg is en dat zonder uitstel tot actie wordt overgaan. Het beleid van commissaris Lucas Rasmijn en zijn staf werd volledig gekraakt in moties en brieven aan de regering.

Premier Oduber kreeg een brief, waarin de situatie uiteen werd gezet en werd medegedeeld dat het beleid van Rasmijn niet meer geaccepteerd kan worden. Met nadruk werd gesteld dat de SPA niet van plan is haar leden voor de bewaking van het goudschip in te zetten, aangezien hierdoor levensgevaar kan ontstaan.

In een brief aan commissaris Rasmijn werd de eis gesteld zonder uitstel het rapporteren van de hoofdagent J. Felten door de hoofdinspecteur Schepers ongedaan te maken. Opnieuw werd duidelijk gesteld dat de SPA niet bereid is één van haar leden in te zetten bij de bewaking van het goudschip.

Toen de commissaris aan deze eis niet voldeed legde de politie het werk neer. De politie trok naar de Raad van Ministers waar de brief aan premier Nelson Oduber en de minister van Justitie werd overhandigd. Daarna trok men naar de politiewacht Oranjestad waar de brief aan commissaris Rasmijn werd overhandigd. Vervolgens ging men naar de POVA-club.

De politieleiding trof de nodige maatregelen, waarbij onder meer gedetineerden op de politiewachten naar het KIA werden overgebracht totdat de actie was afgelopen.

In de middag werd de SPA uitgenodigd voor een gesprek met minister van Justitie Rudy Croes, die duidelijk de SPA in het gelijk stelde. Het rapporteren van Felten heeft dan ook geen gevolgen voor betrokkene. Toen het de SPA duidelijk was dat de regering achter haar standpunt stond en de politiestaf aan het kortste eind trekt, werd het werk hervat. Commissaris Rasmijn weigerde in dit stadium commentaar te geven.

Marathonloopster Lia Melis krijgt baby

ORANJESTAD — De voorzitter van de Arubaanse Atletiekbond ontving bericht uit Nederland dat marathonloopster Lia Melis, die gedurende een aantal jaren Aruba vertegenwoordigde op regionale- en wereldkampioenschappen, op 30 juli j.l. in Middelburg het leven heeft geschonken aan een gezonde dochter, genaamd Angelica. Vader van de baby is de tegenwoordig ook in Nederland wonende, bekende Mexicaanse afstandloper Maurizio Gonzalez, met wie Lia samenwoont. Hij vertegenwoordigt Mexico sinds vele jaren op internationale wedstrijden op afstanden van 1500 tot en met 10.000 meter. Op deze laatste afstand liep hij ooit een tijd sneller dan 28 minuten. Enige jaren terug tijdens een vakantie op Aruba trainde Gonzalez met Arubaanse atleten en toen hij onder andere met overmacht de jaarlijkse 10-km loop van Noord naar Santa Cruz.

Lia's beste prestatie is ongetwijfeld de Olympische marathon in Seoul in 1988 waar zij een Arubaans rekord vestigde met 2 uur en 53 minuten. Een jaar eerder liep zij tijdens de wereldkampioenschappen 'road race' in Lissabon de 15 kilometer in 55 minuten. Vorig jaar werd zij geopereerd aan een achillespees en bleef vervolgens gedurende haar zwangerschap in training. Op de dag van de geboorte, ruim twee weken prematuur, liep zij 's ochtends nog een 5000 meter duurloop. Over enkele maanden hoopt zij weer deel uit te maken van het wedstrijdcircuit. Atletiek-insiders zien vol verwachting uit naar de toekomstige prestaties van de ongetwijfeld getalenteerde atletiek-baby.

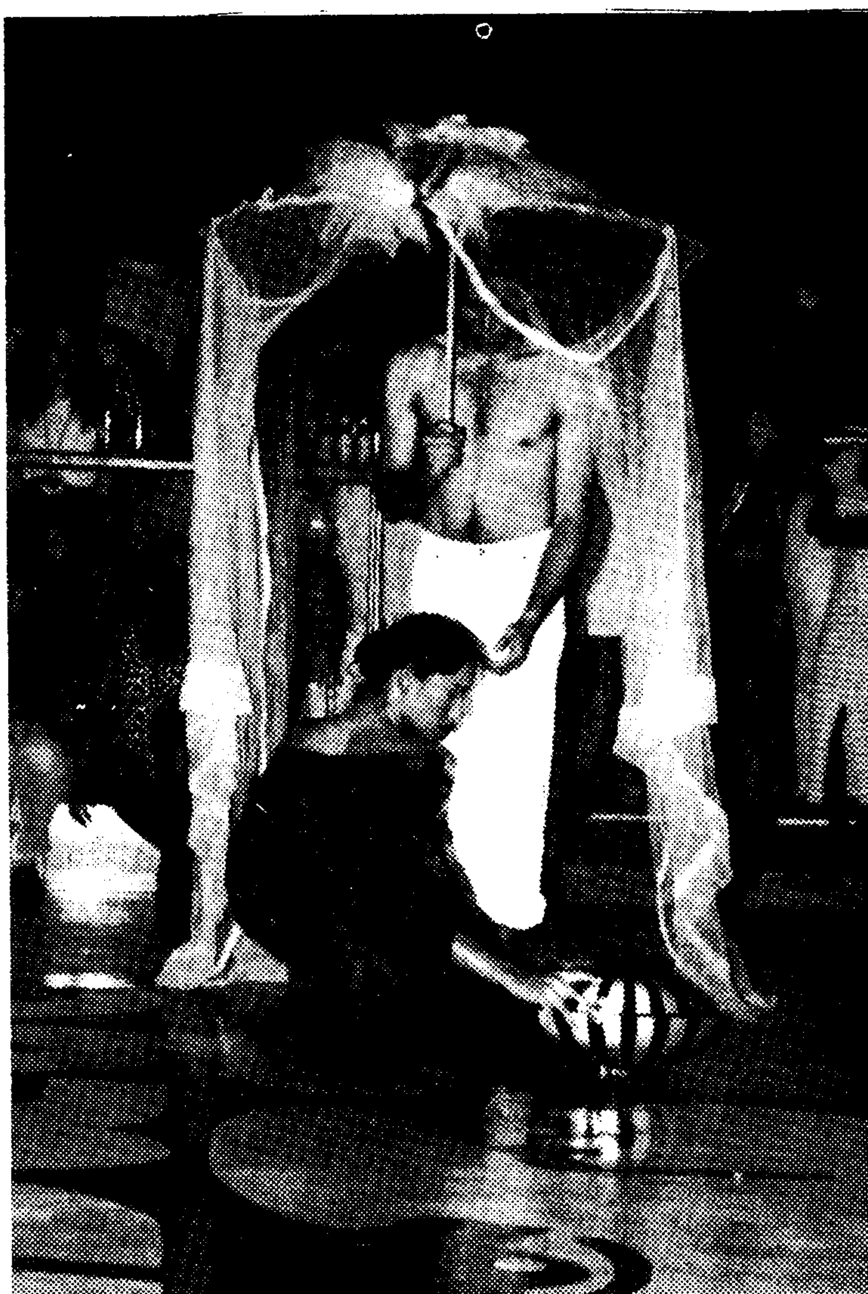
Macuarima kleuterschool niet open

ORANJESTAD — **Van het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (SKOA) wordt vernomen dat de Cacique Macuarima kleuterschool aanstaande woensdag niet opengaat, doch op een nader vast te stellen datum. De SKOA zal ouders en leerlingen tijdig op de hoogte stellen.**

Het bestuur vraagt begrip voor de situatie en verontschuldigt zich voor eventuele ongemakken die hierdoor ontstaan.

Reden van het uitstel is dat de bouw van deze nieuwe kleuterschool te Macuarima niet op 1 augustus door de aannemer kon worden opgeleverd. Dat gebeurt na enige kleine werkzaamheden eind van de maand. De kleuterschool heeft vier klassen en vergde een investering van 1.5 miljoen florin, waarbij Nederland de helpende financiële hand bood.

Modeshow in Visage

■ ORANJESTAD — *Het modellenbureau 'Di Aruba Moda' hield in Club Visage haar jaarlijkse 'back-to-school' show, waarvoor grote belangstelling bestond. Tijdens een uitstekende presentatie lieten de modellen de laatste mode en trends zien van verschillende boutiques. Het geheel ging vergezeld van swingende muziek met een dynamische choreografie van Rossini van Wijk. Bijzonder was de presentatie van Maggy's die kwam met een oosterse show ter introductie van het parfum 'Azia'.*

■ ORANJESTAD — *Het team van Aruba Taekwondo Center vertrekt volgende week naar Orlando, Florida, om deel te nemen aan de 'Masters Games' internationale taekwondo kampioenschappen. Op de foto H. Lo-A-Njoe, G. van Veen, A. van Veen, R. Dirksz en A. Lo-A-Njoe.*

WEB-personeel kiest onafhankelijke bond

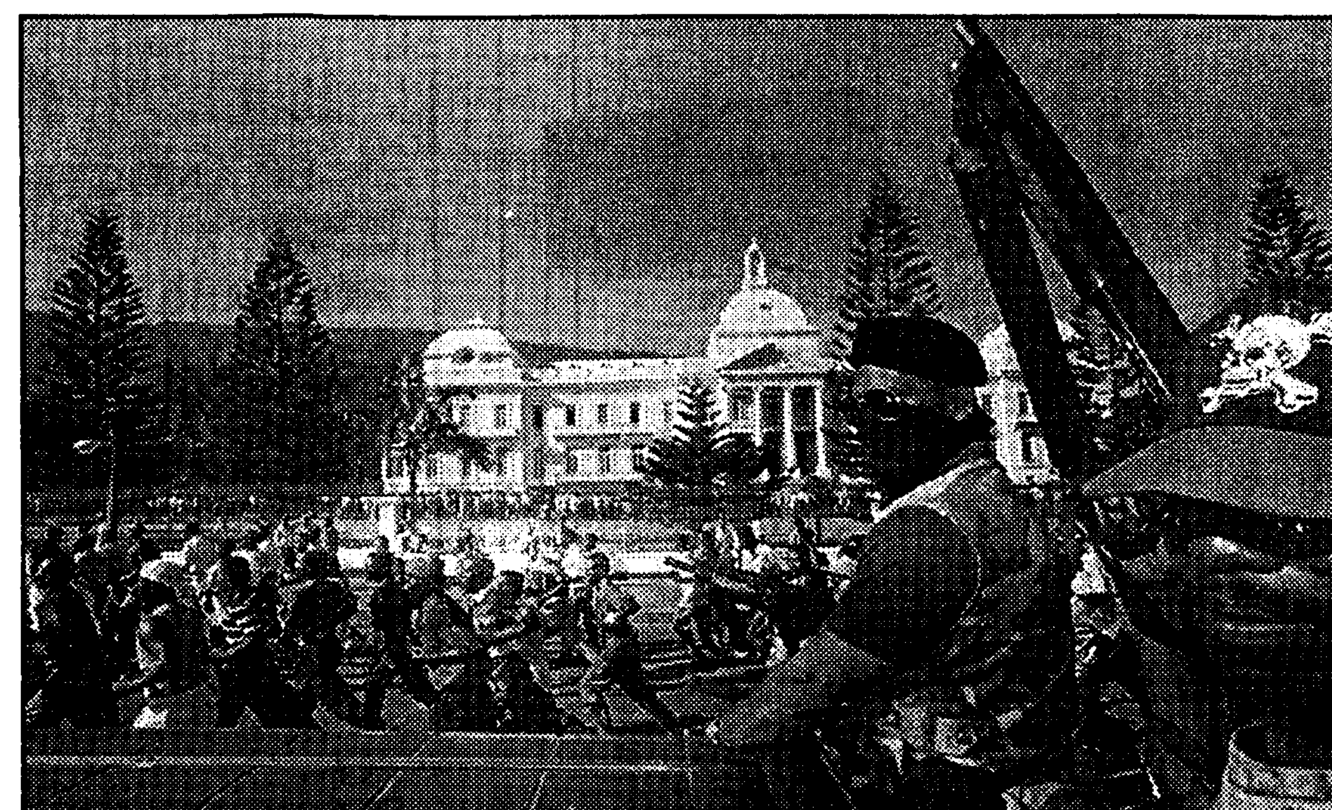
ORANJESTAD — **De meerderheid van het WEB-personeel heeft zich aangesloten bij de nieuwe onafhankelijke vakbond, die de naam kreeg van 'Sindicato Independiente WEB Aruba', de SIWA. De nieuwe vakbond bestaat uit ex-leden van de STA, SEPA en SWA.**

Reeds enige tijd bestond onder het personeel van het WEB de behoefte om tot één vakbond te komen voor het personeel, hetgeen bij het opkomen voor de belangen van het personeel en bij onderhandelingen grote voordelen heeft.

Aanstaande maandag wordt de Landsbemiddelaar verzocht een referendum te houden, waardoor de SIWA officieel erkend kan worden door de directie van WEB n.v.

Het bestuur is als volgt samengesteld: voorzitter Reynaldo Tromp, vice-voorzitter Ramiro Boekhoudt, secretaris Maikel Roberts, tweede secretaris Julian Rustveld, penningmeester Jenny Geerman, tweede penningmeester Lidia John en commissarissen: Gregory Ibara, Servanchi Geerman en Evert Boekhoudt. De vakbond, die 130 leden telt, bestaat uit zoals gezegd uit ex-leden van de STA, SEPA en SWA.

Haïtiaanse burgermilitie traint bij regeringspaleis

■ *PORT-AU-PRINCE - De nieuwe burger-militie van Haïti blijft in beeld. Hun oefeningen worden dan ook in het openbaar uitgevoerd. Zoals bij het regeringspaleis van hoofdstad Port-au-Prince. Op de voorgrond ziet men pas getraind burgers als kritische toeschouwers bij deze excercitie. In een paar weken tijd hebben enige duizenden Haïtianen een militaire stoomcursus gevolgd.* (AFP-satellietfoto)

YMCA-cursussen

ORANJESTAD — Zowel in YMCA San Nicolas als in YMCA Dakota wordt op maandag 29 augustus gestart met een groot aantal cursussen. Iedere cursus bestaat uit totaal 14 lessen met één les per week, beginnende om half acht en met een duur van anderhalf uur.

De volgende cursussen worden gegeven: Haarknippen, cake bakken, onderhoud auto, Creoolse-, Chinese- en Indonesische keuken, Engels en Papiaments, kerstversiering, make-up, naaien, snacks maken, etikette en protocol. De kosten van inschrijving bedragen 100 florin per persoon. Iedere dag kan worden ingeschreven van 9.00 tot 12.00 en van 15.00 tot 20.00 uur.

Fundraising FADA/PRIDE

ORANJESTAD — **Het jaarlijks fundraising dinner van de Fundacion Anti Droga Aruba (FADA/PRIDE) vindt op zaterdag 3 september plaats in het Hyatt Regency Aruba. De bijdrage is 300 florin per paar.**

Tot 1 september kan worden ingeschreven via fax 34501 of telefoon 32999, vraag naar Karin. Ook dit jaar treedt Milton Creagh als gastspreker op. Een man, die in de Verenigde Staten een uitstekende naam heeft bij de drugsbestrijding. Vorig jaar boeide hij met zijn toespraak reeds het FADA-dinner op Aruba. Er zijn deurprijzen beschikbaar.

Carla verslingerd aan witte zand van Aruba

ORANJESTAD — **Onder de kop 'Carla Slinger verzot op zee, zon, strand en zand', brengt het Hoornse blad 'Onze krant' een verslag over de ervaringen van Carla. Haar 'strandjes' collectie is het bewijs: Aruba heeft het witste zand.**

Opvallend wordt de verzameling 'strandjes' van de Hoornse pedicure Carla Slinger genoemd. Een verzameling, die bestaat uit fraaie glazen bakken, gevuld met een handvol zand en alles wat daar in de oorspronkelijke omgeving ook inzit, zoals kleine schelpjes en steentjes. Carla spaart die strandjes om te bewijzen, dat het eiland Aruba, waar ze opgroeide, het witste strand ter wereld heeft. En tot nu toe heeft ze nog geen witter strand in haar verzameling gekregen.

Zij werd niet op Aruba geboren doch is er wel opgegroeid. Van een vriendin kreeg ze als afscheidscadeau een zakje zand als herinnering. Natuurlijk ook omdat zij stapelgek is op zee, strand en zon. Bij reizen naar andere warme landen nam zij steeds wat zand mee, maar witter zand dan dat van Aruba is zij niet tegen gekomen. Zij heeft nu zand uit Australië, Nieuw-Zeeland, de Maladiven, de Canarische Eilanden en andere plaatsen.

Opvallend is het 'zwarte zand' van een strandje uit Nieuw-Zeeland en het wel heel fijne zand van Terschelling. En als het om het witste zand gaat benadert dat van de Maladiven dat van Aruba. Maar Aruba wint het toch.

Accion Ambiental luidt noodklok over 'Bubali'

ORANJESTAD — **Het bestuur van de 'Accion Ambiental' beschuldigt in een verklaring de Kabna, de directeur VROM en de regering van Aruba ervan verantwoordelijk te zijn voor het 'sterven' van de Bubaliplassen. De kleine Bubali vogelplas begint zichtbaar op te drogen en de tijd dringt voor de betrokken autoriteiten om maatregelen te treffen noodzakelijk voor het behoud van de Bubaliplas.**

In een uitvoerige verklaring laat de 'Accion Ambiental' een noodkreet horen inzake de Bubaliplassen. Hierbij worden de gebeurtenissen van de afgelopen tijd op een rijtje gezet, alsmede worden de acties opgesomd die gevoerd werden om de gemeenschap wakker te schudden inzake het behoud van de Bubaliplassen, een vogelbroedplaats bij uitstek. De plannen om bij de plassen een themapark te bouwen intensiveerde de acties.

Accion Ambiental en Reef Divers Aruba menen dat voor het behoud en beheer van de Bubaliplas als natuurgebied en het uitvoeren van noodmaatregelen en het masterplan 'Waterhuishouding' met spoed een aantal maatregelen dient te worden genomen.

De *Amigoe* komt uitvoerig op deze plannen terug.

Smokkel nucleair materiaal uit Rusland neemt toe

Duitse politie onderschept grote hoeveelheid plutonium

BONN — De Duitse politie heeft afgelopen woensdag in München 50 gram plutonium 239, geschikt voor de fabricage van kernwapens, in beslag genomen aan boord van een verkeersvliegtuig van de maatschappij Lufthansa. Het toestel was afkomstig uit Moskou. Dit meldt het weekblad Der Spiegel in zijn editie van aanstaande maandag.

Een ander Duits blad, Focus, spreek echter over de vondst van 500 gram plutonium. Volgens deskundigen kan met de juiste apparatuur uit één kilogram al een kernbom worden gemaakt. Een politiewoordvoerder wilde slechts kwijt dat 'radioactief materiaal was gevonden'.

Het gaat in ieder geval om de grootste vangst tot nu toe van radio-actief materiaal dat geschikt is voor militaire doelen. Het plutonium zat in de bagage van drie Spaanse passagiers, die zijn aangehouden. Volgens Focus gaat het om twee Spanjaarden en een Colombiaan.

De Beierse minister van Binnenlandse Zaken, Gunter Beckstein, zei te geloven dat de mensen achter deze gevaarlijke handel 'onderbetaalde wetenschappers in goed uitgeruste atoomlaboratoria' zijn. De mensen die zijn opgepakt zouden slechts koeriers zijn.

De vangsten van radioactief materiaal zijn de laatste tijd sterk toegenomen. De Beierse politie deelde donderdag mee dat ze zes Oosteuropese mannen en een Duitse vrouw heeft aangehouden wegens de smokkel van 0,8 gram sterk verrijkt uranium 235, dat vermoedelijk afkomstig is uit een Russische kerncentrale of onderzeeboot.

De vrouw, een onroerend-goedmakelaar uit de Beierse stad Landshut, werd afgelopen maandag gearresteerd. De zes mannen m-lijk leiding gaf aan de groep, en vijf Slowaken — zijn begin juli aangehouden bij een tankstation aan een snelweg. Zij hadden 150 kogeltjes uranium van lage kwaliteit in een diplomatenkoffertje bij zich. Deze aanhoudingen zijn nu pas bekendgemaakt om het onderzoek niet in gevaar te brengen.

Duitsland waarschuwde al voor de ernstige omvang van de nucleaire smokkel, nadat in mei voor militaire doeleinden geschikt plutonium in beslag werd genomen in het huis van de Duitse zakenman Adolf Jaeckle. Onderzoek van het plutonium 239 — zes gram in een loden cylinder, gemengd met kwik — toonde aan dat het van Russische oorsprong was. Jaeckle zei tegen de recherche dat nog meer uranium en plutonium in Duitsland en Oostenrijk worden verhandeld.

De smokkel van nucleair materiaal is sterk toegenomen sinds de ineenstorting van het communisme. De splijtstof wordt op de zwarte markt gekocht of gestolen.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

CYRIL FERNANDO ELLIDGE

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een BIERHUIS- en een RESTAURANT B VERGUNNING voor de lokaliteiten van het perceel "ROSE MARIE SNACK" gelegen te

SOUAX 51?, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— ex artikel 47 lid 4 om een later sluitingsuur;
— ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;
— ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curcao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

NORMAN CALMES

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een BIERHUISVERGUNNING en een RESTAURANT B VERGUNNING voor de lokaliteiten van het perceel "BON BINI S[illegible]" gelegen te

[illegible] 7?, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— ex artikel 47 lid 4 om een later sluitingsuur;
— ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;
— ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curcao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

LIONEL EDMOND HUTCHINSON

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een BIERHUISVERGUNNING en een RESTAURANT B VERGUNNING voor de lokaliteiten van het perceel "LION-L SNACK" gelegen te

COLORADOWEG NO. 13 A, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

HERCULANO [illegible] MAXIMO SEINPAAL

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een [illegible] RESTAURANT "B" VERGUNNING voor de lokaliteiten van het perceel "[illegible] SNACK" gelegen te

[illegible] 16, alhier

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— ex artikel 47 lid 4 om een later sluitingsuur;
— ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;
— ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curcao,
Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat mevrouw

ANNE-JESSICA LICHTENBERG

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een RESTAURANT "B" VERGUNNING vóor de lokaliteiten van het perceel "CHELSEA'S RESTAURANT" gelegen te

W.J. COMPAGNIESTRAAT No. 1, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;
— ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

AVISO

EL INSTITUTO VENEZOLANO PARA LA CULTURA Y LA COOPERACIO[N] con sede en Curazao, participa a la comunidad curazoleña que se han

ABIERTO LAS INSCRIPCIONES

para los cursos que se detallan a continuación:

ESPAÑOL BASICO PARA JOVENES:
Dias: martes y jueves
Hora: 2:30 a 4:00 p.m.
Edad: De 12 a 16 años.

ESPAÑOL BASICO NIVEL "I"
Dias: miércoles y viernes
Hora: 10:30 a 12:00 a.m.

ESPAÑOL BASICO NIVEL "I"
Dias: lunes y miércoles
Hora: 6:30 a 8:00 p.m.

ESPAÑOL BASICO NIVEL "II"
Dias: martes y jueves
Hora: 9:00 a 10:30 a.m.

ESPAÑOL INTERMEDIO NIVEL "II"
Dias: martes y jueves
Hora: 10:30 a 12:00 a.m.

ESPAÑOL AVANZADO NIVEL "II"
Dias: lunes y miércoles
Hora: 5:00 a 6:30
Requisitos: Tener aprobado Avanzado "I"

ORTOGRAFIA PROGRAMADA: DIRIGIDO AL PERSONAL DE AREA COMERCIAL:
Dias: martes y jueves
Hora: 5:00 a 6:30 p.m.
Requisitos: Tener conocimientos de español

MECANOGRAFIA BASICA:
Dias: lunes y miércoles
Hora: 3:30 a 5:00 p.m.

MECANOGRAFIA AVANZADA:
Dias: lunes y miércoles
Hora: 5:00 a 6:30 p.m.

TAQUIGRAFIA BASICA:
Dias: martes y jueves
Hora: 3:30 a 5:00 p.m.

PINTURA BASICA NIVEL "II"
Dia: lunes
Hora: 3:00 a 4:30 p.m.
Requisitos: Tener aprobado el curso básico de pintura nivel "I"

CURSO BASICO DE CUATRO PARA JOVENES:
Dias: lunes y jueves
Hora: 5:[illegible]
Edad: [illegible]
Requisito: Tener su propio instrumento

CURSO BASICO DE CUATRO PARA ADULTO:
Dias: lunes y jueves
Hora: 6:00 a 7:30 p.m.
Requisito: Tener su propio instrumento.

NOTA: Es importante señalar que las inscripciones comienzan desde el [illegible] hasta el 19 de agosto del presente año.
Para mayor información favor dirigirse a la siguiente dirección: Grebbelinieweg 18, o llamar al teléfono: 617496.
LOS CURSOS SON TOTALMENTE GRATIS.
CUPO LIMITADO.

FFK-voetbalcompetitie

Jong Holland wijst Sithoc met 1-0 terug

WILLEMSTAD — Jong Holland schoot gisteravond merkwaardig genoeg niet meer dan één keer op het Sithoc-doel. Nog merkwaardiger was dat die ene trap op het doel voldoende bleek voor de Tricoloren om de volle winst te pakken en hun deelname aan de eindronde zeker te stellen. Voor de Collegialen, die daartegenover ettelijke, maar vruchteloze doelpogingen stelden, was dit de eerste nederlaag van de competitie.

Door het resultaat van gisteravond is alleen Centro Dominguito nog ongeslagen. Nog belangrijker dan het verlies van de ongeslagen status is echter, dat daarmee de kans van vijfvoudig regerend kampioen Sithoc in het gedrang is gekomen. Met name van Undeba hebben de Collegialen nu het nodige gevaar te duchten. Met 13 punten en nog twee wedstrijden te spelen maakt Undeba een reële kans om de Collegialen voorbij te streven en hen uit te schakelen voor de eindronde. Of de Bandabaose formatie de kans te baat zal nemen, kan morgen al blijken wanneer het uitkomt tegen SUBT. Geen eenvoudige opgave overigens, want SUBT draaide in zijn laatste optreden op zijn best. Victory Boys werd bij die gelegenheid naar een klinkende 3-0 nederlaag gespeeld.

De 200 betalende toeschouwers kregen gisteravond boeiend voetbal voorgeschoteld. Dit ondanks het feit dat de offensieve daden van de Tricoloren minimaal waren. Het feit dat zij voor stonden was echter voldoende om de nodige spanning te scheppen. En ook de volle inzet van de spelers aan beide kanten. De Tricoloren met man en macht — en vaak met kunst en vliegwerk — hun voorsprong verdedigden en de Collegialen vergeefse pogingen in het werk stellend om de nederlaag af te wenden.

Het enige doelpunt van de wedstrijd viel in de 38ste minuut. Etienne Adelina verraste vriend en vijand met een effectvol afstandsschot van een 25-tal meters. Keeper Hensley Ignacio was helemaal niet voorbereid op het schot dat door het effect dat Adelina er in legde van hem weg draaide en in het doel verdween. De Collegialen liepen zich in de laatste minuten van de eerste helft en in de hervatting de benen uit het lijf om de achterstand weg te werken maar hadden geen succes. Meer dan vijf geheide kansen werden onbenut gelaten. Een probleem waarmee de Collegialen ook in hun laatste wedstrijd te kampen hadden. Met zeven treffers zijn zij trouwens één van de minst produktieve ploegen van de eerste divisie.

De competitie wordt morgen voortgezet met de volgende wedstrijden: Centro vs Victory Boys; Undeba vs SUBT.

SPORT

AGENDA

CENTRO DEPORTIVO KORSOU
(...amweg 49, Brievengat)
(376620/376626)
...:
...en 09.00-12.00/14.00-17.00 uur;
... en donderdagmorgen gesloten.

...A BENNIE LEITO
(...rneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
... voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vrijdag van 20.00-... uur, zaterdag van 14.00-17.00 uur en zondag van 12.00-17.00 uur.

...TRO DI BARIO JANWE
...:
... donderdag van 15.00-18.00 uur ... en -training voor de jeugd vanaf ... achttien jaar.
...vereniging Janwé:
... zaterdag van 09.00-12.00 uur ... les en -training voor de jeugd vanaf ... tot 23 jaar.

...L DI DAM STRATEGIA
... donderdag van 19.30-23.00 uur in ... di Bario Janwé.
... zaterdag van 09.00-12.00 uur in ...bouw (naast Martinus mavo. Plasa ...

...AAKVERENIGING CURAÇAO
(... & Burgh)
... maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

ZATERDAG

...BALL
(...shon di Belsbòl di Kòrsou)
...
...f-five
... uur Royal Scorpions vs Groot Kwartiers - Sentro Deportivo Kòrsou (...engat).

...NIS
(... General)
... uur t/m 17 augustus gelegenheid ... inschrijven - kiosk Rust & Burgh (... & Burgh).

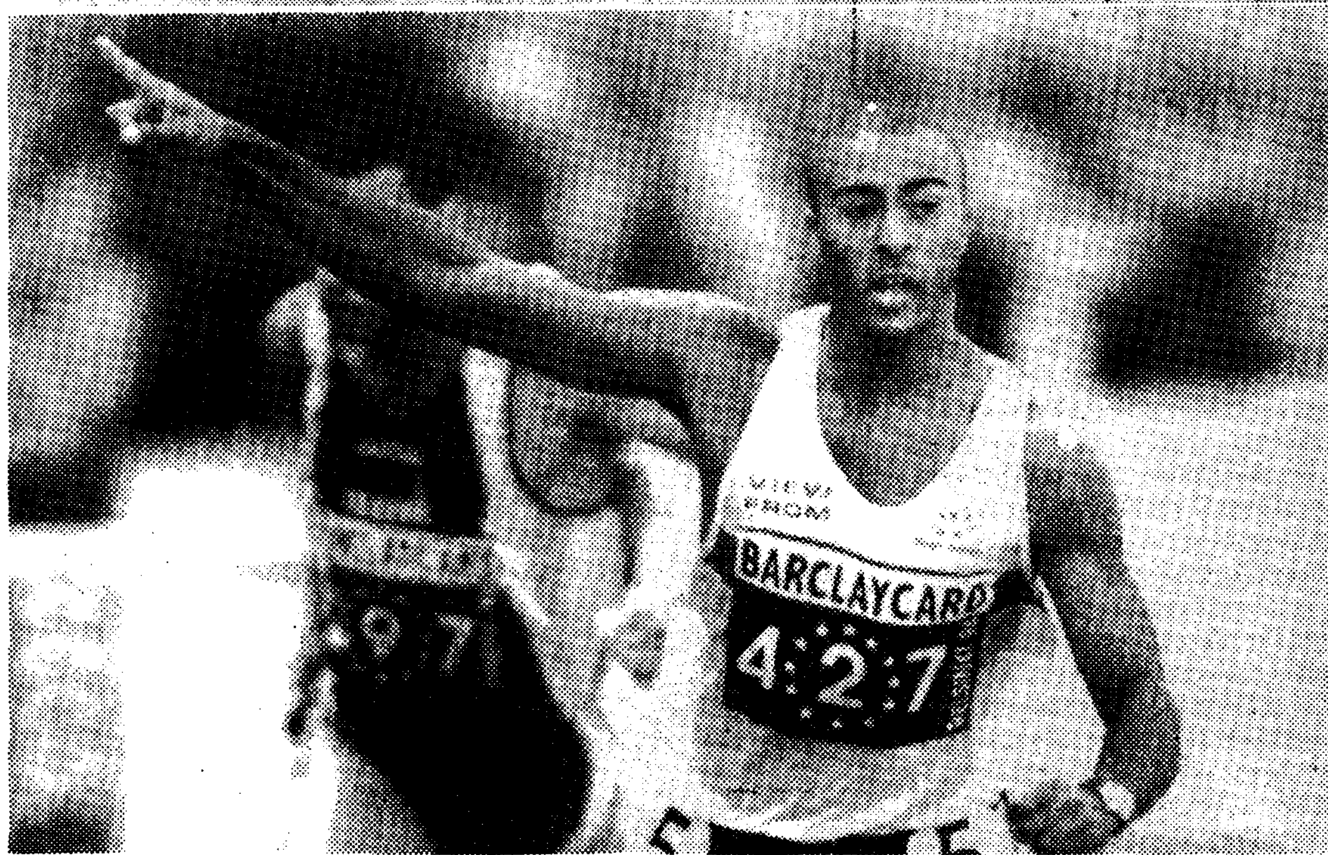
ZONDAG

...BALL
(...rashon di Belsbòl di Kòrsou)
...f-five
... uur Wild Cats vs Sta. Maria Pirates ...on Johnny Vrutaal (Rif).

...TBAL
...-pitch
(... Amistat 1994)
... uur Happy Time vs Caterpillar
... uur Exito vs Nos ku Nos;
... uur Carpatula vs Nos Ambiente
... uur Logan vs Veteranos - Cirilo ...no Ballpark (Groot Kwartier).

...LETIEK
(... Runner's Club Kòrsou)
... uur start 4,5-km *Fun Run* bij het ...huis van Quick '60.

Colin viert feest na zege in Helsinki

■ *HELSINKI — Colin Jackson prolongeerde zijn titel op de 110 meter horden. Voor het tweede jaar op rij was de Britse atleet ongenaakbaar op de korte afstand. Hij veroverde goud in Helsinki door de 110 meter horden in een tijd van 13,08 seconden af te leggen. Hij eindigde voor de Duitser Schwarthoff en landgenoot Jarret.*

Colin Jackson prolongeert EK-titel 110 meter horden

HELSINKI — Colin Jackson heeft zich dit jaar twee doelen gesteld. Het eerste bereikte hij vrijdagavond in Helsinki met het prolongeren van de Europese titel op de 110 meter horden. Later deze maand wil hij in Victoria in Canada daaraan het kampioenschap van het Gemenebest toevoegen. De Duitse Heike Drechsler deed het verder geheel volgens de verwachtingen bij het verspringen van de vrouwen.

De Brit Colin Jackson, die van elastiek lijkt, was op de zesde dag van het EK niet de enige die zijn vier jaar geleden in Split veroverde titel prolongeerde.

Jackson, wereldrecordhouder op de hordensprint met 12,91 seconden, imponeerde in de halve finales met de beste wereldseizoentijd van 13,04 seconden. In die voorlaatste schifting ontbrak de zes weken geleden tot Oostenrijker genaturaliseerde Canadees Mark McKoy.

De Olympische kampioen van Barcelona ondervond teveel hinder van een liesblessure. Later op de avond was de 27-jarige Jackson slechts een fractie langzamer: 13,08. De Duitser Schwarthoff verhinderde een dubbele Britse zege door Tony Jarrett voor te blijven.

Heike Drechsler klaagde na afloop over de voortdurend wisselende wind in het Olympisch stadion. "Die was in feite mijn grootste tegenstander. Ik wist echter dat de 7,14 meter bij mijn eerste poging waarschijnlijk voldoende zou zijn."

Drechsler kwam ook in haar vierde sprong nog boven de zeven meter (7,06 m), een barrière die door geen van de elf andere finalistes werd genomen. De Duitse atlete maakt zich nu op voor de confrontatie met de Amerikaanse Jackie Joyner. Dat treffen is komende woensdag tijdens de Weltklasse Meet in Zürich.

Ook Sally Gunnell bevestigde haar toonaangevende positie. De Engelse Olympische kampioene op de 400 meter horden bleef haar naaste concurrentes de Duitse Rieger en de Russin Knoroz, die in dezelfde tijd tweede en derde werden, 1,35 seconden voor.

De Italiaan Alessandro Lambruschini verwerkte de schrik van een val over een horde in de eerste ronde op voortreffelijke wijze. Hij werd snel overeind geholpen door zijn landgenoot en titelverdediger Panetta, sloot weer aan en toonde zich in de slotfase de snelste. Landgenoot Carosi zorgde voor een dubbel Italiaans succes.

Speerwerpster Trine Hattestad was haar belangrijkste concurrente, Natalia Tsjikolenko, al in de kwalificaties kwijtgeraakt omdat de Witrussin zich niet kon plaatsen. De Noorse won het goud met een worp van precies 68 meter.

'Dobermann Klup' houdt cursus voor rashonden

WILLEMSTAD — Zoals gebruikelijk begint de 'Dobermann Klup di Kòrsou' deze maand met een nieuwe gehoorzaamheidscursus voor honden. Op zaterdagmiddag 13 augustus tussen vijf en half zeven uur wordt de inschrijving gehouden voor de puppieklas en de beginnersgroep in het clubhuis van de 'Dobermann Klup' achter McDonald's op Saliña. Om zes uur zal er een demonstratie worden gegeven van het examenprogramma van de cursus gehoorzaamheid ('G-1').

De inschrijving staat open voor Dobermann's en andere rashonden mét stamboom. Deze andere rashonden moeten behoren tot de door de Raad van Beheer erkende werkhondenrassen, zoals Duitse Herder, Rottweiler, Mechelse Herder en Bouvier.

In de puppie-klas kunnen jonge honden worden ingeschreven die tussen de vier en zes maanden oud zijn. Voor de beginners-groep geldt de minimumleeftijd van zes maanden. Een maximum leeftijd is er niet.

De lessen voor de puppieklas worden gegeven op iedere zaterdagmiddag van half vijf tot vijf uur. In ongeveer 3½ maand krijgt de pup een goede socialisering en leert elementaire gehoorzaamheidsoefeningen.

De deelnemers aan de beginnerscursus kunnen de lessen volgen op de donderdagavonden van zeven tot acht uur of op de zaterdagmiddagen van vijf tot zes uur. Duur van de cursus is ongeveer vijf maanden. De honden leren om netjes naast de 'geleider' te lopen (-volgen-).

Ook wordt ze geleerd om zonder commando te gaan zitten als de geleider stilstaat en om op bevel te blijven zitten en liggen. Tevens leren ze om een weggeworpen voorwerp terug te brengen en dan weer naast de geleider te gaan zitten. De cursussen voor deze groep beginnen op 18 en 20 augustus.

De Dobermann's die slagen voor het examen kunnen doorgaan met het gevorderde gedeelte van de training. De andere rashonden die slagen stromen eveneens door of komen op een wachtlijst, omdat er niet meer dan vijf honden van een ander ras bij de gevorderden van de 'Dobermann Clup' worden toegelaten.

Bij dat gedeelte van de cursus leert de hond behalve een uitgebreider gehoorzaamheidsprogramma ook hoe hij een 'boef' moet opzoeken en aanpakken als het nodig is. Nadere inlichtingen over de cursussen kunnen worden verkregen bij: Hans Theunissen op telefoonnummer 681477 en Jan Tak telefonisch bereikbaar op 377261.

Magic Johnson voor de rechter

LOS ANGELES — Earvin 'Magic' Johnson wordt beschuldigd van ongewenste intimiteiten. Hij is door een receptioniste van een fitness-club in Los Angeles voor de rechter gedaagd. De betrokken vrouw wil schadevergoeding. Regina Miner-Nichols claimt dat de fitnessclub haar ontslagen heeft, nadat ze weigerde in te gaan op de sexuele avances van 'Magic' Johnson.

Howard Weitzman, de advocaat van Johnson, noemde de eis stupide. "De waarheid is dat het een poging is om geld los te krijgen. Ze dreigt 'Magic' in verlegenheid te brengen met een leugenachtig verhaaltje."

De vrouw beweert dat zij van 1988 tot 1992 tijdens haar werkzaamheden voor de club regelmatig door Johnson werd gebeld en dat hij haar geld aanbood voor sex. Bovendien bestond een deel van haar werk er uit Johnson te helpen bij een buitenechtelijke verhouding met een andere vrouwelijke werknemer van de club. Een woordvoerder van de club heeft de beschuldiging weersproken.

FIA schrapt Grand Prix van Italië

PARIJS — De Internationale Autosport Federatie (FIA) heeft vrijdag de Grote Prijs van Italië in de Formule 1 op het circuit van Monza definitief afgelast. Dat omdat er twijfel bestaat over de uitvoering van de geëiste veiligheidsmaatregelen. Het evenement stond voor 11 september op de agenda.

Uitwijkmogelijkheden zijn de Nürburgring (Duitsland) en Mugello (Italië). De directeuren van deze circuits hebben hun belangstelling voor de organisatie al eerder kenbaar gemaakt.

Het besluit van de FIA komt na wekenlang politiek touwtrekken tussen de Italiaanse overheid, de race-organisatie en milieu-activisten over de aanpassingen op Monza. Er zouden onder meer ruim honderd bomen moeten worden gekapt om de uitloopstrook in de gevaarlijke Lesmo-bocht te vergroten.

De Italiaanse regering deed vrijdag nog wel een beroep op de FIA de beslissing in heroverweging te nemen. Uit naam van premier Silvio Berlusconi, die zijn vakantie moest onderbreken om een nieuwe crisis in zijn regering te bezweren na de diepe val van de lire, belandde er op het bureau van FIA-baas Mosley een brief met het verzoek naar een oplossing te zoeken waarmee de Grand Prix op Monza zou kunnen worden gered.

"We kunnen het ons niet permitteren de Grand Prix van Italië te laten verdwijnen. Daarnaast kunnen we ook niet accepteren dat de legendarische naam van het circuit van Monza uit de autoboeken wordt geschrapt", liet de Italiaanse regeringsleider via zijn kabinetschef Letta aan Mosley weten. Een woordvoerder van de FIA sprak 's middags echter van een definitieve beslissing.

Nederlander terug op de racebaan

Jos Verstappen eindigt zesde in eerste training

BOEDAPEST — Formule 1-coureur Jos Verstappen is vrijdagmiddag op de Hungaroring in Boedapest zesde geworden in de eerste officiële training voor de Grand Prix van Hongarije, die zondag wordt gehouden. De Limburger zette met zijn Benetton-Ford 1.21,141 als beste rondetijd neer. Zijn teamgenoot Michael Schumacher was het snelst. De Duitser raasde een rondje af in 1.19,479, goed voor een gemiddelde snelheid van 179,730 kilometer per uur.

In de ochtenduren reed Jos Verstappen in de eerste vrije training de negende tijd (1.23,246). 's Middags was hij, net als de meeste andere coureurs, beduidend sneller. Behalve Schumacher moest Verstappen de Britten Hill, Coulthard en Brundle en de Oostenrijker Berger voor laten gaan. De training wordt zaterdag vervolgd.

Bij Benetton was de leiding te spreken over de prestaties van de twee rijders. Het team lag de afgelopen week voortdurend onder vuur en wordt zelfs met uitsluiting bedreigd omdat er gesjoemeld zou zijn met de reglementen.

Daarnaast wacht Schumacher nog een schorsing van twee wedstrijden wegens het negeren van een zwarte vlag en ontsnapte Verstappen aan de dood toen tijdens een tankstop bij de Grand Prix van Duitsland zijn bolide vlam vatte. Het laatste zou veroorzaakt zijn door het verwijderen van een veiligheidsfilter, waarvoor volgens de Internationale Autosport Federatie (FIA) officieel geen toestemming was verleend.

Ondanks alle tegenslagen en speculaties over een mogelijk voortijdig WK-einde voor Benetton reden Schumacher en Verstappen vrijdag ontspannen hun trainingsronden op de Hungaroring. Verstappen begon de vrije training op een natte baan. "Geen ideale weersomstandigheden om een circuit te leren kennen", aldus de Limburger, die afgelopen weken nieuw materiaal uittestte op het circuit van Silverstone. "Toch ging het direct lekker."

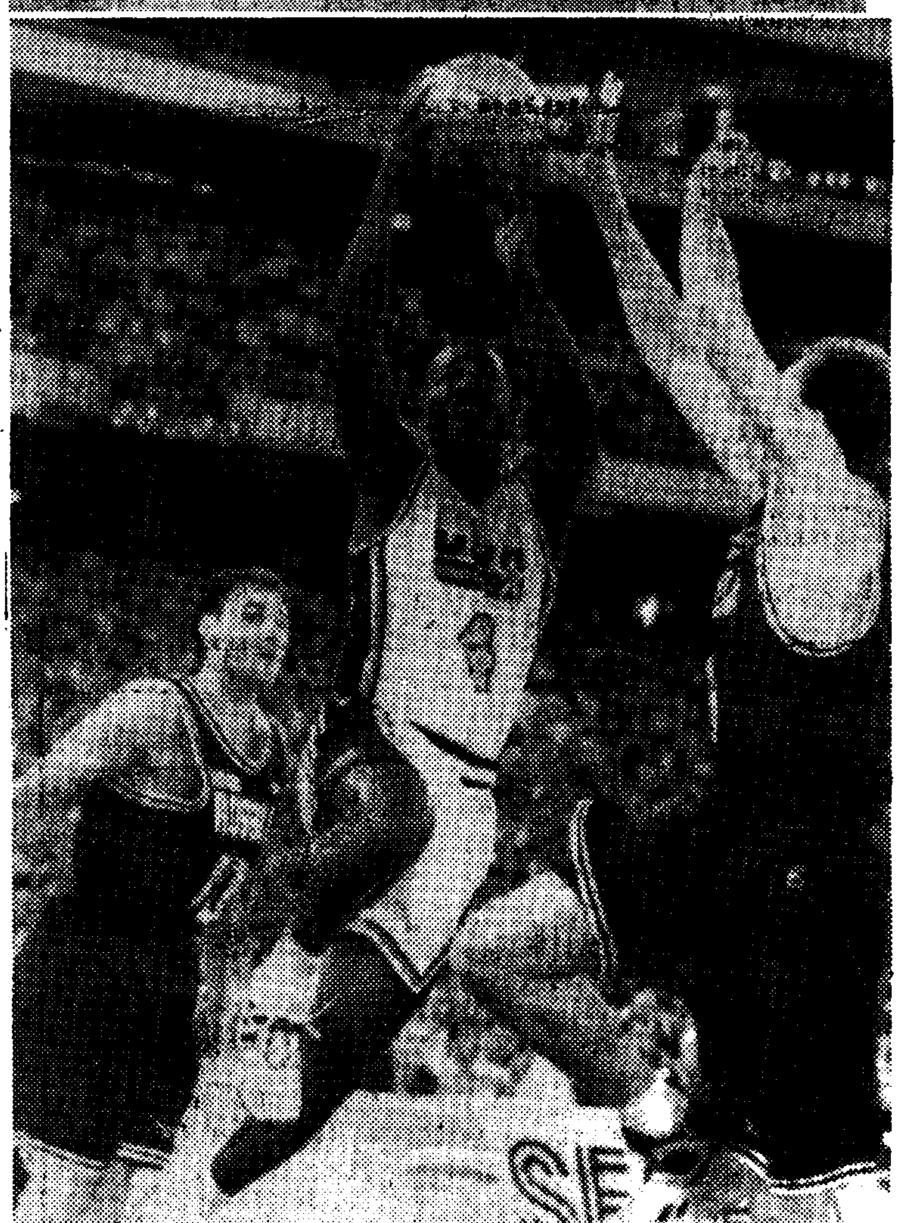
Nadat de baan was opgedroogd en Verstappen banden zonder profiel had laten monteren, spinde de Nederlander. "Ik raakte even buiten het droge spoor." De slipper had geen gevolgen.

In de middagtraining — op een droge baan — nam Verstappen snel de vijfde positie in. De Limburger verkoos daarna te wachten op nog betere omstandigheden. Hij zakte naar de zestiende plaats. In het laatste kwartier van de oefensessie ging Verstappen met nieuwe banden nog een keer de baan op. Zijn slotakkoord resulteerde in de zesde tijd.

"Een uitstekende uitgangspositie", liet Verstappen weten voor hij zich bij de fysiotherapeut meldde om zijn verbrande neus met laserstralen te laten behandelen. "Ik krijg weer een mooie nieuwe neus", constateerde hij tevreden.

Schumacher's eerste plaats werd met gejuich ontvangen. "Dit is het beste antwoord na alle kritiek op het team", verklaarde de Duitser. Zijn Oostenrijkse collega Berger vond de prestatie van Schumacher maar niets. "Als straks blijkt dat Benetton, met medeweten van Schumacher, de regels heeft overtreden, heb ik helemaal geen respect meer voor hem."

Dumars scoort voor 'Dreamteam'

■ *TORONTO — De Amerikaanse basketbalselectie is nog ongeslagen op het WK-Basketbal, dat in Canada wordt gehouden. Het 'American Dream Team II' wees vrijdag in groep I de Russische basketballers met de overtuigende score van 111-94 terug.*

Joe Dumars (borstnummer 4) scoorde twintig punten voor de Amerikanen in die kwartfinale-wedstrijd. Zijn teamgenoot O'Neal werd echter topscorer in de confrontatie met de Russen. O'Neal scoorde 21 punten.

Eindstand groep I: 1. Verenigde Staten 3-6; 2. Rusland 3-4; 3. Australië 3-2 en 4. Puero Rico 3-0. Groep II: 1. Kroatië 3-6; 2. Griekenland 3-4; 3. Canada 3-2 en 4. China 3-0. De indeling voor de halve finales: Verenigde Staten - Griekenland en Kroatië - Rusland.

Spelers niet bereid tot een loonoffer

DEN BOSCH — De spelers van FC Den Bosch zijn vooralsnog niet bereid tien procent van hun salaris en premies in te leveren. Dat heeft een delegatie van de selectie in een onderhoud met het bestuur gezegd. De eerstedivisie-club verkeert in ernstige financiële moeilijkheden. De spelers zijn van oordeel dat het bestuur eerst andere mogelijkheden moet onderzoeken om het tekort in de begroting te dekken.

"In uiterste nood kan altijd nog bekeken worden op welke wijze de spelers een bijdrage kunnen leveren", aldus Jan Goskens namens de spelersgroep. "Een aantal spelers wordt bij Den Bosch goed betaald, maar de meesten verdienen niet veel. Die kun je niet vragen tien procent in te leveren."

Eerder liet trainer Hans van der Pluym weten niet bereid te zijn tot een loonoffer. "Als we kampioen worden, vraag ik ook niet om meer salaris", was zijn redenering. Commercieel manager Van der Kraan heeft te kennen gegeven wel salaris te willen inleveren.

BADMINTON / ALMERE — Chris Bruil doet wegens een hardnekkige blessure niet mee aan de Badminton Top 6, die 1 september in Almere wordt gehouden. Hij wordt vervangen door Ruud Kuyten. Aan het evenement, dat wordt gespeeld volgens het van squash en volleybal bekende rally-point-systeem, doen verder onder meer mee Jeroen van Dijk, Pierre Pelupessy, de Denen Peter Rasmussen en Martin Lundgaard-Hansen en de Duitser Oliver Pongratz.

* * * * *

ALGEMEEN / HAMBURG — In Duitsland heerst lottokoorts. Een recordjackpot van zeventien miljoen mark (bijna negentien miljoen gulden) heeft voor een enorme vraag naar lottoformulieren gezorgd.

Tennisclub De Manege alleen aan de leiding

DEN HAAG — Na vijf ronden heeft De Manege in de eredivisie van de Nederlandse tenniscompetitie alleen de leiding. De club uit Apeldoorn won woensdag de uitwedstrijd tegen concurrent Popeye Gold Star in Amsterdam met de score van 4-2. Omdat De Metselaars uit Scheveningen thuis met 4-2 won van het onderaanstaande Z'67 uit Rotterdam, zakte Popeye van de gedeelde eerste naar de derde plaats op de ranglijst. De Metselaars is nu tweede, met een winstpartij minder dan De Manege.

Landskampioen Popeye begon gehandicapt aan het duel met De Manege. Heleen van den Berg werd in verband met droeve familieomstandigheden vervangen door debutante Martine Bunschoten, die na een goed begin van de Belgische Els Callens verloor. De setstanden: 6-3, 2-6 en 1-6.

De naar het eerste enkelspel doorgeschoven Kim de Weille behield haar ongeslagen status door Caroline Vis kansloos te laten (4-6 en 1-6). Toen de mannenpartijen verloren gingen (de Australiër Eagle tegen Kempers en de met maagklachten tobbende Oosting tegen Nijssen) leek Popeye op weg naar een debâcle. Eagle en Oosting hielden in het dubbelspel tegen Kempers en Nijssen de schade nog beperkt voor de Amsterdammers.

De Metselaars lieten de kans tenminste op gelijke hoogte te komen met De Manege voorbij gaan. Tegen het al bijna gedegradeerde Z'67 bereikte Yvette Basting niet de grote vorm, waarin ze eerder Brenda Schultz en de Australische Michelle Jaggard-Lai had verslagen. Claire Weging tikte de nationale jeugdkampioene in twee sets van de baan (6-1 en 7-5).

Daarna boekte Maaike Koutstaal tegen Linda Niemantsverdriet, die onlangs met internationaal tennis stopte, haar eerste zege (7-5 en 6-1). In de overige vier partijen stelde De Metselaars alsnog orde op zaken, maar de eindstand van 4-2 was onvoldoende voor de koppositie.

Thor Rood Wit uit Den Haag heeft na de fraaie zege op het wederom teleurstellende Zandvoort (4-2) de kans in eigen hand bij de top vier voor de *playoffs* om de nationale titel (in het weekeinde van 20 en 21 augustus) te eindigen. De Hagenaars delen de vierde plaats met Amstelpark, dat bij Groenekan met 2-4 verloor.

Brenda Schultz boekte voor Zandvoort haar eerste echte enkelspelzege tegen Seda Noorlander (6-4, 4-6 en 6-1). Eerder verloor de nummer 24 van de wereld drie keer en kreeg ze een winstpunt cadeau tegen De Manege door opgave van Vis. Zandvoort is door de nieuwe nederlaag als zevende onder de degradatiestreep beland.

Devers niet meer in actie

DURHAM — Gail Devers komt dit atletiekseizoen niet meer in actie. De Olympisch kampioene op de 100 meter ondervindt te veel hinder van een hardnekkige blessure aan de hamstrings.

In overleg met haar coach Bob Kersee besloot de Amerikaanse atlete kort voor de wedstrijd van de Verenigde Staten tegen Afrika op de universiteitsbaan van Duke in Durham (North Carolina) een streep achter het seizoen te zetten.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat mevrouw

SERGIA ORFELINA DIAZ-GARCIA

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een **BIERHUIS-** en een **RESTAURANT B VERGUNNING** voor de lokaliteiten van het perceel **"SONRISA SNACK"** gelegen te

SERU FORTUNAWEG 85 A, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— **ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;**
— **ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;**
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

MERVIN HERMENEGILDO MARTHA

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een **BIERHUIS-** en een **RESTAURANT B VERGUNNING** voor de lokaliteiten van het perceel **"UN PIA UN PIA SNACK"** gelegen te

WETO NST. 315, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— **ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;**
— **ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;**
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat mevrouw

MARIA MARTINEZ YANEZ

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een **BIERHUIS-** en een **RESTAURANT B VERGUNNING** voor de lokaliteiten van het perceel **"JAN BOOS SNACK"** gelegen te

JAN BOOS NO. 53, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— **ex artikel 47 lid 4 om een later sluitingsuur;**
— **ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;**
— **ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;**
in bovengenoemd perceel.

Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.

Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curcao,
Het Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. H.A. Lourens.

SNA-directeur Frank Evertsz

Nieuwe Antilliaanse studenten tuk mondiger na voorbereiding

= door Mike Willemse =

HAAG — De VOBAS-us (Voorbereiding, ang en Begeleiding Antilliaanse/Aru-se Studenten) begint cht af te werpen, nt directeur Frank rtsz van SSNA (Stich- Studiecommissie erlandse Antillen). hebben dit jaar te n met een opmerke- positieve groep stu- n die naar Neder- is gekomen. Ze zijn zeer bewust van wat willen, en zijn boven- een stuk mondiger hun voorgangers". Na jaar wordt er nog wel eteld aan VOBAS, t de studieresultaten (nog) niet evenredig eterd.

navolging van zijn col- Dabian van het Aruba- kan ook Evertsz tevre- jn over de huisvesting zo'n 240 nieuwe stu- uit de Antillen. "Ied- heeft onderdak, niet zit er nog in het hotel", de SSNA-directeur. Dat vroeger anders, geeft toe, maar hij legt uit er in het verleden zo'n nieuwe studenten per gehuisvest moesten n.

wordt tegenwoordig kritischer bekeken of nd in Nederland kan studeren, of 'thuis' moet ven. Dat heeft te maken de zwakke financiële tie van de Antilliaanse heden, maar ook met toegenomen aantal stu- mogelijkheden op de nden zelf. Vooral het Mid- baar Beroeps Onderwijs O) op Curaçao is oeid.

totaal 'waakt' de SSNA r ongeveer 1200 stu- ten afkomstig van alle Antilliaanse eilanden. aantal was twee jaar en nog 1800. Ook het SSNA-gedelegeerden de recente gehalveerd tot zeven. Arubahuis heeft voor tudenten tien mentoren, r in tegenstelling tot de A zijn zij parttime in st.

er dit jaar maar één volg van heimwee vroegtijdig is teruggekeerd, is illustratief voor de positieve instelling van de pas gearriveerde groep", vertelt Evertsz. "Ik kan duidelijk zien dat de VOBAS-cursus resultaat oplevert." De voorbereiding van studenten vindt zowel op de Antillen als in Nederland plaats.

In Nederland worden zij door gedelegeerden en oudere studenten wegwijs gemaakt op het gebied van allerlei praktische zaken: inschrijven bij het bevolkingsregister, openen van een bankrekening, kopen van huisraad, inschrijven bij een huisarts, kennismaking met het openbaar vervoer, informatie over de actuele politiek etc.

Een tekortkoming van de VOBAS-cursus is echter dat het tot nu toe bijna uitsluitend is gericht op het 'leven' in Nederland en onvoldoende op 'studeren'. Evertsz: "Ik durf daarom niet te zeggen of VOBAS ook effect heeft op het studierendement". De directeur heeft zo één-tweedrie geen cijfers beschikbaar: wel kan hij melden dat in het studiejaar 1993-1994 zo'n vijftien eerstejaars in één keer hun propeadeuse-diploma hebben gehaald. "En dat is veel, want voorgaande jaren waren we al blij met één of twee die gelijk na hun eerste studiejaar slaagden".

MOEITE

Dat Antilliaanse en Arubaanse studenten moeite hebben met hun eerste collegejaar, is ook de reden waarom Evertsz zich zorgen maakt over de plannen van de nieuwe 'paarse' coalitie om het hoger onderwijs in Nederland drastisch te veranderen. "Onze studenten hebben nu al moeite met de 'tempobeurs' waarbij ze 25 procent van de studiepunten moeten halen om hun Nederlandse basisbeurs te behouden. Laat staan een 'prestatiebeurs', waarbij studenten minimaal 50 procent van de punten moeten bemachtigen, want anders moeten ze de hele beurs lenen".

Evertsz voorziet daarom grote moeilijkheden als voor studenten uit de Antillen en Aruba géén aparte regeling wordt getroffen. "Onze studenten hebben zoveel meer te verwerken dan hun Nederlandse collega's, dat ik die gedachte heel reëel vind. Behalve een nieuwe studie, moeten ze in een geheel nieuwe, onbekende omgeving leren hun eigen boontjes te doppen." Maar zoals meer personen in onderwijsland, verwacht ook Evertsz dat het allemaal niet met zo'n vaart zal lopen met de stelselwijziging van het onderwijs.

NOTITIES UIT PARAMARIBO

door Max Oeft

PARAMARIBO — De plotselinge dood van de commandant van de militaire politie, majoor **Bhagwat Ausan**, 38, heeft speculaties doen losbarsten over de oorzaak van zijn overlijden. De commandant had namelijk de leiding in de geruchtmakende zaak waarin een twaalftal burgers en militairen, in arrest wordt gehouden op verdenking van betrokkenheid bij drugshandel, wapenbezit, ontvoering en doodslag van enkele buitenlanders. Er werd zelfs sectie op het lijk gelast, maar daarbij bleek de man een natuurlijke dood, in dit geval aan een hartaanval, gestorven te zijn.

Inmiddels is ex-bevelhebber Desi Bouterse, nu voorzitter van de revolutionaire partij N.D.P., niet ingegaan op de toegeworpen handschoen van Suriname's minister van Justitie, Soeshiel Girjasing. De minister had gereageerd op beschuldigingen van Bouterse dat hij betrokken zou zijn bij het 'Suri-kartel' met te zeggen dat de ex-bevelhebber dan maar zijn bezwarende informatie aan de officiële instanties moest doorgeven. Doet hij dat niet, dan mag hem politieke stemmingmakerij verweten worden. Bouterse, wiens zoon één der gearresteerden is, zegt niet veel vertrouwen te hebben in het justitieel apparaat waarbij invloedrijke leden van het kartel elkaar toch de hand boven het hoofd houden.

Als uitvloeisel van een defensie-overeenkomst tussen Suriname en de Verenigde Staten, zullen legereenheden van deze landen assisteren bij de **malariabestrijding** in boven-Suriname. De 'South Com' eenheid die in Panama is gestationeerd, zal gelijktijdig haar jaarlijkse jungletraining in Suriname volgen. De ziekte malaria, die door muskieten wordt overgebracht, heeft zich sinds de binnenlandse oorlog in Suriname weer kunnen uitbreiden naar grote delen van het land. Als vanouds zullen bij deze operatie, om de controle op de verspreiding weer enigszins in handen te krijgen, de endemische gebieden bespoten worden met muggenverdelgende middelen. De kosten zullen worden betaald door de Amerikaanse legereenheid. Jaarlijks raakt minstens 10 procent van de binnenlandse bevolking besmet met malaria.

De actie van de leerkrachten bij het lager onderwijs heeft succes gehad. Niet alleen zullen zij de zogenaamde 'functioneringstoelage' nu ook ontvangen, maar de gehele ambtenarij. Zo heeft de Raad van Ministers in Paramaribo besloten, om zodoende tevens de achteruithollende koopkracht van de bevolking weer enigszins omhoog te stuwen. De functioneringstoelage werd enkele maanden geleden ingevoerd, nadat leerkrachten van het hoger onderwijs samen met ander midden- en hoger kader, acties hadden gevoerd voor financiële positieverbetering. Het houdt een toelage van 50% van het salaris in, op voorwaarde dat de hogere ambtenaar inderdaad functioneert en geen 'spookambtenaar' is die wel op de betaalrol voorkomt maar nooit verschijnt. De toelage zal nu vermoedelijk wel een andere naam krijgen.

Een Colombiaanse delegatie heeft Suriname bezocht, als uitvloeisel van het staatsbezoek dat president Ronald Venetiaan vorige maand bracht aan Colombia. De delegatie oriënteerde zich onder andere op het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. Met minister Willy Soemita is afgesproken dat er een prijsopgave zal komen voor het opzetten van een fabriek in Suriname die **'pre-fabricated' woningen** kan produceren met Surinaamse grondstoffen. Colombia heeft zich ook bereid verklaard technische bijstand te willen verlenen inzake de volkswoningbouw in Suriname.

De METS (Movement for Ecotourism in Surinam), een instelling gelieerd aan de Surinaamse Luchtvaart Maatschappij, heeft de afgelopen week een luxueus **toeristenverblijf** met de naam 'Residence Inn' geopend in Paramaribo. Het verblijf in een residentiële woonwijk, telt twaalf ingerichte kamers die toeristen kunnen huren voor logies in een huiselijke sfeer.

Suriname doet hiermee opnieuw een stap in de richting van het stimuleren van het toerisme. Besloten is ook, dat de **'inwisselplicht'** (het verplicht moeten wisselen van minstens Nf.300,- tegen de officiële bankkoers bij binnenkomst van buitenlanders in Suriname) nu niet meer direct op de Johan Adolf luchthaven ('Zanderij') voldaan hoeft te worden. Binnenkomende vreemdelingen mogen dat nu ook doen bij de handelsbanken in Paramaribo, zodat de drukte en het oponthoud op de luchthaven vermeden kunnen worden. De banken bieden sinds de unificatie van de wisselkoers haast even hoge koersen voor vreemde valuta als op de verboden parallelmarkt.

Een vijftiental **Haïtianen** in Suriname heeft bij wijze van protest post gevat onder de boom tegenover het parlementsgebouw in Paramaribo. Donderdag (11 aug.) zijn ze bovendien in hongerstaking gegaan om hun eisen kracht bij te zetten. De Haïtianen die als vluchteling het land binnenkwamen in maart '92, vinden dat ze aan hun lot zijn overgelaten. Ze hebben geen officiële vluchtelingenstatus en willen politiek asiel, alsook medische en werkvoorzieningen.

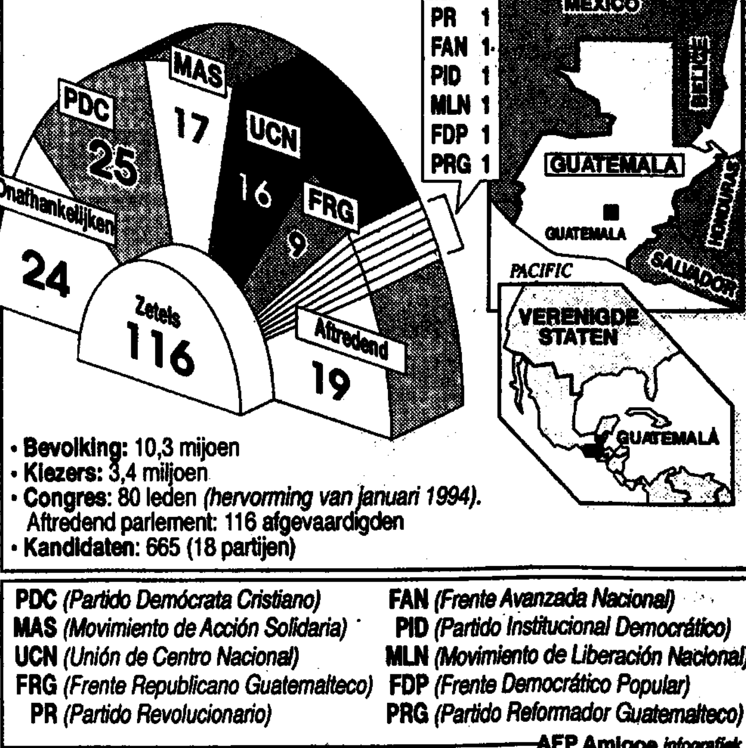
Ze vragen zich verder af wat er is gebeurd met gelden die de Vluchtelingencommissie van de Verenigde Naties (U.N.H.C.R.) ten behoeve van de toenmalige 60 vluchtelingen ter beschikking had gesteld. De Haïtianen maken gebruik van de nationale en internationale aandacht voor Haïti, nu Suriname besloten heeft om zo nodig, op kosten van Amerika, zo'n 2000 Haïtiaanse bootvluchtelingen in kampen te willen opvangen. Voorbereidingen hiertoe zijn al in gang.

Ook nog een overzicht van andere **gevoerde acties** in de afgelopen week; de actie van de Melkcentrale is opgeschort. Daar wilden men de directeur weg hebben die beschuldigd is van frauduleuze handelingen met bedrijfsmiddelen. Die beschuldiging kon de vakbond niet hard maken. Er is een 'afkoelingsperiode' ingebouwd, waarin de directeur halve dagen zal werken. Bij het Bureau Openbare Gezondheid werd enkele dagen gestaakt om een betere bewaking af te dwingen, na de diefstal van computers, een kopieermachine en een bestelwagen. Over de bewaking zijn nu afspraken gemaakt.

De Meteorologische Dienst is in actie gekomen om een eisenpakket van vorig jaar te realiseren. De staking bij het bananenbedrijf Surland is gedeeltelijk opgeheven. Ook bij Surland, producent van de Fyffes-'bacoves', wordt de directie fraude verweten en de Surinaamse regering zou zelf deze structuur in stand houden om ervan mee te kunnen profiteren.

Met grote voortvarendheid en eenstemmigheid tussen oppositie en coalitie zijn in het Surinaamse parlement wetten aangenomen die betere financiële voorzieningen geven aan de president, vice-president, ministers, onderministers en assemblee(parlements)leden. De salarissen van deze hoge functionarissen werden niet gelijk met de in juli dit jaar doorgevoerde 100% verhoging voor ambtenaren aangepast.

De president zal nu maandelijks zo'n Sf.67.000 verdienen (representatiekosten meegerekend), de vice-president bijna 59.000, een minister 28.000 en assembleeleden ruim 16.000. Het gemiddelde Surinaamse salaris, bij voorbeeld voor een onderwijsgevende, bedraagt nu ongeveer 6.000 per maand.

Carel Weeber woont in 'onzichtbaar huis'

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — "Ik wilde dat van buiten niets te zien zou zijn. Daarom heb ik de voorgevel zwart geverfd. Op die manier is het huis onzichtbaar." Dat zegt de op Curaçao geboren Carl Weeber, voorzitter van de Koninklijke Maatschappij ter Bevordering van de Bouwkunst/Bond van Architecten en winnaar van de Prix de Rome voor Bouwkunst in 1966 over zijn eigen woning in *de Volkskrant*.

In een serie interviews met bekende Nederlanders onder het motto 'Kijk naar je eige' heeft *de Volkskrant* de architect, 'geprezen en verguisd vanwege zijn kolossale wooncomplexen', naar zijn eigen woonvoorkeur en -smaak gevraagd.

"Zo ongenaakbaar en kaal als Weeber's flatgebouwen in de stad verrijzen, zo verscholen ligt het huis van de meester zelf. Pas na een paar meter oprijlaan, waar brandnetels naar de benen lonken, komt een laag rechthoekig geval in zicht met geblindeerde ramen. Even verderop is in de zijgevel een soort grot uitgespaard, begroeit met klimop. Hierin blijken een voordeur en een garagedeur verstopt te zijn", aldus Mac van Dinther's beschrijving in *de Volkskrant*. Van Dinther citeert enkele kritische noten over Weeber's bouwstijl: 'Monotone harteloze bouwwerken' en 'stapelaar van blokken'.

In Weeber's eigen Rotterdamse bungalow passen volgens Van Dinther 'al gauw drie woningwetwoningen'. Er volgt een minutieuze beschrijving van indeling en interieur. Weeber heeft geen speciale gevoelens bij het huis. "Voor mij was het niet van: ik leg het ei van mijn leven. Als je zoveel bouwt als ik, dan heb je die behoefte niet. Ik had op dezelfde plek drie, vier andere huizen kunnen bouwen. Voor ik hier kwam woonde ik in een huis met één verdieping. Daarom is dit een bungalow geworden. Vond ik leuk toen. De volgende keer zou ik het heel anders doen. Veel compacter. En nooit meer zo'n grote tuin".

Weeber is ervan overtuigd dat kenners het huis onmiddellijk herkennen als zijn produkt. "Het past binnen mijn werk. Het is eenvoudig, zonder fratsen, zonder opsmuk. Ik stop het geld liever in de kwaliteit van de woning dan dat ik het aan de gevel hang", zegt Weeber.

Hij woont nu al 14 jaar in zijn bungalow. Hij begon in Rotterdam, woonde vervolgens in een flat in Capelle aan de IJssel en daarna in een huis van een collega-architect in Delft. Uiteindelijk belandde hij in zijn bungalow in Rotterdam-Noord. Zijn ideale huis is overigens het appartement van de Amerikaanse miljonair Donald Trump bovenin de 219 meter hoge Trump Tower in New York. "1300 vierkante meter, zes meter hoog met ramen van vloer tot plafond. Met uitzicht over heel Manhattan en Central Park. Fantastisch moet dat zijn", zegt hij in *de Volkskrant*.

xpositie keramiek in Gallery '86

■*WILLEMSTAD - In Gallery Eighty Six is van 19 augustus tot en met 3 september a.s. een expositie te bewonderen van keramiek van Krista van der Meijden. De officiële opening van deze tentoonstelling vindt plaats op vrijdag 19 augustus 's avonds om half negen. De openingstijden van de Gallery zijn op maandag en zaterdag van 9.30 tot 12.00 uur en van dinsdag t/m vrijdag van 19.30 tot 12.00 uur en van 15.00 tot 17.30 uur.*

oot onderhoud stoplichten

LEMSTAD — De st Openbare Werken dit weekeinde een tal verkeerskrui- en afzetten in ver- met een grote onder- sbeurt aan de ver- slichten.

jaar worden een of verkeerslichtinstallaties dig gereviseerd. Dat in het opschilderen de masten, het ver- en van mastkabels en vervangen van de verou- regelautomaten.

k volgend weekend dt het verkeer op alde kruisingen omge- Het betreft de krui- n Schottegatweg Oost/ uriusstraat en Schotte- eg Oost/Polarisweg/Plu- at.

et verkeer uit het den (Promenadezijde) in chting van Saliña wordt oogte van de Polarisweg eleid via Zeelandia. Bij Pepsi-Colafabriek komt verkeer op de Schotte- eg Zuid.

et verkeer uit Saliña in richting Promenade/Santa weg zal voor Banco di be worden omgeleid naar Plutoweg.

ABVO beschuldigt STTK van smaad

WILLEMSTAD — De ambtenarenvakbond ABVO overweegt juridische stappen te nemen tegen de STTK. De ABVO beschuldigt haar collegavakbond van smaad.

In een radioproggramma via Curom Z-86 beschuldigde de STTK de ambtenarenvakbond ervan geld onder de tafel te hebben aangenomen van de PTT bij diens pogingen de Landsradiodienst over te nemen. De ABVO eist binnen 48 uur rectificatie van de STTK.

■ *WILLEMSTAD — De heren mr E.J. van der Poel, mr J. van 't Hof en mr P.J. Duinkerken hebben afgelopen maandag ten overstaan van de gouverneur van de Nederlandse Antillen, de eed c.q. belofte afgelegd als leden van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba. Aanwezig waren ook de minister van Justitie, de president van het Hof, de advokaat-generaal en familieleden van betrokkenen.*

Jazz voor ieders gading in Otrobanda

Duke Ellington Orchestra in Jazz'n Easy Festival

WILLEMSTAD — Het bestuur van de Curaçao Jazz Foundation heeft het weer voor elkaar. Vormde George Benson vorig jaar de klap op de vuurpijl van het jaarlijks terugkerende jazzfestival, dit keer werd het orkest van wijlen Duke Ellington overgehaald voor een optreden op het Jazz'n Easy. Daarmee bewijst de Curaçao Jazz Foundation dat met een krappe begroting de stichting toch grootheden en wereldbekende formaties naar het inmiddels hoogaangeschreven festival van Otrobanda krijgt.

De Curacao Jazz Foundation is een bundeling van jazz-fanaten die geheel vrijwillig en zonder persoonlijk gewin hun vrije tijd wijden aan de organisatie van zowel incidentele als traditioneel terugkerende jazz-festivals. De laatste activiteit, het KLM Jazz Festival, werd in mei voor het vierde achtereenvolgende jaar gehouden.

Voorheen werd het Jazz'n Easy Festival steevast in de agenda's geboekt voor het tweede weekeinde van november. Twee jaar geleden besloten de organisatoren daarin verandering te brengen. Reden was, dat twee jaar geleden hevige plensbuien er de oorzaak van waren dat het festival letterlijk in het water viel.

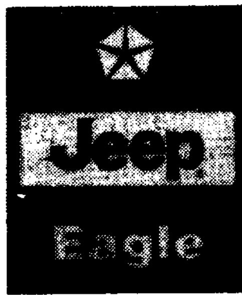
Vanaf dat moment gingen de bestuurders van de Curaçao Jazz Foundation op zoek naar alternatieve data. Dit jaar wordt het festival op 30 september en op 1 oktober in de Coney Island Square Garden, voor de gelegenheid speciaal omgedoopt tot Coney Island Jazz Town, gehouden.

Op 1 oktober treedt de gelegenheidsformatie Curaçao Jazz Stars op, die uit onder andere uit aan het conservatorium afgestudeerde musici bestaat die op Curaçao wonen. Verder treden op die datum op: Dianne Reeves en Najee.

Reeves staat wereldwijd bekend als een vermaarde jazz-zangeres. Het bestuur van Curaçao Jazz Foundation hoopt dat zij het jazzminnend publiek aan het swingen krijgt en dat Reeves samen met het orkest van wijlen Duke Ellington een van de gangmakers zal zijn. De Foundation koos voor Najee, omdat die saxofonist bewezen heeft vrolijke funkyjazztonen te kunnen produceren. Samen met zijn musici uit New York, tekent hij dan ook voor een meeslepende vorm van jazz.

Op 1 oktober staan het Mark Whitfield Quartet, Ray Baretto en het Duke Ellington Orchestra op het programma. Mark Whitfield is een betrekkelijk nieuwe ster aan het jazz-firmament. Hij is gitarist in New York en wordt onder meer geprezen voor de manier waarop hij zijn instrument beheerst. Voor een optreden met sterke latijnse invloeden is opnieuw door de Curaçao Jazz Foundation een plaats opengehouden. Die wordt ingenomen door de legendarische Ray Barretto.

De *grand finale* van het Jazz'n Easy Festival vertrouwde de Foundation aan het Duke Ellington Orchestra. Sinds het overlijden van Ellington is de leiding van de band overgenomen door diens zoon Mercer Ellington. In de ontwikkeling van de wederopleving van big bands in de jazz, loopt het Duke Ellington Orchestra voorop.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

EFRAIM EISDEN

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een **BIERHUIS-** en een **RESTAURANT "B" VERGUNNING** voor de lokaliteiten van het perceel "HEMA SNACK" gelegen te

COLORADOWEG 3, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— **ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;**
— **ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;**
in bovengenoemd perceel.
Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.
Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

De Kamer van Koophandel en Nijverheid Curaçao

nodigt hierbij ondernemers uit voor een

INFORMATIEBIJEENKOMST

over het ontwerp-Eilandelijk Ontwikkelingsplan Curaçao (EOP) dat binnenkort zal worden vastgesteld op basis van de Eilandsverordening Ruimtelijke Ontwikkelingsplanning Curaçao (EROC).

Het EOP beoogt een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van Curaçao voor de toekomst te waarborgen. In dit kader zijn aan verschillende gebieden op Curaçao bestemmingen toebedacht die al dan niet stroken Uw met plannen en verwachtingen.

Nu bestaat een laatste mogelijkheid om, voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het EOP, kennis te nemen van de strekking en inhoud van het plan en om, desgewenst, vóór 2 september a.s., eventuele bezwaren hiertegen bij de Eilandsraad in te dienen.

Maak nu gebruik van deze gelegenheid om kennis te nemen van het EOP en de betekenis ervan voor U en Uw onderneming.

De presentatie wordt verzorgd door de Dienst Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting en na afloop van de presentatie bestaat de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De bijeenkomst vindt plaats:

Datum	:	maandag 15 augustus 1994
Plaats	:	Auditorium Kamer-gebouw, Pietermaai
Tijd	:	16.00 - 17.30 uur.

Gezien de beperkte capaciteit van de zaal, wordt U verzocht Uw aanwezigheid van tevoren te bevestigen via tel.: 611451 (mw. Edna Cardoze).

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat mevrouw

ANN FRANCIS EDWARDS en LUDGARDA SHAHIDSA VENERANDA LAKEN

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een **BIERHUIS-** en een **RESTAURANT B VERGUNNING** voor de lokaliteiten van het perceel "1/2 WATT SNACK" gelegen te

BELVEDERESTRAAT NO. 9, alhier.

— **ex artikel 52 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;**
in bovengenoemd perceel.
Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.
Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
Het Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat de heer

TEONILDA RUFINA OLARIA FLORENTINA

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening (P.B. 1963 no. 28) van een **BIERHUISVERGUNNING** en een **RESTAURANT "B" VERGUNNING** voor de lokaliteiten van het perceel **"OLARIA DEEP CHICKEN"** gelegen te

JAMAICAWEG 37, alhier,

en tevens ter verkrijging van een toestemming:
— **ex artikel 47 lid 4 om een later sluitingsuur;**
— **ex artikel 52 om achtergrondmuziek te maken;**
— **ex artikel 53 lid 1 om vrouwelijke bediening toe te laten;**
in bovengenoemd perceel.
Dit verzoekschrift en de bijlagen liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken van het Centraal Bestuurskantoor aan de Theaterstraat no. 17, alhier, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van genoemde vergunningen en toestemmingen kenbaar te maken bij het Bestuurscollege.
Indien naar aanleiding van deze bekendmaking bezwaren worden ingebracht, kunnen zowel de verzoekers als degenen die bezwaren hebben ingebracht gedurende de termijn van één week na het hiervoor genoemde tijdvak van veertien dagen kennis nemen van de ingebrachte bezwaren bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curcao,
Waarnemend Hoofd van de Afdeling Algemene en Juridische Zaken,
Mr. S.E. Römer.

BONAIRE AGENDA

POLITIE:	8000/
BRANDWEER:	8222/
TAXICENTRALE:	8845
HOSPITAAL:	8900/
fax	7446/
alarmnr.	14
BEJAARDENTEHUIS:	8350

****

AIDSLIJN
Vragen? Bel dan op maandag en dinsdag van 19.00-20.00 uur tel.: 7055.

****

OPENBARE BIBLIOTHEEK
openingstijden voor het publiek:
Kralendijk:
maandag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en donderdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.30 uur.
Rincon:
woensdag van 14.00-18.00 uur en vrijdag van 14.00-17.30 uur.

****

POSTKANTOOR
(openingstijden)
Zegelverkoop
Kralendijk (tel.: 8508): maandag t/m donderdag van 07.30/12.00.13.30-17.00 uur; vrijdag van 07.30-12.00/13.30-16.00; zaterdag gesloten.
Rincon (tel.: 6214): maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur; zaterdag gesloten.
Geldloket
(Postwissels, Postspaarbank, Sigucheque en Giro Betaalkaart)
Kralendijk en Rincon: maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur; zaterdag gesloten.

****

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8896.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

****

SLACHTHUIS LVV
(tel.: 4393)
open van maandag t/m vrijdag van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren aantal slachtdieren bij keurmeester melden.

****

DIERENARTS
(Kaya Lagoen 24-A, Antriol)
spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 13.30-14.30 uur; spreekuur te Rincon elke donderdag van 17.00-17.30 uur bij Hulpbestuurskantoor.
Voor **spoedgevallen** gelieve tel.: 4255 te bellen of fax 7655.

STICHTING DIERENASIEL BONAIRE
Bonaire Animal Shelter Foundation
(Lagunweg 26. Tel.: 4989)
openingstijden maandag t/m zaterdag van 08.00-12 00/15.00-17.00 uur.

****

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
(Caya Meimei 36(
Aanvangstijd van de dienst: **zondag** om 11.30 uur.

****

KLACHTEN(BEZORGING)
Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel.: 8204 (na 18.00 uur tel.: 8342).

****

Gerharts neemt beschuldiging hoog op

Fedebon: Sunset Beach manipuleert met 'trunk'

KRALENDIJK — Al geruime tijd zegt het bestuur van de vakbond Fedebon klachten te hebben over de uitbetaling van de 'trunk' van de werknemers bij het Sunset Beach hotel. "Het Fedebon Bestuur heeft er onderhand de buik van vol dat de vakbond geen controle mag uitoefenen op de bedragen die bestemd zijn voor de uitbetaling van de trunk. Er wordt met het geld gemanipuleerd en er vinden onregelmatigheden plaats met het geld van de werknemers van het Sunset Beach hotel." Die zware beschuldiging werd gisteren geuit door vakbondsvoorzitter Gerold Bernabela van de vakbond Fedebon.

Bernabela wijst er in zijn verklaring op, dat hij in een vergadering met drs Linkels en operation-manager Gouverneur op 8 juli de ontevredenheid die er onder de werknemers leeft al te berde heeft gebracht. Hij mist de in de CAO beloofde commissie van werknemers die sedert 12 mei de financiële zaken zou controleren. Vrijdag zei Bernabela opnieuw, dat de werknemers in de F & B afdeling klaagden, dat hun niet de correcte trunk werd uitbetaald. (De trunk is het extra geld, dat werknemers uitbetaald krijgen boven hun basissalarissen. Dat geld is afkomstig van tips; HL)

Naar aanleiding van die klachten, heeft Fedebonvoorzitter Gerold Bernabela een onderzoek laten instellen. Daarbij heeft hij trouwens ook geconstateerd, dat bepaalde personen gratis eten en drinken bij Sunset Beach hotel, zonder dat daarvoor wordt betaald. Hij suggereert zijn informatie gekregen te hebben van de *'service function manager'* Jaap van Dam, die volgens Bernabela heeft bevestigd, dat de werknemers een veel te lage trunk uitbetaald hebben gekregen.

WAAR MAKEN

De beschuldigingen van vakbondsvoorzitter Bernabela zijn een complete verrassing voor hoteleigenaar Hugo Gerharts. Die zal dan ook tot op de bodem uitzoeken, waar deze beschuldigingen vandaan komen. Hij eist daarvan ook de bewijzen, aangezien Bernabela zijn verklaring eerder aan de media heeft gestuurd, dan aan het management van het hotel.

"Onder geen enkele voorwaarde accepteer ik enige beschuldiging van de Fedebon dat er onregelmatigheden en manipulaties hebben plaatsgevonden. Ik eis daarvan bewijzen en als die niet op tafel worden gelegd, zal ik van de vakbond via de nieuwsmedia excuus eisen. Gebeurt dat niet, dan zal ik de vakbond Fedebon voor de rechter brengen", aldus een furieuze Hugo Gerharts, eigenaar van het Sunset Beach hotel.

Gerharts herinnert eraan, dat in de op 12 mei afgesloten CAO duidelijk is afgesproken dat beide partijen de goede arbeidsverhouding in stand willen houden en daarbij willen streven naar een doelmatige regeling en billijke arbeidsvoorwaarden. Hij wijst er verder op, dat op 8 augustus het hoofd Personeelszaken drs Harald Linkels samen met de twee leden van de trunkcommissie Jeanette Trinidad en Marjorie Angela vergaderd heeft. Beide dames zijn door de Fedebon aangewezen als vertegenwoordigsters in de trunkcommissie.

Wat Gerharts vooral boos maakt, is dat de werknemers van het hotel in de maand juli een trunk-uitbetaling ontvingen van f.398,33. Daaronder zijn nog niet eens de persoonlijke tips van de klanten meegerekend. "Noem mij het tweede hotel, waar een trunk van die grootte over juli 1994 werd uitbetaald", aldus de uitdaging van Gerharts.

Ook de beschuldiging dat er eten en drinken zonder betalen wordt verstrekt aan bepaalde personen, is bij Gerharts in het verkeerde keelgat geschoten. Hij wijst er op, dat dit een beschuldiging lijkt in de richting van het management, terwijl juist het management door het personeel op de hoogste gesteld zou moeten worden, indien genoemde frauduleuze handelingen zouden plaatsvinden. "Dit is het meest duidelijke voorbeeld van het malafide optreden van de vakbond." Dat is de conclusie van hoteleigenaar Hugo Gerharts, die de beschuldigingen van de vakbond tot op de bodem wil uitzoeken.

KRALENDIJK — Afgelopen vrijdag ondertekende het Bestuurscollege de akte van verlening van erfpacht voor het terrein, waarop de Bank van de Nederlandse Antillen een filiaal gaat bouwen. Op de foto v.l.n.r. de gedeputeerden Beukenboom en Willem, de vertegenwoordiger van de BNA, gezaghebber mr Frits Goedgedrag en gedeputeerde Arthur Domacassé.

Tipico Boneriano brengt tweede cd op de markt

KRALENDIJK — 'Flamingo' is de niet bijster originele maar toch wel duidelijke naam van de nieuwe cd die woensdagavond op het Sunset Terrace van het Sunset Beach hotel ten doop werd gehouden. Het is de tweede cd van Tipico Boneriano en gedeputeerde Norwin Willem viel de eer te beurt de vlekjes met champagne weg te wassen. Sponsor Hugo Gerharts en Olga Valentijn waren de peetouders.

De eerste cd werd vorig jaar bij het 35-jarig bestaan door de bekende muzikale groep op de markt gebracht. Het enthousiasme van de groep en de kwaliteit van de cd waren de reden, dat vrijwel onmiddellijk werd besloten een tweede cd te maken. Deze keer een selectie van walsen en calypso's. De titel 'Flamingo' is natuurlijk gekozen vanwege de bekendheid die de roze flamingo heeft gegeven aan Bonaire, dat ook vaak het flamingo-eiland wordt genoemd.

Veel van de dansen die op de nieuwe cd zijn opgenomen, zijn composities van wijlen Tony Valentijn. Een ervan is de dans 'Flamingo' die hij in zijn actieve tijd bij Tipico Boneriano samen met oprichter Lanlan Clarinda componeerde. Een tweede was de tumba 'Criselda'. In de zeventiger jaren werd dat nummer al op een 45-toerenplaatje opgenomen. Op de nieuwe cd zijn de beide nummers opnieuw opgenomen, samen met nog tien andere nummers.

Het financiële probleem waarvoor Tipico zich geplaatst zag werd — zoals gewoonlijk — opgelost door de medewerking van Hugo Gerharts, die de opname sponsorde. Niet geheel vreemd, want Gerharts is eigenaar van het Sunset Beach hotel en dat is de plaats waar Tipico Boneriano in samenwerking met de folkloristische dansgroep Kibrahacha al 30 jaar optreedt.

Iedereen voelde zich woensdag dus thuis op het Sunset Terrace waar aan het officiële gedeelte een uitgebreide cocktail-party vooraf ging. Gedeputeerde van Cultuur Norwin Willem voelde zich helemaal thuis zei hij. Hij herinnerde er aan, dat hij voor zijn onderwijzersloopbaan en politieke loopbaan, op Curaçao een van de bekende figuren in de 'farandula' was. Hij exploiteerde immers de Bunny's Club aldaar. De nieuwe cd van Tipico Boneriano zou volgens Willem een bijdrage leveren aan de culturele en toeristische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen in het algemeen en die van Bonaire in het bijzonder. Ware woorden van de gedeputeerde, want de muzikale groep treedt vaak op in het buitenland. Kort geleden nog werd een tournee door Nederland gemaakt en dat was voor vele 'Antillengangers' een aangename hernieuwde kennismaking met de aantrekkelijke muziek van deze folkloristische groep.

Nadat Hugo Gerharts gevraagd was een totaal van 1000 cd's te sponsoren, besloot de zakenman er 1500 te laten persen. Duizend voor Tipico en 500 voor zijn eigen bedrijf, dat de cd als relatiegeschenk zal gebruiken. Dat doet de BTC ook met het fraaie door Gerharts uitgegeven fotoboek. Tijdens het officiële gedeelte ontvingen enkele aanwezigen een cd. Dat waren uiteraard de gedeputeerde, sponsor Hugo Gerharts en Olga Valentijn, weduwe van Tony Valentijn. Ook diverse muziekhandels ontvingen een gratis cd, evenals de pluggers van Ritmo F.M. en Voz di Bonaire.

KRALENDIJK — Tijdens de lunch met het Bestuurscollege en de technische staf gaf BNA-voorzitter dr Tromp een uitleg over de controlerende functie van de bank. Aanwezig waren het voltallige Bestuurscollege, eilandssecretaris mr Amador Muller, Reynaldo Timp (Kadaster) en ing Hans Rietveld (DOW).

Centrale bank opent filiaal op Bonaire

KRALENDIJK — Vrijdag 5 augustus j.l. ontving het Bestuurscollege van het eilandgebied Bonaire de president van de Bank van de Nederlandse Antillen, dr Emsley Tromp en drs Robert Reynaert, directeur-secretaris van de bank. Het bezoek hield verband met de aanstaande bouw van een kantoorpand voor het op Bonaire te vestigen bijkantoor van de Bank van de Nederlandse Antillen.

Het plan voor de bouw dateert uit 1992 en inmiddels bevinden ae voorbereidingen voor de bouw zich in een vergevorderd stadium. De bank heeft van het eilandgebied Bonaire een terrein toegewezen gekregen in het centrumgebied Kralendijk en het is de bedoeling van de bank om dit jaar nog met de bouw te beginnen. Architectenbureau Plan D2 is belast met het ontwerp en de uitvoering van de bouw. Dit bureau zal tevens de nieuwbouw van de Sociale Verzekeringsbank (SVB), welke annex het Centrale Bankgebouw geconstrueerd zal worden, verzorgen.

Tijdens een lunch aangeboden door het Bestuurscollege van Bonaire, verklaarde BNA-president dr Tromp, dat vanwege de sterk gegroeide economie van Bonaire, die hand in hand is gegaan met de groei van het aantal financiële instellingen op het eiland, de rol van de Centrale Bank tegenwoordig aan hogere eisen moet voldoen. Door haar fysieke aanwezigheid op het eiland zal de bank beter in staat zijn haar controlerende functie uit te oefenen.

Het bijkantoor krijgt derhalve een belangrijke signaalfunctie. Zij zal onder meer verantwoordelijk zijn voor het verzamelen van gegevens, welke in het kader van het monetaire en bedrijfseconomische toezicht, aan de Centrale Bank worden gerapporteerd. Het bijkantoor zal voorts belast zijn met het verzorgen van de 'clearing', dit is het verrekenen van de onderlinge vorderingen en schulden tussen de banken die uit het betalingsverkeer voortvloeien, het vervullen van de kluisfunctie en het verschaffen van informatie aan de lokale gemeenschap.

Deze signaalfunctie zal er weer toe leiden dat de bank beter in kan spelen op de behoeften van de Bonaireaanse economie, aangezien de geldstromen op Bonaire en alles wat hiermee verband houdt, beter geregistreerd kunnen worden.

KRALENDIJK — "In tijd van nood mag en moet iedereen dopen", dacht gedeputeerde Norwin Willem en schonk een fles kostbare champagne uit over de nieuwe cd van Tipico Boneriano. Dit is de veertiende doop die Willem in de afgelopen drie dagen verrichtte. Op de achtergrond enkele leden van Tipico Boneriano en links leider Byron Tromp. Op de voorgrond v.l.n.r. gedeputeerde Norwin Willem die ook deze crisissituatie goed in de hand hield, sponsor Hugo Gerharts en mevrouw Olga Valentijn.

Overheid wil betere controle op prijzen

KRALENDIJK — Om de verhoging van de kosten van levensonderhoud beter in de hand te houden wenst de overheid een betere prijscontrole in te voeren. Die taak was in het verleden weggelegd voor het departement van Handel, Industrie en Werkgelegenheid (HIW) onder verantwoordelijkheid van de centrale regering. Sedert de decentralisatie is er echter geen enkele prijscontrole meer op Bonaire.

Gedeputeerde Norwin Willem, onder wie de dienst Economische Zaken valt, vindt een prijscontrole echter erg belangrijk. Het eilandgebied heeft echter nog geen stappen ondernomen, omdat niet duidelijk is of de eerder door de PNP gepropageerde decentralisatie niet ingetrokken zal worden. In afwachting daarvan echter denkt Willem aan een rigoreuze prijscontrole op korte termijn.

De gedeputeerde ziet een prijscontrole echter samengaan met een organisatie die de belangen van de consument behartigt. Dan kan de koper niet alleen verzekerd zijn van een correcte prijs, maar ook van een produkt dat kwalitatief aanvaardbaar is. "Dan zal de consument ten slotte gaan kiezen waar hij zijn geld aan uitgeeft. Hij zal daardoor de winkelier verplichten om zijn prijzen te verlagen." Dat zegt gedeputeerde Norwin Willem, die momenteel vooral een *'free for all'* ziet in de levensmiddelen-branche.

Vergadering over referendum

KRALENDIJK — Gezaghebber mr Frits Goedgedrag heeft voor maandag een vergadering belegd voor de leden van de eilandsraad. Dan zal het Bestuurscollege de concept-verordening aanbieden over het referendum Bonaire 1994. Het referendum op Bonaire zal vermoedelijk in de derde week van oktober worden gehouden. De gedeputeerde belast met Staatkundige Structuur Arthur Domacassé heeft enkele weken geleden een referendum-commissie samengesteld die eilandelijk de verantwoordelijkheid zal dragen voor het referendum dat met behulp van de centrale regering uitgevoerd zal worden.

In deze referendum-commissie zijn de ex-gezaghebbers Raymundo Saleh, Alfred Sint Jago en George Soliana benoemd. De commissie is verder aangevuld met de heren Stanley Janga en Arthur Sealy. De laatste niet te verwarren met zijn broer Aubrey Sealy, want die is benoemd tot commissaris van de Selibon.

UPAH-reactie op S.O.F.

In de Amigoe van donderdag 11 augustus j.l. staat op de Bonaire pagina een doorgaans lezenswaardig commentaar over het S.O.F. dat de plank compleet misslaat. Wat er in werkelijkheid gaande is en de schrijver kennelijk helemaal voorbijgaat, is het volgende. Op de Algemene ledenvergadering in november 1993 zijn er van de leden stemmen uitgegaan om een begrafenisfonds voor UPAH-leden in het leven roepen. Het bestuur heeft dit in overweging genomen en ernstig bestudeerd. Men kwam tot de conclusie dat minimaal 200 leden zich zouden moeten aansluiten om te bewerkstelligen dat aan de nabestaande(n) een redelijk bedrag kan worden uitgekeerd. Inderdaad bleek er onvoldoende belangstelling voor het fonds te bestaan, zodat het bestuur besloot er van af te zien. Dit werd dan ook aan de leden meegedeeld op de Algemene ledenvergadering van 24 april j.l.

Tot verrassing van het bestuur bleek een groot deel van de aanwezige leden dit erg jammer te vinden. Volgens deze leden was de circulaire met de mededeling over de plannen voor oprichting van het fonds niet duidelijk genoeg opgesteld. Op aandringen van de zaal beloofde het bestuur er nog eens op terug te zullen komen, wat gebeurde in een circulaire van 4 juli 1994. Wat de schrijver van het commentaar op Bonaire niet goed gelezen of begrepen heeft, is dat deelname aan het fonds niet **verplicht** is en volkomend vrijblijvend zal blijven. Bovendien zal de deelnemer aan het APNA machtiging moet geven om de contributie maandelijks in te houden. Zonder deze machtiging is het deelnemen aan het fonds niet mogelijk. Het verzoek om eventuele afzegging vóór 15 augustus a.s. telefonisch door te geven, was ten overvloede. Geen enkel lid wordt tegen zijn wil of zin als deelnemer aan het fonds ingeschreven. De belangstelling is - dit ter informatie voor de schrijver van het commentaar - groter dan voorheen. De conclusie van het commentaar is dan ook volkomen onjuist en brengt slechts ongerustheid teweeg bij de gepensioneerde leden. Het is niet correct om verkeerde bedoelingen te zoeken bij anderen.

Wij prijzen ons gelukkig te horen tot de categorie gepensioneerde ambtenaren die nog steeds goed kunnen anlayseren en denken.

Namens het UPAH-bestuur
Frank Willem (secretaris)

Trekkingslijst van de Landsloterij N.A.

16de Trekking — **donderdag 11 augustus 1994**

TIEN TALLEN	
11	100
48	100
66	100
68	100
73	100
84	100
95	100
HONDERD TALLEN	
100	100
103	100
106	100
128	100
134	100
148	100
163	100
200	100
201	100
202	100
205	100
207	100
217	100
226	100
251	100
258	100
267	100
276	100
279	100
284	100
287	100
293	100
297	100
299	100
304	100
305	100
314	100
322	100
325	100
348	100
355	100
364	100
367	100
373	100
379	100
408	100
417	100
424	100
425	100
431	100
441	100
448	100
466	100
483	100
484	100
493	100
495	100
499	100
509	100
510	100
513	100
520	100
521	100
534	100
542	100
566	100
583	100
585	100
589	100
592	100
601	100
615	100
618	100
621	100
626	100
641	100
649	100
658	100
690	100
695	100
701	100
702	100
708	100
724	100
738	100
746	100
763	100
794	100
803	100
808	100
820	100
824	100
826	100
839	100
843	100
885	100
897	100
916	100
958	100
961	100
962	100
963	100
973	100
987	100
992	100
995	100
EEN DUIZEND	
1010	100
1022	100
1049	100
1051	100
1054	100
1060	100
1061	100
1063	100
1066	100
1100	100
1116	100
1135	100
1140	100
1159	100
1172	100
1180	100
1196	100
1197	100
1220	100
1229	100
1231	100
1235	100
1245	100
1261	100
1262	100
1267	100
1283	100
1284	100
1288	100
1291	100
1294	100
1295	100
1306	100
1314	100
1329	100
1330	100
1334	100
1337	100
1343	100
1368	100
1378	100
1380	100
1406	100
1425	100
1432	100
1435	100
1436	100
1439	100
1478	100
1480	100
1481	100
1493	100
1497	100
1498	100
1499	100
1509	100
1521	100
1526	100
1534	100
1551	100
1573	100
1578	100
1596	100
1599	100
1625	100
1639	100
1650	100
1669	100
1673	100
1687	100
1698	100
1702	100
1713	100
1726	100
1734	100
1736	100
1768	100
1797	100
1801	100
1806	100
1809	100
1824	100
1830	100
1838	100
1852	100
1858	100
1862	100
1870	100
1879	100
1890	100
1893	100
1900	100
1907	100
1913	100
1922	100
1925	100
1951	100
1955	100
1975	100
1979	100
1989	100
1996	100
TWEE DUIZEND	
2008	100
2036	100
2039	100
2045	100
2060	100
**********	
3DE PRIJS	
**********	
2076	1000
2077	10000
2078	1000
**********	
2086	100
2091	100
2093	100
2096	100
2108	100
2109	100
2124	100
2129	100
2131	100
2138	100
2149	100
2161	100
2162	100
2169	100
2187	100
2211	100
2212	100
2217	100
2218	100
2224	100
2228	100
2233	100
2247	100
2263	100
2267	100
2270	100
2287	100
2289	100
2305	100
2319	100
2320	100
2322	100
2328	100
2335	100
2342	100
2343	100
2347	100
2379	100
2399	100
2401	100
2403	100
2410	100
2412	100
2421	100
2427	100
2434	100
2435	100
2445	100
2448	100
2449	100
2468	100
2493	100
2515	100
2533	100
2534	100
2535	100
2537	100
2540	100
2545	100
2559	100
2560	100
2563	100
2580	100
2602	100
2622	100
2648	100
2651	100
2661	100
2662	100
2663	100
2667	100
**********	
1STE PRIJS	
**********	
2672	2000
2673	100000
2674	2000
**********	
2676	100
2677	100
2678	100
2689	100
2702	100
2708	100
2743	100
2749	100
2758	100
2764	100
2781	100
2782	100
2806	100
2815	100
2820	100
2825	100
2832	100
2843	100
2852	100
2861	100
2864	100
2875	100
2878	100
2879	100
2880	100
2885	100
2887	100
2891	100
2895	100
2900	100
2902	100
2909	100
2919	100
2922	100
2923	100
2925	100
2926	100
2944	100
2970	100
DRIE DUIZEND	
3001	100
3004	100
3006	100
3016	100
3020	100
3022	100
3039	100
3044	100
3049	100
3067	100
3077	100
3087	500
3109	100
3123	100
3132	100
3138	100
3156	100
3161	100
3173	100
3174	100
3183	100
3188	100
3189	100
3207	100
3211	100
3220	100
3226	100
3245	100
3248	100
3256	100
3257	100
3260	100
3261	100
3269	100
3276	100
3284	100
3307	100
3317	100
3321	100
3327	100
3330	100
3334	100
3337	100
3344	100
3356	100
3358	100
3366	100
3383	100
3386	100
3388	100
3392	100
3398	100
3403	100
3411	100
3416	100
3417	100
3430	100
3431	100
3438	100
3441	500
3443	100
3454	100
3459	100
3460	100
3464	100
3469	100
3470	100
3471	100
3475	100
3496	100
3503	100
3508	100
3517	100
3527	100
3528	100
3536	100
3537	100
3539	100
3544	100
3560	100
3577	100
3578	100
3596	100
3598	100
3604	100
3609	100
3622	100
3625	100
3628	100
3642	100
3644	100
3648	100
3655	100
3664	100
3669	100
3674	100
3677	100
3678	100
3687	100
3710	100
3730	100
3750	100
3757	100
3760	100
3769	100
3780	100
3789	100
3795	100
3815	100
3816	100
3841	100
3875	100
3881	100
3886	100
3891	100
3925	100
3931	100
3935	100
3942	100
3953	100
3960	100
3971	100
3979	100
3983	100
3996	100
3997	100
VIER DUIZEND	
4012	100
4024	100
4042	100
4045	100
4050	100
4053	100
4064	100
4078	100
4102	100
4108	100
4118	100
4141	100
4150	100
4153	100
4155	100
4169	100
4174	100
4175	100
4196	100
4199	100
4202	100
4205	100
4212	100
4216	100
4220	100
4243	100
4245	100
4250	100
4252	100
4253	100
4259	100
4266	100
4279	100
4292	100
4293	100
4300	100
4321	100
4323	100
4324	100
4357	100
4369	100
4375	100
4384	100
4391	100
4392	100
4395	100
4399	100
4405	100
4416	100
4432	100
4434	100
4455	100
4489	100
4498	100
4501	100
4507	100
4514	100
4515	100
4527	100
4533	100
4536	100
4541	100
4545	100
4566	100
4594	100
4600	100
4601	100
4611	100
4622	100
4631	100
4639	100
4647	100
4649	100
4665	100
4676	100
4684	100
4685	100
4702	100
4704	100
4706	100
4710	100
4719	100
4723	100
4729	100
4733	100
4735	100
4739	100
4740	100
4744	100
4745	100
4751	100
4754	100
4784	100
4790	100
4802	100
4810	100
4816	100
4824	100
4839	100
4844	100
4845	100
4887	100
4896	100
4900	100
4901	100
4929	100
4930	100
4938	100
4939	100
4953	100
4966	100
4977	100
4983	100
4992	100
4994	100
VIJF DUIZEND	
5009	100
5013	100
5029	100
5037	100
5041	100
5044	100
5054	500
5057	100
5072	100
5084	100
5107	100
5113	100
5116	100
5120	100
5130	100
5160	100
5174	100
5182	100
5186	100
5187	100
5206	100
5222	100
5224	100
5234	100
5257	100
5258	100
5266	100
5293	100
5294	100
5295	100
5319	100
5338	100
5347	100
5395	100
5397	100
5403	100
5406	100
5409	100
5413	100
5417	100
5442	100
5443	100
5448	100
5449	100
5453	100
5464	100
5483	100
5486	100
5489	100
5515	100
5516	100
5544	100
5548	100
5563	100
5571	100
5575	100
5578	100
5586	100
5592	100
5599	100
5603	100
5608	100
5613	100
5623	100
5638	100
5645	100
5648	100
5652	100
5659	100
5668	100
5670	100
5689	100
5690	100
5705	100
5715	100
5716	100
5738	100
5743	100
5751	100
5752	100
5755	100
5760	100
5765	100
5824	100
5829	100
5830	100
5836	100
5879	100
5882	100
5899	100
5904	100
5913	100
5920	100
5939	100
5943	100
5946	100
5961	100
5964	100
5981	100
5986	100
5992	100
ZES DUIZEND	
6004	100
6014	100
6016	100
6023	100
6028	100
6030	100
6039	100
6041	100
6043	100
6056	100
6060	100
6063	100
6094	100
6099	100
6100	100
6108	100
6110	500
6113	100
6116	100
6127	100
6129	100
6141	100
6151	100
6163	100
6167	100
6173	100
6175	100
6180	100
6182	100
6184	100
6195	100
6198	100
6214	100
6217	100
6223	100
6227	100
6257	100
6267	100
6278	100
6286	100
6290	100
6294	100
6309	100
6315	100
6317	100
6323	100
6329	100
6338	100
6340	100
6341	100
6346	100
6351	100
6360	100
6378	100
6385	100
6392	100
6397	100
6406	100
6421	100
6427	100
6435	100
6448	100
6452	100
6454	100
6457	100
6458	100
6461	100
6463	100
6467	100
6476	100
6488	100
6508	100
6512	100
6515	100
6522	100
6526	100
6545	100
6548	100
6568	100
6590	100
6595	100
6605	100
6608	100
6615	100
6620	100
6621	100
6633	100
6652	100
6656	100
6657	100
6666	100
6668	100
6682	100
6697	100
6700	100
6703	100
6723	100
6737	100
6749	100
6767	100
6768	100
6771	100
6784	100
6799	100
6820	100
6831	100
6843	100
6848	100
6854	100
6873	100
6875	100
6884	100
6894	100
6898	100
6905	100
6921	100
6925	100
6931	100
6953	100
6958	100
6960	100
6968	100
6976	100
6980	100
6991	100
ZEVEN DUIZEND	
7001	100
7003	100
7029	100
7042	100
7054	100
7056	100
7062	100
7073	100
7083	100
7093	100
7095	100
7105	100
7108	100
7110	100
7113	100
7124	100
7128	100
7143	100
7147	100
7157	100
7158	100
7175	100
7190	100
7194	100
7198	100
7208	100
7225	100
7230	100
7233	100
7239	100
7242	100
7248	100
7255	100
7263	100
7265	100
7267	100
7276	100
7279	100
7289	100
7296	100
7297	100
7312	100
7327	100
7330	100
7338	100
7355	100
7363	100
7377	100
7378	100
7380	100
7391	100
7395	100
7400	100
7402	100
7406	100
7416	100
7419	100
7434	100
7451	100
7456	100
7462	100
7472	100
7491	100
7504	100
7505	100
7519	100
7525	100
7527	100
7532	100
7545	100
7563	100
7564	100
7568	100
7570	100
7572	100
7578	100
7579	100
7582	100
7584	100
7591	100
7598	100
7600	100
7602	100
7606	100
7614	100
7622	100
7632	100
7644	100
7652	100
7670	100
7674	100
7675	100
7677	100
7682	100
7695	100
7697	100
7712	100
7715	100
7718	100
7725	100
7732	100
7736	100
7756	100
7760	100
7767	100
7770	100
7773	100
7780	100
7801	100
7811	100
7833	100
7860	100
7874	100
7877	100
7886	100
7903	100
7910	100
7913	100
7921	100
7925	100
7937	100
7941	100
7949	100
7952	100
7961	100
7971	100
ACHT DUIZEND	
8000	100
8001	100
8011	100
8012	100
8021	100
8026	100
8041	100
8054	100
8073	100
8075	100
8077	100
8081	100
8083	100
8095	100
8098	100
8117	100
8124	100
8127	100
8152	100
8153	100
8171	100
8174	100
8185	100
8191	100
8205	100
8211	100
8212	100
8225	100
8229	100
8233	100
**********	
2DE PRIJS	
**********	
8261	1500
8262	30000
8263	1500
**********	
8287	100
8292	100
8294	100
8308	100
8318	100
8326	100
8353	100
8372	100
8383	1000
8392	100
8403	100
8406	100
8419	100
8442	100
8446	100
8450	100
8465	100
8469	100
8470	100
8475	100
8479	100
8480	100
8489	100
8532	100
8558	100
8562	100
8571	100
8573	100
8580	100
8583	100
8602	100
8613	100
8642	100
8646	100
8652	100
8655	100
8663	100
8668	100
8671	100
8672	100
8687	100
8714	100
8721	100
8732	100
8736	100
8762	100
8765	100
8778	100
8779	100
8803	100
8807	100
8815	100
8829	100
8839	100
8840	100
8841	100
8842	100
8843	100
8845	100
8856	100
8862	100
8864	100
8868	100
8884	100
8885	100
8886	100
8888	100
8893	100
8902	100
8907	100
8925	100
8935	100
8941	100
8966	1000
8973	100
8994	100
8995	100
8996	100
NEGEN DUIZEND	
9006	100
9007	100
9034	100
9047	100
9053	100
9056	100
9066	100
9081	100
9087	100
9099	100
9101	100
9113	1000
9125	100
9134	100
9148	100
9152	100
9173	100
9203	100
9204	100
9209	100
9212	100
9227	100
9230	100
9235	100
9244	100
9248	100
9267	100
9282	100
9290	100
9291	100
9303	100
9333	100
9334	100
9345	100
9353	100
9363	100
9368	100
9369	100
9373	100
9385	100
9405	100
9411	100
9422	100
9430	500
9443	100
9457	100
9460	100
9463	100
9472	100
9475	100
9479	100
9502	100
9520	100
9530	100
9543	100
9548	100
9563	100
9578	100
9589	100
9594	100
9596	100
9608	100
9620	100
9622	100
9651	100
9657	100
9694	100
9699	100
9715	100
9727	100
9735	100
9770	100
9774	100
9778	100
9796	100
9801	100
9804	100
9814	100
9817	100
9823	100
9829	100
9836	100
9838	100
9854	100
9856	100
9865	100
9867	100
9876	100
9890	100
9897	100
9899	100
9900	100
9907	100
9912	100
9926	100
9941	100
9947	100
9952	100
9956	100
9958	100
9966	100
9968	100
9982	100
9988	100
TIEN DUIZEND	
10036	100
10037	100
10062	100
10073	100
10076	100
10085	100
10104	100
10120	100
10126	100
10136	100
10145	100
10149	100
10152	100
10155	100
10159	100
10161	100
10170	100
10171	100
10172	100
10187	100
10188	100
10199	100
10201	100
10203	100
10222	100
10224	100
10232	100
10233	100
10240	100
10243	100
10267	100
10301	100
10317	100
10321	100
10322	500
10327	100
10331	1000
10333	100
10335	100
10343	100
10347	100
10348	100
10349	100
10366	100
10371	100
10385	100
10390	100
10393	100
10405	100
10414	100
10437	100
10441	100
10452	100
10457	100
10458	100
10467	100
10469	100
10470	100
10478	100
10479	100
10480	100
10481	100
10501	100
10503	100
10509	100
10518	100
10532	100
10544	100
10557	100
10560	100
10567	100
10592	100
10600	100
10603	100
10609	100
10610	100
10621	100
10638	100
10652	100
10662	100
10665	100
10671	100
10673	100
10685	100
10695	100
10699	100
10701	100
10712	100
10721	100
10732	100
10735	100
10740	100
10755	100
10760	100
10771	100
10799	100
10801	100
10808	100
10810	100
10811	100
10826	100
10845	100
10846	100
10852	100
10853	100
10860	100
10864	100
10884	100
10898	100
10904	100
10932	100
10938	100
10942	100
10948	100
10960	100
10970	100
10974	100
10977	100
10988	100
10996	100
ELF DUIZEND	
11016	100
11037	100
11038	100
11039	100
11041	100
11046	100
11056	100
11061	100
11065	100
11075	100
11084	100
11085	100
11088	100
11128	100
11131	100
11163	100
11164	100
11168	100
11197	100
11200	100
11211	100
11212	100
11221	100
11225	100
11242	100
11249	100
11257	100
11261	100
11263	100
11264	100
11305	100
11325	100
11326	100
11329	100
11338	100
11345	100
11354	100
11356	100
11363	100
11364	100
11368	100
11375	100
11408	100
11427	100
11431	100
11444	100
11446	100
11449	100
11450	100
11455	100
11466	100
11473	100
11491	100
11508	100
11515	100
11522	500
11529	100
11531	100
11535	100
11555	100
11558	100
11563	100
11566	100
11567	100
11571	500
11575	100
11589	100
11617	100
11618	100
11632	100
11634	100
11654	100
11657	100
11668	100
11679	100
11680	100
11692	100
11697	100
11699	100
11700	100
11701	100
11723	100
11725	100
11726	100
11728	100
11735	100
11743	100
11756	100
11759	100
11763	100
11766	100
11777	100
11780	100
11782	100
11812	100
11819	100
11821	100
11826	100
11857	100
11862	100
11867	100
11871	100
11882	100
11895	100
11929	100
11936	100
11942	100
11951	100
11954	100
11960	100
11964	100
11971	100
11987	100
TWAALF DUIZEND	
12003	100
12018	100
12020	100
12021	100
12024	100
12036	100
12041	100
12049	100
12052	100
12071	100
12077	100
12110	100
12119	100
12146	100
12149	100
12155	100
12156	100
12157	100
12166	100
12167	100
12184	100
12186	100
12194	100
12211	100
12233	100
12235	100
12237	100
12245	100
12246	100
12261	100
12268	100
12279	100
12283	100
12286	100
12293	100
12297	100
12302	100
12303	100
12311	100
12318	100
12328	100
12333	100
12354	100
12372	100
12378	100
12388	100
12397	100
12406	100
12408	100
12414	100
12440	100
12441	100
12448	100
12453	100
12462	100
12463	100
12476	100
12480	100
12491	100
12505	100
12517	100
12524	100
12536	100
12586	100
12604	100
12605	100
12617	100
12638	100
12643	100
12645	100
12647	100
12653	100
12657	100
12670	100
12672	100
12681	100
12692	100
12700	100
12702	100
12704	100
12714	100
12729	100
12738	100
12760	100
12763	100
12769	100
12772	100
12788	100
12805	100
12824	100
12831	100
12837	100
12839	100
12842	100
12861	100
12863	100
12868	100
12881	100
12885	100
12888	100
12893	100
12903	100
12920	100
12926	100
12934	100
12937	100
12953	100
12954	100
12963	100
12972	100
12977	100
12979	100
12993	100
12994	100
DERTIEN DUIZEND	
13008	100
13015	100
13023	100
13028	100
13054	100
13070	100
13071	100
13076	100
13087	100
13096	100
13097	100
13115	100
13116	100
13125	100
13126	100
13132	100
13137	100
13163	100
13176	100
13180	100
13184	100
13199	100
13210	100
13213	100
13218	100
13223	100
13231	100
13246	100
13248	100
13252	100
13259	100
13272	100
13291	100
13293	100
13294	100
13316	100
13321	100
13334	100
13336	100
13341	100
13347	100
13366	100
13369	100
13371	100
13378	100
13396	100
13427	100
13429	100
13433	100
13448	100
13457	100
13466	100
13471	100
13480	100
13484	100
13499	100
13509	100
13510	100
13516	100
13518	100
13522	100
13524	100
13546	100
13554	100
13555	100
13557	100
13563	100
13564	100
13575	100
13587	100
13596	100
13604	100
13612	100
13640	100
13655	100
13658	100
13661	100
13670	100
13676	100
13695	100
13710	100
13720	100
13747	100
13750	100
13751	100
13756	100
13758	100
13772	100
13780	100
13785	100
13790	100
13792	100
13800	100
13804	100
13816	100
13821	100
13824	100
13826	100
13836	100
13837	100
13838	100
13839	100
13840	100
13843	100
13844	100
13846	100
13852	100
13875	100
13876	100
13884	100
13885	1000
13896	100
13904	100
13909	100
13913	100
13924	100
13931	100
13957	100
13991	100
13992	100
13994	100
13996	100
13997	100
VEERTIEN DUIZEND	
14004	100
14032	100
14036	100
14039	100
14046	100
14059	100
14063	100
14074	100
14075	100
14083	100
14084	100
14089	100
14096	100
14102	100
14105	100
14156	100
14162	100
14166	100
14167	100
14173	100
14188	100
14223	100
14242	100
14243	100
14256	100
14257	100
14264	100
14270	100
14280	100
14282	100
14295	100
14298	100
14302	100
14311	100
14312	100
14313	100
14318	100
14321	100
14329	100
14348	100
14358	100
14359	100
14361	100
14366	100
14368	100
14375	100
14381	100
14384	100
14400	100
14411	100
14417	100
14418	100
14424	100
14425	100
14438	100
14446	100
14450	100
14459	100
14461	100
14464	100
14469	100
14489	100
14536	100
14538	100
14542	100
14546	100
14550	100
14554	100
14569	100
14575	100
14582	100
14593	100
14595	100
14622	100
14637	100
14644	100
14652	100
14656	100
14667	100
14669	100
14672	100
14681	100
14687	100
14688	100
14692	100
14694	100
14705	100
14706	100
14713	100
14732	100
14762	100
14772	100
14786	100
14791	100
14792	100
14798	100
14806	100
14818	100
14824	100
14828	100
14829	100
14830	100
14837	100
14850	100
14851	100
14859	100
14860	100
14863	100
14876	100
14885	100
14897	100
14898	100
14901	100
14918	100
14930	100
14934	100
14935	100
14936	100
14970	100
14972	100
14986	100
14998	100
VIJFTIEN DUIZEND	
15007	100
15012	100
15021	100
15025	100
15029	100
15058	100
15068	100
15071	100
15083	100
15086	100
15093	100
15097	100
15104	100
15108	100
15111	100
15120	100
15137	100
15151	100
15156	100
15171	100
15179	100
15188	100
15203	100
15231	100
15239	100
15273	100
15276	100
15278	100
15286	100
15300	100
15314	100
15322	100
15330	100
15332	100
15337	100
15342	100
15351	100
15355	100
15374	100
15386	100
15399	100
15407	100
15430	100
15434	100
15436	100
15464	100
15466	100
15476	100
15488	100
15505	100
15507	100
15511	100
15519	100
15524	100
15527	100
15566	100
15581	100
15583	100
15588	100
15593	100
15595	100
15600	100
15602	100
15603	100
15612	100
15618	100
15619	100
15639	100
15646	100
15647	500
15654	100
15658	100
15662	100
15669	100
15677	100
15684	100
15694	100
15710	100
15714	100
15716	100
15723	100
15732	100
15770	100
15786	100
15787	100
15788	100
15796	100
15803	100
15816	100
15820	100
15822	100
15826	100
15842	100
15856	100
15865	100
15885	100
15887	100
15901	100
15916	100
15926	100
15938	100
15945	100
15955	100
15962	100
15976	100
15980	100
15983	100
15987	100
ZESTIEN DUIZEND	
16001	100
16038	100
16042	100
16062	100
16064	100
16067	100
16069	100
16070	100
16076	100
16078	100
16088	100
16095	100
16102	500
16119	100
16121	100
16133	100
16143	100
16149	100
16175	100
16185	100
16196	100
16219	100
16223	100
16224	100
16241	100
16243	100
16246	100
16251	100
16252	100
16259	100
16265	100
16266	100
16286	100
16290	100
16296	100
16332	100
16342	100
16356	100
16365	100
16366	100
16385	100
16395	100
16396	1000
16398	100
16401	100
16402	100
16408	100
16411	100
16413	100
16419	100
16421	100
16434	100
16439	100
16450	100
16453	100
16464	100
16471	100
16480	100
16509	100
16522	100
16526	100
16530	100
16548	100
16562	100
16564	100
16577	100
16580	100
16589	100
16591	100
16594	100
16603	100
16613	100
16620	100
16624	100
16642	100
16655	100
16657	100
16669	100
16692	100
16700	100
16712	100
16715	100
16724	100
16728	100
16738	100
16739	100
16741	100
16743	100
16745	100
16750	100
16762	100
16785	100
16786	100
16787	100
16788	100
16796	100
16803	100
16804	100
16856	100
16858	100
16861	100
16875	100
16885	100
16890	100
16892	100
16900	100
16906	100
16910	100
16911	100
16913	100
16925	100
16938	100
16939	100
16940	100
16949	100
16973	100
16977	100
16994	100
ZEVENTIEN DUIZEND	
17014	100
17039	100
17041	100
17043	100
17062	100
17071	100
17073	100
17090	100
17107	100
17109	100
17119	100
17122	100
17128	100
17142	100
17144	100
17146	100
17150	100
17158	100
17159	100
17164	100
17170	100
17185	100
17188	100
17189	100
17195	100
17211	100
17215	100
17223	100
17234	100
17236	100
17243	100
17248	100
17263	100
17265	100
17282	100
17286	100
17295	100
17300	100
17307	100
17311	100
17312	100
17315	100
17328	100
17332	100
17350	100
17366	100
17369	1000
17373	100
17380	100
17384	100
17386	100
17414	100
17423	100
17426	100
17430	100
17439	100
17440	100
17448	100
17450	100
17470	500
17491	100
17493	100
17507	100
17508	100
17511	100
17513	100
17516	100
17521	100
17530	100
17531	100
17535	100
17543	100
17580	100
17588	100
17631	100
17656	100
17658	100
17671	100
17690	100
17698	100
17710	100
17727	100
17732	100
17770	100
17775	100
17777	100
17783	100
17791	100
17793	100
17837	100
17838	100
17846	100
17858	100
17859	100
17862	100
17866	100
17868	100
17874	100
17881	100
17882	100
17883	100
17944	100
17948	100
17954	100
17956	100
17973	100
17978	100
17979	100
17994	100
17995	100
ACHTTIEN DUIZEND	
18011	100
18020	100
18035	100
18041	100
18049	100
18065	100
18072	100
18087	100
18088	100
18109	100
18115	100
18116	100
18119	100
18128	100
18131	100
18132	100
18139	100
18143	100
18168	100
18181	100
18183	100
18192	100
18212	100
18214	100
18216	100
18219	100
18225	100
18235	100
18241	100
18247	100
18257	100
18258	100
18262	100
18277	100
18282	100
18307	100
18308	100
18317	100
18327	100
18340	100
18343	100
18347	100
18377	100
18380	100
18384	100
18404	100
18405	100
18415	100
18416	100
18434	100
18443	100
18447	100
18453	100
18460	100
18468	100
18491	100
18501	100
18505	100
18519	100
18522	100
18542	100
18543	100
18549	100
18550	100
18562	100
18581	100
18590	100
18596	100
18620	100
18627	100
18630	100
18671	100
18676	100
18680	100
18685	100
18696	100
18707	100
18744	100
18746	100
18763	100
18776	100
18781	100
18783	100
18785	100
18796	100
18807	100
18818	100
18823	100
18827	100
18831	100
18837	100
18868	100
18890	100
18898	100
18905	100
18906	100
18915	100
18919	100
18921	100
18932	100
18933	100
18934	100
18937	100
18940	100
18941	100
18948	100
18954	100
18959	100
18970	100
18976	100
18996	100
NEGENTIEN DUIZEND	
19004	100
19008	100
19015	100
19035	100
19043	100
19044	100
19055	100
19060	100
19061	100
19066	100
19070	100
19085	100
19088	100
19090	100
19116	100
19118	100
19122	100
19135	100
19142	100
19150	100
19153	100
19165	100
19171	100
19180	100
19185	100
19187	100
19189	100
19214	100
19221	100
19226	100
19252	100
19266	100
19275	100
19278	100
19281	100
19295	100
19297	100
19300	100
19301	100
19315	100
19321	100
19334	100
19347	100
19361	100
19386	100
19392	100
19398	100
19421	100
19424	100
19428	100
19431	100
19436	100
19452	100
19457	100
19465	100
19480	100
19487	100
19489	100
19501	100
19503	100
19516	100
19518	100
19545	100
19546	100
19553	100
19555	100
19558	100
19562	100
19575	100
19576	100
19598	100
19599	100
19600	100
19603	100
19609	100
19611	100
19636	100
19640	100
19642	100
19644	100
19649	100
19690	100
19694	100
19697	100
19698	100
19714	100
19722	100
19732	100
19746	100
19781	100
19788	100
19808	100
19827	100
19828	100
19833	100
19835	100
19840	100
19842	100
19848	100
19849	100
19852	100
19854	100
19856	100
19862	100
19875	100
19883	100
19886	100
19888	100
19896	100
19923	100
19926	100
19935	100
19943	100
19944	100
19947	100
19952	100
19960	1000
19970	100
19976	100
19981	100
19988	100
19991	100
19999	100
TWINTIG DUIZEND	
20002	100
20009	100
20020	100
20021	100
20024	100
20035	100
20047	100
20050	100
20067	100
20079	100
20080	100
20099	100
20134	100
20135	100
20136	100
20140	100
20141	100
20157	100
20198	100
20211	100
20215	100
20223	100
20224	100
20229	100
20230	100
20239	100
20248	100
20258	100
20266	100
20272	100
20279	100
20294	100
20304	100
20305	100
20308	100
20310	100
20316	100
20322	100
20332	100
20340	100
20342	500
20349	1000
20352	100
20355	100
20367	100
20381	100
20402	100
20405	100
20407	100
20419	100
20429	100
20437	100
20442	100
20466	100
20488	100
20492	100
20501	100
20511	100
20531	100
20540	100
20541	100
20552	100
20555	100
20564	100
20568	100
20585	100
20586	100
20588	100
20593	100
20594	100
20616	100
20622	100
20630	100
20637	1000
20661	100
20665	100
20681	100
20684	100
20686	100
20687	100
20704	100
20707	100
20711	100
20714	100
20717	100
20747	100
20750	100
20771	100
20798	100
20803	100
20805	100
20806	100
20811	100
20815	100
20826	100
20832	100
20843	100
20874	100
20889	100
20895	100
20900	100
20922	100
20934	100
20942	100
20966	100
20970	100
20973	100
20974	100
20985	100
EEN EN TWINTIG DUIZEND	
21009	100
21030	100
21033	100
21037	100
21060	100
21071	100
21088	100
21089	100
21095	100
21097	100
21099	100
21111	100
21124	100
21128	100
21129	100
21135	100
21145	100
21168	100
21185	100
21186	100
21188	100
21189	100
21190	100
21195	100
21196	100
21204	100
21221	100
21222	100
21229	100
21236	100
21257	100
21264	100
21272	100
21285	100
21286	100
21298	100
21312	100
21316	100
21324	500
21328	100
21335	100
21340	100
21343	100
21344	100
21359	100
21363	100
21368	100
21374	100
21382	100
21406	100
21420	100
21424	100
21425	100
21428	100
21433	100
21436	100
21450	100
21456	100
21459	100
21469	100
21473	100
21479	100
21494	100
21504	100
21506	100
21509	100
21510	100
21516	100
21521	100
21529	100
21549	100
21552	100
21560	100
21562	100
21564	100
21597	100
21599	100
21600	100
21619	100
21625	100
21626	100
21638	100
21661	100
21663	100
21672	100
21685	100
21694	100
21703	100
21718	100
21740	100
21741	100
21744	100
21750	100
21762	100
21766	100
21778	100
21784	100
21801	100
21827	100
21833	100
21846	100
21852	100
21853	100
21857	100
21861	100
21871	100
21872	100
21873	100
21888	100
21893	100
21903	100
21937	100
21939	100
21951	100
TWEE EN TWINTIG DUIZEND	
22032	100
22057	100
22070	100
22096	100
22127	100
22137	100
22145	100
22164	100
22173	100
22181	100
22190	100
22197	100
22233	100
22234	100
22237	500
22252	100
22262	100
22263	100
22284	100
22294	100
22307	100
22308	100
22326	100
22337	100
22340	100
22349	100
22355	100
22373	100
22374	100
22375	100
22379	100
22384	100
22388	100
22398	100
22404	100
22412	100
22436	100
22438	100
22441	100
22443	100
22452	100
22480	100
22487	100
22493	100
22501	100
22507	100
22511	100
22524	100
22525	100
22530	100
22534	100
22535	100
22544	100
22548	100
22574	100
22577	100
22578	100
22583	100
22592	100
22598	100
22601	100
22603	100
22606	100
22609	100
22610	100
22635	100
22637	100
22640	100
22652	100
22653	100
22670	100
22674	100
22680	100
22686	100
22690	100
22697	100
22701	100
22716	100
22729	100
22738	100
22744	100
22748	100
22754	1000
22768	100
22771	100
22772	100
22783	100
22794	100
22799	100
22808	100
22825	100
22831	100
22832	100
22841	100
22845	100
22857	100
22859	100
22862	100
22883	100
22957	100
22967	100
DRIE EN TWINTIG DUIZEND	
23005	100
23010	100
23011	100
23023	100
23042	100
23063	100
23097	100
23102	100
23109	100
23116	100
23131	100
23134	100
23143	100
23153	100
23167	100
23184	100
23215	100
23225	100
23226	100
23233	100
23234	100
23244	100
23250	100
23251	100
23269	100
23289	100
23294	100
23295	100
23300	100
23301	100
23309	100
23311	100
23318	100
23330	100
23342	100
23347	100
23352	100
23365	100
23378	100
23385	100
23402	100
23407	100
23421	100
23431	100
23432	100
23449	100
23455	100
23469	100
23475	100
23482	100
23489	100
23510	100
23523	100
23524	100
23541	100
23556	100
23558	100
23582	100
23583	100
23589	100
23595	100
23605	100
23613	100
23620	100
23625	100
23626	100
23627	100
23640	100
23646	100
23669	100
23670	100
23685	100
23691	100
23693	100
23704	100
23705	100
23707	100
23709	100
23713	100
23715	100
23717	100
23721	100
23725	100
23733	100
23741	100
23744	100
23754	100
23756	100
23758	100
23759	100
23760	100
23762	100
23778	100
23786	100
23790	100
23795	100
23818	100
23829	100
23832	100
23836	100
23858	100
23866	100
23870	100
23871	100
23883	100
23889	100
23898	100
23912	100
23915	100
23925	100
23929	100
23956	100
23964	100
23967	100
23972	100
23979	100
23984	100
23988	100
23993	100
VIER EN TWINTIG DUIZEND	
24015	100
24031	100
24047	100
24050	100
24055	100
24073	100
24082	100
24118	100
24119	100
24140	100
24149	100
24164	100
24170	100
24174	100
24178	100
24209	100
24231	100
24245	100
24254	100
24257	100
24260	100
24278	100
24281	100
24308	100
24309	100
24322	100
24332	100
24335	100
24338	100
24339	100
24357	100
24362	100
24366	100
24377	100
24392	100
24400	100
24404	100
24409	100
24426	100
24449	100
24450	100
24455	100
24462	100
24468	100
24483	100
24485	100
24496	100
24523	100
24527	100
24569	100
24586	100
24588	100
24589	100
24611	100
24612	100
24617	100
24632	100
24640	100
24641	100
24648	100
24650	100
24658	100
24675	100
24685	100
24696	100
24719	100
24722	100
24739	100
24749	100
24753	100
24754	100
24774	100
24775	100
24780	100
24781	100
24794	100
24819	100
24835	100
24841	100
24860	100
24873	100
24882	100
24904	100
24908	100
24910	100
24921	100
24922	100
24925	100
24929	100
24934	100
24988	100
24992	100
VIJF EN TWINTIG DUIZEND	
25006	100
25019	1000
25023	100
25036	100
25047	100
25048	100
25049	100
25057	100
25064	100
25095	100
25114	100
25145	100
25146	100
25174	100
25176	100
25187	100
25196	100
25224	100
25230	100
25236	100
25240	100
25241	100
25248	100
25250	100
25251	100
25261	100
25275	100
25286	100
25291	100
25293	100
25299	100
25319	100
25333	100
25336	100
25337	100
25338	100
25342	100
25345	100
25365	100
25366	100
25376	100
25380	100
25397	100
25398	100
25399	100
25417	100
25421	100
25424	100
25442	100
25454	100
25464	100
25467	100
25471	100
25477	100
25491	100
25512	100
25517	100
25522	100
25523	100
25526	100
25535	100
25562	100
25566	500
25570	100
25571	100
25599	100
25606	100
25620	100
25625	100
25627	100
25636	100
25640	100
25645	100
25648	100
25651	100
25655	100
25659	100
25680	100
25693	100
25705	100
25708	100
25711	100
25727	100
25737	100
25743	100
25767	100
25769	100
25773	100
25777	100
25778	100
25789	100
25809	100
25817	100
25819	100
25832	100
25847	100
25860	100
25863	100
25865	100
25876	100
25880	100
25892	100
25898	100
25905	100
25906	100
25916	100
25929	100
25934	100
25937	100
25942	100
25949	100
25951	100
25964	100
25967	100
25968	100
25975	100
25986	100
25995	100
ZES EN TWINTIG DUIZEND	
26005	100
26011	100
26012	100
26039	100
26044	100
26047	100
26061	100
26067	100
26075	100
26107	100
26118	100
26141	100
26146	100
26156	100
26207	100
26211	100
26217	100
26231	100
26238	100
26239	100
26249	100
26284	100
26286	100
26309	100
26311	100
26312	100
26315	100
26329	100
26333	100
26343	100
26355	100
26376	100
26392	100
26398	100
26403	100
26404	100
26421	100
26423	100
26431	100
26447	100
26458	100
26459	100
26462	100
26463	100
26464	100
26470	100
26475	100
26482	100
26488	100
26489	100
26493	100
26518	100
26520	100
26541	100
26549	100
26552	100
26570	100
26573	100
26588	100
26593	100
26594	100
26597	100
26605	100
26608	100
26610	100
26612	100
26614	100
26621	100
26628	100
26642	100
26652	100
26659	100
26674	100
26675	100
26697	100
26704	100
26720	100
26726	100
26727	100
26733	100
26739	100
26749	100
26754	100
26774	100
26785	100
26788	100
26798	100
26800	100
26807	100
26834	100
26841	100
26850	100
26853	100
26856	100
26864	100
26865	1000
26869	100
26884	100
26888	100
26892	100
26898	100
26905	100
26916	100
26918	100
26932	100
26944	100
26949	100
26952	100
26960	100
26966	100
26971	100
ZEVEN EN TWINTIG DUIZEND	
27002	100
27006	100
27012	100
27025	100
27036	100
27071	100
27082	100
27085	100
27086	100
27093	100
27101	100
27111	100
27113	100
27124	100
27132	100
27134	100
27143	100
27160	100
27167	100
27169	100
27170	100
27183	100
27204	100
27206	100
27207	100
27209	100
27222	100
27228	100
27233	100
27241	100
27246	100
27262	100
27280	100
27290	100
27298	100
27304	100
27309	100
27314	100
27339	100
27340	100
27356	100
27357	100
27359	100
27369	100
27393	100
27400	100
27405	100
27412	100
27415	100
27420	100
27422	100
27424	100
27444	100
27446	100
27456	100
27462	100
27471	100
27493	100
27495	100
27519	100
27523	100
27532	100
27545	100
27551	100
27559	100
27569	100
27581	100
27600	100
27601	100
27612	100
27627	100
27649	100
27662	100
27667	100
27673	100
27676	100
27677	100
27683	100
27686	100
27701	100
27706	100
27716	100
27717	100
27733	100
27743	100
27748	100
27757	100
27770	100
27778	100
27786	100
27796	100
27823	100
27836	100
27859	100
27867	100
27870	100
27871	100
27874	100
27876	100
27881	100
27885	100
27900	100
27902	100
27918	100
27920	100
27922	100
27931	100
27957	100
27960	100
27972	100
27980	100
27982	100
27990	100
27992	100
27994	100
ACHT EN TWINTIG DUIZEND	
28007	100
28013	100
28017	100
28021	100
28022	100
28035	100
28037	100
28043	100
28054	100
28058	100
28074	100
28095	100
28098	100
28107	100
28126	100
28132	100
28145	100
28149	100
28158	100
28162	100
28163	100
28180	100
28183	100
28195	100
28196	100
28214	100
28251	100
28260	100
28276	100
28278	100
28293	100
28311	100
28339	100
28340	100
28354	100
28366	100
28369	100
28377	100
28381	100
28383	100
28388	100
28391	100
28412	100
28414	100
28446	100
28447	100
28454	100
28467	100
28473	100
28479	100
28486	100
28503	100
28513	100
28521	100
28522	100
28524	100
28535	100
28539	100
28552	100
28561	100
28566	100
28601	100
28611	100
28632	100
28633	100
28643	100
28674	100
28676	100
28689	100
28698	100
28707	100
28709	100
28712	100
28714	100
28719	500
28723	100
28724	100
28729	100
28737	100
28754	100
28763	100
28764	100
28768	100
28784	100
28791	100
28808	100
28811	100
28825	100
28830	100
28831	100
28834	100
28838	100
28894	100
28906	100
28909	100
28923	100
28937	100
28942	100
28953	100
28956	100
28960	100
28961	100
28967	100
28973	100
28974	100
28979	100
28994	100
28997	100
28999	500
NEGEN EN TWINTIG DUIZEND	
29023	100
29056	100
29057	100
29072	100
29093	100
29109	100
29118	100
29123	100
29130	100
29136	100
29139	100
29147	100
29175	100
29179	100
29185	100
29209	100
29216	100
29220	100
29224	100
29238	100
29242	100
29244	100
29257	100
29267	100
29269	100
29273	100
29274	100
29276	100
29278	100
29284	100
29289	100
29293	100
29301	100
29331	100
29337	100
29338	100
29349	100
29353	100
29368	100
29373	100
29375	100
29378	100
29399	100
29402	100
29414	100
29415	100
29421	100
29426	100
29432	100
29433	100
29434	100
29441	100
29452	100
29453	100
29482	100
29493	100
29494	100
29495	100
29513	100
29523	100
29527	100
29528	100
29540	100
29543	100
29550	100
29570	100
29581	100
29582	100
29586	100
29591	100
29606	100
29614	100
29625	100
29638	100
29668	100
29674	100
29682	100
29689	100
29703	100
29706	100
29712	100
29723	100
29726	100
29749	100
29757	100
29765	100
29772	100
29790	100
29791	100
29803	100
29817	100
29832	100
29841	100
29847	100
29850	100
29854	100
29867	100
29874	100
29889	100
29898	100
29910	100
29948	100
29953	100
29973	1000
29979	100
29980	100
29999	100
DERTIG DUIZEND	
30002	100
30003	100
30007	100
30016	100
30024	100
30031	100
30040	100
30053	100
30066	100
30068	100
30081	100
30082	100
30084	100
30088	100
30110	100
30122	100
30129	100
30143	100
30146	100
30152	100
30163	100
30169	100
30170	100
30185	100
30196	100
30200	100
30201	100
30220	100
30225	100
30238	100
30263	100
30285	100
30294	100
30299	100
30302	100
30310	100
30327	100
30336	100
30356	100
30358	100
30368	100
30370	100
30371	100
30374	100
30377	100
30378	100
30382	100
30406	100
30413	100
30427	100
30443	100
30446	100
30450	100
30456	100
30462	100
30464	100
30473	100
30476	100
30483	100
30486	100
30495	100
30499	100
30545	100
30552	100
30555	100
30557	100
30558	100
30561	100
30577	100
30595	100
30598	100
30605	100
30612	100
30613	100
30629	100
30637	100
30638	100
30642	100
30650	100
30664	100
30684	100
30692	100
30693	100
30702	100
30706	100
30707	100
30713	100
30716	100
30729	100
30743	100
30744	100
30747	100
30777	100
30785	100
30790	100
30814	100
30819	100
30832	100
30853	100
30858	100
30859	100
30865	100
30870	100
30888	100
30896	100
30913	100
30925	100
30929	100
30931	100
30938	100
30941	100
30947	100
30948	100
30953	100
30962	100
30972	100
30976	100
30983	100
30995	100
30997	100
30999	100
EEN EN DERTIG DUIZEND	
31008	100
31021	100
31033	100
31051	100
31062	100
31107	100
31108	100
31110	100
31118	100
31121	100
31128	100
31130	100
31136	100
31137	100
31145	100
31153	100
31179	100
31196	100
31212	100
31215	100
31218	100
31226	100
31267	100
31269	100
31279	100
31281	100
31288	100
31290	100
31293	100
31304	100
31305	100
31316	100
31320	100
31339	100
31353	100
31355	100
31357	100
31369	100
31377	100
31380	100
31386	100
31390	100
31403	100
31406	100
31407	100
31417	100
31426	100
31443	100
31457	100
31458	100
31464	100
31485	100
31490	100
31495	100
31502	100
31525	100
31527	100
31528	100
31532	100
31537	100
31549	100
31585	100
31587	100
31592	100
31599	100
31614	100
31623	100
31632	100
31641	100
31657	100
31684	100
31693	100
31694	100
31703	100
31732	100
31735	100
31757	100
31759	100
31761	100
31777	100
31790	100
31791	100
31806	100
31821	100
31829	100
31830	100
31838	100
31842	100
31846	100
31847	100
31848	100
31860	100
31873	100
31896	100
31897	100
31904	100
31918	100
31920	100
31928	100
31935	100
31968	100
31980	100
31987	100
31991	100
31993	100
TWEE EN DERTIG DUIZEND	
32003	100
32008	100
32011	500
32017	100
32024	100
32052	100
32082	100
32091	500
32099	100
32114	100
32121	100
32138	100
32145	100
32155	100
32157	100
32158	100
32173	100
32181	100
32197	100
32212	100
32220	100
32222	100
32227	100
32240	100
32242	100
32251	100
32271	100
32292	100
32300	100
32308	100
32318	100
32341	100
32348	100
32349	100
32350	100
32362	100
32388	100
32429	100
32432	100
32436	100
32439	100
32450	100
32490	100
32502	100
32510	100
32524	100
32526	500
32536	100
32541	100
32544	100
32547	100
32548	100
32553	100
32555	100
32557	100
32576	100
32590	100
32607	100
32610	100
32611	100
32673	100
32677	100
32702	100
32706	100
32712	100
32714	100
32730	100
32738	100
32740	100
32744	100
32752	100
32759	100
32760	100
32767	100
32770	100
32771	100
32778	100
32786	100
32803	100
32830	100
32834	100
32841	100
32842	100
32844	100
32866	100
32869	100
32870	100
32874	100
32879	100
32884	100
32901	100
32907	100
32912	100
32922	100
32952	100
32958	100
32963	100
32994	100
DRIE EN DERTIG DUIZEND	
33001	100
33009	100
33010	100
33020	100
33049	100
33052	100
33063	100
33073	100
33092	100
33100	100
33107	100
33108	100
33117	100
33118	100
33122	100
33128	100
33134	100
33139	100
33154	100
33162	100
33164	100
33171	100
33172	100
33176	100
33181	100
33190	100
33197	100
33203	100
33212	100
33235	100
33251	100
33256	100
33286	100
33298	100
33337	100
33340	100
33345	100
33348	100
33361	100
33370	100
33372	100
33373	100
33390	100
33399	100
33400	100
33420	100
33440	100
33453	100
33455	100
33456	100
33475	100
33489	100
33490	100
33499	100
33512	100
33526	100
33528	100
33537	100
33548	100
33552	100
33553	100
33554	100
33555	100
33556	100
33557	100
33564	100
33567	100
33592	100
33594	100
33595	100
33602	100
33605	100
33610	100
33620	100
33630	100
33648	100
33657	100
33664	1000
33671	100
33691	100
33694	100
33696	100
33701	100
33731	100
33739	100
33748	100
33755	100
33758	100
33790	100
33793	100
33795	100
33799	100
33800	100
33805	100
33815	100
33816	100
33819	100
33840	100
33899	100
33909	100
33915	100
33923	100
33933	100
33939	100
33948	100
33949	100
33955	100
33960	100
33972	100
33987	100
33990	100
VIER EN DERTIG DUIZEND	
34016	100
34017	100
34024	100
34058	100
34072	100
34073	100
34074	100
34087	100
34090	100
34091	100
34093	100
34100	100
34101	100
34105	100
34108	100
34113	100
34122	100
34127	100
34129	100
34131	100
34133	100
34140	100
34147	100
34152	100
34171	100
34172	100
34173	100
34178	100
34181	100
34183	100
34189	100
34191	100
34198	100
34200	100
34206	100
34225	100
34234	100
34239	100
34241	100
34249	100
34256	100
34260	100
34263	100
34264	100
34277	100
34280	100
34282	100
34288	100
34295	100
34306	100
34310	100
34318	100
34330	100
34340	100
34362	100
34379	100
34392	100
34395	100
34398	100
34414	100
34415	100
34425	100
34434	100
34441	100
34453	100
34454	100
34467	100
34471	100
34480	100
34487	100
34492	100
34502	100
34515	100
34519	100
34528	100
34533	100
34543	100
34550	100
34556	100
34558	100
34568	100
34577	100
34598	100
34606	100
34608	100
34611	100
34613	100
34618	100
34619	100
34637	100
34642	100
34646	100
34672	100
34675	100
34684	100
34690	100
34703	100
34711	100
34713	100
34719	100
34729	100
34734	100
34742	100
34767	100
34787	100
34790	100
34791	100
34804	100
34808	100
34815	100
34823	100
34833	100
34835	100
34839	100
34846	100
34848	100
34860	100
34864	100
34869	100
34877	100
34888	100
34909	100
34915	100
34918	100
34928	100
34932	100
34936	100
34943	100
34988	100
34991	100
34993	100
34994	100
34998	100

Waarvan proces-verbaal was opgemaakt en ondertekend door
Namens de Procureur-Generaal M. M. VITOR.

De wnd. Directeur S. L. CAPELLA

16de trekking op donderdag 11 augustus 1994

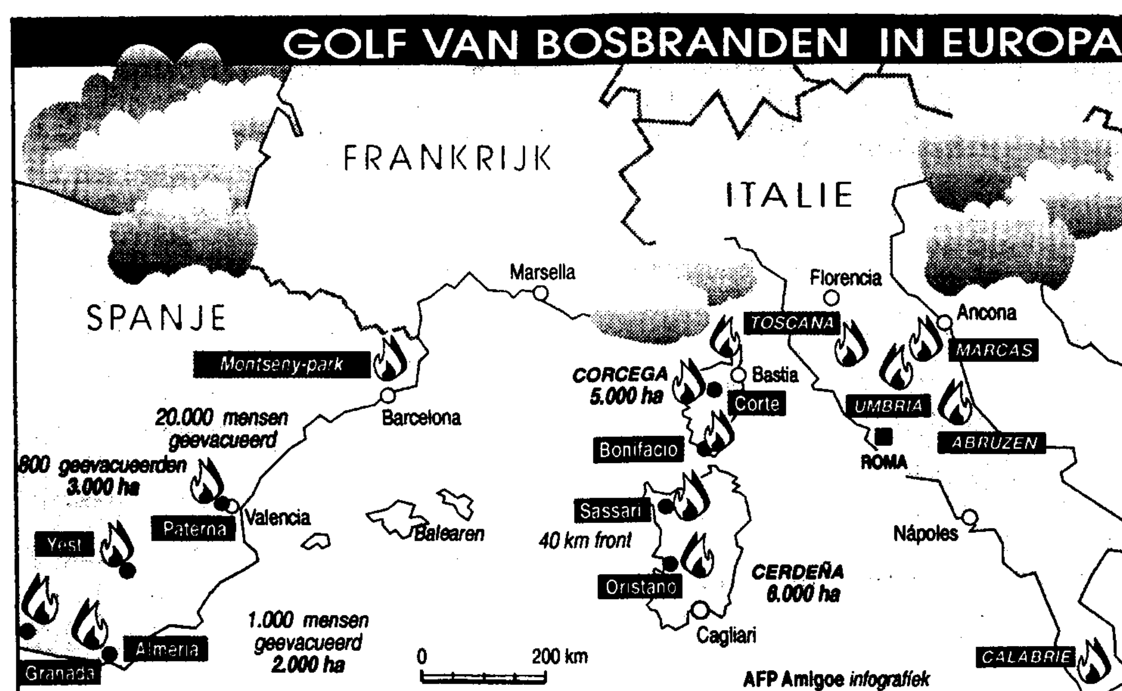
1ste PRIJS		2de PRIJS		3de PRIJS	
2672	2.000	8261	1.500	2076	1.000
2673	**100.000**	**8262**	**30.000**	**2077**	**10.000**
2674	2.000	8263	1.500	2078	1.000

Getuigen:
J. Th. WILSON
O. I. NAHR

UREN VAN UITBETALING:

CURAÇAO	: 8.00—15.00 continu (maandag t/m vrijdag)
ARUBA	
Oranjestad	: 8.00—12.00 en 13.30—16.30
San Nicolas	: 8.00—12.00 en 13.00—16.00
BONAIRE	: 8.00—11.30 en 13.00—15.00 (maandag gesloten)
ST. MAARTEN	: 7.15—12.30 (op trekkingsdagen gesloten)

VOLGENDE TREKKING: DONDERDAG 25 AUGUSTUS 1994

Volgens coordinator van VN-hulpactie:

Honger bedreigt leven Sudanese vluchtelingen

NAIROBI - Voedseltekorten in het zuiden van Sudan bedreigen het leven van duizenden Zuidsudanezen, als ook van velen op de vlucht zijn geslagen voor het oorlogsgeweld. Philip O'Brien, coördinator van de VN-hulpverleningsactie Lifeline Sudan zei woensdag in Nairobi, na een bezoek aan het gebied, dat hij in het afgelopen jaar nergens zoveel uitgemergelde volwassenen en kinderen had gezien. "Er zijn enorme voedseltekorten. Veel mensen hebben een slechte gezond-heid, in het bijzonder veroorzaakt door de Guinea-worm", aldus O'Brien.

In sommige dorpen trof hij mensen aan die behalve hun vee, ook hun kleren en vaak familieleden hadden verloren als gevolg van de oorlog. De oorlog in zuid-Sudan begon in 1983 als een opstand tegen het steeds radicaler-islamitisch wordende bewind in het noorden. De lange strijd heeft aan honderdduizenden christelijke of animistische Zuidsudanezen het leven gekost en miljoenen op de vlucht gedreven.

[...]E INFLATIE IN DE VERENIGDE STATEN

over laatste tien jaar

1984	85	86	87	88	89	90	91	92	93
4,1	3,6	1,9	3,6	4,1	4,8	5,4	3,1	2,9	2,7

Bron: Ministerie van Handel

0,3 % — vanaf jaar geleden

jul. 1993: 0,3 · aug: 0,3 · sept.: 0 · okt.: 0,4 · nov.: 0,1 · dec.: 0,2 · jan. 94: 0,1 · feb.: 0,3 · mrt.: 0,3 · april: 0,1 · mei: 0,2 · jun.: 0,3 · juli 94: 0,3

AFP Amigoe Infografiek

De financiële spanning in de Verenigde Staten is vrijdag weggeebd nadat het inflatiecijfer over juli was bekend gemaakt. Dit bedroeg 0,3 procent en viel iets hoger uit dan was verwacht.

[...]e naar nieuw dieptepunt

[O]nrust op valutamarkten na [r]enteverhogingen in Europa

[AM]STERDAM — De onverwachte renteverhogingen [in Ita]lië en Zweden hebben gisteren hun uitwerking [op de] Europese valutamarkten niet gemist. Beleggers [kocht]en massaal Duitse marken, wat de dollar en een [aantal] Europese munteenheden sterk in koers [deed] dalen. De omlaagsuizende koersen werden pas [in de] loop van de middag geremd na de publikatie van [een b]escheiden stijging van de consumentenprijzen [in de] Verenigde Staten de afgelopen maand.

[De] rentemaatregel van de [Centra]le Bank van Italië om [de koer]s van de lire te onder[steunen, ...] pakte helemaal ver[keerd] uit. De obligatie[koers]en schoten omlaag en [...] de lire mee. De [munt]eenheid, die donderdag [aan he]t eind van de middag [op] Nf 11,165 per tienduizend [lire] noteerde, kelderde naar [een n]ieuw historisch diepte[punt]. De slotkoers van gis[teren] bedroeg Nf 10,945.

[Ee]n valutahandelaar in [Amst]erdam stelde dat de [rente] nooit had mogen [worde]n verhoogd. Hij bestem[pelde] de stap van de Ita[liaan]se Centrale Bank dan [ook] als 'onbegrijpelijk'.

[Op] de effectenbeurs in Mil[aan] gingen de aandelen[koe]rsen gisteren scherp [omla]ag. De beursindex kwam [in de] loop van de dag op een [verlies] te staan van ruim 5 [proc]ent. Het slot was [...] lager. Ook op de meeste [andere] Europese beurzen wer[den gi]steren overigens behoor[lijke ...] geleden, maar [die w]aren veel geringer dan [in Mil]aan.

[De] val van de lire werd [versterkt] door de onzekere [politieke] situatie in Rome, [wat h]et risico van investeren [in het] land vergroot. Opposi[tiepar]tijen hebben van pre[mier ...] [illegible] [...] bij de komende dagen [...] uitleg geeft over de [...] crisis waarin [...] [illegible]

[illegible] [...] eigenaar van zijn [...] bedrijf Fininvest. [...] [Berlus]coni heeft gisteren [...] geven dat Fininvest [...] [ach]terstallige [belasti]ngen aan de belas[tingdi]enst heeft betaald, al [voeg]t hij daaraan toe dat [het] 'belachelijk kleine [bedrag]en betref' en dat hij [er] niet persoonlijk was [...] [illegible] die onrust zochten [...]

veel beleggers de Duitse mark op als vluchthaven. Ook de Zwitserse frank was in trek. "De vraag betreft vooral de munten met weinig koersschommelingen", aldus een handelaar. De aantrekkingskracht van de mark zorgde voor een fikse koersdaling van de dollar.

De Amerikaanse munteenheid noteerde gistermiddag Nf 1,7460, nadat het groene biljet eerder op de dag op Nf 1,7400 was beland. De slotkoers op donderdag bedroeg Nf 1,7850. Het lichte herstel van de dollarkoers in de loop van de middag volgde op de bekendmaking van de inflatiecijfers in de VS. De consumentenprijzen zijn in juli met 0,3 procent gestegen en dat was overeenkomstig de verwachtingen.

De vlucht in de mark trok ook het pond sterling hard omlaag. De Britse valuta, die donderdag nog Nf 2,7335 waard was, kostte gisteren aan het eind van de middag niet meer dan Nf 2,7015. De Franse frank moest terug van Nf 32,785 per honderd tot Nf 32,720. Door de kleine opleving van de dollar veerden ook de meeste Europese munteenheden weer op.

FINANCIEEL NIEUWS

Slachting op Damrak blijft uit

AMSTERDAM — De door velen verwachte slachting op de Amsterdamse effectenbeurs is gisteren uitgebleven. Rond het middaguur zag het er nog even naar uit dat de zwartkijkers gelijk zouden krijgen. De Amsterdamse EOE-index daalde zeven punten tot een dieptepunt van 409,73. Maar de publikatie van gunstige inflatiecijfers in de VS, gevolgd door een hogere opening van Wall Street en herstel in Londen, brachten verlichting. Uiteindelijk brokkelde de beursbarometer slechts 2,38 punt af op 414,43.

De angst voor een forse koerscorrectie werd ingegeven door de rentestijgingen in Zweden en Londen op donderdag, gecombineerd met een vier cent lagere dollarkoers (Nf 1,7450 versus Nf 1,7850 donderdag). Sommige handelaren rekenden zelfs op een bloedbad. In Frankfurt en Parijs was het leed aanzienlijk. Hier sloten de toonaangevende indices ruim 1,5 procent lager. De Londen FTSE-index, het grootste deel van de dag op fors verlies, boekte uiteindelijk zelfs enkele punten winst.

Ook op de obligatiemarkt bleef de schade beperkt. In Londen moesten de *bundfutures*, termijncontracten op Duitse staatsobligaties, 's ochtends gemiddeld nog zo'n zes dubbeltjes omlaag. Bij het slot noteerden de stukken nagenoeg onveranderd. Nederlandse obligaties vertoonden eenzelfde koerspatroon, zij het iets minder spectaculair. De courantste staatsleningen eindigden gemiddeld vijf dubbeltjes lager tegen zes dubbeltjes op donderdag.

Het Damrak was gisterochtend duidelijk in mineur. De koersen van de meeste hoofdfondsen daalden met guldens tegelijk. Witte raaf was Unilever, die voor beurs beter dan verwachte kwartaalcijfers publiceerde. Het zeep-en levensmiddelenconcern boekte een winststijging met twee procent, terwijl de meeste analisten hadden gerekend op een lichte winstdaling.

De koers van Unilever, donderdag in New York nog omgerekend Nf 189, schoot dan ook direct omhoog. Het fonds bereikte een maximumwinst van ongeveer Nf 3,50. Bij het slot bleef daarvan Nf 2,10 over op Nf 195,90. In Unilever werd voor ruim Nf 160 miljoen (dubbeltelling) verhandeld.

De andere voedingsmiddelenprodusenten werden mee omhoog gezogen. Zo sloot Heineken Nf 2,30 hoger op Nf 234,50 en voegde Bolswessanen twee kwartjes toe op Nf 40,50. Ook in trek was VNU, dank zij de goede resultaten van de Reed Elsevier's-dagbladengroep. VNU steeg drie gulden op Nf 194. Het aandeel Elsevier, donderdag al Nf 2,10 lager in reactie op de halfjaarcijfers, liet echter zeventig cent liggen op Nf 171,20.

De andere grote fondsen die deze week tussentijdse resultaten hebben bekendgemaakt, gaven eveneens terrein prijs. Koninklijke Olie, donderdag acht dubbeltjes lager, stuiterde Nf 2,90 omlaag op Nf 193. Philips, donderdag nog Nf 1,90 beter, leverde twee kwartjes in op Nf 57,30. KLM beperkte het verlies tot een dubbeltje op Nf 53,50.

Unilever behoorde met 4.300 contracten tot de meest actieve fondsen op de EOE. In totaal werden gisteren op de optiebeurs 57.000 opties omgezet.

Wall Street iets hoger na gunstige inflatiecijfers

NEW YORK — De effectenbeurs in New York is gisteren duidelijk hoger gesloten onder invloed van de publikatie van geruststellende inflatiecijfers. De Dow Jones-index van de dertig belangrijkste aandelen steeg met 17,81 punten tot 3.768,71. Over de hele week was er een winst van 22 punten.

De stijging van de Amerikaanse consumentenprijzen in juli kwam overeen met de verwachtingen. Dat verminderde de vrees voor inflatie en rentestijging. De obligatiemarkt was daardoor hoger en trok de aandelen mee. Toch achten veel handelaren het waarschijnlijk dat het bestuur van de Amerikaanse Centrale Banken op zijn vergadering van dinsdag zal besluiten tot een verdere renteverhoging.

De farmaciebedrijven Syntex en Eli Lilly behoorden tot de meest verhandelde fondsen. Er waren geruchten dat het Zwitserse Roche wil afzien van de overneming van Syntex, terwijl Eli Lilly werd genoemd als doelwit van het Britse farmabedrijf Glaxo. Oliegigant Exxon profiteerde van de rechterlijke beslissing inzake schadevergoeding aan vissers in Alaska voor de ramp met de Exxon Valdez in 1989. Het bedrag viel de beurs mee.

Op de valutamarkt in New York zakte de dollarkoers nog wat verder weg. Tegen het slot van de handel werd Nf 1,7425 genoteerd na een slotkoers van Nf 1,7460 in Amsterdam. Donderdag sloot de dollar in New York op Nf 1,7520.

Ballast Nedam werkt mee aan bouw haven van Gaza

AMSTELVEEN — Het bouwconcern Ballast Nedam levert zijn aandeel in de bouw van een kant-en-klare traditionele haven vlakbij Gaza. De Palestinian National Authority, de voorloper van een regering voor Palestina, heeft daar gisteren een contract voor gesloten met de European Gaza Development Group.

Dat consortium staat onder leiding van Ballast Nedam in Amstelveen en heeft verder het ingenieursbureau Grabowsky & Poort in Den Haag, de Franse bouwgroep Spie Batignolle en het Italiaanse technische bureau Sistemi Ingeneria in zijn gelederen.

Met het contract is ten hoogste 60 miljoen dollar gemoeid. Het Nederlandse aandeel bedraagt 20 miljoen dollar. Voor het contract geldt de ontbindende voorwaarde, dat de regeringen van Nederland, Frankrijk en Italië zorgen voor volledige financiering van de 60 miljoen dollar. Op het ogenblik is de financiering nog niet geregeld.

Nederland is krachtens een kabinetsbesluit van november vorig jaar bereid Nf 40 miljoen uit de pot voor Ontwikkelingsrelevante Exporttransacties (ORET) bij te dragen in de kosten voor de aanleg van de haven.

Een studie moet nog aantonen of het Gaza-project economische levensvatbaarheid heeft. Ook milieu-aspecten komen aan de orde. Als aan Nederlandse kant alles naar wens verloopt, betekent dat volgens een woordvoerster van Economische Zaken niet automatisch dat Nederland Nf 40 miljoen op tafel legt. Ook de Fransen en de Italianen moeten over de brug komen en die stellen weer andere eisen dan de Nederlanders. Het zal dus nog wel even duren voordat alles in kannen en kruiken is.

Nieuw debacle voor Nederlandse multinational

Amerikaanse Philips-dochter Whittle Communications verkoopt kroonjuweel

KNOXVILLE — Het noodlijdende Amerikaanse mediaconcern Whittle Communications, voor 33 procent eigendom van Philips, heeft een principe-akkoord bereikt over de verkoop van Whittle Educations Network (WEN). De nieuwe eigenaar van WEN wordt de Amerikaanse uitgever K-III Communications. WEN exploiteert onder meer de schooltelevisiezender Channel One. Volgens een ingewijde, nauw bij de onderhandelingen betrokken, zal Whittle voor zijn kroonjuweel zo'n 300 miljoen dollar ontvangen.

Binnen drie tot zes weken wordt een definitief akkoord verwacht. Volgens de betrokkene is het echter zo goed als zeker dat de transactie doorgaat, 'tenzij er nog een beter bod komt'. Ook Goldman, Sachs & Co. was voor WEN in de markt. De Amerikaanse zakenbank wilde echter slechts 50 procent van de aandelen overnemen.

De activiteiten van WEN en K-III vullen elkaar goed aan. K-III produceert tal van educatieve programma's, die kunnen worden uitgezonden via Channel One. Deze satellietzender bereikt zo'n acht miljoen Amerikaanse scholieren. Verder is K-III uitgever van onder meer het grootste Amerikaanse tienerblad 'Seventeen'.

De opbrengst van de verkoop zal grotendeels worden gebruikt om de schuldenlast van Whittle, ongeveer 100 miljoen dollar, te verlichten. Verder is een bedrag van 35 miljoen dollar uitgetrokken voor de afwikkeling van de faillissementen van Medical News Network (MNN) en Special Report Network (SRN). MNN exploiteerde een on-line informatie- en advertentiesysteem voor huisartsen, SRN richtte zich voornamelijk op video's en lectuur voor in de wachtkamers. Beide hebben inmiddels het loodje gelegd als gevolg van de drastische hervormingen binnen de Amerikaanse gezondheidszorg.

Het restant van ongeveer 165 miljoen dollar zal ten deel vallen aan de vier grootaandeelhouders: Philips en Time Warner, beide goed voor 33,4 procent, de Britse uitgever Associated Newspapers (22,3 procent) en oprichter Chris Whittle, in het bezit van 8 procent van de aandelen.

Philips is sinds juni 1992 voor ruim 33 procent aandeelhouder van Whittle Communications. De totale investering daarmee gemoeid bedroeg zo'n 175 miljoen dollar. Los daarvan heeft Philips samen met Associated Newspapers nog eens zo'n 40 miljoen dollar gestoken in het Edison-project, een andere Whittle-dochter die, verspreid door de gehele VS, honderden 'nieuwe' scholen wil gaan bouwen.

Inmiddels heeft Philips zijn belang in Whittle 'substantieel afgewaardeerd', zo maakte Eustace, de financiële topman van het bedrijf, bekend bij de presentatie van de halfjaarcijfers. Eustace voegde daaraan toe dat Philips overweegt het belang in Whittle van de hand te doen.

Hoeveel schade het debâcle Philips bezorgt, is nog onduidelijk. Time Warner zou zijn totale investering van 185 miljoen dollar inmiddels geheel hebben afgeschreven. Schrale troost voor Philips: De Amerikaanse dochter Magnavox heeft via Channel One in ieder geval 350.000 extra televisietoestellen weten te verkopen. Ook zou het Edison-project de Nederlandse grootaandeelhouder in de toekomst extra afzet moeten garanderen.

Na miljoenenverlies vorig jaar

Verrassende winst in eerste half jaar voor Hoogovens

VELSEN — Hoogovens heeft in de eerste helft van dit jaar netto Nf 63 miljoen verdiend, wat aanzienlijk meer is dan de Nf 189 miljoen verlies, die de eerste helft van 1993 bracht. De omzet steeg van Nf 3527 tot Nf 3671 miljoen. Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening was Nf 113 miljoen tegen vorig jaar Nf 163 miljoen negatief. De nettowinst per aandeel kwam op Nf 1,99 tegen minus Nf 8,48 vorig jaar.

De economische ontwikkeling in Europa laat volgens het Hoogovens-bestuur een positiever beeld zien dan begin dit jaar werd verwacht. De resultaten van de staalactiviteiten zullen in het tweede halfjaar 'aanmerkelijk' boven het niveau van het eerste halfjaar uitkomen, vooral als gevolg van de hogere afzet van eindprodukten.

Ook bij aluminium zullen de resultaten verbeteren, hoewel nog geen positief resultaat wordt verwacht. Voor Hoogovens als geheel voorziet het bestuur, dat het nettoresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, dus voor buitengewone baten en lasten, over de tweede jaarhelft ten opzichte van de eerste helft 'aanzienlijk' zal verbeteren.

[Tot de gunstige ontwikke]lingen droegen zowel de staal- als de aluminiumactiviteiten bij. De belastingdruk was relatief hoog, doordat tegenover de belastinglast op de positieve resultaten in Nederland nauwelijks belastingbaten op de verliezen in het buitenland stonden. Er moest Nf 50 miljoen aan de fiscus worden overgedragen tegen vorig jaar in de eerste jaarhelft maar één miljoen.

De financiële positie van het concern werd aanmerkelijk opgekrikt door de verbeterde resultaten, maar ook door het terughoudende investeringsbeleid en verkopen van deelnemingen waardoor de netto schuldpositie met ruim Nf 300 miljoen afnam. Het eigen vermogen bedroeg eind juni 1994 een kwart van het balanstotaal.

In de staaldivisie zette de in de tweede helft van 1993 ingezette verbetering van de resultaten zich verder voort. Het gewone bedrijfsresultaat bedroeg Nf 165 miljoen tegen Nf 70 miljoen verlies in dezelfde periode van 1993. Dit was een gevolg van betere opbrengstprijzen en kostenbesparingen.

Bij aluminium verbeterde het gewone bedrijfsresultaat van Nf 64 miljoen negatief tot Nf 60 miljoen positief. Er werd niet alleen kostenverlaging bereikt, maar ook kon de afzet van walserij- en extrusieprodukten belangrijk worden verhoogd. De opbrengstprijzen waren echter nog niet tevredenstellend.

Tsjechie lost IMF-lening vervroegd af

PRAAG — De financiële positie van Tsjechië is zo comfortabel geworden, dat het al zijn leningen van het Internationale Monetaire Fonds (IMF) vervroegd gaat aflossen. Daarmee wordt Tsjechië het enige land van het vroegere Oostblok, dat niet meer bij het fonds in het krijt staat.

De Tsjechische Centrale Bank liet weten de komende weken de leningen te zullen terugbetalen, die pas aflopen in de periode 1996-1999. Het gaat in totaal om 471 miljoen dollar. Een bedrag van 430 miljoen dollar dat uiterlijk eind 1995 moest worden voldaan, werd al eerder overgemaakt.

Tsjechië kan zich de ongebruikelijke stap veroorloven doordat de deviezenreserve de afgelopen periode fors is gegroeid. Begin vorig jaar had het land nog maar 800 miljoen dollar aan reserves.

Shell geïnteresseerd in chemiebelangen Texaco

LONDEN — Koninklijke/Shell Groep voert exclusieve onderhandelingen over de aankoop van de belangen van het Amerikaanse olieconcern Texaco op het gebied van chemische additieven voor smeermiddelen. Het gaat om fabrieken in Port Arthur in de Amerikaanse staat Texas, de Braziliaanse stad Rio de Janeiro en het Belgische Gent. Daar werken in totaal vierhonderd mensen.

Shell heeft op dit terrein al produktiebedrijven in Stanlow (Engeland) en Berre (Frankrijk). Als de transactie doorgaat, wordt het Nederlands-Britse concern naar eigen zeggen 'de kleinste onder de vijf belangrijkste marktpartijen'. De onderhandelingen zullen vermoedelijk nog enkele maanden in beslag nemen, zo liet Shell weten.

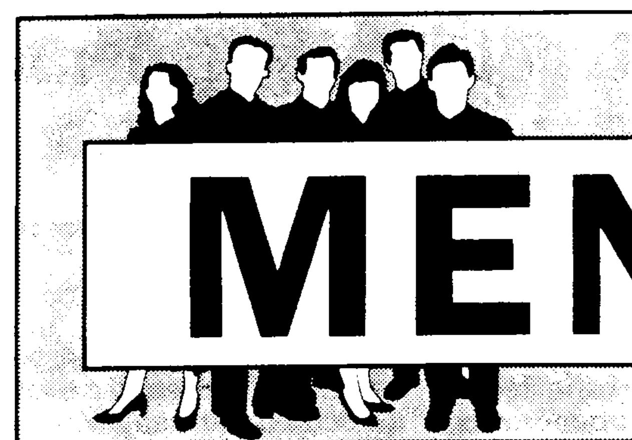
Texaco verkocht vorig jaar zijn chemiedivisie voor 1,06 miljard dollar aan het Amerikaanse bedrijf Huntsman Corporation. De twee ondernemingen zijn sindsdien op zoek naar een koper voor de smeermiddeladditieven, die dienen voor het verbeteren van de eigenschappen van smeermiddelen voor auto's en industriële installaties.

Hogere economische groei in Nederland verwacht

DEN HAAG — Het Nederlandse Centraal Planbureau heeft de groeiverwachting voor dit jaar naar boven bijgesteld. Enkele maanden geleden verwachtte het CPB nog een groei van de economie met 1,5 procent, maar gaat in een concept van de macro-economische verkenning, die op Prinsjesdag verschijnt nu uit van 2 procent. Voor 1995 wordt rekening gehouden met een groei van 2,5 procent.

De hogere groei zorgt voor hogere belastinginkomsten voor het nieuwe kabinet. De meevaller zou dit jaar 1,5 miljard gulden bedragen, en volgend jaar rond de twee miljard gulden. Niet alleen de hogere groei, maar ook snelle inning van belastingen en meevallende aardgasinkomsten dragen hier toe bij.

De werkgelegenheid daalt door de hogere groei minder sterk. In maart voorspelde het CPB nog een daling met 32.000 volledige banen. Dat zouden er nu 22.000 worden. De verhouding tussen actieven en niet-actieven wijzigt zich nauwelijks. Dit jaar staan tegenover elke 100 werkenden 85,3 personen met een uitkering, volgend jaar 85,2.

MENSEN

45 jaar bij dezelfde baas!

■*Het komt maar zelden voor dat iemand 45 lange jaren in dienst is bij dezelfde baas. Dat zegt iets van de mens en tevens iets van de werkgever in kwestie. In dit geval reden te over voor Maduro & Curiel's Bank om Luis Sandries eens extra in het zonnetje te zetten. Op de foto: vanaf links Max Henriquez, Luis Sandries en Lio Capriles, directeur van Maduro & Curiel's Bank.*

Spanje komt met keurmerk voor alle gevangen tonijn

De Spaanse regering heeft een constructief middel bedacht in de vinnige strijd om tonijn, die het land moet leveren met zijn partners in de Europese Unie. Vanaf september komt er een keurmerk voor consumenten. Dit keurmerk is voorbehouden aan tonijn, die op de traditionele manier is gevangen.

Het gekozen logo beeldt een tonijn uit die is gevangen met een haakje, op een groen-blauwe achtergrond, aldus een hoge ambtenaar in Madrid.

In september start een publiekscampagne om de consument te informeren over de herkomst van de vis en de manier waarop die wordt gevangen. De Spanjaarden verwijten de drijvende visfabrieken, dat die de visgronden uitputten. De vloot van Spaanse tonijnvissers, de grootste van Europa, gebruikt traditionele vangstmethoden.

In de vissershavens Bermeo (in de Baskische provincie Biskaye) en Burela (in Galicië, in het noordwesten van Spanje) zijn maandag grote demonstraties gehouden. De duizenden deelnemers uit verscheidene plaatsen in Baskenland protesteerden tegen de invoer van vis, die gevangen is met illegale sleepnetten. De betogers trokken door de straten waar visconservenfabrieken en visimportbedrijven gevestigd zijn.

In Burela, waar de met zestig boten grootste vloot van tonijnvissers van Galicië haar thuishaven heeft, sloten de middenstanders hun winkels vroeger dan normaal. Aan de betoging deden volgens de politie 5.000 mensen mee.

'Linkerbeen gezocht'

Bij het Noorderhoofd in Hoek van Holland is gisteren een been gevonden. Een voorbijgangster **alarmeerde** de politie toen zij het in het water zag drijven.

De politie onderzoekt of het been hoort bij een ander been dat maandag in de zesde petroleumhaven in Rotterdam werd gevonden. Door middel van DNA-onderzoek wordt ook bekeken of één of beide benen wellicht afkomstig zijn van een lichaam zonder benen dat twee weken geleden in de rivier de Noord bij Alblasserdam werd gevonden.

WK-schaalmodellen

De Wereldkampioenschappen **'vliegen met schaalmodellen'** worden dit jaar in Nederland gehouden. Aanleiding is de viering van het 75-jarig bestaan van de burgerluchtvaart. De wedstrijden vinden plaats van 14 t/m 21 augustus op de luchtmachtbasis Deelen bij Arnhem.

In een expositietent wordt de ontwikkeling van de Nederlandse luchtvaart getoond. Met 36 modelvliegtuigen uit de vloot van KLM en Fokker zullen die 75 jaar herleven.

President-directeur Pieter Bouw van de KLM reikt de prijzen uit.

Antiek geroep

Het **bizarre** Nederlandse concours van stads- en dorpsomroepers heeft dit jaar op 18 augustus in Enkhuizen plaats. Met de stadsomroepersdag worden daar de Zuiderzeedagen afgesloten. Aan het concours doen 17 bejaarde omroepers mee. In de morgenuren roepen de stokoude deelnemers vanaf het podium aan de dijk ieder op hun eigen wijze de schoonheid van Enkhuizen om, de zogenoemde 'vrije roep'. 's Middags verspreiden zij zich door het centrum om de goede kwaliteiten van een aantal sponsors om te roepen, de zogenoemde 'verplichte roep'. Deze roep herhalen zij ook voor een jury vanaf het podium aan de dijk. Een antiek gebeuren daar in Enkhuizen!

Voyeur gefascineerd door exotische bh.

■ *Een al wat oudere bh-liefhebber buigt zich gefascineerd over een van de 250 exemplaren van de zogenoemde 'Samuele Mazza'-collectie, die momenteel tentoongesteld wordt in de Passage du Retz in Parijs. De verzameling is samengesteld uit bustehouders van diverse gerenommeerde internationale ontwerpers.*

Schrijfster 'bakvis-lectuur' overleden

De schrijfster van **streekromans** Mien van 't Sant - Van Bommel is dinsdag op 93-jarige leeftijd overleden. Dat is gisteren namens de familie bekendgemaakt.

De boeken van Mien van 't Sant verschenen veelal in voor Nederland ongewoon grote oplagen van 25.000 tot 30.000 exemplaren. Ze was bovendien jarenlang de 'meest uitgeleende auteur' van de Nederlandse bibliotheken.

Aartje Wilhelmina van Bommel werd op 23 februari 1901 geboren in Gorinchem, waar ze de kweekschool volgde en tot 1927 onderwijzeres was. Daarna zou ze zich gaan wijden aan de schrijverij. Aanvankelijk korte verhalen, later - nadat ze na de oorlog in een rusthuis had gezeten - besloot ze ook langere boeken te gaan schrijven. Mien van 't Sant produceerde ruim 100 boeken die vooral door vrouwen graag gelezen werden. De scheiding tussen goed en kwaad werd er altijd in gemaakt en de boeken liepen allemaal goed af.

Het laatste boek verscheen nog geen tien jaar geleden, de oorlogsroman 'Ook ik ben schuldig'. Daarna maakten problemen met haar handen Mien van 't Sant het schrijven steeds moeilijker.

In 1948 publiceerde ze haar eerste roman 'Wijs mij de weg'. Daarna volgde al snel de 'Mieke-serie', een reeks voor meisjes over wat toen nog een 'bakvisch' heette. Behalve voor volwassenen schreef ze namelijk ook veel meisjesboeken. In een krante-interview zei ze eens: "Ik heb altijd geschreven over doorsneegezinnen, waar opgroeiende meisjes of moeders allerlei probleempjes moeten overwinnen. Probleempjes die veelal met liefde en naastenliefde te maken hebben."

In hetzelfde interview, in de Leeuwarder Courant, noemde ze haar lezers de 'braaf-lezende middelmaat'. "Zelf zou ik mijn boeken eigenlijk liever niet als voorkeur lezen. Ik heb liever iets met een tikkeltje wetenschappelijke inhoud."

Het aantal vegetariërs is de afgelopen jaren fors toegenomen. Aten tien jaar geleden zo'n 250.000 mensen **geen vlees en geen vis**, nu zijn het volgens recent onderzoek van de Nederlandse Vegetariërs Bond ruim 750.000. Ook eten steeds meer mensen een paar dagen per week geen 'hapje dier'. In Den Haag zijn deze week honderden mensen uit de hele wereld bijeen op het 31ste World Vegetarian Congress '94 om te praten over het vegetarisme.

Dalai Lama ongewenst!

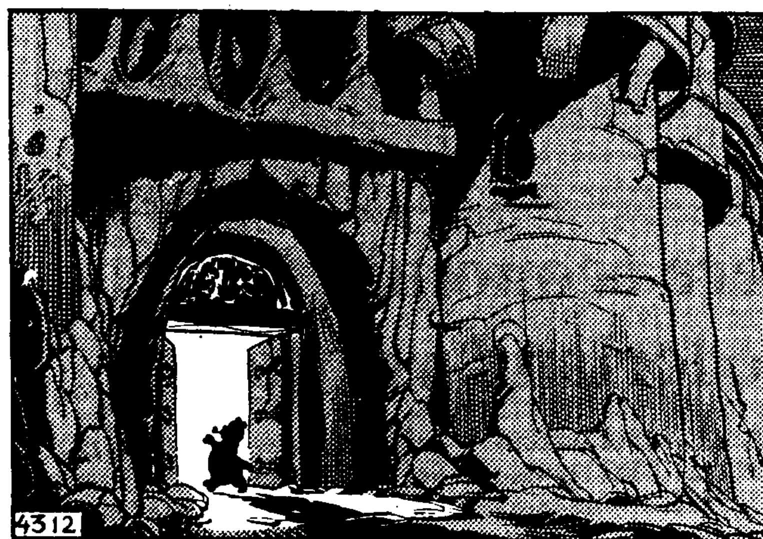
De Dalai Lama, de **geestelijke leider** van het door China bezette Tibet, heeft moeten toezien hoe het pas gerestaureerde paleis in de Tibetaanse hoofdstad Lhasa, waar hij tot zijn vlucht naar India in 1959 woonde, dinsdag in zijn afwezigheid officieel is heropend.

De president van Tibet, Gyalcan Norbu, zei tegen het officiële Chinese persbureau Xinhua dat geen enkele Tibetaan die in het buitenland woont, voor de openingsceremonie is uitgenodigd. Die zijn ongewenst.

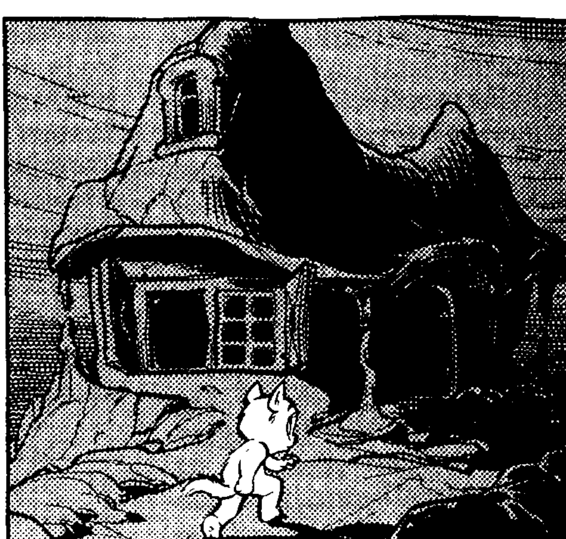
Het Potala paleis, een imposant wit gebouw op een heuvel boven Lhasa, werd tussen 1643 en 1645 gebouwd als ambtswoning voor de Dalai Lama's, de geestelijke en wereldlijke leiders van het boeddhistische Tibet. Aan de restauratie is vijf jaar lang door tweehonderd deskundigen, technici en arbeiders uit heel China gewerkt.

Heer Bommel en het ontstoffen

door Marten Toonder

4312 — Heer Bommel schonk verder geen aandacht aan Tom Poes. Want hij was overtuigd dat die zijn vergissing wel spoedig zou inzien en dan naar beneden zou komen.

"Ik heb gelijk gehad", stelde hij tevreden vast. "Zie je wel? Dit is een echte poort!"

Zo sprekende liet hij de zware klopper krachtig neerkomen - en met het geluid van scheurend gesteente week de afsluiting uiteen. Echo's rommelden hol door in de ruimte er achter, doch dit schrok de eenzame reiziger niet af.

"Een zware deur", mompelde hij. "Het is prettig, dat men in mijn nieuwe vaderland van degelijke gebouwen weet."

Glimlachend trok hij zijn jas recht en betrad de ingang van de burcht. De nagalmende echo's echter troffen ook het oor van Tom Poes, die nog steeds bezig was naar boven te klimmen. Enigszins ongerust boog hij zich over de wegkant en wierp een blik naar beneden.

De gestalte van zijn vriend leek van deze hoogte erg gering, doch hij kon hem duidelijk met ferme tred een scheur in de rots zien binnengaan.

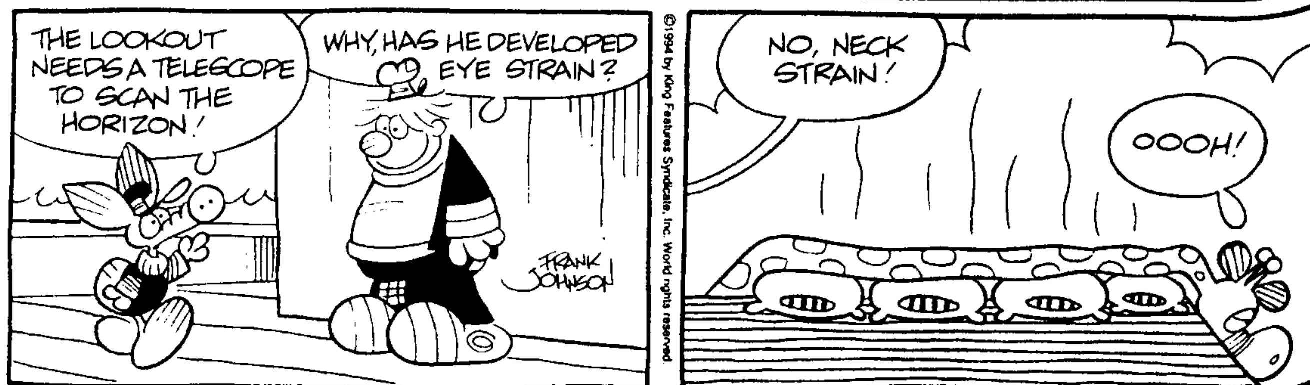
"Heer Ollie is koppig", dacht Tom Poes. "Maar hij zal nu toch wel gauw genoeg merken, dat hij zich vergist heeft. En dan komt hij vanzelf wel naar boven."

Met deze gedachte klom hij door naar de hut die duidelijk zichtbaar in het maanlicht lag. Het was beslist geen rotsblok, zoals heer Bommel scheen te denken.............

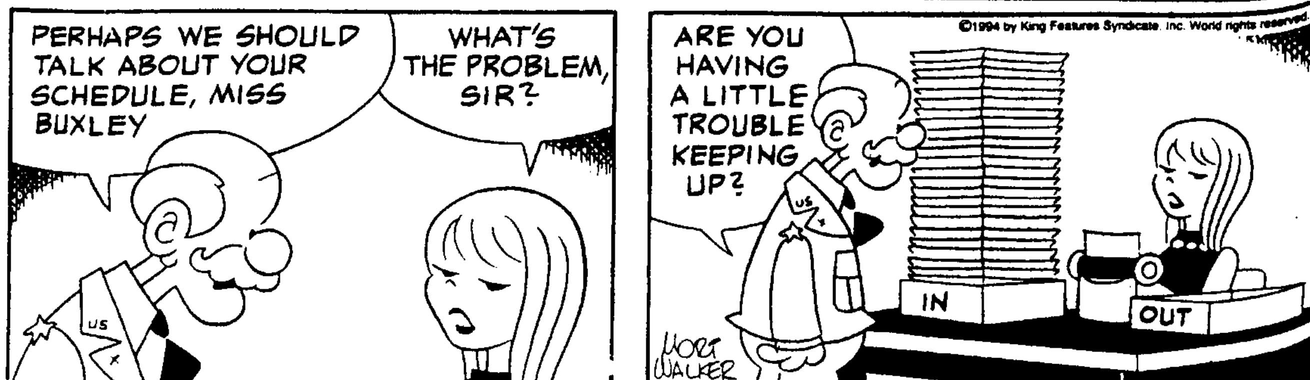
HENRY ® By Dick Hodgins

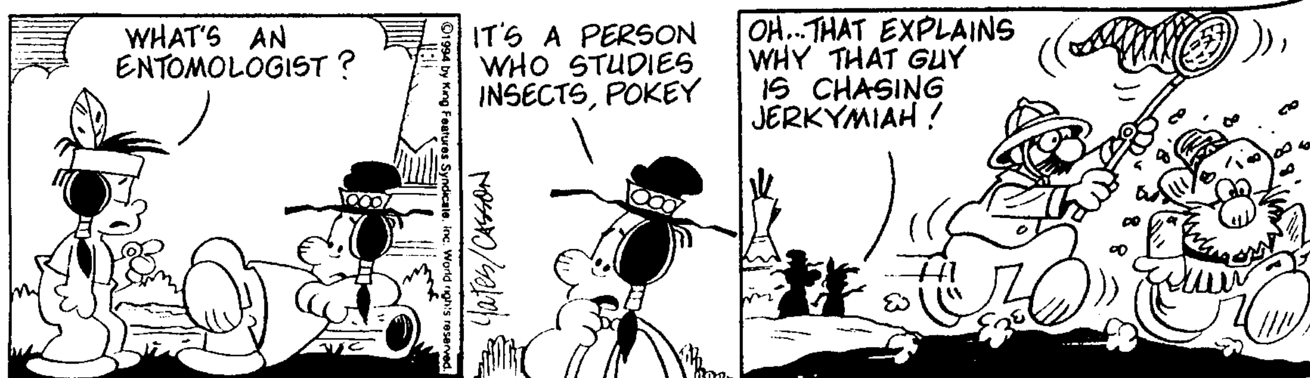
BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

AGENDA

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

[illegible]HTDIENST ARTSEN
[illegible] van de artsen van Bandabou [illegible] kunnen [illegible] spoedgevallen 641658 bellen en dan het [illegible]apparaat [illegible]. De [illegible] de andere districten kunnen [illegible] de artsenpraktijk van [illegible] huisarts bellen en het [illegible]paraat zal dan mededelen wie [illegible]

[illegible]VERENIGING [illegible] TANDARTSEN
[illegible] 164. Tel.: 61666[illegible] 310-0622 [illegible]

[illegible]
[illegible]-12.00/17.00-18.00 uur.

[illegible]NEESKUNDIGE DIENST

[illegible] EN 2DE DISTRICT
[illegible]stus 1994 vanaf 08.00 uur [illegible]ustus 1994 om 07.00 uur: [illegible], Centro Mediko Sta. Rosa. [illegible] spreekuren: 11.00-12.00/ [illegible] uur; spoedgevallen, tel.: [illegible]/699337.
[illegible] Voor patiënten van de volgende [illegible], Da Costa Gomez, Nassy-[illegible], Tseng, Ten Holt-Suiters, [illegible], Doran, Guerrero-Bakmeyer, [illegible]raam)

[illegible] DISTRICT
[illegible] 1994 vanaf 17.00 uur [illegible] uur: [illegible]ker, Dokterskamer Muizen-[illegible]2349; spreekuren: 11.00-12.00/ [illegible]00 uur; spoedgevallen tel.: [illegible]
[illegible] Voor patiënten van de volgende [illegible], Goilo, Roose, Brakman-[illegible] De Rouw-Picus, Davelaar, [illegible], Heerenveen, Nivillac, [illegible] Conpassion en De Vos.

[illegible] DISTRICT BAN-[illegible]
[illegible] 17.00 uur [illegible] uur: [illegible] 00/17.00-18.00 uur [illegible]
[illegible] Voor patiënten van de volgende [illegible], Sommer, Lucasius en [illegible]
[illegible] van 'Nel' niet genoemde [illegible] in spoedge-[illegible] eigen arts te bellen en te [illegible] wie voor deze de dienst [illegible] tijde [illegible] een Huisarts te kiezen die [illegible] bezoek.

[illegible]VERPLEGING

[illegible]IT GELE KRUIS [illegible]KVERPLEGING [illegible]NSES MARGRIET
[illegible] Maria 17, Tel.: 682344/ [illegible] Fax: [illegible] Kantooruren: 07.00-16.30
[illegible] wachtzuster gelieve tel.: [illegible] bellen na 17.00 uur [illegible] spreekuur in ieder wijk-[illegible] van 08.00-09.30/ [illegible]00 uur.
[illegible] Helman, Otrabanda: tel.: [illegible]; spreekuur: woensdag van 09.00-11.00 uur.

- Sta. Maria 17: tel.: 682344; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Bonam: tel.: 371865. spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur. **Sokudi: tel.: 367824.**
- Sentro Mediko Montagne Abao: tel.: 673711; spreekuur: woensdag van 09.00-11.00 uur.
- Kaya Fensu 9 (Koraal Specht): tel.: 618577; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Suffisant: tel.: 687707; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Sta. Rosa: 671628; spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur.
- **Inloopspreekuur** voor zuigelingen- en kleuterzorg: vrijdag van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pintostraat. Tel.: 373582.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING

kantoor Gosieweg 15. P.O. Box 3619, Tel.: 692231/692232. Fax: 682709; geopend van 07.00-17.00 uur.
Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16; open van 08.00-16.00 uur. Tel.: 649422.
Voor de wachtzuster vanaf 5 augustus om, 17.00 uur t/m 12 augustus om 07.00 uur **gelieve tel.: 681847 of page 310-1179** te bellen.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO

Schottegatweg Noord 43. P.O. Box 3619. Tel.: 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU

Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur. Voor de **wachtzuster** gelieve tel.: 641217 of 601760 te bellen.

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST

ZATERDAG

Otrobanda:
Union, Breedestraat 137. Tel.: 623575.
Punda:
Janwé, Caracasbaaiweg 191. Tel.: 617553.

ZONDAG

Otrobanda:
Otrabanda, Winkelcentrum Colon, Tel.: 625683-34-35.
Punda:
Antillana, Kaya Flamboyan 1-A. Tel.: 376200/376208.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	112
Politie:	114
[illegible]	[illegible]
Hospitaal:	[illegible]
Aidslijn:	128
Kodela:	135

VERLOF BEGRAFENIS

(slgifte van 10.00-14.00 uur)
zaterdag 13 augustus:
S. Jehnie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.

zondag 14 augustus:
R.A. de Windt, Uteweg 53.

HEEFT U HULP NODIG?

Bel SOS-lijn 127!

NOODGEVALLEN/ VERMISSING OP ZEE

Telefoon: 637911 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar!

STICHTING VERANTWOORD OUDERSCHAP

([illegible] Famia Planea)
[illegible] geboorteregeling:
Kliniek [illegible]straat 1-A, (tel.: [illegible]): dagelijks [illegible] van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; dokter aanwezig op maandag en vrijdag van 14.00-16.00; dinsdag, woensdag en donderdag van 08.00-11.00 uur.
Kliniek Kas Chikitu (zuigelingenconsultatiebureau): open op woensdag van 13.00-15.00 uur.

STICHTING PROTESTANTS KOOPVAARDIJWERK

(Curaçao Seamen's Mission)
Emancipatie Boulevard 42. Tel.: 375317. Open op dinsdag t/m zaterdag van 20.00-22.30 uur. Radioprogramma: elke vrijdag via Radio Hoyer II van 19.05-19.30 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU

Voor informatie tel.: 672289, 375023 of 375542.

LUCHTPOSTSLUITING

POSTKANTOOR GROOT KWARTIER
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken een uur vervroegen.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
[illegible] Staten en Europa (op [illegible]) [illegible] om 14.45 en 15.45 uur.
[illegible] is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM

[illegible] Noorduynweg naast UNA. Tel.: [illegible]544
Openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 665917.

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO

Het Dierenasiel Parera (**tel.: 654300/ fax: 371713**) is open van maandag t/m vrijdag 08.00-12.00/13.00-17.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00/15.00-17.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS

voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (**Veterinaire Dienst**) voor de dienstdoende arts.

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00 (Spaans), 17.00 en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad) zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONASTERIO 'MAMA DI DIOS' (Scherpenheuvel 3): maan. t/m zat.: 08.00 uur; zon.: 10.30 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30. 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
SERU FORTUNA: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 uur.
TERA CORA: zon.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

GEREFORMEERDE KERK

Groot Kwartier
08.30 uur dienst.
16.30 uur dienst.
Muizenberg/Steenenkoraal
10.00 uur dienst.
Buena Vista
10.15 uur dienst.
Santa Rosa
10.00 uur dienst.
19.00 uur samenkomst.

VERENIGDE PROTESTANTSE GEMEENTE VAN CURAÇAO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur Mrs. Y. Isidora.
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur ds. D.G. Haasnoot.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds. P. v/d Waal.

VOLLE EVANGELIE GEMEENTE YUBIA BENDITA

zondag om 10.00 uur dienst (tevens crèche en zondagschool) - Weg naar Bullenbaai z/n. (tel.: 681922).

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK

Aanvangstijd van de dienst: **zondag** om 16.00 uur - Kaya G Mahuma 439.

BAKHUIS MINISTRIES

zondag om 10.00 uur dienst - Landhuis Mount Pleasant.

****

TELECURAÇAO (kanaal 8/6)

ZATERDAG
17.00 Telefiesta met tante Irma
18.00 Tempo pa Dios
18.05 Mega Top 50
19.00 Rescue 911
20.00 Telenotisia
20.30 Harold Lloyd's
21.00 Wega di Number Kòrsou
21.10 Cocktail Turístiko (presentator Captain Sterling)
22.00 All You Need is Love
22.30 Estreno: **The Survival of Dana**
24.30 Sluiting

ZONDAG
09.00 Sala di Konsierto
10.00 Sena di Señor
10.45 48 Hours
11.30 Zorro: **The Bounty Hunters**
12.00 Djadumingu Deportivo: **Guia di Deporte** (Rein Persaud)
12.30 Athletics Today
13.00 IAAF: **Junior World Championships**
13.53 Carib Digest
14.15 Sunday Musical: **Pink Floyd**
14.45 Matinee: **Dead Men's Cure**
16.20 B.O.O.S.
16.45 Man drechi di Dios
17.00 Much'i Ben
17.55 Wega di Number Kòrsou
18.00 Di Bishita Ku.....
18.30 Cocktail Special
19.00 Tele-Suerte
20.00 Telenotisia
20.30 Siete Dia
21.00 Rikesa Universal (presentator Mavis Albertina)
22.00 Sunday Night Movie: **Rock Hudson**
24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden!)

Artikel van Edwin Oden in sensatieblad

'Bitter Curaçao' negatief belicht in Nieuwe Revu

AMSTERDAM — *Nieuwe Revu*, een Nederlands weekblad dat niet onder stoelen of banken steekt sensatiebelust te werken, publiceerde deze week een buitengewoon negatief en slecht onderbouwd artikel over 'Bitter Curaçao'. Op de omslag een foto van drie buitenlandse prostituées, met in koeieletters: 'Waar geen toerist durft te komen. De onderkant van Curaçao'. En daaronder iets kleiner afgedrukt: 'Tussen prostituées, junks en paria's in een tropisch vakantie-paradijs'. Het stuk is geschreven door Edwin Oden, die naar zijn zeggen enkele weken op het eiland verbleef.

Niets wordt door auteur Oden uitgewerkt of onderzocht. Dat is jammer èn laf. Want hij stipt weliswaar allerlei reële misstanden op Curaçao aan, maar hij doet er verder niets mee. Oden geeft geen uitleg, of analyse. Dat kàn en durft hij blijkbaar niet. Nee, hij komt niet verder dan halfslachtig proza, zoals: 'In de taxi, een aftandse Amerikaanse slee die rammelend door de vochtige, winderige nacht glijdt, merk je opeens dat hier Nederlandse verkeerslichten staan, in die bruinige on-Nederlandse grond. Nederlandse verkeerslichten die wiegen in de noordoost-passaat'.

Oden, die zichzelf in de *Nieuwe Revu* 'verslaggever' laat noemen, schrijft over cocaïne, de *chollers*, de troep, de zooi, stof en vooral over de prostitutie, alsof dat laatste alléén op Curaçao bestaat. Prostituées en Campo Alegre hebben zijn haast kinderlijke belangstelling. Hij schrijft over zijn relatie met Lydia uit de Dominicaanse Republiek en Gabriela en Béatrice uit Colombia. "Tijdelijk bewoonsters van Campo Alegre. Het vrolijke kamp. Een kamp voor hoeren. Achter een elektronisch bewaakt hek vervullen ze de plichten van hun contract: het verkopen van hun lijf".

ONPASSELIJK

De schrijver van het stuk wordt bijzonder onpasselijk wanneer hij schrijft over de klanten van zijn prostituée-vriendinnen: 'Dat ze zo stinken, en dat die beesten op dit eiland 'anaal' willen omdat ze te dom zijn om het goede gaatje te vinden en dat je eigenlijk gewoon op ze zou moeten schijten, maar ze zijn zo verschrikkelijk stom dat ze dat zelfs lekker zouden vinden'.

De *Nieuwe Revu*-journalist Oden spreekt er ook met *choller* Adelbert. "Adelbert, wiens stem soms ongewoon hard aanzwelt op onlogische momenten in zijn verhaal, zegt dat hij ook koerier is voor blanke mariniers en blanke jongens uit Nederland, die langs de kade schuifelen". De schrijver merkt op dat de *chollers* auto's wassen, maar eigenlijk staan te springen om coke. Ook deze problematiek wordt door hem echter niet uitgewerkt. En dat alles kreeg de goedkeuring van *Nieuwe Revu*-hoofdredacteur Frans Lomans.

EENZAAM

Nadat Oden enkele van zijn vriendinnen heeft afgezet op Hato — ze keren bepakt en bezakt terug naar hun geboorteland — voelt hij zich een beetje eenzaam: 'In een zeer lege jeep rijd ik de stilte van het eiland in. Die troep. Die zooi. Die onvriendelijke mensen in de winkels. Dat vette eten. Gabriela en Béatrice en Myrna en Lydia in die hokjes achter die muur. Die namaak-stranden, die hete zon, dat stof. Die nacht die zo pikdonker is en waarin de auto's zo gevaarlijk rijden. Die wijken waar je 's nachts niet dient te komen omdat het er te gevaarlijk is. Die vieze *chollers* die toch zachte ogen kunnen hebben. Die krottenwijken. Die onverschilligheid'

En hoewel het artikel zo nu en dan zeker de vinger op de zere plek weet te leggen, blijft het meest verbluffende nog de onvoorstelbaar onverantwoordelijke wijze waarop Oden met zijn vak omgaat.

Bovendien probeert de *Nieuwe Revu* zo nu en dan de indruk te wekken alsof verwerpelijke zaken als cocaïneverslaving en gedwongen prostitutie alléén op Curaçao bestaan.

[illegible] het Nederlandse weekblad te zijn vergeten dat in alle Nederlandse steden en in Amsterdam in het bijzonder — de prostitutie, [illegible] door Dominicaanse en Colombiaanse vrouwen, welig tiert. Nederland is wereldwijd beroemd om de *red light district* [illegible] 'ramen'. Om van *junkies* maar te zwijgen. Nee, geen Campo Alegre, maar wel de Geldersekade, Oudezijds Achterburgwal en de Nieuwmarkt.

AE (kanaal 73)

ZATERDAG
19.00 Bob Vila Home Again
19.30 Bob Vila Home Again
21.00 *Movie:* Last Tycoon
22.00 Best of Comic Relief
23.00 Comedy on the Road

ZONDAG
19.00 Ancient Mysteries
20.00 *Movie:* Cape Fear
22.00 Poirot
23.00 Caroline's Comedy Hour

CBS (kanaal 75)

ZATERDAG
19.00 Entertainment Tonight
20.00 Dr. Quinn, Medicine Woman
21.00 Muddling
21.30 Hearts Afire
22.00 Walker, Texas Ranger
23.00 News
23.30 Andy Griffith

ZONDAG
19.00 60 Minutes
20.00 Murder, She Wrote
21.00 *Movie:* Secret
23.15 CBS News
23.30 Amen

ABC (kanaal 77)

ZATERDAG
19.00 News
19.30 NY Views
20.00 Major League Baseball
23.00 News
23.30 Movie

ZONDAG
19.00 Home Videos
19.30 American Funniest
20.00 Lois & Clark
21.00 *Movie:* Ghostbusters II
23.35 News

CINE (kanaal 83)

ZATERDAG
17.15 *Movie:* Someone to Love
19.15 *Movie:* King Ralph
21.00 *Movie:* Writer's Block
22.30 *Movie:* This Gun for Hire

ZONDAG
17.30 *Movie:* White Men Can't Jump
19.30 *Movie:* Finding the Way Home
21.00 *Movie:* Dead Again
23.00 *Movie:* White Men Can't Jump

NBC (kanaal 85)

ZATERDAG
19.00 Inside Edition
20.00 Sports Wk
20.00 Mommies
20.30 Getting By
21.00 Empty Nest
21.30 Nurses
22.00 Sisters
23.00 News
23.30 Saturday Night Live

ZONDAG
19.00 I Witness Video
20.00 Seaquest DSV
21.00 Movie
23.00 News
23.30 Mama's Family

TBS (kanaal [illegible])

ZATERDAG
18.05 WCW Saturday Night
20.05 *Movie:* Spencer's Mountain
22.35 *Movie:* Sometimes a Great Notion

ZONDAG
19.00 *Movie:* Perry Mason: The Case of the Lost Love
21.00 National Geographic Explorer
23.00 Network Earth
23.30 Paid Program

LIFE (kanaal 91)

ZATERDAG
18.00 *Movie:* Price She Paid
20.00 *Movie:* Pleasures
22.00 Girls Night Out
23.00 Mary Hartman
23.30 Mary Hartman

ZONDAG
18.00 *Movie:* Deception-Scrt.
20.00 *Movie:* 83 Hours 'Till Dawn
22.00 Midnight Caller
23.00 Clapprood Live
23.30 Hidden Room

Met verslagenheid is kennis genomen van het plotselinge overlijden van de heer

L.J. Schalm

In leven direkteur
Internationale Nederlanden Trust (Antilles) N.V.

Wij wensen zijn echtgenote, familie en collega's veel sterkte toe in deze moeilijke tijd.

Bestuur en Leden
V.O.B. (Vereniging Offshore Belangen).

Na opmerkingen over oorlog

Japanse premier Murayama roept hoge functionaris tot de orde

TOKYO — Premier Tomiichi Murayama van Japan heeft de directeur van het milieubureau, Shin Sakurai, tot de orde geroepen voor wat hij noemde diens betreurenswaardige pogingen de Japanse agressie in de Tweede Wereldoorlog te bagatelliseren. "De opmerking was betreurenswaardig en hij is berispt", zei de premier vandaag tegen journalisten. Murayama zei dat hij mogelijk nog meer stappen tegen de functionaris zal nemen.

Zuid-Korea reageerde woedend nadat Sakurai gisteren tijdens een persconferentie zei dat Japan niet van plan was geweest tijdens de Tweede Wereldoorlog een agressie-oorlog te voeren. De Zuidkoreaanse onderminister van buitenlandse zaken riep de Japanse zaakgelastigde op het matje om hem van het misnoegen van Seoul op de hoogte te stellen.

"De opmerkingen zijn een golf koud water over de pogingen van de volkeren en de regeringen in beide landen de bilaterale betrekkingen te verbeteren", zei een Zuidkoreaanse regeringsfunctionaris. "Wij verwachten dat Tokyo uitleg zal verschaffen en de benodigde stappen zal nemen tegen deze opmerkingen, die de historische feiten verdraaien." Sakurai trachtte gisteren haastig de zaak te sussen door te verklaren, dat zijn opmerkingen ongepast waren.

Het is niet de eerste keer dat leden van de Japanse regering aanstootgevende opmerkingen maken over de Tweede Wereldoorlog. Minister van Justitie Shigeto Nagano moest in mei aftreden uit de regering van premier Hata toen hij op vergelijkbare wijze de Japanse rol in de oorlog trachtte goed te praten. Nagano ontkende dat Japan agressie in Azië had gepleegd en dat Japanse troepen tienduizenden Chinese burgers hadden afgeslacht in Nanjing in China. Ook toen reageerde men in veel Aziatische landen en met name in China verbolgen.

Eerder waren al twee ministers ontslagen over soortgelijke opmerkingen over de Japanse rol in de Tweede Wereldoorlog. In 1986 uit de regering Nakasone en twee jaar later uit de regering Takeshita.

***

Het VS-concern CRAY RESEARCH, de grootste fabrikant van supercomputers ter wereld, heeft voor het eerst een concurrentieslag om een order van de Japanse overheid gewonnen van bedrijven in JAPAN. [illegible] gaat om de levering van [illegible]computersysteem aan het instituut voor technologie in Tokyo. De VS klagen al jaren over de ontoegankelijkheid van de Japanse overheidssector voor VS-fabrikanten van supercomputers.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12.00 uur.
Licht tot half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt [illegible] plaatselijk buien, [illegible] vergezeld van onweer.
Matige tot vrij krachtige, overdag af en toe [illegible] wind (tussen tien en 30 knopen).

WEEROVERZICHT
Een tropical wave die in de afgelopen [illegible] gebied binnentrok, trekt verder snel in westelijke [illegible]. Alhoewel het hiermee samenhangende [illegible] deels ten noorden van onze eilanden ligt, [illegible] bewolking [illegible] waarbij vooral vandaag nog [illegible] buien op Aruba, Bonaire en Curaçao zullen vallen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	licht bewolkt	31	27	0.0
Bonaire	zwaar bewolkt	32	27	0.[illegible]
Curaçao	licht bewolkt	31	27	0.0
Sint Eustatius	licht bewolkt	32	26	0.0
Sint Maarten	half bewolkt	32	26	0.0
Atlanta	licht bewolkt	31	22	-
Kingston	half bewolkt	32	26	0.0
Miami	zwaar bewolkt	27	[illegible]	[illegible]
New York	nevel	27	22	0.0
Port of Spain	zwaar bewolkt	32	24	11.7
Santo Domingo	zwaar bewolkt	32	25	0.0

Voor beelden, en ronde, vierkante en driehoekige bloembakken

Industrias Goncalves N.V.
Industriepark Seru Loraweg
tel: 676555 - fax. 676567

TE KOOP AANGEBODEN

Wegens Vertrek

1 Suzuki Swift GTI 1993;
1 stoof v. 4 pit.

Tel.: 679530

Te huur aangeboden: gemeubileerd APPARTEMENT

voor echtpaar met 2 slaapkamers in de buurt Koral Partir - verkavelingsplan.
fls. 1.100,= per maand.
1 maand vooruitbetaling + 2 maanden borg.

Inl. tel. 675633

Las Vegas SUPERMARKET Gosieweg 90

Tel: 373772/371950/373044

Op je werk trakteren? Wij hebben een uitgebreid assortiment heerlijke hapjes.

Tandartsenpraktijk ter overname aangeboden in huurpand.

Klein patiëntenbestand, geen goodwill, centraal gelegen met ruime parkeergelegenheid.

Ter overname: equipment
meubilair
instrumentarium
materialen

Brieven onder nummer 46

Wonny's Kitchen

Verkrijgbaar: lekkere roti's, bami, nassie, rijst met bruine bonen, pom, pastel, chinese kip, moksie-alesie, pinda soep, erwtensoep.
Op zaterdag en zondag na 12 uur.
Adres: Kaya Milon di Seru 15
Tel.: 679291

H.J. Neeb, arts

beschikbaar voor waarneming tot 30/8/'94

tel: 691292

Dames opgelet!

Heeft u geen tijd, geen zin?

Laat de schoonheidsspecialiste bij u thuis komen.

Bel 654501

Nieuwe cursus E.H.B.O.

Aanvang: maandag 5 september a.s.
Tijd: 8 - 10 p.m.
Inschrijving: maandag 22 augustus a.s.
van 6 - 8 p.m. aan de Laufferschool Adjudantenweg 1
Info: tel: 674555, 682382

Herhalingslessen beginnen op woensdag 24 augustus a.s. van 8 - 10 p.m.
Stichting EH. NA. KA

Kí Tin Kí Tin — Nos por vegas na tempu — TV-11 woensdag 19.30 uur

---

Cursus praktijkdiploma BOEKHOUDEN

Een nieuwe cursus start maandag 15 augustus 19.00
Inschrijving: vóór de les op 15 augustus vanaf 18.30

RADULPHUS COLLEGE tel.
Docent: Th. Buysman, drs. Economie, bevoegd leraar

SURINAAMS ETEN

Zaterdags en zondags ... bij ... 12 tot 4 uur ... 17.00 ... 133. Bel voor uw bestelling 686079

Te koop:

Boston Whaler

deep V, 20 ft, open Fisherman, 2 x 85 hp Yamaha, fully equipped, gekeurd, op trailer.

Tel.: 674866/ 604451.

Gediplomeerd kleuterleidster gevraagd

Tel: 671298
(tussen 10 en 12 a.m.)

Landhuis Brievengat

Elke zondag geopend vanaf 5.00 uur om het **landhuis te bezichtigen.**
Happy Hour van 18.00 - 19.30 uur.
Elke laatste zondag van de maand **Folkloristische dansshow** van 5.00 - 6.00 uur.

a.s. woensdag 17 augustus van 20.00 - 2.00 n.m.
JOSE CUERVO *Tequila Night*
met optreden van de band "Chips"
Gratis entree, Tequila f 3,00
Iedereen is welkom

WAARSCHUWING

De commandant van de marinebasis Parera maakt bekend dat schietoefeningen worden gehouden.

Op de schietbaan **HATO:**

DINSDAG	**16 AUGUSTUS VAN 07.00 UUR TOT 13.00 UUR**
WOENSDAG	**17 AUGUSTUS VAN 07.00 UUR TOT 18.00 UUR**
DONDERDAG	**18 AUGUSTUS VAN 07.00 UUR TOT 13.00 UUR**

Onveilig zeegebied ±4.000 mtr. uit de kust.

Op de schietbaan **WACAO:**

VRIJDAG	**19 AUGUSTUS VAN 07.00 UUR TOT 11.15 UUR**

Onveilig zeegebied ±4.000 mtr. uit de kust.
Maximale verhefling ±5.000 ft.

TE KOOP.

1. 1990 TOYOTA Crown
Full equipped
2. 1988 DAIHATSU Charade
Std. + A/C
Inlichtingen:
Tel.: 685236 - 603624

AMIGOE FAXNUMMERS:

Advertentie: **674524**

Redactie: **674744**

TE KOOP AANGEBODEN:

een TOYOTA Celica Sportwagen 1990

in zeer goede staat.
Vraagprijs: f.21.000,-
Tel.: 655971

Te huur aangeboden
Nieuwbouw woning
te Barber.
Indeling: 3 sl. kamers, 2 badkamers, woonkamer, open keuken, voor- en achterporch, garage.
F 850,= p.m.
2 mnd vooruitbet. 1 mnd borg.
Gedeeltelijk gem
Tel. 642826
16.00 - 21.00 uur.

Problemen met uw gewicht?

Geef de moed niet op en houdt uw gewicht onder controle met een goed voedingskundig programma.

Bel Herbal-line
Tel: 682316

UCHI'S REPAIR SHOP

Wacht U al weken op de reparatie van Uw huis, auto, enz., heeft U tuin, schilder- of timmerwerk?

Uchi repareert alles en doet alle werk aan huis of tuin.
Prijsopgave vooraf.
Bel: Tel. 692637.

---

schildersbedrijf **Perfect**

Tel: 601766 - 369127
Fax: 369127

Na een succesvol jaar van onze leerlingen starten wij op 15 augustus weer met

Vakgerichte begeleiding!
Bijwerken zwakkere vakken!
Huiswerk maken onder toezicht!
Huiswerk controle/overhoren!

Door verschillende ervaren vakleerkrachten.

HUISWERKINSTITUUT INZICHT

er is nog plaats voor 6 leerlingen!
Inlichtingen: 689786 of 696418

Te koop aangeboden:

bjr. 1990
Zeer goed onderhouden.
Financiering mogelijk.
Tel. 652627

TA BENDE: UN PICK-UP Chevrolet 1957

400 Big Block full equipped.
Mihó oferta ta bai kuné.
Tel.: 685430/601935
Winston Churchillweg 48 Dilanti Marchena Hardware

BRUIN CAFÉ *presenteert*

WOODSTOCK '94

7-7 Café-Terras

Het grootste popspektakel aller tijden.
Live te zien in groot beeld en surround sound.
Zaterdag en zondag geopend v.a. 12 uur 's middags.
Zondag Happy Hour van 17.00 - 20.00 uur.
Tot ziens in Bruin Café 77 aan de Jan Noorduynweg.
"LET THE GOOD TIMES ROLL!"

De lekkerste ROTHI'S

pom, pastei, bamie, nassie, chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, br. bonen, bloedworst kunt u elke zondag tussen 12 en 4 bij ons krijgen
Vraag naar het gerecht van de week
Koraal Partir kav. 87.
Tel. 679103

OPENBARE VERKOOP

Op dinsdag, 6 september 1994 des vóórmiddags om 10 uur zal ten overstaan van notaris mr. M.L. Alexander, diens waarnemer of opvolger, te zijnen kantore aan de Gaitoweg 2, Alhier, in het openbaar worden verkocht krachtens rechterlijk bevel:

het tot 12 juli 2032 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, gelegen in het tweede district van Curaçao, bekend als Blok F kavel nummer 3 van het verkavelingsplan "SANTA ROSA-BARIKA", ter grootte van 1040m2, nader omschreven in meetbrief nummer 256 van 11 mei 1971, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als Bentaweg 29.

De veilingsvoorwaarden liggen 8 dagen vóór de dag van de veiling ter inzage op voormeld notariskantoor, alwaar onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere voldoende zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de verschuldigde kosten.

Notariskantoor Alexander & Partners
Gaitoweg 2,
Curaçao.
Telefoon: 62 11 11

TE KOOP:
z.g.a.n.
TEXTIEL-PRINT PERS

voor het bedrukken van T-shirts, tassen, caps, etc., inclusief 300 diverse zwart-wit en kleuren prints.
Prijs: Naf. 2950,-.
Tel.: 649156

Te huur ingaande 1 sept. tot 15 okt. volledig gemeubileerd woonhuis met airco.
Plaats: Tera Cora.
Huurprijs fl. 1500,= p/m
Te bevr. tel. 648615

TransTeL International

zoekt voor onmiddellijke indiensttreding

KRANTENBEZORGERS

voor de zaterdagavond.

Vereisten:
Bezit van eigen auto geldig rijbewijs.

Geboden:
Gevarieerd werk.
Aantrekkelijke vergoeding.

Geïnteresseerd?
Bel den 681154/605145
(ook 's avonds en in het weekeinde)

---

door zeer ervaren leerkracht.
Tel. 672706

DE STICHTING EDUCATIE DIRIGENTEN EN KORISTEN

BIEDT PER 15 AUGUSTUS 1994

Opleiding AMATEUR KOORDIRIGENT

- 4-jarig, praktisch gericht, onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van het Instituut Dirigenten Edukatie (Gorinchem, Nederland);
- leidt op tot Diploma Amateur Koordirigent
- geeft toegang tot bovenbouw conservatoria
- basiskennis muziektheorie vereist

Opleiding KORIST

- 2-jarige, praktisch gerichte opleiding
- leidt op tot Diploma Korist
- geeft toegang tot Opleiding Amateur Koordirigent
- geen toelatingseisen

Lesavonden:

De opleiding begint met workshops onder leiding van Joop Schets, vanaf maandag 15 augustus tot en met vrijdag 19 augustus van 19.00 tot 22.00 uur in de muzieklokaal van C.C.C. Koninginnelaan te Emmastad.

Vervolgens is er wekelijks les voor dirigenten op maandag- en donderdagavond van 19.00 tot 22.00 uur. Koristen krijgen ook wekelijks les op donderdagavond van 19.00 tot 22.00 uur.
Plaats: Cultureel Centrum Curacao te Emmastad.
Inschrijving en inlichtingen: tel.: 68 74 18 / 37 56 42 of Postbus 4428 Curacao.

TE HUUR AANGEBODEN

gemeubileerd APPARTEMENT

Tel.: 68 53 19

INDUSTRIAS GONCALVES N.V.

Industriepark Seru Loraweg
tel: (599-9) 676555 - Fax: (599-9) 676567

Aluminium zonneschermen ... draaideuren ... Industrias Goncalves N.V.

BIJLES

Natuurkunde wiskunde

Bijlessen nu met voorbereiding voor S.O. etc.

Tel. 658415

WOONHUIS TE KOOP

Centraal gelegen in gezellige tuin, rustige buurt woon/eetkamer, open keuken, 5 slaapkamers, 3 badkamers. Overdekte voor-, midden en achterporch, washok, schuur en overkapping. Bebouwd 220 m². Tevens vrijstaand appartement met woon/eetkamer, aparte slaapkamer, badkamer, kitchenette. Bebouwd 54 m², 955 m² eigendomsgrond. Taxatierapport aanwezig. Vr.prijs Naf. 345.000,-
Tel. 681740

ÑAPA

Weekend Bijlage Amigoe

INTERVIEWS

REPORTAGES

Gezelligheid in de Gouden Geit

Geen zorgen over pensioen

Schijnbaar moeiteloos varen dagelijks grote en kleine schepen door de nauwe toegang tot de haven van Willemstad. Afhankelijk van de grootte worden ze begeleid door een of meer sleepboten, die angstvallig in de buurt blijven, zoals pasgeboren kuikens nauwlettend de moederkloek in de gaten houden. Aanwijzingen krijgen zij van de loods die het schip de haven binnenleidt. Even bepaalt híj de koers en de snelheid, ook al houdt de kapitein de eindverantwoordelijkheid voor het doen en laten van zijn schip. De meeste kapiteins verlaten zich echter maar wat graag op de loodsen; in opleiding en kennis doen ze niet voor de baas van het schip onder, terwijl ze ook nog eens met de lokale situatie bekend zijn.

= door Jeannette van Ditzhuijzen =

Loodsen op drijvende bommen en achter fruitbarkjes

'Steady as she goes' door de Annabaai

De Griekse olietanker *Alkyonis* wacht buitengaats op de loodsboot. Met zijn 228 meter en een laadvermogen van ruim 65.000 ton heeft het ding een beste maat. De touwladder hangt wat losjes naar beneden, zodat het omhoog klauteren voor een leek een ietwat wankele aangelegenheid is. In het trappenhuis foto's van Griekenland en de Middellandse Zee. De van huis uit Griekse bemanning woont deels in Chili en moet het dus met deze herinneringen aan thuis doen. Op de brug wacht de kapitein ons op. De steward brengt zoete Griekse koffie.

Na het uitwisselen van beleefdheden en formaliteiten posteert de loods zich meteen midden op de brug, de kapitein gaat twee meter verder staan. Achter hen de roerganger - een matroos die het stuurwiel hanteert - terwijl de stuurman aantekeningen maakt en de telegraaf bedient. Loods en kapitein kijken geconcentreerd naar buiten, waarbij de loods af en toe spannend klinkende aanwijzingen als *port ten* of *starboard twenty* aan de kapitein geeft. Die herhaalt ze op luide toon, waarna de roerganger de koers aanpast en ter voorkoming van elk misverstand het gegeven bevel voor de derde keer door de ruimte laat klinken.

ANNABAAI

Langzaam naderen we het Water- en het Riffort. De aan de waterkant recht lijkende Annabaai ziet er vanaf de brug van het schip een stuk anders uit. Er is weinig marge voor een schip met de standaardbreedte voor het Panamakanaal van 32,2 meter. De stroom, de wind en de grootte van het schip zijn allemaal factoren waar de loods rekening mee moet houden. Net als we mooi op koers liggen, geeft hij alweer de volgende aanwijzingen. "Een schip is geen auto. Als je van richting verandert, duurt het even voordat de enorme kolos volgt. Daar moet je voortdurend aan denken. En elk schip reageert weer anders, ervaring en routine zijn dus erg belangrijk; en kennis van de lokale situatie uiteraard".

Daarom moet een aankomend loods op Curaçao eerst zes tot negen maanden met een ervaren loods mee, voordat hij zijn eerste schip alleen naar binnen of buiten mag dirigeren. Theorie komt er ook bij kijken, maar die is hier niet zo uitgebreid als in Nederland. Daar ben je dan ook theoretisch loods voor alle havens langs de Hollandse kust; bovendien maakt het leren van de diverse getijden van Noord- en Waddenzee daar deel uit van de theorie, en getijden heb je nauwelijks in de Caribische Zee. In beide landen moet je echter wel over het hoogste nautische diploma beschikken, dat van eerste stuurman.

Conform de regels heeft de loods een van de drie sleepboten, de *Jaro II*, aan de *Alkyonis* laten vastmaken. Mocht onverwachts de motor uitvallen, dan kan die boot de zaak nog een beetje rechttrekken. De [illegible] nodig [illegible] steigers van de Isla flink zullen moeten manoeuvreren, komt van Bullenbaai. Een extra kostenpost van zo'n 10.000 dollar.

MADURODAM

Inmiddels kijken we neer op Hotel Otrobanda, Penha en het Fort in Madurodamformaat. Bij Rum Runners vergapen de toeristen zich aan het schouwspel van een schip dat dwars door de stad vaart. *Steady as she goes*, zegt de loods. Nog geen minuut later volgt een andere opdracht. We varen helemaal niet *steady*, maar gaan naar de zin van de loods veel te veel naar bakboord. "Als de roerganger niet precies doet wat ik zeg, grijp ik in", zegt hij, zich bewust van de risico's die aan een verkeerd uitgevoerd bevel kleven.

Later zal hij vertellen dat het wel eens voorkomt dat een kapitein iets anders wil dan de loods. Bij voorbeeld geen extra sleepboot, die de loods hem adviseert. "Dan nemen wij de verantwoordelijkheid niet meer en verlaten we het schip. Maar het is ook wel gebeurd dat de kapitein dan de touwladder naar binnen haalt, kunnen we niet weg. In zo'n geval nemen we contact op met Fort Nassau en na wat heen en weer gepraat haalt de kapitein meestal wel bakzeil. Of er wordt een andere loods gestuurd, want zonder loods kom je de haven niet in. Dan kan het zijn dat die loods de verantwoording zonder extra sleepboot *wel* wil nemen; maar als ook hij weigert, zal de kapitein uiteindelijk toch moeten toegeven".

EXPLOSIEF

De verantwoording die een loods heeft is geen geringe. Neem nou de *Alkyonis*, een niet gasvrije tanker, zoals dat heet. Dat betekent dat er nog resten *crude oil* in de lege tanks zitten met daarboven een mengsel van koolwaterstofdampen, zoals benzine en kerosine. De rest van de tanks zit vol lucht, wat het geheel buitengewoon explosief maakt. Door koolzuurgas in de tanks te pompen, het zogenaamde 'inerten', verklein je weliswaar het risico van een ontploffing, maar gasvrij heb je daarmee het schip nog niet gemaakt.

Niet alle tankers zijn 'inert' als ze leeg binnenkomen. Dat hangt onder andere af van de grootte en de leeftijd van het schip, de nieuwe regels voor het 'inerten' gelden namelijk niet voor oude schepen.

"Gastankers zijn net drijvende bommen. Als wij in de nauwe doorgang van de Annabaai een seconde te laat reageren, ga je met zo'n schip mooi de verkeerde kant op. Raak je daarbij de kade, dan kan er een gat in de tank komen, waardoor er toch weer zuurstof in komt. Een klein vonkje en je hebt een explosie, waarbij het schip als een conservenblikje omkrult. Dan zijn Punda en Otrobanda weg. De brand die ontstaat is ook niet meer te blussen".

Hoewel de grotere gastankers maar een laavermogen van bijna 12.000 ton hebben, en daarmee in de categorie [illegible] 'sleepboot' [illegible] zij er tegenwoordig altijd twee. De loodsen hadden te veel klachten over deze moeilijk te manoeuvreren bakbeesten, die slecht stoppen en een sterke stuurwerking hebben. Dat betekent dat ze gaan draaien wanneer getracht wordt het schip te stoppen.

"We zijn niet alleen de adviseur van de kapitein", zeggen de Curaçaose loodsen, "maar ook het oog van het eilandgebied. Wij moeten de schepen veilig en schadevrij binnenbrengen. En vergeet de CPA (Curaçao Ports Authority) niet, veel kades zijn CPA-eigendom; het is onze taak die heel te houden".

UITZENDBUREAU

Enkele jaren na de oprichting van de CPA, namelijk op 31 maart 1987, werden de loodsen, officieel in dienst van het eilandgebied, ter beschikking van deze autoriteit gesteld, met als uiteindelijke doel overdracht aan de CPA. Die heeft immers in haar statuten staan dat zij een loodsbedrijf dient in te stellen. Inmiddels zijn wel conform afspraak de kades door het eiland overgedragen, maar het startkapitaal dat CPA zou krijgen voor de loodsdienst, is nog steeds niet aangekomen. Kortom, het eilandgebied fungeert nu als een soort uitzendbureau voor de CPA.

In Ned[illegible] situatie compleet anders. Elke loods is daar een kleine zelfstandige die zich aan een corporatie verhuurt. In het kader van de verzelfstandigingspolitiek die het eiland voorstaat zou voor Curaçao een 'nv loodswezen' een aardige mogelijkheid kunnen zijn, zo luidt het advies van het Nederlandse Loodswezen. Alle vijftien Curaçaose loodsen zouden dan aandeelhouder en werknemer tegelijk zijn van de nieuw op te richten nv.

"We moeten er dan wel financieel op vooruitgaan", menen de aandeelhouders in spe. "Dat is toch een van de uitgangspunten van privatisering. In feite staan we in opleiding en kennis op hetzelfde niveau als een kapitein. Die draagt in de haven de hele zaak aan ons over, omdat hij het zelf niet kan, maar hij verdient wel veel meer. Dat is een compleet scheve verhouding".

MANOEUVREREN

Inmiddels is de *Alkyonis* onder de Julianabrug door. De sleepboten *Lima* en *Buni* zijn ook opzij aan de tanker vastgemaakt en het grote manoeuvreren gaat beginnen. "Lima en Jaro II, trekken", zegt de loods door zijn portofoon. Tevoren heeft hij de stuurman opdracht gegeven tot halve kracht achteruit. Nauwlettend houdt hij de wallekant in de gaten; zodra het schip voldoende gekeerd is, volgen er nieuwe trek- en duwopdrachten voor de drie slepers. Achterwaarts glijdt het schip steeds meer in de richting van steiger 4.

Zodra de *Alkyonis* mooi evenwijdig aan steiger 5 van de Isla ligt, gaan de *Buni* en de *Lima* aan de zijkant duwen teneinde de tanker netjes tegen de kade aan te krijgen; er moet een afstand van een meter of zeven worden overbrugd.

Het schip komt echter nauwelijks van zijn plaats, zodat de loods genoodzaakt is ook de hulp van de *Jaro II* in te roepen. "Jaro II, in het midden vastmaken en op volle kracht duwen", klinkt het door de portofoon van de loods, die inmiddels buiten staat. Dankzij de drie duwende sleepboten naderen we langzaam maar zeker de kade; maar helaas, de laadarmen zitten net niet voor de zogenaamde *manifold*, waardoor geladen wordt. Dus wordt er weer gemanoeuvreerd met het 228 meter lange gevaarte.

Als het schip eindelijk op zijn plaats ligt, mogen de drie sleepboten nog niet weg. "Vol duwen", beveelt de loods, terwijl hij aan de jongens van de loodsboot opdracht geeft de trossen aan te pakken en naar de wal te varen.

Net als hij denkt even rustig van zijn kopje sterke Griekse koffie te kunnen genieten, klinken er paniekstemmen door de portofoon. De matrozen van het schip hebben met iets te veel vaart de loodzware staaldraad kabels naar beneden gegooid. Een van de jongens op de loodsboot kreeg er bijna een op zijn hoofd. *Ta hopi peligroso*, klinkt het verontwaardigd, waarop de kapitein onmiddellijk zijn bemanning vermanend toespreekt.

Als het schip na veel vijven en zessen stevig vastligt, informeert de kapitein nog even naar de wachttijden bij de Isla en de beste winkeltijden. Dan schudt hij ons de hand.

MARINE

Voor alle typen schepen met een inhoudsmaat van meer dan 50 brt (bruto registerton) bestaat loodsplicht. De enige uitzondering daarop vormt de Nederlandse marine, die zonder hulp - en zonder brokken - mag proberen de haven binnen te varen. Een vreemde regel die nergens op slaat, menen de loodslieden. Dat denken de kapiteins kennelijk ook, want het merendeel vraagt uit zichzelf om begeleiding. En als ze het niet doen, wil het wel eens misgaan. Tot stiekem leedvermaak van de loodsen. "Laatst was er weer zo'n eigenwijze kapitein", vertelt een van hen. "Hij wilde geen loods, maar heeft op z'n eentje wel diverse schades veroorzaakt".

Sommige Venezolaanse barkjes komen boven de 50 brt. "Maar we gaan dan niet altijd aan boord. Als we met onze stalen loodsboot te dicht bij die houten bootjes komen en de zee is wat ruw dan heb je voor je het weet een gat in het barkje geslagen. Meestal varen we voor het schip uit naar de aanlegsteiger; dat gaat ook heel goed".

Containerschepen gebruiken meestal geen sleepboten bij binnenkomst. "Alles moet zo goedkoop mogelijk van de rederij", vertelt de loods die op een late zondagavond de *Graz* uit Singapore de haven uit moet brengen. "Als 't even kan, werken we met een anker. Dat gebruik je als rem door het over de grond te laten 'krabben'. Dat gaat best, je krijgt er handigheid in".

Kapitein Bonefacic, een slanke, rijzige, wat kalende Kroaat, staat op de brug van de *Graz* klaar met koffie. Terwijl de loods zijn bakkie leegdrinkt, informeert hij naar de lengte van de ketting die te water is.

WEINIG SPEELRUIMTE

Dan doet zich een probleem voor. De trossen van de *Graz* zitten onder die van het erachter gelegen Nedlloyd-schip. Na wat krachteloze pogingen om ze eronder uit te vissen, zit er niets anders op dan de al slapende Nedlloyd-bemanning wakker te maken. Zij laten hun trossen vieren, zodat de 'onze' vrijkomen. De sleepboot - we zitten zo dicht op de achterbuurman, dat er wel een gebruikt *moet* worden - trekt de achterkant van het schip van de kade weg. Ondertussen gaan de trossen los, wordt het anker aan boord gebracht en kan het draaien van het schip beginnen. Er is weinig speelruimte. De diepgang achter van acht meter maakt dat de loods ook de ondieptes goed in de gaten moet houden.

Op Fort Nassau geven de seinen aan dat de pontjesbrug al open staat. "Dat moet ruim op tijd gebeuren", legt de loods uit. "Als we eenmaal in de Annabaai zijn, kan het schip geen kant meer op, dan moet de brug dus openstaan".

Inmiddels ligt de *Graz* 180° gedraaid en op de juiste koers. De sleepboot mag los en de loods neemt zijn plaats in op de brug. *Port 10*, zegt hij tegen de Philipijnse roerganger. Kort daarop wordt het *port 20*. "Eigenlijk wilde

Vervolg op pag. 7.

■ Een Ruandees jongetje passeert een auto met leden van de Ruandese militie in het centrum van Kigali. Het land wordt geteisterd door een burgeroorlog die al vele duizenden mensenlevens heeft gekost en duizenden mensen over de grens heeft doen vluchten.

Interventie Fransen met argwaan bekeken

Dood van blauwhelmen in Ruanda nog steeds trauma voor de Belgen

= door Wilma van Meteren, ANP =

De noordelijke en zuidelijke Nederlanden waren vorige week voor het eerst sinds hun definitieve scheiding in 1830 weer even verenigd. Gezamenlijk voerden ze actie voor Ruanda. Toch zullen de zuiderlingen met andere ogen naar het benefietprogramma hebben gekeken dan hun noorderburen, en wellicht zullen ze ook anders hebben gereageerd. Hulporganisaties klagen over het geringe aantal giften van de Belgen. De gebeurtenissen in hun voormalige kolonie hebben gezorgd voor een collectief trauma.

Dit begon op 7 april met de moord op tien Belgische Blauwhelmen, die kort na de aanslag op het vliegtuig van president Juvenal Habyarimana op brute wijze werden gedood. Het dompelde het land in diepe rouw. De regering besloot de 400 manschappen terug te trekken, hetgeen het eind betekende van de hele VN-vredesmissie.

De bekendmaking van minister Claes van Buitenlandse Zaken kwam op de dag van de nationale rouwplechtigheid voor de gedode soldaten. "De operatie heeft zijn doel verloren. We geloven dat de aanwezigheid van Blauwhelmen in de huidige situatie geen zin meer heeft", verdedigde Claes het besluit, erop wijzend dat de vredesmissie de dood van tienduizenden mensen niet had kunnen voorkomen. En er was bovendien een gevoel van gekwetste trots dat de Ruandese regering niet haar excuses aanbood voor de moord op de tien Blauwhelmen.

Ook de anti-Belgische stemming in Ruanda, gevoed door radio Mille Collines die omriep dat de oud-kolonisten achter de aanslag op Habyarimana zaten, deed de Belgen in hun schulp kruipen. Ze voelden zich gedwongen het land de rug toe te keren waar ze zo trots op waren, omdat het in het onrustige Afrika toch een redelijke vooruitgang had geboekt en omdat de president anders als zijn buurman Mobutu in Zaïre zich hield aan een sober bestaan.

Voor veel ontwikkelingswerkers, meestal van katholieke huize, priesters en nonnen, die met veel zelfopoffering Ruanda hadden geholpen op te bouwen, was het een slag in het gezicht. Voor hen was de frustratie om machteloos te moeten toezien hoe het land in een onbeschrijfelijke hel veranderde, nog veel groter.

Politiek gezien was er weinig discussie, noch over de terugtrekking van de troepen noch over de opvang van vluchtelingen en gewonden, voor wie de Belgische grenzen gesloten bleven. Via het nationale Rode Kruis, dat aanvankelijk nog in het land was, werden enkele miljoenen frank noodhulp gegeven. De kwestie-Ruanda leek de anders zo felle politici te linker en te rechter zijde, Walen en Vlamingen, volledig te verlammen, ook al werden ze er via de media dagelijks mee geconfronteerd. België trok zich ook op het diplomatieke vlak terug. Het durfde alleen nog te opereren in het collectieve verband van de Europese Unie en daar bleef het eveneens op de achtergrond.

ARGWANEND

Het ingrijpen van de Fransen werd argwanend gevolgd, maar nimmer werd openlijk gediscussieerd over een soortgelijk optreden. "Iedere interventie van onze zijde zou olie op het vuur zijn", zei premier Jean-Luc Dehaene, die de Fransen licht bekritiseerde. "Hun verdienste is dat ze iets hebben gedaan. Maar ze waren niet noodzakelijkerwijze de best geplaatsten om het te doen."

Pas nu komt België weer langzamerhand uit zijn verstilde houding. Prins Laurent bracht deze week een kort bezoek aan een vluchtelingenkamp bij Goma op uitnodiging van Artsen zonder Grenzen. Hij had zichtbaar moeite om de Ruandezen in deze situatie te zien. De regering heeft een nota over een nieuwe Afrika-politiek geproduceerd die als basis moet dienen voor een parlementair debat in het najaar. Duidelijk is dat ze het voortouw wil geven aan de Afrikanen zelf, met name de organisatie van Afrikaanse eenheid.

Ook begint nu langzamerhand de echte discussie of België niet meer had kunnen of zelfs moeten doen. Twee deskundigen stellen in een commentaar in *De Morgen*: "Daadwerkelijke steun aan de gemartelde bevolking blijft beperkt, hetgeen de hypocrisie van sommige voorstanders van interventie onderstreept. Zaten er niet meer huisdieren dan Ruandezen in de vliegtuigen die Belgen uit Ruanda terugvlogen?"

Commercie slaat munt uit drama van jaren zestig

Moordenaar Charles Manson trekt een nieuwe generatie aan

Charles Manson *lives*. Niet alleen in de herinnering van degenen wier vrienden en familieleden door zijn bende werden afgeslacht een kwart eeuw geleden. Manson is tegenwoordig 'in' bij de Amerikaanse jeugd en heeft zijn weg naar T-shirts en popplaten gevonden.

Los Angeles was wel wat gewend wat moorden betreft, maar de slachting die de *Manson-family* op 9 augustus 1969 aanrichtte, wekt nog steeds opzien en weerzin. Op die dag drongen vier meisjes van Mansons groep 's avonds het huis van de 26-jarige actrice Sharon Tate in het sjieke Benedict Canyon bij L.A. binnen.

De hoogzwangere Tate, echtgenote van de Poolse regisseur Roman Polanski, had net vier vrienden op bezoek. De meisjes folterden de vijf, schoten hen neer en slachtten hen met messen af. Met het bloed van hun slachtoffers schreven de daders het woord *pig* (varken) op de voordeur. De volgende nacht sloegen ze opnieuw toe. Een echtpaar werd in zijn woning in Los Feliz vermoord. Kort erop werden de vier meisjes en hun geestelijke vader Manson, die opdracht tot het bloedbad had gegeven, opgepakt in de ranch waar zij woonden.

KWAAD

"Manson was de belichaming van het kwaad", herinnert Stephen Kay zich, die als openbaar aanklager tegen Manson optrad. Waar de hippie-idealen van vrede en liefde amper een week na de moorden hun apotheose zouden bereiken op het popfestival van Woodstock, voerden Manson en zijn sekte de levensstijl van de *sixties* — seks, drugs en rock 'n roll — tot een gewelddadig en maniakaal toppunt. De wild ogende Manson wilde een rassenrel ontketenen die hij *Helter skelter* noemde, naar een lied van The Beatles. Zijn volgelingen zagen hem als Christus.

De leden van de *family* werden ter dood veroordeeld, een vonnis dat in levenslang werd omgezet toen Californië de doodstraf in 1972 afschafte. Manson, die dit jaar zestig wordt, zit nog steeds in eenzame opsluiting in de gevangenis van Corcoran. Zijn lange haren heeft hij afgeschoren, maar nog steeds draagt hij de swastika die hij voor het proces in zijn voorhoofd kerfde.

Innerlijk is hij evenmin veranderd, getuige de rammelende interviews die hij af en toe per telefoon vanuit zijn cel geeft. Het milieu wordt vernietigd, kinderen worden mishandeld en de planeet is een grote chaos. "Je moet wel een waanzinnige zijn om je aan deze wereld te kunnen aanpassen", zei hij zaterdag tegenover de *Los Angeles Times*.

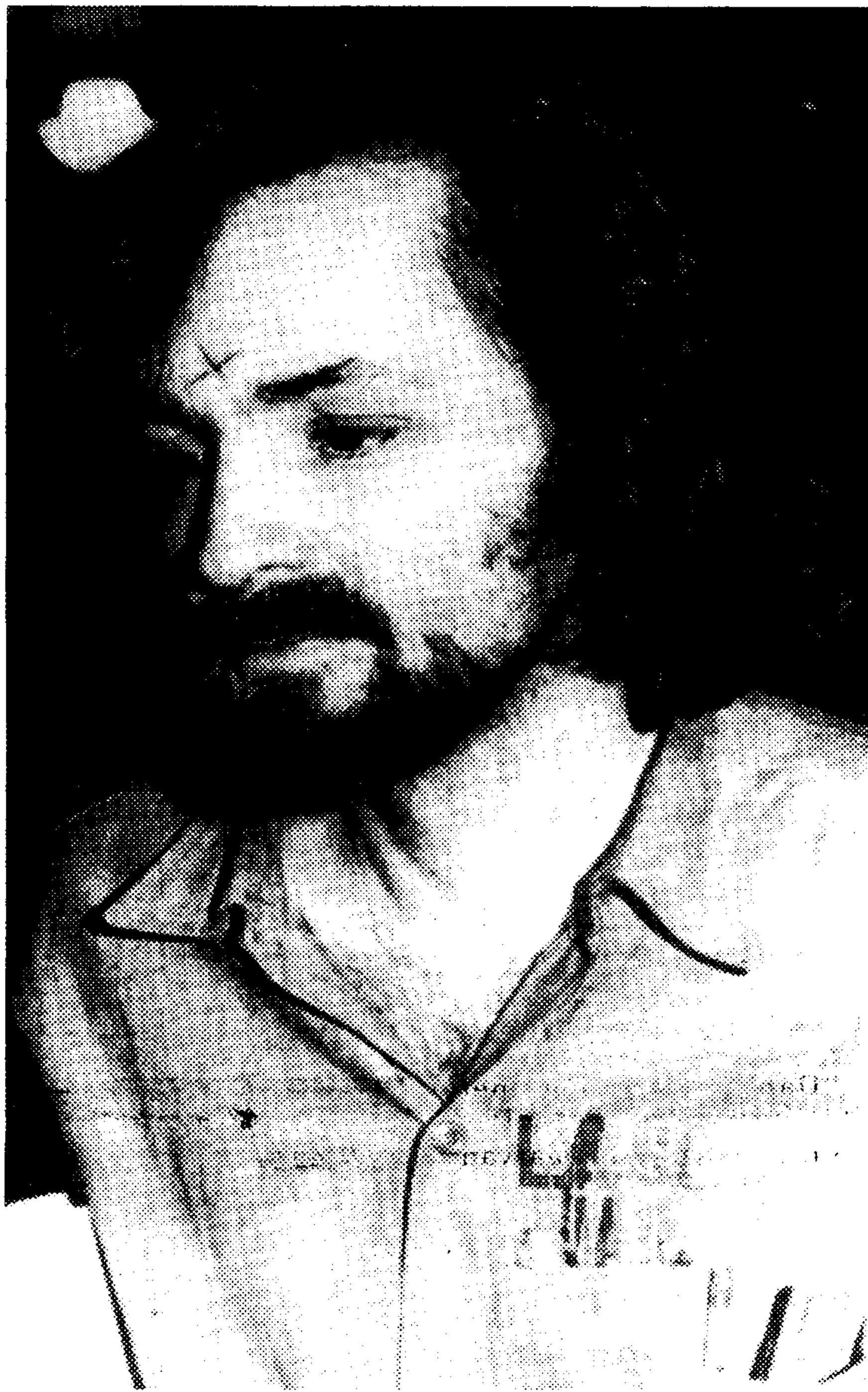
Van berouw is nog steeds geen spoor te bekennen. Manson ziet zichzelf als goed mens, 'een mens van God'. "Iedereen in de wereld maakt zich boos op mij omdat ik geen spijt heb dat er iemand is doodgegaan. Maar er gaat elke dag wel iemand dood."

ANTI-HELD

Manson blijft velen fascineren, ook degenen die nog geboren moesten worden ten tijde van het bloedbad in huize Tate op Cielo Drive. Voor hen is hij een criminele anti-held, schrijft de *Los Angeles Times*. Tieners dragen zijn beeltenis op T-shirts en luisteren naar de liedjes die hij schreef. Een ervan is *Look at your game girl*, een lied dat hij voor 1969 schreef om hippiemeisjes voor zijn *family* te winnen. De hardrockgroep *Guns 'n Roses* nam het nummer op voor haar laatste cd, waarvan er in de wereld twee miljoen over de toonbank gingen.

Aanklager Kay wijst op de haat-liefde verhouding die Amerikanen met hun moordenaars hebben. Zoals O.J. Simpson, de populaire football-ster en acteur die ervan wordt beschuldigd zijn vrouw en haar minnaar te hebben vermoord, slechts enkele kilometers van de plaats waar Sharon Tate en haar gasten stierven. "Mensen worden gefascineerd door Charles Manson om dezelfde reden als ze naar griezelfilms kijken: om bang te zijn. Manson is een levende Freddie Krueger", zegt Kay, verwijzend naar het moordende monster uit de populaire filmserie *Nightmare on Elm Street*. De gebroeders Lemmons verdienen goed aan Manson: ze hebben al 25.000 T-shirts en petjes met zijn portret verkocht. Dat gezicht vertegenwoordigt 'de contraculturele rebellie tegen de samenleving', meent Richard Lemmons.

De Pool Bartek Frykowski reageert geschokt en met ongeloof op de commercialisering van Manson. Zijn vader stierf in het huis van Tate: de *family* bracht hem 51 messteken toe. "Manson heeft mijn leven vernietigd, wat toen gebeurde achtervolgt me nog steeds. Hoe kan je zo'n man als een held eren?" Een troost voor Frykowski: na jarenlange processen is de opbrengst van Mansons muziek aan hem toegekend.

■ *CHARLES MANSON ...anti-held...*

Historisch stukje in voormalige DDR

Nederlandse wijk in Potsdam staat op het punt van instorten

= door Robert Bloemen, ANP =

Het gaat slecht met de historische Hollandse wijk in het Oostduitse Potsdam. De 130 huizen met hun typisch oud-Nederlands uiterlijk staan vrijwel allemaal op instorten. Bijna vijf jaar na de val van de muur dreigt, ondanks aanvankelijk optimisme, de ondergang van het 'unieke stedebouwkundig ensemble'.

Caro en haar vriend Raico komen aarzelend naar buiten. Toch niet weer een lastige ambtenaar? Het duo heeft sinds ruim een jaar een huis in de Hollandse wijk van Potsdam gekraakt. Het pand is van een speculant die wacht op betere tijden.

"Wie de eigenaar is? Geen flauw idee", vertelt de achttienjarige Caro. "Het is toch schandalig wat hier gebeurt. Voor de wende woonden in deze buurt in vrijwel elke woning meerdere gezinnen. Nu staan de meeste huizen leeg en zijn ze helemaal verwaarloosd."

Aan de ene kant is Caro voorstander van een restauratie van de wijk. Aan de andere kant weet ze dat ze haar huis uit moet, als het herstel op gang komt. Geheel pessimistisch is ze niet: "Als ik zie, hoe lang het allemaal duurt, dan woon ik hier nog wel tot na het jaar 2000."

De Hollandse wijk ontstond na 1730 als huisvestingsproject voor Nederlandse handwerklieden. De opdrachtgever, de voor die tijd progressieve Pruisische koning Frederik-Wilhelm I, was tijdens een reis in de lage landen onder de indruk geraakt van de Hollandse metselaars en timmerlui. Hij hoopte Nederlanders over te kunnen halen om naar zijn residentie in Potsdam te komen. Om heimwee te voorkomen, kregen de 134 huizen een typisch uiterlijk met rode bakstenen, punt-en tuitgevels en groenwitte luikjes naast de ramen.

De wijk, eigenlijk vier blokken van woningen op een kruising van twee straten, bleek geen succes. Hollanders vestigden zich nauwelijks in de voor die tijd vrij ruim opgezette woningen, ontworpen door de geëmigreerde Nederlandse bouwvakker Jan Bouman. Vooral inheemse ambtenaren, kunstenaars en soldaten betrokken de op palen gebouwde huizen in de snel groeiende garnizoensstad.

Na de Tweede Wereldoorlog kwam Potsdam in de DDR te liggen. Voor de communistische machthebbers was de wijk aanvankelijk niets bijzonders. Door de woningschaarste bleven de steeds meer vervallen en nietonderhouden huizen echter goed bewoond. Pas in het midden van de jaren zeventig zag het stadsbestuur in dat de Hollandse wijk toch eigenlijk iets heel bijzonders was, namelijk 'het grootste aaneengesloten voorbeeld van de Nederlandse architectuur buiten het koninkrijk aan de Noordzee'.

Tot de hereniging van Oost- en West-Duitsland knapten speciaal opgeleide bouwvakkers al een tiental huizen op. Twintig jaar geleden mocht het echtpaar Hellwig aan de rand van de wijk een boekhandel openen in een gerestaureerd pand. Na de val van de communisten bleef de winkel bestaan.

HOELANG NOG?

"De vraag is echter, hoelang nog?", klaagt de 39-jarige Benita van het Potsdamer Antiquariat. Samen met haar 42-jarige Jurgen toont ze zich uitermate pessimistisch. "De eigendomsrechten zijn het grote probleem. Deze winkel is van de gemeente. De huur is redelijk. Maar nu meldt zich de oude eigenaar, die na de oorlog is onteigend. Hij komt uit het westen, dus reken maar dat hij de huurprijs fors verhoogt, als hij ons überhaupt nog wil hebben."

Eigendomsproblemen zijn de grote rem op de ontwikkeling van de buurt. Vijftien procent van de grondstukken is in handen van de gemeente, de rest is particulier bezit. Meestal blijken verscheidene erfgenamen een huis te claimen. Jarenlange ruzies en juridische gevechten zijn het gevolg. Ook blijken de restauratiekosten, minimaal 700.000 gulden voor het kleinste pand, veel te hoog.

Alleen de hoofdstraat van de wijk, de Mittelstrasse, is enigszins opgeknapt. De oude bestrating is verdwenen ten gunste van Nederlandse klinkers. Typische afvoergootjes en lantaarnpalen maken het allemaal nog echter. Iets verderop openden optimistische ondernemers de eerste galerieën en winkels. Een broodwinkel speelt in op de groeiende stroom Nederlandse toeristen en heeft het Nederlandse 'bakkerij' op de etalageruit laten schilderen. Maar de ramen van Cafe zum Fliegenden Hollander, aan de overkant, zijn al jaren dichtgetimmerd. In een van de beter gerestaureerde panden is een tentoonstelling over de heropbouw van de wijk, opgezet door de vereniging ter bevordering van de Nederlandse cultuur in Potsdam.

Bestuurslid Norbert Blumert is absoluut niet te spreken over de huidige stand van zaken. "We hadden veel meer Nederlandse steun en inbreng verwacht. Het bezoek in 1991 van koningin Beatrix zorgde weliswaar voor wat publiciteit. Concreet leverde het nog geen gulden op."

Sinds 1990 zet een handjevol Hollanders zich in voor het herstel van de wijk. Ideeën waren en zijn er genoeg, geld des te minder. Een Nederlands cultureel centrum moet er komen, en een typisch bruine kroeg. Blumert is sceptisch en spreekt over commerciële achtergronden. "Zakenlui haken af, als ze horen van de problemen met eigendomsrechten. Eigenlijk naïef, dat hadden ze toch kunnen weten?"

Het bestuurslid pleit voor een allesomvattend concept voor de wijk, opgesteld in samenwerking met de stadsbestuur en Nederlandse autoriteiten die ervaring hebben met het herstel van oude, monumentale stadswijken. "Op dit moment vertimmeren particulieren met genoeg geld hun huis naar eigen goeddunken. Ze lappen de monumentenwet aan hun laars. Op die manier is de Hollandse wijk over vijf jaar onherstelbaar kapot."

'Stille momenten' speciaal voor vrouwen

'Stille momenten' is de titel van een nieuw **erotisch blad** dat op 15 augustus voor het eerst verschijnt in een oplage van 16.000 exemplaren. Het blad, geschreven voor en door vrouwen, zal vanaf die datum om de andere week in Nederland en België verkrijgbaar zijn.

APNA zorgt voor waardevaste beleggingen

EDWARD PROFET: 'Over zijn pensioen hoeft een ambtenaar zich geen zorgen te maken'

[illegible] JACOB [illegible] is op 16 [illegible] 1943 [illegible] Nederland [illegible] Hogeschool te Tilburg [illegible] doctoraal [illegible] 1970 [illegible] (APNA) [illegible] op [illegible]

Het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen (APNA) [illegible] semi-overheidsinstel[illegible]. Het gehele APNA [illegible]uren is in landsverordeningen en wetten geregeld. [illegible] Profet maakte er [illegible] intree als directeur in [illegible] werkte toen bij het [illegible]ment van Financiën. [illegible] APNA-directie was ver[illegible] ik besloot te solli[illegible]. De organisatie lag [illegible] plat, ik moest helemaal opnieuw beginnen. Gelu[illegible] ik daarbij veel [illegible] van de toen[illegible]minister, de raad van [illegible] en het perso[illegible].

[illegible] Pensioenfonds moet [illegible] zorgen dat het geld [illegible] belegd wordt door de [illegible]gesloten ambtenaren en [illegible] de overheid goed wordt [illegible]eerd. De ambtenaren [illegible] vijf of acht procent [illegible] pensioenpremie en de over[illegible] bij met 28 pro[illegible] Van die premie-ont[illegible] moeten de pen[illegible] worden betaald. Wat [illegible] uitgekeerd wordt, moet [illegible] verantwoorde wijze [illegible] belegd. Daarbij moet [illegible] vuldig te werk worden [illegible] want de premies en [illegible] beleggingsopbrengsten, [illegible] ook weer herbelegd [illegible] om de pensioenen uit te [illegible].

[illegible] indertijd verschenen er [illegible] in de pers dat de [illegible] geen afdracht deed [illegible] door de ambtenaren [illegible] premies aan het [illegible]fonds. Veel ambte[illegible] maakten zich zorgen [illegible] vroegen zich af hoe het [illegible] pensioen stond.

[illegible]: "Die ongerustheid [illegible]. Zolang de pre[illegible] afgedragen werden is [illegible] aan de hand. Maar [illegible] in dan [illegible] mij de ongerustheid [illegible] ambtenaren voor[illegible]. Het Pensioenfonds [illegible] met een langere ter[illegible], ik spreek hier [illegible] periode van zestig [illegible] jaar. Stel dat [illegible] op jonge leeftijd in [illegible] treedt. Hij heeft tot [illegible] 35 jaar gewerkt [illegible] dan pensioen. Wij [illegible] gemiddelde [illegible] van 75 [illegible] zijn [illegible] periode [illegible] praat [illegible] bij [illegible] gaat [illegible] opname [illegible] lange periode. De [illegible] ambtenaren [illegible] nor[illegible] maken [illegible]. Het is [illegible] beleggen van [illegible]. Er zijn gunstige en [illegible], [illegible] komt op de [illegible], [illegible] kan dat [illegible] heel [illegible] beleggen kan je [illegible] armer [illegible]. Maar het pensioen[illegible] niet vergelijken [illegible] persoon die zijn [illegible] heeft belegd in aan[illegible]delen. Die laatste kan in een klap zijn hele vermogen kwijtraken. Maar het APNA heeft een enorm groot vermogen en is daardoor in staat weer uit het dal te komen als de beurs weer aantrekt."

SOLIDARITEIT

"Onze activiteiten leiden er toe dat gepensioneerden over zestig jaar of langer normaal hun pensioen kunnen ontvangen. Onze actuaris berekent dat precies. Hij werkt met begrippen als levensverwachting, sterftekansen, rente berekeningen enz. Dit alles houdt in dat je een bepaalde geldhoeveelheid beschikbaar moet hebben op een bepaald moment om aan je verplichtingen over 60 of 70 jaar te kunnen voldoen. In die calculatie tel je uiteraard niet alleen het geld mee dat je op dat moment beschikbaar hebt, maar ook de premies die je in de toekomst moet ontvangen. Het pensioenfonds werkt volgens een kapitaal-dekkingsstelsel. Dat betekent dat je in feite spaart. Als er geld binnenkomt wordt dat zodanig belegd dat je aan je verplichting kunt voldoen. Iedere deelnemer aan het pensioenfonds betaalt als het ware voor zich zelf. Er is natuurlijk wel zoiets van een 'solidariteitsgedachte'. De een overlijdt vroegtijdig, een andere later. Maar in feite komt het er op neer dat iedereen voor zich zelf zijn pensioengeld opbrengt."

[illegible] Als er bij voorbeeld door de verbetering van de medische zorg en andere omstandigheden de gemiddelde leeftijd van de bewoners van dit eiland omhoog gaat, komen jullie dan in problemen?

"Nee, de gemiddelde leeftijd die wij aanhouden is op dit moment 75 jaar, en dat was vroeger lager. Je gaat je berekeningen herzien. Het kan zijn dat er dan een premieverhoging uit voort komt. Een maatregel die bij voorbeeld genomen kan worden is het verhogen van de pensioenleeftijd. Dat is misschien niet zo leuk voor de mensen die nog in dienst zijn. Er wordt bij voorbeeld op dit moment gedacht aan de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar zestig jaar. Een dergelijke verhoging heeft in het verleden al eens plaats gehad. De pensioen-leeftijd was vroeger vijftig jaar en dat maakt een pensioenregeling kostbaar. Onze pensioenregeling is naar Antilliaanse maatstaven een 'hele' luxe regeling. Particuliere bedrijven hebben allemaal een pensioengerechtigde leeftijd van zestig jaar. Er zijn van onze kant voorstellen gedaan om ook voor het overheidspersoneel daar naar toe te gaan. Het woord is nu aan de regering, maar ook de vakbonden en de eilandelijke overheden hebben daarbij uiteraard inspraak. Het gaat trouwens niet alleen om de leeftijd die we willen veranderen. Als je gepensioneerd bent, betaal je nog weduwen- en wezenpremie. In de nieuwe regeling hoeft dat niet meer. Ook het onderscheid in premiebedrag tussen gehuwde en ongehuwde ambtenaren (5 en 8 procent) gaan we veranderen. Het verschil verdwijnt bij het moderniseren van de wet."

Hoe groot is het vermogen waarover het APNA beschikt?

"We hebben een balanstotaal van 1.3 miljard gulden. Ik denk dat we daarmee de grootste lokale financiële instelling zijn. Daarvan is ongeveer 900 miljoen belegd. Het resterende 400 miljoen in vorderingen en liquide middelen. Die vorderingen — een bedrag van ruim 300 miljoen gulden — zijn voornamelijk op de overheid."

Is dat terug te betalen?

"Ja zeker wel. Het betreft met name het eilandgebied Curaçao dat gedurende een bepaalde periode geen premies heeft afgedragen. We zijn inmiddels tot een regeling gekomen. De vorderingen zijn nu omgezet in een langlopende lening. Ingaande januari zou er maandelijks weer premie worden betaald. En daar heeft men zich tot nu toe inderdaad aan gehouden. De schuld is omgezet in een lening met een looptijd van vijf jaar, omdat uiteraard het eilandgebied Curaçao er niet op korte termijn aan kan voldoen. Over vijf jaar moet het totale bedrag dus zijn terugbetaald."

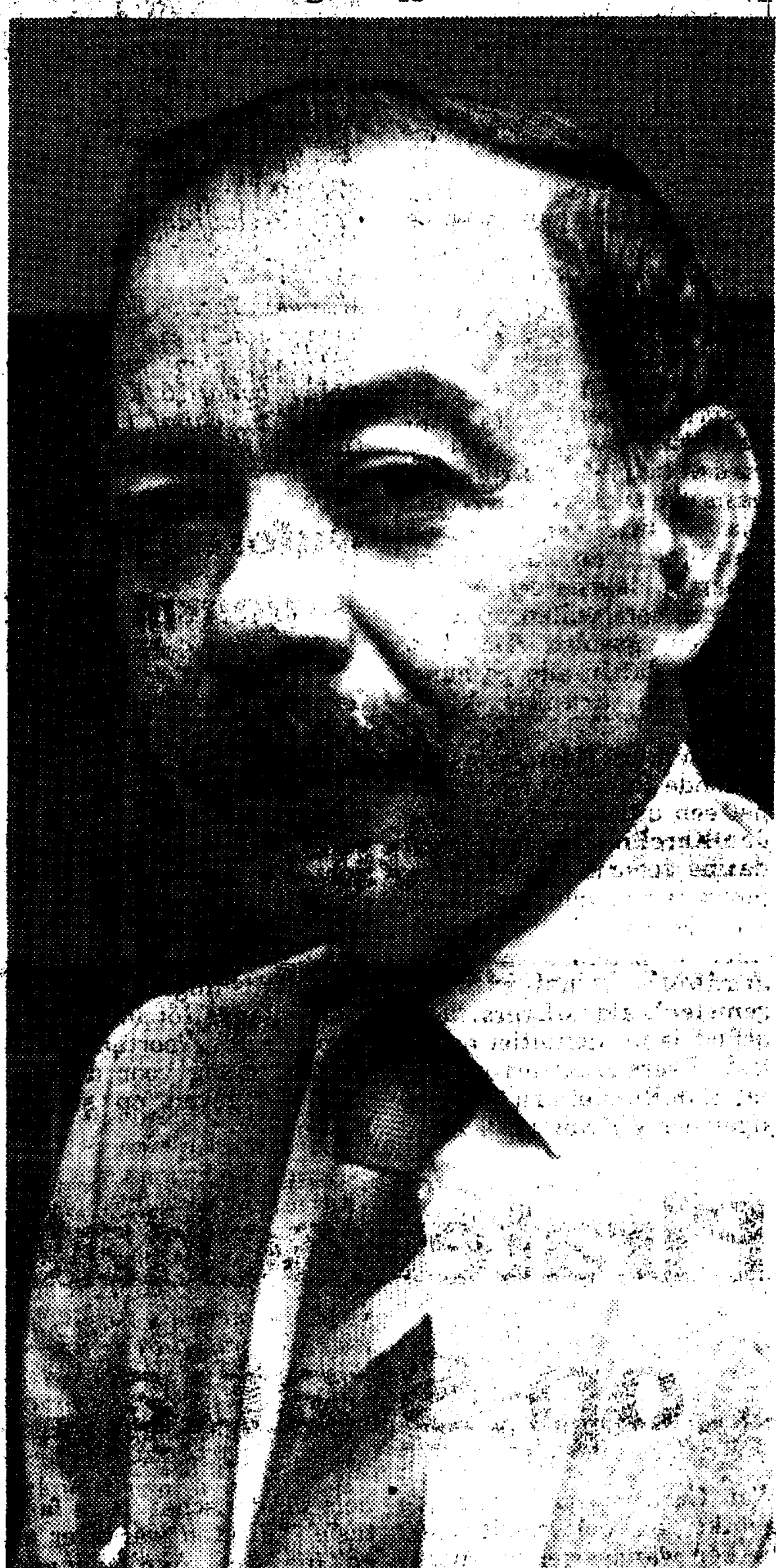
"Dan is er nog het gedeelte van 900 miljoen dat we hebben belegd. Daarvan is 70 procent in het buitenland ondergebracht, met name in de Verenigde Staten, voornamelijk in aandelen en obligaties. Een kleiner gedeelte daarvan is belegd in Nederland. Omdat we ook in Nederland gepensioneerden hebben wonen hebben wij die Nederlandse guldens nodig. Lokaal is er 30 procent belegd. Ook in obligaties en aandelen in verschillende lokale bedrijven. Verder in overheids en schatkistpapieren, staatsobligaties, en onroerend goed."

Beleggen in onroerend komt hier steeds meer voor en wij horen daarbij ook geregeld de naam APNA.

Inderdaad. Een van de belangrijkste gebieden die we in eigendom hebben is Jan Thiel, waar wij indertijd een terrein van 3 miljoen vierkante meter inclusief de baai gekocht hebben. Het is een enorm gebied, bestaande uit de zoutpannen, het binnenwater, het landhuis en de kuststrook met de beach."

Het toeristenbureau CTDB en de overheid hebben een masterplan ontwikkeld, waarbij de bestemming van de hele kust en de toeristische gebieden eigenlijk min of meer vastligt. Strookt dat met uw eigen plannen voor Jan Thiel?

"Ja en nee. Voor wat betreft de kuststrook als toeristisch gebied, hebben wij een oud verkavelingsplan uit de kast gehaald. Daar zijn we nu mee bezig in de buurt van het visrestaurant Pisces bij Caracasbaai. Er is al verkaveld en we hebben al meer dan de helft verkocht. Aan dat gedeelte van de kuststrook komt er geen toeristisch project. Dat worden woningen. We hebben wel bij de beach, waar ook een heuvel is, een plan voor een toeristisch project. Niet grootschalig, maar kleinere bungalows of condominiums. We verkopen daar terreinen of geven ze uit in erfpacht aan gegadigden. Langs de kust hebben we verder geen plannen voor toeristische projecten, wat de CTDB wel wil. Wij gaan gewoon met verkavelen door. Ons belang is primair de ingelegde pensioengelden veilig stellen door verstandige beleggingen. En uit verkavelingen komt voor ons meer geld dan uit bij voorbeeld een hotelproject."

EDWARD PROFET
...veilig beleggen...

Onlangs kon men in de Amigoe lezen over de bezwaren van mevrouw Verbrugge, die jarenlang de baai van Jan Thiel heeft beheerd, tegen de gang van zaken sinds het APNA Jan Thiel heeft overgenomen.

"Het is zo dat we al een paar jaar bezig zijn met het voorbereiden van onze projecten en mevrouw Verbruggen wist ook al geruime tijd wat onze plannen zijn. Ze is nog enige tijd in de nieuwe opzet blijven werken. Vroeger was er bij voorbeeld een oude en bouwvallige keuken en bar. We hebben er een nieuw, aantrekkelijker geheel van gemaakt. Het oude gedeelte hebben we afgebroken. Daar gaan we nu en de kademuren herstellen. Die zijn in de loop der jaren bij gebrek aan onderhoud door de zee uitgehold. Er komen kleedkamers en douches en er wordt aan landscaping gewerkt. Het wordt heel mooi. Door de werkzaamheden is op dit moment de beach gesloten voor het publiek. De aanemers moeten binnenkort beginnen. De bedoeling is dat de beach in december weer open kan. Dan moeten we kijken aan wie we het gaan verpachten. Er zijn nu een stuk of vijf gegadigden."

VERBETERING

Betekent de aankoop en verbetering van Jan Thiel ook een vermeerdering van het beleggingskapitaal van de gepensioneerden die bij het APNA zijn aangesloten?

"Zeker wel. We hebben de baai en het hele gebied overgenomen voor een bedrag van elf miljoen gulden. Dat was vergeleken met de prijzen van nu een koopje. Nu zou het drie tot vier keer zoveel waard zijn. Dat is een zeer gunstige belegging. We dienen op de manier waarop we de beach verfraaien de hele bevolking. De beach blijft in ons eigendom en wij willen het toegankelijk houden voor het publiek. Als je het aan particulieren verkoopt, dan gaat dat vaak gepaard met het sluiten voor het publiek. Door het te verpachten en door de verhuur van keuken, bar en andere faciliteiten, moeten we onze investering eruit zien te halen."

"We dragen het landhuis binnenkort over aan de stichting Monumentenzorg voor een symbolisch bedrag van één gulden. Het is een van de oudste landhuizen en het is zeer verwaarloosd. We hebben Cas Abou indertijd gekocht voor zes miljoen gulden. Dat gebied is nog groter dan Jan Thiel. Het terrein loopt vanaf de weg naar Soto tot aan de kust. Het verkavelingsplan dat er bij hoorde, hebben we ook gekocht. Tenminste dat gedeelte dat door de vorige eigenaar nog niet was verkocht. We hebben een nieuwe waterleiding moeten aanleggen want de oude was verroest. We gaan er nu ook straatverlichting aanleggen. Er zijn nu tien huizen gebouwd, maar als het straks vol staat, zal het er erg fraai uitzien. De verkoop van de kavels gaat gewoon door."

"Als je op het strand staat en je kijkt naar zee, dan zie je aan je rechterhand een plateau. Het ligt tussen de beach en de verkavelingsheuvel. Dat gebied hebben we bestemd voor de bouw van condominiums. Aan je linkerhand zie je een heuvel. Dat is bestemd voor een hotelproject van ongeveer 100 tot 200 kamers. We hebben het als zodanig bestemd, maar wij gaan niet zelf een hotel bouwen. Er zijn wel contacten over met gegadigden en er lopen ook onderhandelingen over het condominiumproject. De beach beschouwen wij als een toeristische investering die momenteel zichzelf terugbetaalt. We hebben er een keuken gebouwd, parasols, douches en een toilet en het wordt verhuurd aan een exploitant. Dat zelfde, maar dan met een ander eigen karakter willen we ook gaan doen op Jan Thiel. Er is ook een landhuis, geheel gerestaureerd. Dat hebben we verhuurd en het wordt gebruikt als een klein familiehotel, met een restaurant."

En wat gaat er met het achterland van Cas Abou gebeuren?

"Voorlopig nog niets. Het zou bij voorbeeld verkaveld kunnen worden. Er zijn gegadigden om er een hotel te bouwen met een golfbaan, maar er zijn nog geen concrete plannen. We hebben nog een gebied in eigendom op Bandabou, Boca Patrick, of plantage Patrick. Dat ligt naast Barber aan de noordkust. Dat is nog groter dan Cas Abou: 4.8 miljoen vierkante meter. Een relatief onbekend gebied, er zijn mensen die er nooit van gehoord hebben. We zijn er heel toevallig aan gekomen. We hadden ooit een lening verstrekt aan iemand die later failliet ging. Bij de openbare verkoop hebben we het hele gebied gekocht voor 1.2 miljoen gulden. Je kunt het niet vergelijken met Jan Thiel en Cas Abou. Het is de noordkust, ruw terrein. Daar hebben we voorlopig nog geen bestemming voor. We hebben onze handen vol aan Cas Abou en Jan Thiel. We hebben geprobeerd met de overheid een grondruil te doen met Patrick, maar dat is nog niet gelukt."

"Als je praat over Cas Abou en Jan Thiel dan heb je het over dure kavels. Het is onze bedoeling om ook de middenklasse en ambtenaren aan een woning te helpen. De prijzen van woningen blijven stijgen en de markt is voor kopers heel ongunstig."

Kan het APNA daar [illegible] van de markt iets aan doen?

"We kunnen inderdaad bepaalde middelen aanwenden om de markt te beïnvloeden, maar ik kan niet voorspellen wat het effect zal zijn op de huizenmarkt. Je kan goedkope grond gebruiken voor woningbouw en de kavels niet te groot maken. Ambtenaren kunnen een hypotheek krijgen via de Centrale Hypotheek Bank, een dochter van het APNA, zodat je toch op een redelijke manier aan een eigen huis kan komen."

Wordt het dan zoiets als het Schelpwijk-project van het FKP?

"Ongeveer in die stijl ja.

Mooie huizen, netjes afgewerkt, niet te grote percelen. We zijn daar actief mee bezig. We komen binnenkort aan goedkope grond. Niet door de grondruil van Boca Patrick, maar wat anders. We denken dat we eind van dit jaar daarmee naar buiten kunnen komen. De FKP is daar zoals bekend ook mee bezig, maar gezien de grote vraag is dat niet voldoende. Het verschil is dat de FKP bouwt en wij alleen grond verkopen waarop de mensen zelf moeten gaan bouwen. Wij geven daarbij steun door het verstrekken van een hypotheek op gunstige voorwaarden. Ongeveer vijf jaar geleden was er door onze Centrale Hypotheek Bank 50 miljoen aan hypotheken verstrekt. Nu is dat al 150 miljoen, we kunnen het gewoon niet bijhouden. Het APNA heeft ook het gebouw van Supermarket Muizenberg overgenomen. Dat hebben we verhuurd aan Freitas. Toen we het kochten op een veiling, waren er een soort winkelunits geprojecteerd. Maar daar is nooit iets van gekomen. Wij hebben de zaak laten verbouwen en er zijn nu een paar mooie boutieks, een videotheek enz gekomen."

"Dan hebben we natuurlijk onze kantoren, het grote complex van drie torenflats aan de Schouwburgweg. En ons oude kantoorpand in Punda aan De Ruyterkade. Dat wordt verhuurd. Het is niet onze bedoeling ons meer actief op de onroerend goed markt te gaan bewegen door grond aan te kopen. Dat is niet ons terrein en wij laten dat aan particuliere projectontwikkelaars over. Bij ons blijft het hoofddoel investeren op een manier dat de belangen van de deelnemers aan ons pensioenfonds worden veilig gesteld."

De Amerikaanse muzikant Todd Rundgren geeft op 28 september het eerste 'interactieve' concert in Nederland. Het publiek kan daarbij zelf uitmaken hoe het optreden verloopt. Het concert in de beurs van Berlage in Amsterdam volgt op Rundgren's eerder uitgekomen interactieve album 'No world order'.

Tijdens het concert is Rundgren de enige muzikant op het podium. Een band ontbreekt, en ook zijn er geen geluids- en lichttechnici. De 46-jarige popster zorgt zelf voor de techniek. Wel zijn er drie dansers en mag het publiek van tijd tot tijd op het podium komen.

De songs die de Amerikaan kan gaan zingen, zitten opgeslagen op een computerschijfje. De meeste nummers zijn afkomstig van de nieuwste cd, maar er zitten ook klassiekers bij.

Ook de speciale effecten worden per computer bestuurd. Zo hangen aan kabels allerlei voorwerpen, variërend van videocamera's tot drumstokken, van chocoladerepen tot condooms en opblaasbare poppen.

Door Hans Vaders

■ De gauwe geit is een bok!

Jan-Peter en Milly openen 'De Gouden Geit'

Kortgeleden opende café/restaurant **De Gouden Geit** haar deuren voor zo'n 150 invités, vrienden en aangelopen buurtbewoners. Het concept van De Gouden Geit is echter zo te zien niet *in de gauwigheid bedacht*. Eigenaars Jan-Peter Klijn en zijn charmante echtgenote Milly Pandt (jawel, van 'De Zoete Inval') zijn in ieder geval niet over één nacht ijs gegaan. De inrichting toont zich smaakvol. Binnen een kleine, houten bar. Gemakkelijke rieten stoelen, een antieke jukebox en volgens Klijn het best geschonken glas tapbier van Bandariba (Naf.2.50). Een tropisch bruin café zou dit niet zijn wanneer er ook niet de geijkte stamtafel was.

Opvallend is de collectie oudestraatnaamborden, waaronder de Van Eyck van Voorthuyzenweg en het Bijlmerplein/Bijlmermeer. Een meter bier is te verkrijgen voor de vriendenprijs van Naf.20. Ook Heineken, Hoegaarden en Guinnes zijn redelijk geprijsd. Op een schoolbord gerechten: broodje kalfskroket, fricandel speciaal, maar ook diverse saté's, lomito á la parilla, komkommerstoba, tenderloin steak en de 'catch of the day', gelardeerd met uitstekende salades. Jan-Peter Klijn en schoonmoeder Florence Pandt staan achter het fornuis in de keuken. Milly zorgt als gastvrouwe voor de 'ambiente'.

Jan-Peter Klijn zegt dat De Gouden Geit nu ruim een maand proefdraait en dat 'de vooruitzichten zeer zonnig zijn'. "We bouwen nu zo langzaam aan een vaste kern, aan een vaste klantenkring en dan heb je natuurlijk een basis. We werken nu al eigenlijk in drie *shifts*. In de namiddag de mijnmaatschappij, daarna de mensen die ook iets willen eten en drinken, gevolgd door het publiek dat in alle gezelligheid een drankje komt drinken."

Gast Bert Evers van het bekende RumRunners vindt het een uitstekend idee van Jan-Karel om juist op Bandariba te openen. "In deze buurt is nauwelijks een fatsoenlijk café te ontdekken waar je in alle rust van je drankje en hapje kunt genieten", aldus Evers. "Dit deficit is nu definitief opgelost." Evers verklaart verder dat RumRunners tijdens de afgelopen WK Voetbal 'als de bekende trein liep'. "Te gek, we hebben er met z'n allen enorm van genoten", merkt hij op gesecondeerd door de sympathieke Albert Vinck (ex-Zeelandia, ex-Princess Beach) van Licores Maduro.

Voor de liefhebber wil Jan-Peter nog wel eens exclusief inktvisringen á la Romana prepareren, een gerecht dat ik de laatste maal begin jaren zeventig zo goed als hier heb gegeten in het dorpje Moncofar de la Playa aan de Spaanse zuidkust. Uiteraard tijdens het jaarlijkse *fiesta de toros*. De Gouden Geit, gelegen schuin tegenover de ingang naar Barbara Beach, is zeker zeker de moeite van een bezoek waard.

De Gouden Geit:
Weg naar Fuik 211, telefoon 677169.
Café/Restaurant.
Ruim, gezellig terras voor party's
Muziek: Jaren '58 en '68, background jazz.
Openingstijden: ma. tot en met vr. vanaf 16.00 uur.
Za. en zo. vanaf 11.00 uur.
Dinsdag gesloten.

■ *Tijdens de officiële opening van De Gouden Geit, van links naar rechts Milly Klijn-Pandt, Bert Evers van Rum Runners, Albert Vinck van Licores Maduro en Jan-Peter Klijn.*

Surinaamse club JPF bloeit

Het is de laatste tijd bijzonder gezellig toeven bij JPF — de Surinaamse club leek de afgelopen jaren in een soort winterslaap te verkeren — naast Plantersrust op Otrobanda. Dit is niet in de laatste plaats te danken aan de dynamische beheerder Paidi Sadi en zijn keukenprinses en echtgenote Soeratie, die onder andere een uitstekende *saoto soep* en dito roti weet te creëren. Ook voorzitter van de club, advocaat Arnold Huizing, die ik tijdens het bezoek van president van Suriname Ronald Venetiaan aan de club ontmoette, toonde zich zeer tevreden met de huidige gang van zaken bij zijn vereniging.

Naast de talrijke sociale activiteiten is er bij JPF, behoudens de vakantietijd, om de twee weken op woensdag na vijven een grote aanvoer van Surinaamse lekkernijen, vruchten en groenten vanuit Paramaribo. De belangstelling hiervoor is tot nu toe erg groot. Sadi: "We kunnen de vraag nauwelijks aan, we moeten volgnummertjes uitdelen."

De vereniging bloeit: het afgelopen weekeinde zag ik oogarts Wezer energiek dammen. Lloyd Plet, accounting manager van Aerocargo en een van onze beste voetbalscheidsrechters, *the coming man*, dronk een soft en Eddy Schotborgh, voorzitter van de Antilliaanse biljartbond en door sommigen de *eskimo* genoemd omdat hij het vorig jaar tijdens een wereldbiljartconventie in het ijskoude, besneeuwde Maine waagde met open sandalen aan te komen zetten, liet zijn gezicht ook weer eens zien. JPF is ook de plaats waar Captain Sterling van het bekende tv-programma *Cocktail Turistico* soms zijn luttele vrije uren doorbrengt.

Zelf had ik het genoegen drie maal tijdens *vluggertjes* op de 'bek' te gaan tegen Antoon Johan Buurman. De 74-jarige damgeweldenaar, die in het verleden oud-wereldkampioen Koeperman nog dwong tot een overtuigende remise, had jaren geleden last van een gevaarlijke hersentumor. "Ik gedenk nog steeds prof. Van der Werf van het (inmiddels opgeheven) Wilhelmina Gasthuis in Amsterdam", aldus de volledig herstelde damveteraan. "Anders had ik je hier nu niet een pak slaag kunnen geven".

Russische decadentie

Dat Rusland allang geen heilstaat voor de arbeider meer is zal een ieder genoegzaam bekend zijn. In het verleden waren er geen harde criminelen, behalve veilig opgeborgen in de Siberische *goelag*, geen geld wit- en uitwassers, geen wielerprofs die de kapitalistische Tour de France reden en ook McDonald's was nog in geen velden of wegen te bekennen. Deze 'cleane', op onderlinge gelijkheid gebaseerde 'society' had het dus zonder meer goed en wilde dit uiteraard ook aan westerse toeristen tonen.

Daartoe bouwde men een monsterlijk groot, betonnen gebouw, *Hotel Rossija* genaamd, naast regeringscentrum het Kremlin. Het was een 'cool' 5 sterren hotel, voorzien van alle gemakken maar zonder de gebruikelijke dames van plezier. Daarvoor moet je maar naar de Reperbahn in Hamburg, oordeelden de geharde communisten. Nu is Hotel Rossija echter gesloten. De decadentie sloeg in mum van tijd toe, de roebel kelderde navenant. Ten eerste glipten er te veel prostituées langs de balie. Ten tweede bleek bij inspectie dat de 3200 kamers vol ratten, kakkerlakken, vlooien en andere ongedierte zaten. Dat was in de geduchte jaren van mijn 'vrienden' Beria en Nikita Chroetsjov zeker niet gebeurd!

Vliegtuig voor Pieter?

De dynamische Martinair-directeur Martin Schröder, die ik tijdens mijn kortstondige carrière op de Luchthaven Schiphol diverse malen mocht ontmoeten, weet wat hij wil! Na eerst vergeefs getracht te hebben één van zijn dochters genoegzaam en definitief aan een zoon van het Koninklijk Huis te koppelen, heeft hij zijn bovenmodale ster-allures geenszins opgegeven. De Nederlandse luchtvaartmagnaat gaat namelijk nog steeds, consequent door met het vernoemen van nieuwe toestellen naar leden van het geslacht Van Oranje.

Recent waren Bernhard junior, Pieter Christiaan en Floris, zoons van Margriet, aan de beurt. Met de komst, volgend jaar, van vier nieuwe MD-11's ter vervanging van de DC 10's, ligt nu ook *Leienaar* en meester in de rechten Pieter van Vollenhoven, bijgenaamd 'Piet Paleis' en echtgenoot van prinses Margriet, scherp in de vliegtuigrace! In familiaire kring bevindt hij zich nu namelijk nog steeds in een achtergestelde positie. Zijn vrouw, zijn zoons, iedereen heeft bij hem thuis in Apeldoorn namelijk al een vliegtuig!

Onfortuinlijke gourmet

Ga je naar een broodjeszaak, bestelt een broodje halfom en een broodje tartaar en je beseft opeens dat je je welgevulde portefeuille thuis hebt vergeten. Geen nood, dan licht je toch even de kas van de negotie om de nota te betalen! Een onfortuinlijke gourmet uit de Amerikaanse staat Washington is hiervoor onlangs tot levenslang veroordeeld. Voortaan vult hij zijn maag voor de rest van zijn leven op staatskosten.

Piratenschat op Statia

Wat Curaçao nog nooit is gelukt, en ook nooit zal lukken wanneer er bij voorbeeld door het CTDB geen fondsen voor een artikel beschikbaar worden gesteld, daar heeft mini-eiland St. Eustatius, Statia in de volksmond, mee gescoord. Het Amerikaanse *glossy* magazine *Islands* besteedt in haar augustusnummer aandacht aan het bovenwindse eiland in een artikel van William. G. Scheller *On The Treasure Trail*.

Na een paar inleidende zinnen over Statia: "Today it is a gentle backwater of about 2.000 souls, where the schools teach a Dutch no one uses", komt de auteur ter zake. Een piratenkapitein zou in de zeventiende eeuw zijn louche buit hebben verborgen in een grot op het eiland. De aardbeving van 1717 gooide echter roet in het eten. De toegang van de spelonk stortte in en geen mens kon de plaats waar de boekanier zijn ouderdomspensioen had verborgen meer vinden. Scheller consulteert daarom Ellis Lopes, directeur van het kleine Statiaanse museum.

Lopes heeft een andere theorie. "Dat verhaal zou wel eens kunnen dateren uit 1781 toen de Engelse admiraal Rodney *the golden rock* veroverde. Rodney constateerde toen een opmerkelijk groot aantal begrafenissen, maar in de meeste kisten zaten kostbaarheden en die werden op allerlei plaatsen verborgen of de grond ingestopt".

De bejaarde Siegfried Lampe, ex-overheidsdienaar en eens Antilliaans tenniskampioen, noemt echter de hele piratenschat 'pure fantasie'. "Piraten waren er af en toe wel. Aardbevingen ook. Maar een piratenschat in een grot? Maar ja, ik ben natuurlijk geen expert." Waar of niet, het zou toch wel de moeite lonen voor een diepgaand onderzoek van gezaghebber Temmer, die de laatste tijd furore heeft gemaakt met de arrestatie van een Amerikaanse toerist met ontbloot bovenlijf en zijn verbod om voortaan nog bier uit de fles te drinken. Wordt de schat gevonden, dan zouden eindelijk eens de eilandsfinanciën van Statia gesaneerd kunnen worden!

Neergang der Franse wijnen

Vandaag heb ik met enig leedwezen mijn vier kostbare, bestofte flessen *Chateauneuf-du-Pape 1981* uit de wijnkelder gehaald en cadeau gedaan aan een vriend. Die vervolgens de door mij verstrekte informatie omtrent het waarom lachend aanhoorde en verrukt door dit buitenkansje een eerste fles professioneel wist te ontkurken.

Want wat blijkt nu? Richard Lobinski van de Universiteit van Antwerpen analyseerde Franse wijnen uit zo'n veertig verschillende oogstjaren. Alle wijnen waren afkomstig van de wijngaarden die pal naast de beruchte 'Autoroute du Soleil', de route naar de zon, dus naar de Spaanse grens waren gelegen. En hij ontdekte in de wijnen uit de periode van 1970 tot en met 1986 een verhoogde concentratie van organisch gebonden lood. Deze ultragiftige stof heeft de vervelende eigenschap zich op te hopen in lever, nieren en hersenen met alle kwalijke gevolgen van dien.

"De Californische wijnboeren hadden dus toch gelijk met hun kritiek", stelt wijnliefhebber *pur sang* Lobinski in het wetenschappelijke tijdschrift *Nature*. "We hebben die wijnen ook geanalyseerd en inderdaad, die Amerikanen zijn eerder overgegaan op ongelode benzine dan de Europeanen en de daar geproduceerde wijn is dus veel zuiverder dan de zwaar vervuilde Rhône-wijnen".

Ontmaskering van Brecht

De Oostduitse toneelschrijver en ex-hospitaalsoldaat Bertolt Brecht, bekend van onder andere *Aufstieg Uns Fall der Stadt Mahagonny* en *Der Neinsager* — de bekende *Dreigroschenoper* is volgens mij slechts een bewerking van een werk van John Gay (1728) —, Brecht tevens Europees klassenkampioen van uiterst links in de jaren zestig en beginjaren zeventig, heeft blijkbaar ook geteerd op de creativiteit van zijn vele 'literair' begaafde minaressen.

De ontmaskering van het mijns inziens toch al wat vaag overkomende talent van Brecht komt overigens uit onverwachte hoek. De Britse Brecht-deskundige John Fuegi, die ruim twintig jaar onderzoek deed naar het leven en welzijn van deze vele malen geridderde communistische held uit het tijdperk van het IJzeren Gordijn, vond in pas geopende Oost-Duitse archieven overtuigend bewijsmateriaal voor bovengenoemde, signifikante stelling.

'Sex is Fantasy'

Erotiek is iets waar sommige mensen van dromen... Andere wereldburgers doen het 'gewoon! Maar volgens cultuursocioloog Carl Rohde wordt *sex as an act* steeds bedreigender, gezien het aidstijdperk. Deze ingebouwde en voorgekauwde voorzichtigheid in het werkelijk beleven van een relatie mondt in wezen uit in het feit dat mensen sex meer gaan zien als een *fantasy act*. De reclamewereld speelt hier gretig op in. Onderzoeker Rohde stelt, dat seks en erotiek een 'meer nadrukkelijke rol' zijn gaan spelen in de reclame. De erotiek mag ook niet oppervlakkig zijn, emoties zijn enorm belangrijk. En stelt Rohde: "Aan emoties en seksuele gedachten gaat niemand voorbij. Beelden worden belangrijker. Het nieuwe voyeurisme doet zijn intrede en dat is de meest veilige vorm van seksbeleving."

Ontevredenheid bij staf PLO

Mijn 'vriend' Yasser Arafat, die er in het verleden niet voor terugschrok zijn medestanders te verleiden tot het plegen van de meest bloedige aanslagen op onschuldige burgers, waaronder veel vrouwen en kinderen, staat bij *insiders* bekend om zijn ronduit sobere levensstijl. Voor zijn stafleden betekent zijn definitieve vestiging in Gaza-Stad echter een regelrechte ramp. Geen grootscheepse banketten in Tunis meer, geen ontvangsten, geen gewillige vrouwen, zo luidde het dienstbevel van de charismatische Palestijnse leider, die volgens zeggen niet meer dan een paar uur per nacht slaapt en tijdens het lange waken als een klein kind constant de aandacht vraagt. De door en door verwende PLO-top dient nu, aldus een zegsman, als dagelijkse maaltijd watermeloen, kwark, kip en groente te nuttigen. "We houden dit niet vol", aldus een naaste medewerker van de PLO-voorman.

Homopriesters rukken op

Of u het al niet allang wist! Van de 4800 priesters in Nederland zouden er een kleine duizend homoseksueel van aard en dus van denkwereld zijn. Nu had mij het priesterambt altijd wel wat geleken gezien de rust van dit gewijde ambt met een eenmalig optreden op zondag, de daarmee gepaard gaande wijde, kleurige, met wijnranken versierde jurk, een mollige huishoudster en de grote drankvoorraden die op de schappen in de kelder eigenlijk slechts lijken te wachten op uitbundige en vreugdevolle consumptie.

Auteur J. van Hooydonk van het progressieve, rooms-katholieke weekblad *De Bazuin* uit het Nederlandse Nijmegen steekt helaas een forse spaak in het wiel inzake onze blijmoedige gerokten. Hij maakt, na een recent onderzoek, een voorzichtige schatting: "Ruim twintig procent van de Nederlandse priesters is homo. Het wordt steeds meer een beroep voor homo's, die een beetje in de slagschaduw van de verplegende en de verzorgende sfeer willen bivakkeren." En: "Er is alle reden om aan te nemen dat wereldwijd het percentage homopriesters al hoger ligt dan in Nederland en nog steeds toeneemt."

Poes met kunstjes

Journalisten worden op Curaçao niet hoger aangeslagen dan in Nederland! Dat is uiteraard mijn eigen mening, maar deze boude bewering zou speciaal in de heersende 'komkommertijd' iedere grond missen ware het niet dat het *Brabants Dagblad* in de maand juli dagelijks adverteerde met de prominente eenkolommer *Bestel eens een journalist*. Flitsende, in weer en wind geharde reporters kunnen naar het schijnt overal voor 'een appel en een ei' worden ingezet. En terecht eigenlijk. Hadden ze maar niet bij de krant moeten gaan.

'Eindelijk geslaagd voor het rij-examen of net de trotse vader geworden van een Siamese tweeling? Kent de poes een bijzonder kunstje waar de hele familie om moet lachen? Hebt u een bijzondere hekel aan uw buren? Geen nood, bel meteen het Brabants Dagblad en bestel een journalist. Wellicht staat uw schokkende verhaal, verlucht met intrigerend fotomateriaal, zelfs al de volgende morgen breed uitgemeten op pagina 2 bij gebrek aan beter.

Nieuwe export Tsjechië

Even een economisch bericht voor de economen en importeurs onder ons. De vrijwel failliete ex-Oostblokstaat Tsjechië gaat bierpoeder produceren. Wel, wel, en dat te bedenken dat het bekende Pilsener bier oorspronkelijk uit het plaatsje Pilsen in Tsjechië komt. Maar dan op een fantastische manier gebrouwen en kakelvers als het gebruikelijke scharrelei, om deze volkomen mankgaande vergelijking maar eens te bezigen. Het poeder is overigens een 'must' voor de doorgewinterde doe-het-zelver die niets beters te doen heeft. Met een lepel en een kroes heb je volgens de gebruiksaanwijzing binnen tien dagen je eigen bier, wanneer je handen niet al te zeer trillen van opperste verwachting natuurlijk. 'Het smaakt ook nog goed, een nieuw exportprodukt', zegt producent Jan Oliva, ongetwijfeld een schurk van het zuiverste allooi, desgevraagd. Of je het spul ook kan opsnuiven deelt de gewiekste ondernemer gemakshalve niet mee.

Puzzelwoorden boek 'De grote Hartog'

Woorden zoeken met hindernissen

Toegegeven, je zou ze eigenlijk helemaal niet moeten gebruiken, die puzzelwoordenboeken. De puristen onder de puzzelaars streven er natuurlijk naar om geheel op eigen kracht de opgave tot een goed einde te brengen. Maar ja, wat doe je als je echt vast komt te zitten omdat je die Geliefde van Zeus (4 letters) niet thuis kunt brengen? Principevast blijven? Dat betekent het toegeven van een nederlaag.

Stiekem dan maar even de rubriek Mythologische Personen opslaan. Er blijken wel drie minnaressen van vier letters te zijn maar Leda is de enige die past. En dan volgt een bekend, maar onbewust gebaar: het woordenboek gaat met een klap weer dicht, als om aan te geven dat je het echt niet meer nodig hebt. Bovendien kan niemand die onverwachts binnenkomt je zo betrappen op het puzzelen-met-laffe-hulpmiddelen.

Puzzelaars die 'de schaamte voorbij' zijn en moeiteloos erkennen dat ze diverse naslagwerken hanteren zullen dan het liefst werken met zo compleet en bijdetijds mogelijke boeken.

Voor dat soort hobbyisten is niet lang geleden bij uitgeverij M & P in Weert *De Grote Hartog* uitgekomen: twee kloeke delen die samen meer dan 1200 bladzijden bevatten.

Verreweg het grootste deel van de ruimte wordt in beslag genomen door het hoofdstuk *Synoniemen en betekenissen*, dat begint met woorden van drie letters en eindigt met die van twintig. Is dat handig? Eigenlijk niet, want het betekent dat je van een omschrijving (bv. 'voornemen') eerst het aantal letters moet tellen voordat je het, in dit geval bij de afdeling 'woorden van negen letters', kunt gaan opzoeken. De daar gegeven synoniemen staan dan in alfabetische volgorde, met telkens het aantal letters dat het woord telt erbij. Dus: 10 beslissing, 7 besluit, 4 plan. Niet echt praktisch, want bij kruiswoordraadsels weet je het aantal gezochte letters al, dus het zoeken zou veel sneller gaan als de woorden op lengte stonden. Bij doorlopers ligt dat anders, daar is de lengte van het in te vullen woord normaal gesproken onbekend.

Dit deel van *De Grote Hartog* lijkt dus meer gemaakt om oplossingen te kunnen verifiëren dan om aan de hand van een omschrijving snel een antwoord te kunnen vinden. Handiger is de afdeling *Rubrieken*, een bekend onderdeel van puzzelwoordenboeken. Ellenlange lijsten met gebergten, insekten en zelfs computertermen, op lengte en daarna alfabetisch gerangschikt. Dit werkt snel, al moet je wel even aan de namen van de rubrieken wennen. Naast de kop 'Rivieren in het buitenland' verwacht je 'Rivieren in Nederland' maar dat heet opeens 'Nederlandse wateren'.

Ten slotte is er nog een deel 'Vragen van twee of meer woorden' waarin je kunt vinden dat een 'IJslandse fontein' een geiser is, maar waarin ook allerlei restrubrieken zijn ondergebracht die te groot waren voor de synoniemenlijsten en te klein voor de echte rubrieken. Die zijn hier gegroepeerd onder de lelijk-Nederlandse noemer *soort van*. Dus als je een honderas moet hebben, vind je dat hier onder 'Soort van hond'. Echt logisch en voorspelbaar is het niet: waarom staan bij voorbeeld de zeven 'soorten van eend' in dit deel, terwijl de drieëntwintig waadvogels zich in het hoofddeel bevinden?

Kortom, een puzzelwoordenboek waar de nodige vraagtekens bij te plaatsen zijn, maar dat de verstokte puzzelaar vast wel de nodige steun kan bieden.

●F.A. DE GRAAFF

P. Hartog: De Grote Hartog: Puzzelwoordenboek Uitgeverij M & P, Weert ISBN 90 6590 666 5

Zuid-Afrikaanse auteur Breytenbach wil geen rol als cultureel leider

= door Guus Mater, ANP =

Breyten Breytenbach wordt vaak gevraagd naar de toekomst van Zuid-Afrika. De schrijver, onlangs gast op Poetry International in Rotterdam, heeft geen pasklare antwoorden. "*Ek is geen profeet nie. Ek is 'n dinges.*" Wie het hem hoort zeggen, moet wel lachen. Misschien heeft zijn verschijning iets profetisch, ook zou zijn naar het boeddhisme neigende denkwereld er op kunnen duiden. Breytenbach wenst de rol van cultureel leider nadrukkelijk niet.

De Zuidafrikaanse regering zou graag zien dat de dichter/schilder zich in het land van herkomst vestigt. Breytenbach (geboren in 1939) heeft daar geen haast mee. "Ik blijf voorlopig in Parijs wonen. Dat geldt voor veel kunstenaars die in de tijd van de apartheid de wijk hebben genomen. "Er moeten in Zuid-Afrika heel wat zaken worden geregeld. Ik denk dat cultuur niet de allereerste prioriteit heeft."

VASTE GAST

Breytenbach is een vaste gast in Rotterdam. Een keer of zeven was hij al aanwezig op het festival dat deze week zijn 25ste editie beleeft. Tussen 1975 en 1982 was hij verhinderd. Die periode bracht hij in een Zuidafrikaanse cel door. In 1961 had hij zijn geboorteland verlaten. Veertien jaar later keerde hij clandestien terug om voor het verzet contacten te leggen. Hij werd gearresteerd en veroordeeld. Zijn huwelijk met een Vietnamese maakte een legale terugkeer naar Zuid-Afrika, dat apartheid tot systeem had gemaakt, onmogelijk.

Breytenbach komt graag in Rotterdam. *Poetry* heeft zich in een kwart eeuw ontwikkeld tot het grootste festival in zijn soort. "Vaak is een dergelijke manifestie te deftig en worden dichters gemanipuleerd, vaak is de kwaliteit te pover en de organisatie te armetierig. *Poetry* daarentegen heeft bewezen een constante factor te zijn, waar dichters in vrijheid hun werk kunnen brengen."

Sinds 1979 maakt het festival zich sterk voor dichters die dat niet kunnen. Jaarlijks wordt een bedrag van tienduizend gulden toegekend aan een gevangen poëet.

"Dertien van de vijftien dichters die het eregeld kregen alsmede de daaraan verbonden uitnodiging om bij ons te komen lezen, zijn inmiddels vrij", zegt organisator Martin Mooij trots. Breytenbach ontving het eregeld in 1981. Een jaar later werd hij onder internationale druk vrijgelaten.

Veel van zijn werk dat destijds in Zuid-Afrika niet mocht worden gehoord, is achterhaald. De tijd van protestpoëzie is voorbij. "Nieuwe bronnen van inspiratie zijn noodzakelijk." Of hij die in dan wel buiten Zuid-Afrika opdoet, is volgens Breytenbach niet zo belangrijk. "Ik ben toch zeker geen representant van de Zuidafrikaanse cultuur." Toch mocht hij minder dan twee weken geleden in Johannesburg een belangrijke onderscheiding voor *Terugkeer naar het paradijs* in ontvangst nemen.

TAAL

Zijn taal, het Afrikaans, is sterk verbonden met de vroegere machthebbers. Voor zover bij buitenstaanders de indruk van een apartheidstaal bestaat, wil Breytenbach die graag bestrijden. Hij pleit juist voor het Afrikaans dat ruimte biedt te spelen met klanken en begrippen. "Deze taal is niet besmet en deze taal staat niet stil. Nieuwe woorden worden snel in de taal opgenomen, dat toont de souplesse van het Afrikaans aan."

Een reis van drie maanden door het Zuid-Afrika van Mandela en De Klerk versterkte hem in die opvatting. "Er hangt een meeslepend gevoel van vrolijkheid in de lucht", schreef hij vorige maand in de *New York Review of Books*. "Het centrum is uiteengevallen en de nieuwe kern heeft zich nog niet duidelijk afgetekend. We hebben het gevoel in een moment van historische versnelling te zitten. Misschien is het een illusie."

Katastrofes was de naam van zijn eerste proza-werk, waarmee hij het surrealisme in de Afrikaanse literatuur introduceerde. Dat mocht, in 1964, in Zuid-Afrika verschijnen. Spoedig daarna was dat niet meer mogelijk. Ook zijn surrealistisch getinte schilderijen — in Rotterdam werkte hij overigens mee aan de aankleding van de kleine zaal — werden in zijn vaderland niet gewaardeerd.

Pas sinds kort kan Breytenbach zijn als stem als schrijver, schilder en burger weer overal laten horen. "Onze verkiezingen waren eigenlijk geen verkiezingen, maar eerder een nationale oefening met twee bedoelingen. Ten eerste de doodsteek voor de apartheid, al is het maar symbolisch. Ten tweede het inprenten van een fundamentele praktijk van democratie door alle mensen erbij te betrekken, in een bundelende handeling van burgerlijke verantwoordelijkheid."

Architectuur in Amsterdam

Amsterdam Architecture 1991 - 1993 is de titel van een boek dat onder redactie van Maarten Kloos verscheen bij Arcam/Architectura & Natura. Het boek begint met de constatering dat er eindelijk weer iets te melden valt omtrent de architectuur in Amsterdam.

Over de periode van 1985 tot 1987 constateerde de jury van de Merkelbachprijs dat er in de Nederlandse hoofdstad niets van enig belang gebouwd was. In 1991 kwam men tot dezelfde trieste conclusie.

Samen met Friso Broeksma en Max van Rooy stelt Thijs Asselbergs nu vast dat de situatie verbetert, maar gedreien vragen zich af of dat een incident is dan wel een structurele verbetering. Om het antwoord te vinden hebben zij 28 projecten geselecteerd en en beschreven.

Er wordt felle kritiek geleverd op de moderne kantoorbouw, die meer weg heeft van verpakkingsindustrie dan architectuur.

Het boekje is een handige reisgids voor degenen die naar architectuur willen gaan kijken in Amsterdam.

■*Den Doolaard was in de oorlogsjaren 'militair koerier'. Op deze foto daterend uit 1945 is hij in gesprek met premier prof. Piet Gerbrandy.*

Reizen en schrijven was zijn leven

Den Doolaard: Nederlandse exponent van het vitalisme

De toegankelijkheid van het werk van de Nederlandse schrijver A. den Doolaard, die onlangs is overleden, maakte dat het publiek zijn boeken in groten getale kocht. De literaire critici konden zijn zwervers- en liefdesverhalen in het algemeen minder waarderen, omdat die iets te avontuurlijk en te lyrisch waren.

De verteller Den Doolaard wordt als een van de weinige Nederlandse exponenten van het vitalisme beschouwd. Vóór 1928, toen hij nog een kantoorbaan had, schreef hij zo nu en dan gedichten in de stijl van Hendrik Marsman. In dat jaar gaat hij zwerven. Het begint met een reis naar Parijs en vervolgens gaat hij, om in leven te blijven, druiven plukken. Dat leidt in 1931 tot *De druivenplukkers*, de roman waarmee hij doorbreekt.

Zijn politieke overtuiging is dan al socialistisch, hoewel hij principieel partijloos is. De basis voor deze levensbeschouwing was al in zijn vroege jeugd gelegd, toen hij op straat werd uitgescholden, omdat zijn vader ziek was en nauwelijks geld had.

Na Frankrijk vertrekt Den Doolaard naar de Balkan, waaraan hij zijn hart zal verpanden. In 1935 wordt hij reizend verslaggever voor het socialistische dagblad *Het Volk* en beperkt zich daarbij niet tot de Balkan. Drie jaar later neemt hij ontslag. Hij houdt de eer aan zichzelf, nadat hij problemen met zijn redactie heeft gekregen over een reportage over het fascisme. Later is die uitgegeven onder de titel *Hakenkruis over Europa*.

Inmiddels heeft Den Doolaard dan al een aantal romans op zijn naam staan zoals *De herberg met het hoefijzer* en *Orient Express*. In 1939 schrijft hij onder meer *Wampie*, zoals hij zijn tweede vrouw noemde.

De antifascist Den Doolaard wacht de oorlog niet in Nederland af. Hij volgt het advies te vluchten en gaat met zijn vrouw eerst naar Frankrijk. Later wordt hij naar Londen gehaald om bij Radio Oranje te werken. Na de oorlog werkte hij nog een tijdje als verbindingsofficier bij de droogmaking van Walcheren. Hij schreef er *Het verjaagde water* over.

Een aantal jaren gaat de rusteloze natuur dan weer zwerven. Midden jaren vijftig vestigt hij zich op de Veluwe, maar hij blijft reizen maken en hierover schrijven in boeken als *Het land achter Gods rug*, *Het leven van een landloper* en *Grieken zijn geen goden*.

Den Doolaard raakt daarna enigszins op de achtergrond. De burgeroorlog in voormalig Joegoslavië, dat hij zijn tweede vaderland heeft genoemd, haalt hem echter uit de schaduw. Zo keert hij zich tegen de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken Hans van den Broek en diens rol in het EG-beleid ten aanzien van Joegoslavië. Aan felheid heeft de schrijver, inmiddels een aanhanger van het humanisme, nog niets ingeboet. Ook de migrantenproblematiek pakt hem. Hij zegt die tien jaar vóór Bolkestein aan de orde te hebben gesteld.

Al in de negentig wil de gedreven schrijver het niet meer over literatuur hebben. Hij zegt nog slechts af en toe een gedicht te lezen.

'Rico's vleugels' van Rascha Peper

Schelpencollectie inspiratie voor fantastische thriller

= door Wim Rutgers =

In het *NRC-Handelsblad* stond onlangs een uitgebreid artikel over *De schelpenschat van Cebu*, een enorme en buitengewoon kostbare collectie van tweehonderdduizend schelpen, die het op de Filipijnen wonende oude echtpaar Roger en Amia Martin na een leven lang verzamelen, toen juist had geschonken aan het Zoölogisch Museum van de Universiteit van Amsterdam, door tussenkomst van dr. H.E. Coomans die al jarenlang met het schatrijke verzamelaarsechtpaar bevriend was.

De Nederlandse romancière Rascha Peper (ps. van Jenny Strijland, geboren in 1949) las het artikel, zag de aan de nieuw verworven collectie gewijde tentoonstelling en besloot er een roman over te schrijven: *Rico's vleugels*.

De schenking van de schelpenverzameling van de Martins is echter niet meer dan het uitgangspunt, waaruit een fantasierijke, psychologiserende thriller ontstond. Wel heeft auteur onder meer door middel van correspondentie met dr. Coomans, zich heel goed gedocumenteerd over schelpen en allerlei wat daarmee te maken heeft. Naast dat aspect valt vooral het *suspense*-karakter van het verhaal op; voortdurend wordt gesuggereerd dat het wel slecht moet aflopen. Tenslotte vindt de lezer een psychologisch element, omdat de alwetende verteller haar verhaalpersonages niet alleen spannende gebeurtenissen laat beleven, maar die via het gedachtenbeschrijvingen uitgebreid uitdiept.

De verteller heeft gegevens uit het leven van het echtpaar Martin en de rol van dr. Coomans die de schelpenschat naar Amsterdam verscheepte, verwerkt - maar niet meer dan dat. Zowel de namen als de personen zijn sterk gewijzigd terwille van de spannende plot.

De hoofdpersonages in de roman zijn de schatrijke Cecile en de diplomaat Eduard Rochèl. Als de laatste in Tunis is gestationeerd, geeft hij zich daar af met een jongetje. Deze knapenliefde leidt tot een schandaal dat schielijk bedwongen wordt door het kinderloze echtpaar ijlings naar Curaçao te sturen. Daar maken de Rochèls kennis met de weelde van een tropische schelpenrijkdom, die hun verder leven zal bepalen. De ongewenste seksuele energie wordt gesublimeerd in de verzamelwoede. Als de Rochèls in de Filipijnen gaan wonen, omdat Curaçao hun te onrustig wordt, breiden ze daar de verzameling enorm uit.

De roman opent als de schelpenschat in Nederland aankomt, maar in een afgelegen villa in de duinen langs de Noordzeekust nog eenmaal door het echtpaar geordend en gecatalogiseerd moet worden, eer ze definitief naar het museum zal gaan. Juist op dat moment moet Cecile Rochèl naar haar stervende zuster in zuid-Frankrijk. De malacoloog-museumconservator dr. Bol zorgt ervoor dat Eduard bij het ordenen geholpen zal worden door de veertienjarige, in een snel leren jack geklede, brommerrijdende, spijbelende ltsleerling Ricardo Gabrieli (Rico). Hoe het dan verder afloopt, laat ik aan de lezer over.

Het verhaal leest als een trein. De alwetende verteller leidt de lezer gedetailleerd èn met vaart langs de gegevens die de spannende intrige stap voor stap opbouwen. Daarbij spelen steeds weer betekenisvolle vooruitwijzende elementen een rol, zoals de elke ochtend bovendrijvende dode vissen in de vijver. De roman is vol van onheil over wat de schelpenschat èn de eigenaars daarvan boven het hoofd hangt.

In mijn ogen zwakt de auteur het effect daarvan echter af door het te sterk en te expliciet aan te zetten. De geloofwaardigheid wordt ook opgeofferd aan de sensationele afloop. Rascha Peper laat zien dat mensen ten onder gaan aan hun eigen hartstocht, of die nu de ordinaire pedofilie betreft of een gesublimeerde vorm als de verzamelwoede van zeldzame schelpen. Om een indruk te geven van de expliciete stijl waarin de roman is geschreven, citeer ik twee slotalinea's. Ze tonen evenens aan dat de verteller een registrerende toeschouwer is. De conservator ontbreekt de passie die het echtpaar kenmerkt:

"Ernst Bol begreep weinig van passie en zeker niet van het soort passie dat voorbijgaat aan verzamelen, bezitten, conserveren; dat alles verteert en alles wegmaait wat voor de voeten komt en uiteindelijk haar vervulling alleen maar kan vinden in vernietiging, opheffing, dood. Hij begreep zulke passies niet en ze joegen hem angst aan, ze waren de oorzaak van alle onheil die nu over hem was afgeroepen... maar turend naar de glimlach op het stille gezicht voor hem zag hij hier, aan het duistere Noordzeestrand, in één kort ogenblik, op het punt van breken, hun grootheid."

Nederlandse critici beschouwen *Rico's vleugels*, na twee verhalenbundels en een roman, als Racha Pepers literaire doorbraak. Ze kwam er mee op de negentien nummers tellende *shortlist* (uit 169 inzendingen) van de Libris-literatuurprijs, waarbij op 16 mei honderdduizend gulden vergeven werd - het dubbele van de AKO-prijs.

Rascha Peper: Rico's vleugels Amsterdam-Antwerpen: Uitgerij L.J. Veen 1993 ISBN 90 254 0499 5

Wedstrijd

VANDAAG BEGINNEN we weer vol goede moed aan de eerste Kinderkrant van het nieuwe schooljaar. Zijn jullie al gewend aan de nieuwe klas en de nieuwe juffrouw of meneer? Tja, die heerlijke grote vakantie is weer achter de rug en er moet nu hard gewerkt worden. Vandaag beginnen we ook weer met een nieuwe wedstrijd. Weten jullie het nog? Je kunt een zelf verzonnen verhaaltje insturen, dat we niet alleen in de krant zetten, maar ook mee laten doen met onze verhaaltjeswedstrijd. In de eerst-kinderkrant maken we de winnaar [illegible] bekend. Die dan als prijs f.30,- ontvangt. Aan de slag maar weer!

TANTE NEL

Puzzel van de week

1	2	■	3		4
5				■	
6		■	■	7	
	■	8			
9			■	10	

HORIZONTAAL: 1. vader; 3. been voor de hond; 5. komt uit een vulkaan; 6. reeds; 7. Verenigde Naties (afkorting); 8. deel van een deur; 9. huisdier; 10. lidwoord.

VERTICAAL: 1. plat stuk hout; 2. paling; 3. uitroep van afkeer; 4. familielid; 7. oude lap; 8. sint (afkorting).

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe Scherpenheuvel z/n of P.O. Box 577, Aruba - Caya Betico Croes 110, Bonaire - de heer Linkels, P.O. Box 122) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.

Winnares van de week is:

Daniëlle Jacobs
Bey Ecuryweg 27
Curaçao

Zij ontvangt f.15,- en kan langs komen om haar prijs op te halen bij de *Amigoe* te Scherpenheuvel.

OPLOSSING vorige keer: HORIZONTAAL: 1. zon; 3. [illegible] 8. na; 9. sol; 11. lot; [illegible] 15. mango; 16. Jan; 17. Eat; 19. kar; 21. ra; 23. [illegible] 24. [illegible] 25. non.

VERTICAAL: 1. zaal; 2. os; [illegible] 7. ra; 9. stank; 10. leger; 12. oma; 14. los; 16. Juli; 18. [illegible] 20. ak; 22. au; [illegible]

TOEN WE de laatste keer met een Reefcare-klas het water in gingen, zag een van de kinderen een vreemde vis in het water. [illegible] wat is dat? [illegible] beest, hij [illegible] en hij [illegible] in het water. [illegible] dat een trompetvis was. Het had ook nog nooit gebeurd. De Reefcare-juffrouwen en meesters ontmoeten iedere keer kinderen die niet weten hoeveel prachtige dieren je kunt zien in de koraaltuinen die rondom Curaçao liggen. [illegible] de trompetvis kennen. Die ziet er [illegible] uit met zijn [illegible], lange snoet. Ze zit [illegible] de zee vol [illegible] dieren. [illegible] *djundja* is net een bondje. Hij heeft [illegible] en hij [illegible] Daarom kan [illegible] Maar [illegible] barracuda met je [illegible] bek. Want als je [illegible] blaast *djundja*

[illegible] zich op. Hij wordt zo groot als een voetbal, met alle [illegible] stekels. Geen enkele vijand kan hem meer iets doen. Daarom wordt hij [illegible] genoemd (je kunt hem zien in het Seaquarium).

We zien ook prachtig gekleurde papegaaivissen in het water. Ze zijn vlakbij. Soms zijn ze heel groot. Ze zijn slim, want als iemand een harpoengeweer heeft (dat mag helemaal niet, hoor) zwemmen ze hard weg. Ze weten dat zo iemand hen kwaad wil doen.

Een van de mooiste vissen is de *angelfish*. Soms is die net een koninginnetje, met een echt kroontje op. Dan heet zij *Queen (koningin) angelfish*. En is ook nog een *French angelfish*, die heeft weer andere kleuren. En die grote rover, de haai? Die wordt bijna nooit gezien in onze riffen.

Oom RiChard

Pin en Prik

= door Nel de Jong =

Pin en Prik hadden hun hele leven naast elkaar gewoond. En dat was geen wonder, want Pin en Prik waren twee cactussen. Ze leken zoveel op elkaar, dat niemand ze uit elkaar kon houden. Zelfs Kabouter Brr niet, die toch elke dag even een praatje kwam maken. Ze hadden allebei drie stekelige blaadjes en waren allebei even groot. Alleen als ze bloemetjes kregen, had Pin er drie en Prik er twee. En daar kregen ze op een dag zo maar ruzie over. Stel je voor, Pin en Prik, die altijd zulke dikke vriendjes waren geweest!

"Ik ben toch eigenlijk veel mooier met mijn drie bloemetjes", begon Pin.

"Poeh, het zou wat", zei Prik beledigd. "Mijn bloemetjes zijn veel groter dan de jouwe en ze zijn ook mooier van kleur."

"Mooier van kleur!" riep Pin, "Ze zijn net zo rood als die van mij."

"Kabouter Brr heeft het zelf gezegd", zei Prik boos. "Ik wou dat ik net zo'n mooie rode muts als jou bloemen had, zei hij."

"Maar hij vindt je vast een luilak, omdat je maar twee bloemetjes hebt", zei Pin.

"Een luilak!" Prik werd geel van woede. "Jij hebt drie bloemetjes omdat je zo gulzig bent. Je haalt met je wortels al het water uit de grond, zodat er bijna niets voor mij overblijft."

"Nietwaar!" schreeuwde Pin.

"Wel waar!" schreeuwde Prik.

"Je bent een jokkebrok", siste Pin.

"En jij bent een opschepper", huilde Prik. En toen draaiden ze elkaar de rug toe en zeiden geen boe of ba meer tegen elkaar. Ook niet, toen kabouter Brr op bezoek kwam.

"Je kunt toch niet zo dicht naast elkaar staan zonder iets te zeggen", suste het kaboutertje. "Vooruit jongens, maak het maar gauw weer goed."

Maar Pin schudde nijdig van nee.

En Prik zei, "Asjeblieft kabouter Brr, kun je me niet ergens anders in de mondi planten?" En wat kabouter Brr ook zei, het hielp allemaal niets. Hij moest Prik ergens anders neer zetten.

Dat viel niet mee, hoor. Het duurde een hele tijd voor hij en Pinkie met hun kleine kabouterschopjes Prik hadden uitgegraven en op Pinkies karretje hadden gelegd. En ze moesten dikke handdoeken om hun armen wikkelen om niet geprikt te worden.

"Waar wil je heen?" vroeg kabouter Brr. "Kan ik niet vlak bij je huisje komen?" vroeg Prik. "Ik wil het zo graag eens zien."

En dat kon natuurlijk. Nagekeken door een boze, jaloerse Pin reed Prik op het speelgoedkarretje de mondi in. Alle konijntjes, muisjes en hagedisjes, die de kaboutertjes met de cactus tegen kwamen, liepen nieuwsgierig achter hen aan. En toen ze zagen, wat de kaboutertjes van plan waren, hielpen ze allemaal een pootje mee om een mooi gat vlak naast het hek van de kaboutertuin te graven. Even later stond Prik al op zijn nieuwe plaatsje en keek met grote stekeloogjes naar het kabouterhuisje.

"Wat leuk", zei hij, met die kleine deurtjes en raampjes erin. Al, ik zal het hier best naar mijn zin hebben!" En toen Poetsje even later kwam kijken, riep hij vrolijk: "Hallo, nu kunnen we gezellig elke dag samen babbelen, he?"

Maar ach, toen kabouter Brr de volgende dag eens kwam kijken, hoe het met Prik ging, liet de cactus droevig zijn stekeltjes hangen.

"Het is hier zo stil", zuchtte hij. "De andere cactussen staan zo ver weg. En Poetsje is zo hard aan het werk in het kabouterhuisje. Die heeft geen tijd om te komen babbelen. Met Pin kon ik fijn de hele dag praten en pret maken en water zuigen uit de grond. Ik voel me zo alleen."

En bij Pin hoorde kabouter Brr hetzelfde. "Had ik maar geen ruzie met Prik gemaakt, snikte hij. "Nu heb ik geen vriendje meer om mee te praten."

"Ik denk, dat Prik best graag weer bij jou terug wil komen", zei kabouter Brr. "Zal ik het hem gaan vragen?"

"Ai", zuchtte Pin, "zou je dat willen doen, kabouter Brr?"

Kabouter Brr rende terug naar zijn huisje en riep al van verre: "Pin vraagt, of je asjeblieft terug wil komen!"

"Oh ja, ja dolgraag!" juichte Prik. En hij stak zo vrolijk zijn stekeltjes uit, dat hij het kaboutertje bijna in zijn neus prikte.

Zo verhuisde Prik weer terug naar Pin. Ze zagen allebei groen van blijdschap en Prik was zelfs zo in zijn schik, dat hij de volgende dag zomaar.... ook drie bloemetjes kreeg. Net als Pin. Nu leken ze zoveel op elkaar, dat ze bijna zelf niet meer wisten, wie Pin en wie Prik was. En ruzie hebben ze nooit meer gemaakt.

Xingoe de hond

WEET JE het nog? Er is een gevecht uitgebroken tussen een paar kolonisten en de indianen, die zo'n 100 jaar geleden in het oerwoud van Brazilië woonden.

"Vanaf nu af aan moeten we heel erg op onze hoede zijn", zegt Ernst, de oude [illegible] Andreas. "De indianen zien ons nu als hun vijanden."

"We sturen je een paar mannen, die de wacht kunnen houden. Tot zolang moeten jullie in de hut blijven", zegt Prado. "Die is stevig. Daar dringen de pijlen niet doorheen."

Een paar dagen later al komen er een paar gevaarlijk uitziende mannen. De honden kwispelen om hen heen. Alleen Tinga loopt radeloos van de een naar de ander, springt tegen Andreas op, draaft om Xingoe heen en rent dan achter Prado aan, een vriend van haar [illegible].

Als de mannen op pad gaan, blaffen de honden bij. Xingoe wil ook mee, maar Andreas roept hem terug. De hond legt zijn kop in de hand van zijn meester. Gehoorzaam draaft hij naast hem, terug naar de hut.

's Nachts zit Xingoe op een heuvel en huilt tegen de maan. Dan wordt hij voor het eerst van zijn leven ontrouw aan zijn plicht. Hij loopt niet naar de hut terug, maar trekt het woud in op zoek naar de andere honden. Elke nacht weer trekt hij het woud in, steeds verder weg. Maar 's morgens ligt hij braaf voor de hut en kwispelt met zijn staart.

"Xingoe is 's nachts aan het zwerven", zegt Andreas tegen Christa. We moeten hem aan de ketting leggen vóór hem iets overkomt. Het zou jammer zijn van de hond."

Xingoe huilt en maakt de meest wilde bokkesprongen, maar het helpt niet. Zijn tanden knagen en knarsen op de ijzeren ketting. Na twee dagen is hij nog magerder dan tevoren, zijn vel is glansloos, zijn snuit heet en droog. Zijn ogen staan droevig en alle zin in spelen is hem vergaan.

"Zo gaat het ook niet", zegt Christa. "Misschien heeft hij begrepen dat hij hier moet blijven. Ik vind, dat we hem maar weer eens los moeten maken."

(wordt vervolgd)

Poesieversje

Zondag liep ik in de plas,
Maandag was ik aan de was,
Dinsdag viel ik in een plas;
Woensdag maaide ik het gras;
Donderdag dronk ik een glas,
Vrijdag zat ik in de klas,
Zaterdag zocht ik mijn tas,
Maar vandaag is het de dag,
Dat ik in jouw album schrijven mag.

Uit de schoolkrant

DE KINDEREN van Kolegio Chaya Willems hebben leuke moeders. Dat heb ik in hun schoolkrant *Kodikochawi* gelezen. En omdat de verhaaltjes zo grappig zijn, wil ik jullie er ook van laten genieten. Hier komen ze. Ik moet er wel bij vertellen, dat ik de krant al een poosje heb, omdat ik geen plaats meer had in de vorige Kinderkrant. Timo zat in mei van dit jaar nog in de zesde klas, maar als hij niet is blijven zitten, zit hij nu dus niet meer op Kolegio Chaya Willems. En Shuresca ook niet. En wie weet Tristan, Claudine en Nancy ook niet meer. Maar de verhaaltjes zijn nog steeds leuk.

Verhaaltje van Tristan:
Op een dag was ik met mijn moeder in een circus. We gingen in de draaimolen. Mijn moeder bleef steeds schreeuwen. Haar schoen viel van haar voet en kwam op iemands hoofd terecht. We hadden 'n grote lol!

Verhaaltje van Shuresca, klas 6:
Dia nos a bai ku vakansi Boneiru, nos a bai wak e flamingonan. E tera einan ta moli i nos no a mira e bòrchi ku ta bisa: No tin mag di kana aki! Mi mama a bai saka pòrtrèt i el a hera [illegible]

Verhaaltje van Nancy[illegible]
Un dia nos a bai D[illegible] bai kumpra drop. [illegible] buska e drop di mas[illegible] Ora nos a jega bek n[illegible] esaki no kier a sta[illegible] mester a bai pusha [illegible] pa e start. Tabata ho[illegible] pa mira!

Verhaaltje van Claudi[illegible]
Ik ging een keertj[illegible] schaatsen en moeder [illegible] ook meedoen. Ze tro[illegible] rolschaatsen aan. Ze [illegible] er niet eens op sta[illegible] hielp haar en eindeli[illegible] ze rechtop staan. Ze [illegible] echter 3 à 4 keren [illegible] elkaar. We lachten [illegible] buik vol. We moeste[illegible] gefilmd hebben.

Verhaaltje van Timo, [illegible] 6:
Op zekere dag w[illegible] moeder en ik aan[illegible] slapen. Vader was [illegible] thuis. Iemand klopte [illegible] het raam. Moeder s[illegible] en wilde niet gaan k[illegible] Toen ze het gordijn [illegible] haalde, zag ze mijn v[illegible] buiten staan. De deur [illegible] op slot en moeder m[illegible] die open maken.

Twee spelletjes

DEZE spelletjes zijn om alleen te spelen. Je kunt ze binnen op een stuk papier spelen of buiten in het zand.

Spelletje 1. Teken de hokjes volgens voorbeeld 1. Leg in elk hokje een cent, knoop of steentje, behalve in het middelste. Nu is het de bedoeling, dat je alle centen uit de hokjes haalt door de een over de ander te wippen en degene waar je overheen gewipt bent, weg te halen. Probeer aan het eind van het spel één cent in het midden over te houden.

Spelletje 2. Dit spelletje is makkelijker dan het lijkt. Je moet het alleen even door hebben. Teken de hokjes en leg in de bovenste [illegible] hokjes bijvoorbeeld centen en in de onderste dubbeltjes. Of als je het buiten speelt, twee verschillende kleuren steentjes. Nu is het de kunst om de centen beneden te krijgen en de dubbeltjes boven. Je mag alleen een hokje vooruit schuiven, dus niet achteruit of schuin. Je mag wel, als het nodig is, over een muntje heen van het ene lege hokje naar het andere springen.

Lijn trekken

HIJ heeft het druk met lezen van zijn krant, [illegible] je ziet. [illegible] Of [illegible] je hem niet? Trek dan [illegible] gauw een lijn van 1 t[illegible] dan kun je kennis m[illegible] maken.

Kumbre bracht nieuwe plannen en ideeën

De Leerstoel Milieu in de puberteit

door Jeannette van Ditzhuijzen =

Hij bestaat nu drie jaar, de Leerstoel voor Milieu & Ontwikkeling, maar [illegible] tevreden zijn de mensen [illegible] de onderwijscommissie [illegible] niet. "Te veel ad hoc", [illegible] een van de Leerstoel[illegible]den, Arjen van Rijn. "We [illegible]aden te weinig naar [illegible]iten". Daarin moet met [illegible]gang van het nieuwe stu[illegible]jaar verandering komen. [illegible] Leerstoel-*kumbre* te [illegible]dushi Cliffs eerder dit jaar [illegible] een nieuwe strategie [illegible]leverd: de voorzitter van [illegible] onderwijscommissie rou[illegible]ert en er komt een jaar[illegible]an. Allengs moet de [illegible]npak planmatiger [illegible]rden.

Rinus van Houten, docent [illegible]ktrotechniek aan de UNA, [illegible]nteert sinds het overleg [illegible]n Kadushi Cliffs met voort[illegible]rendheid de voorzitters[illegible]. Aan hem de taak [illegible] lijn in de thematiek [illegible] de Leerstoel te brengen. [illegible] moet gebeuren door het [illegible]gzamerhand overbekende [illegible] *duurzame ontwikke*[illegible] tot de rode draad van de [illegible]viteiten van de Leerstoel [illegible] maken. Het actiepro[illegible]mma voor de ontwikke[illegible] van kleine eilanden van [illegible] Verenigde Naties wordt [illegible]artoe naar de Antilliaanse [illegible]uatie vertaald. Het resul[illegible]t kan vervolgens als raam[illegible]rk dienen voor projecten [illegible] activiteiten van de Leer[illegible]toel.

Fondsen zijn er nog, want [illegible] afgelopen jaren heeft de [illegible]rstoel slechts 130.000 [illegible] opgesoupeerd, terwijl [illegible] Maduro & Curiel's Bank [illegible]00.000 per jaar voor had [illegible]getrokken, drie jaar lang. [illegible] wil de MCB het milieu [illegible] de mede door haar [illegible]stichte Leerstoel best [illegible] steunen, maar de [illegible] vindt dat men ook zelf [illegible] kan gaan werven.

JAARPLAN

[illegible] is onder meer de taak [illegible] Ron Martis, een [illegible] coördinator die de [illegible] moet gaan trekken en [illegible] verantwoordelijk is [illegible] de uitwerking van het [illegible]plan.

Een van de punten van [illegible] plan is dat elke faculteit [illegible] de UNA jaarlijks iets [illegible] het milieu moet gaan [illegible], waarbij het uiteinde[illegible] doel is dat er een vak [illegible]ieukunde komt.

Dat krijgt al min of meer [illegible] beslag in het academisch [illegible] 1994/95, al rekent men [illegible]eerst op een provisori[illegible] aanpak. Als eenmaal de [illegible] structuur duidelijk [illegible] weet of er fondsen [illegible]schikbaar zijn, komt er [illegible]finitief een milieuvak op [illegible] UNA, zo is de bedoeling.

[illegible] jaar worden er in [illegible] al vier blokken [illegible] van [illegible] Leerstoel gegeven. Een [illegible] blok en drie [illegible] die zijn toegespitst [illegible] verschillende facul[illegible].

[illegible] blok, [illegible] eilanden, duurzame [illegible] in deze week [illegible] met een [illegible] van de op Tri[illegible] VN-er, de [illegible]. Hij ver[illegible]de een introductielezing [illegible] van de [illegible] hij [illegible] nader inging op de [illegible] tijdens de confe[illegible] van Barbados (over [illegible]urzame ontwikkeling op [illegible] eilanden) eerder dit [illegible]. In [illegible] avond[illegible] door [illegible] met onder [illegible] de minister van [illegible] & Milieu, [illegible].

MILIEUKUNDE

[illegible] Sociaal-Economische [illegible] (SEF) is bezig een [illegible] milieukunde vanuit de [illegible]economische hoek in [illegible].

[illegible] juristen, die al erva[illegible] hebben met milieu [illegible] hun faculteit, willen [illegible] jaarlijkse keuzevak [illegible]. "Dat werkt niet", [illegible] Van Rijn, die staats[illegible] doceert aan de UNA. [illegible] betekent dat je elk jaar [illegible] milieurecht aanbiedt. [illegible] lijkt ons effectiever wan[illegible] we in één week alle [illegible] in het kader van [illegible] behandelen. Kort maar krachtig komt de student dan met milieu in aanraking. Eventueel kunnen we de colleges openstellen voor belangstellenden van buiten de UNA; of we kunnen die week 'opblazen' met een publieksactiviteit, bij voorbeeld een lezing door iemand van buiten".

Dit jaar is het echter nog niet zo ver en borduurt de Juridische Faculteit voort op het oude milieurecht-stramien. In oktober worden er drie collegeblokken gegeven. De Nederlandse milieujurist Pieter Verfaille, die zich in opdracht van de Leerstoel al regelmatig met het Antilliaanse milieurecht (voor zover aanwezig) bezighoudt, neemt milieubeheer voor zijn rekening; Jeffrey Sybesma geeft de colleges natuurbeheer, terwijl Van Rijn het onderwijs in de ruimtelijke ordening verzorgt. Van Rijn: "De student krijgt dan een mooi beeld van hoe het zou moeten zijn. We willen de colleges beëindigen met een forum, waarbij ook politici betrokken zijn".

ENERGIE & MILIEU

De Technische Faculteit ten slotte gaat het vak 'Energie en Milieu' verzorgen, waarbij energiebesparing op de voorgrond staat. Van Houten: "Het gaat om besparing van energie binnen het gebouw; milieubewust bouwen dus, waardoor je minder elektriciteit voor airco en licht nodig hebt".

De Technische Faculteit verzorgt verder al een paar jaar het vak 'Duurzame Energie'. Dat college staat los van de Leerstoel. "Al gebruiken we daarvoor natuurlijk wel de kennis die de Leerstoel via diverse projecten opdoet. Het seminar over zonne-energie van vorig jaar bij voorbeeld heeft uiteraard zijn weerslag gehad op de collegeinhoud".

Een en ander dient tevoren goed op elkaar te worden afgestemd, vandaar dat Van Rijn al eerder zei dat het vak milieu dit jaar nog niet officieel van start gaat. Een van de zaken die nog nader moeten worden ingevuld is de samenwerking met de Katholieke Universiteit Brabant, een voorstel van de rector-magnificus van de UNA, Elmer Joubert. Arjen van Rijn denkt daarbij vooral aan personele ondersteuning.

Het is echter pertinent niet de bedoeling om uitsluitend op universitair niveau bezig te zijn. Overdracht van kennis aan de gemeenschap is immers een van de doelstellingen, waaraan de Leerstoel nu juist haar eigen identiteit ontleent. Daarin onderscheidt zij zich van andere instanties die zich op de Antillen met het milieu bezighouden.

Vast onderdeel van het jaarplan wordt daarom een niet-academische activiteit. De Leerstoel heeft daartoe haar oog laten vallen op wereldmilieudag 1995; niet een feestelijke, doch eigenlijk inhoudsloze happening op de dag zelf, maar een project waaraan nu al gewerkt moet gaan worden.

"Het gaat niet puur om de dag zelf", zegt voorzitter Van Houten. "We willen brede lagen van de bevolking bereiken, in dit geval de schooljeugd. Coördinatrice Dulci de Windt zal dan ook nu al een en ander moeten gaan voorbereiden en contact moeten leggen met de scholen. Belangrijk is dat we voeling krijgen met wat er leeft. Dan kunnen we kijken wat er bij de verschillende opleidingen aan milieu-activiteiten aanwezig is en die ondersteunen; onze gedachten gaan daarvoor uit naar het idee van lesbrieven, maar het kan ook anderszins. De Leerstoel moet als het ware een bijdrage gaan leveren aan het milieubewustzijn binnen de onderwijsinstellingen. We denken aan een thematische opzet en zien wel wat daar voor concreets uitrolt. De vorm is nog niet vastgelegd, maar het moet wel in iets eindigen, dat kan een expositie zijn, maar ook iets geheel anders".

"Het is absoluut niet de bedoeling dat we een week voor 6 juni de telefoon pakken om nog even gauw iets te regelen. Het gaat om echte *activiteiten*", vult Van Rijn nadrukkelijk aan. "Nee, het wordt zeker niet iets in de sfeer van boompjes planten. We willen er serieus aandacht aan besteden".

LANDSVERORDENING

Binnen het jaarplan zullen ook de lopende projecten een plaats moeten krijgen. Het project Milieurecht maakt een goede kans de eindstreep nog dit jaar te halen. Het derde onderdeel - het ontwerpen van een deugdelijke landsverordening milieu - bevindt zich immers in de eindfase: Arjen van Rijn maakte een inventarisatie van de aanwezige milieuwetgeving, waarna de Nederlandse milieujurist Pieter Verfaille in opdracht van de Leerstoel aanbevelingen deed voor de opzet van lands- en eilandswetten op milieugebied. Volgens hem moet een commissie van Land en eiland in oktober klaar kunnen zijn met een concept-landsverordening en daarmee heeft de Leerstoel een krachtige impuls gegeven aan de reglementering van alles wat met milieu te maken heeft.

In een ander lopend project is men bezig de Isla door te lichten op de economische kosten die de verontreiniging veroorzaakt. Voorts wil de Leerstoel een draaiboek opstellen voor projectontwikkelaars. Van Rijn: "Daarin stellen we normen, richtlijnen op. Zo moet het als we het milieu willen ontzien".

Ook de baaien en de stranden gaat de Leerstoel doorlichten. De SEF heeft inmiddels al een concept klaar over de economische kant van de stranden en de baaien. Daarna gaan de rechtsgeleerden zich over de juridische facetten van het fenomeen 'openbare stranden' buigen. "We moeten eerst maar eens definiëren wat een strand nu precies is", zegt Van Rijn. "Is het dat hele smalle strookje dat bij eb vrijkomt of het gedeelte tussen de zee en de knoek? De jurisprudentie van het Hof hier wijkt af van de Nederlandse. Het bestuderen en afwegen daarvan kost erg veel tijd en moeite. Maar de Juridische Faculteit ziet het wel als prioriteit. Het is een acuut probleem; de bestudering ervan moet op zo kort mogelijke termijn resultaat opleveren. Dan weet je tenminste *waar* je over praat".

Om er zeker van te zijn dat de nieuwe, intensievere aanpak ook aanslaat vergaderen bestuur, coördinator en onderwijscommissie drie keer per academisch jaar over de voortgang van het activiteitenplan. Met deze aanpak wil de Leerstoel zich professioneler presenteren. Niet dat de onderwijscommissie-leden vinden dat ze het fout hebben gedaan in de afgelopen drie jaar. Integendeel; dank zij de activiteiten heeft de Leerstoel - samen met andere milieugroeperingen - een wezenlijke bijdrage aan het bewustwordingsproces op het vlak van milieu geleverd. Maar de jaren waarin de Leerstoel nog in zijn vel moest groeien zijn nu voorbij. De *kumbre* heeft een nieuw plan opgeleverd voor de puberteitsjaren. Daarna kan de Leerstoel definitief de volwassenheid in.

Op 26 maart 1991 werd de Stichting Leerstoel voor Milieu en Ontwikkeling Nederlandse Antillen opgericht. De Stichting heeft tot doel door onderwijs en onderzoek, gericht op de Nederlandse Antillen alsook op het Caribisch gebied en Latijns-Amerika, op academische zowel als niet-academische niveaus, kennis over te dragen aan de gemeenschap, teneinde enerzijds een optimale milieubescherming bij onze economische activiteiten te waarborgen en anderzijds binnen het kader van een verantwoord milieubeheer een duurzame economische ontwikkeling te realiseren.

De stichting kent een bestuur en een onderwijs- en onderzoekscommissie. Het bestuur is het besluitvormend orgaan; de onderwijs- en onderzoekscommissie draagt zorg voor het ontwikkelen, het evalueren en het doen van voorstellen voor het bijstellen van onderwijs-programma's en projectplannen.

De stichting is een gezamenlijk initiatief van de Maduro & Curiel's Bank nv (MCB) en van de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA). Beide instellingen zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de stichting. In het bestuur is tevens plaats voor personen buiten deze instellingen, die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan de verwezenlijking van de doelstelling van de stichting.

Het lidmaatschap van de onderwijs- en onderzoekscommissie is niet formeel geregeld. Aanvankelijk bestond de commissie bijna geheel uit personen van buiten de universitaire gemeenschap, die op de een of andere manier bij de bescherming van het Antilliaans milieu betrokken zijn. Sinds het najaar van 1992 zijn alle drie de faculteiten van de UNA in de commissie vertegenwoordigd.

De activiteiten van de Leerstoel zijn mogelijk gemaakt door een schenking van de MCB. Bij de oprichting van de stichting heeft de MCB zich verbonden gedurende een periode van tenminste drie jaar een bedrag van 100.000 gulden op jaarbasis ter beschikking te stellen.

Milieuvervuiling gaat niet gelijk op met groei economie

De verontreiniging van het milieu houdt geen gelijke tred met de economische groei. De uitstoot van milieubelastende stoffen daalt of neemt minder sterk toe. Dat kan worden afgeleid uit cijfers van het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over de jaren 1989-1991.

Stoffen die de ozonlaag aantasten, verminderde in deze drie jaren met gemiddeld 12,4 procent per jaar. De gehele Nederlandse afvalberg groeide jaarlijks met 1,8 procent, terwijl de uitstoot van [illegible] met twee procent toenam. Deze stijgingen zijn echter beduidend lager dan de groei van het bruto binnenlands produkt van 3,2 procent per jaar.

Hoewel de gezinsconsumptie tussen 1989 en 1991 jaarlijks met 3,8 procent toenam, zorgden de consumenten desondanks voor 2,1 procent minder afval per jaar en 4,9 procent minder verzuring. Ze tastten de ozonlaag zelfs jaarlijks 12,3 procent minder aan. De verhoudingsgewijs geringere vervuiling door de consumptie komt vrijwel geheel voor rekening van een lagere uitstoot door personenauto's. Hier daalden de emissies over de hele linie, terwijl het eigen vervoer jaarlijks met drie procent steeg. Dit heeft te maken met het toenemend aantal catalysatoren in het wagenpark.

Desalniettemin was het eigen vervoer in 1991 nog verantwoordelijk voor 86 procent van de totale verzuring die door de consumptie werd veroorzaakt. Het droeg bovendien voor 41 procent bij aan het broeikaseffect en 15 procent van de vermesting. De uitgaven aan eigen vervoer bedroegen dat jaar slechts negen procent van de consumptieve bestedingen.

In vrijwel alle bedrijfstakken die een belangrijk aandeel hebben in de aantasting van de ozonlaag, de vermesting en de verzuring, daalde de uitstoot van vervuilende stoffen die deze milieuproblemen veroorzaken. Alleen in de aardolie-industrie was in de onderzochte drie jaar sprake van een stijging van de uitstoot van verzurende stoffen (2,3 procent). In de rubber- en kunststofverwerkende industrie en de metaalproduktenindustrie daalde de bijdrage aan de aantasting van de ozonlaag met 18,4 procent per jaar.

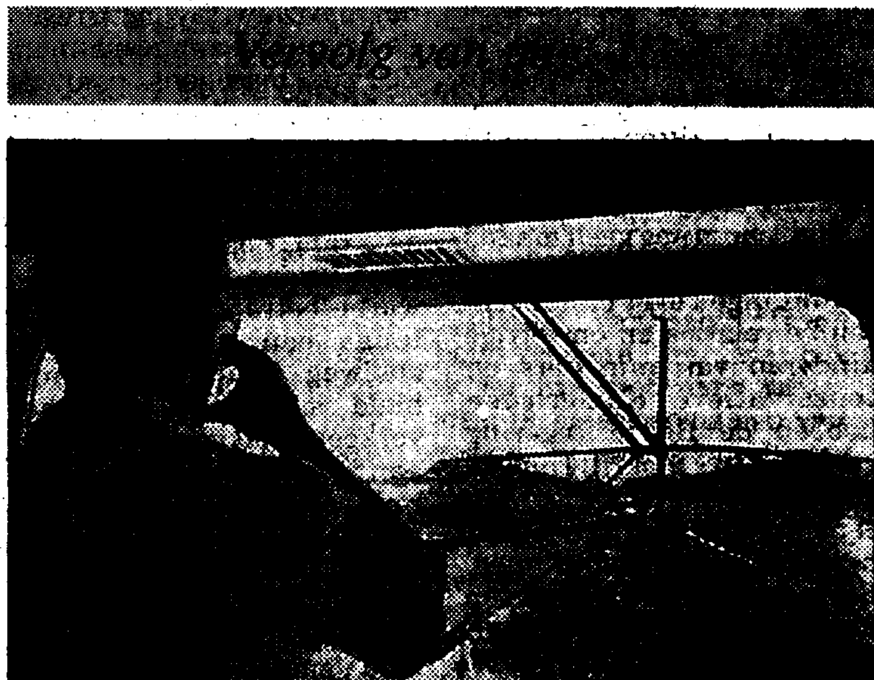
Nederland rijdt massaal in de auto

Het autobezit in Nederland is de afgelopen jaren verder gestegen. Bijna 76 procent van de Nederlandse huishoudens beschikte vorig jaar over een of meer personenauto's. Tien jaar geleden bedroeg dat percentage 68. Nederland telt momenteel één auto per 2,7 inwoners, waarmee het in Europa een middenmootpositie inneemt. Nederland blijft in autodichtheid behoorlijk achter bij Italië, dat binnen de Europese Unie (EU) met een auto per twee inwoners koploper is. Duitsland telt een auto per 2,1 inwoners.

Die cijfers blijven nog altijd achter bij wereldkampioen Verenigde Staten: Een auto per 1,8 inwoners. Binnen de EU zijn de Denen het minst gebrand op een eigen auto. De autodichtheid bedraagt daar een auto per 6,4 inwoners.

Nederland is fors meer gaan betalen voor het gebruik van personen- en vrachtauto's. In 1993 betaalden autobezitters 16,8 miljard aan verkeersbelastingen, 16 procent meer dan de 14,5 miljard in 1992. Ruim de helft daarvan, 52 procent, wordt betaald aan accijnzen op benzine en diesel. Ongeveer 20 procent gaat naar de belasting op personenauto's en motorfietsen. De rest is bestemd voor de motorrijtuigenbelasting.

Vervolg van [illegible]

ik *port 20*, maar door eerst om *port 10* te vragen, zie ik hoe snel het schip reageert. Daarna kan ik daar rekening mee houden".

Het is aardedonker op de brug; elke verlichting zou in het glas van de ramen weerspiegelen en dan zie je niets meer. De stilte wordt af en toe doorbroken door een *ease to ten* van de loods, door de roerganger consequent herhaald als *easy to ten*. De spanning is voelbaar, al staat de loods er ontspannen bij met zijn kopje koffie in de hand. Vanaf de brug zie je pas hoe zeer de tetterende lichtreclame van Porto Paseo detoneert.

De veerboten wachten keurig tot het schip is gepasseerd. "Dat moeten ze wel", legt de loods uit. "Ik heb er laatst bijna een overvaren".

Dan komt het einde van de Annabaai in zicht. De kapitein krijgt opdracht om voorlopig deze koers aan te houden; loods en kapitein schudden elkaar de hand en de klus is weer geklaard. Op volle zee de touwladder af is gevaarlijker dan de ladder op, dus verlaten we nu al het containerschip, gaan de loodsboot in en terug naar het havenkantoor. Als het schip de baai uitvaart, zien we hoe de pontjesbrug zich als een hek achter hem sluit.

"Soms is de brug ook letterlijk een hek", zegt de loods. "Als een schip bij voorbeeld nog schulden heeft, of niet veilig genoeg is om uit te varen, komt het de haven niet uit. De brug blijft dicht, totdat het probleem is opgelost".

De Ivoriaanse regering gaat leraren aanpakken die geslachtsgemeenschap hebben met scholieres. Onderwijsminister Pierre Kipre heeft een speciale wet gemaakt om op te treden tegen wat hij noemt 'intellectuele incest'.

De minister, een voormalig onderwijzer, zei dat het "zorgelijk en moreel onverdedigbaar is dat onderwijzend personeel 'speciale relaties' heeft met vrouwelijke leerlingen". Ongewenste zwangerschappen en gevaarlijke zwangerschapsonderbrekingen zijn vaak het gevolg van deze didactische activiteiten van leraren. Sommige leraren op scholen of universiteiten beleven goede resultaten op proefwerken en examens in ruil voor de kortstondige verhoudingen.

DE SEKSHONGERIGE Britten kampen met een Victoriaanse erfenis. Hypocrisie viert hoogtij in een land waar kranten die vol staan met foto's van goeddeels ontklede dames, schande spreken over rechtszaken waarin erotiek een rol speelt.

■ *De Britse seks wordt beheerst door een dubbele moraal en het kostschoolcomplex.*

= door Bos van Huët =

Sekshongerige Britten met Victoriaanse erfenis

Hoe stiekemer hoe leuker

Van de Franse ex-president Valery Giscard d'Estaing weten we dat hij op een ochtend een merkwaardige botsing had met een Parijse melkboer. Over waar de presidentiële limousine op het vroege uur vandaan kwam, bestaat weinig twijfel. Maar niemand die het de president zou verwijten. Wat presidenten buiten kantooruren uithalen, is hun zaak.

John Major geniet zulk vertrouwen kennelijk niet. De Britse premier moest vorig jaar met rechtszaken dreigen om een einde te maken aan hardnekkige geruchten dat hij een oogje had op de mevrouw die op 10 Downing Street al jaren de catering doet.

Het jaar is nog geen maand oud of een ongekende reeks onthullingen over buitenechtelijke relaties en onwettige kinderen van ministers en conservatieve Kamerleden hebben de Britse regering serieus in moeilijkheden gebracht. Seks beheerst weer eens de politieke agenda en heel de natie geniet mee. Britse schandaalkranten danken hun oplage voor een groot deel aan smeuïge artikelen over overspelige beroemdheden en dominees, en aan de halfnaakte stoeipoezen op pagina drie.

De schijnbaar onverzadigbare honger van de eilanders naar seks en schandaal moest onlangs worden gestild met een Duitse worst (18 centimeter) en een fles wijn van onbestemde herkomst, die door BBC's East Enders actrice Gillian Taylforth (de blonde Kathy Beale) op ongebruikelijke wijze waren gehanteerd. Helaas voor haar was een vriend zo lollig geweest haar krolse prestatie vast te leggen op een achteraf wel zeer kostbare video.

De zaak Taylforth is de voorlopige climax voor de Britten van zoveel opwindende januaridagen vol seks leugens en video. De worst haalde zelfs het vroege avondjournaal van ITV en ging voor een item over het economische herstel. Kwaliteitskranten beschreven het suggestieve spel van de actrice op hun voorpagina's. De *tabloids* ontdekten hyperhyprocrisie, want terwijl ze schande spraken van Gillians 'schunnigheid' drukten ze wel prominent foto's af van de spannendste videomomenten.

Het was viezigheid waarvoor de kiosken in Londen overuren maakten. In de *underground* leek iedereen hetzelfde verhaal te lezen en de ondeugende foto's over het hoofd te zien, voor anderen bestudering thuis onder de lampekap. De worst bleek een prachtig alibi, want de Duitse hap was toch heus opgevoerd als verrassende bewijsstuk door de advocaat van *The Sun* in het proces dat mevrouw Taylforth tegen de krant had aangespannen. Ze was overigens naar de rechter gestapt vanwege 'aantasting van haar goede naam' in een ander schandaal - twee jaar geleden berichtte de krant hoe de actrice en haar vriend door de politie waren betrapt op orale seks langs een uitrit van de snelweg. Gillian Taylforth hield vol dat de agent het verkeerd had gezien. Ze deed aan pijnstillende massage rond de opgezwollen onderbuik van haar partner.

VETTE SEKS

Buikpijn of niet, heel het land genoot van het absurde proces dat op de voet werd gevolgd door de media, inclusief de keurige BBC. De worst werd alom geserveerd als vette seks aan een volk dat nog steeds worstelt met de dubbele moraal van Victoriaanse preutsheid en een voorliefde voor platte seks of meesteressen met zweepjes. Met betrekking tot het laatste ging onderzoeker-schrijver Paul Perris te rade bij de Amsterdamse seksexporteur Charlie G. In Perris' vorig jaar verschenen standaardwerk *Sex and the British* zegt G. het zo: "Zoals je weet is afranselen een superspecialiteit bij de Engelsen. Wippen is hij hen niet toegestaan, maar een flink pak slaag geven wel. Engelse seksbladen staan er vol van."

Andere experts dan Mokumse Charlie G. hadden zich al gebogen over het zogeheten 'kostschoolcomplex' waarbij een afranseling van de meester wegens stoutheid zich bij menig student zou hebben ontwikkeld tot sadomasochistische voorkeur. De beruchte madame Lindle St. Clair beweert dat ze een lijst heeft van tientallen politici die ze in de loop der jaren op de billen heeft gemept.

Paul Ferris voert de zogenaamde Britse schuchterheid rond seks (Stanley Kubricks klassieker *A Clockwork Orange* is nog steeds verboden in Britse filmzalen) minder terug op religieuze gronden dan op de vrees van de gevestigde orde voor aantasting van waarden die op den duur zou kunnen leiden tot ontwrichting van de (klassen)maatschappij.

TABOE

Evenals hun regeerders weten de meeste Britten maar moeilijk om te gaan met seks. 'Worsten mogen weliswaar worden verkocht, maar expliciete naaktscènes op de buis, homofiele relaties onder de 21 jaar en anale seks tussen man en vrouw zijn in het Groot-Brittannië van John Major nog steeds taboe dan wel wettelijk verboden.

Seksuele voorlichting op scholen brengt ouders en leraren elk jaar weer in gewetensnood, met name in landelijke streken. Het is daarom niet verbazingwekkend dat Engeland het hoogste aantal tienerzwangerschappen in Europa heeft. Bijna 8500 meisjes onder de zestien en 115.000 onder de twintig raken elk jaar in verwachting. Relatief drie keer meer dan in Nederland. In het verlengde daarvan heeft Groot-Brittannië ook de meeste eenoudergezinnen binnen de Europese Unie -1,3 miljoen, ofwel in een op de vijf Britse gezinnen staat de moeder of vader er alleen voor.

Het was mede hierom dat de conservatieve regering haar wervende slogan *back to basics* introduceerde. De luidkeels geventileerde terugkeer naar de basiswaarden van de 'goede Britse moraal' (met het gezin als hoeksteen van de samenleving) viel helaas moeilijk te rijmen met verse slippertjes van onderministers, staatssecretarissen en Kamerleden.

Die dubbele moraal waarmee zovelen op dit eiland kampen, kun je wel aantreffen in de huiskamer bij vrienden of buren. Van alle viezigheid die Nederland exporteert, wordt schande gesproken, maar voor de zogeheten *Lovers Guide*-video's schaamt niemand zich.

Vorig jaar werden in Groot-Brittannië ruim een miljoen van deze zogenaamde educatieve seksvideo's verkocht. Ze liggen bij de krantenboer of bij de kruidenier en gaan over de toonbank als een soort primaire levensbehoefte.

De legale truc van de succesvolle 'minnaarsgidsen' is dat ze formeel een 'opvoedkundig' tabel dragen. Dat betekent in *Lovers Guide I* bij voorbeeld dat zwoele acrobatie wordt uitgelegd door een ernstig kijkende seksuoloog die praat over bevrediging en hygiëne. De expert heet werkzaam te zijn voor het Highbury Institute of Advanced Reproduction of the Newcastle Loving Foundation.

Pijnstillende massage rond de opgezwollen onderbuik

Sheldon Greenberg, regisseur van videomeesterwerken als het educatieve *Better Sex II* en niet-educatieve *Kama Sutra* (geleverd met groen-rode brilletjes voor driedimensionale effecten), zegt dat het verschil zit in de getoonde staat van opwinding van het mannelijk lid. De legale voorlichting per video geschiedt in Engeland zonder erectie.

Maar moeten Britten het nu echt leren van Greenberg en zijn commerciële consorten? "Natuurlijk niet", zegt een verontwaardigde woordvoerster van de conservatieve lobby 'Gezins- en Jeugdzorg', "tenzij je er van uit gaat dat de bevolking van dit land werkelijk te stom is om te weten wat het verschil is tussen mannen en vrouwen".

Serieuze seksuologen hebben overigens gewaarschuwd voor onrealistische verwachtingen die door de video's zouden worden opgewekt. De perfect geschapen en atletische hoofdrolspelers die elkaar onuitputtelijk bevredigen in een gedrapeerd luxe decor zijn misschien moeilijk identificeerbaar voor een stel op een afgeleefde sofa in een gemeenteflat in Newcastle.

Een andere indicatie dat de Victoriaanse kuisheid rammelt, geven de Britse telefoonrekeningen. Exploitanten van 06-nummers streken vorig jaar een slordige 180 miljoen gulden op. Van seks uitpuilende kranten als *Daily Sport* en *Sunday Sport* verdienen alleen al aan kleine advertenties voor *adult phone service* meer dan een miljoen gulden per maand. Het in 1984 geprivatiseerde BT (British Telecommunications) verdient op jaarbasis 90 miljoen aan vieze praatjes. *The Independent* achterhaalde overigens dat het salaris van de meeste 06-telefonistes op, omgerekend, acht gulden per uur ligt.

TRANSMISSIECODE

Tot 1967 was homoseksualiteit een misdrijf in Groot-Brittannië waarop maximaal levenslang stond. Alan Turing, die als wiskundige een belangrijke bijdrage had geleverd aan de ontcijfering van de militaire transmissiecodes van de nazi's, werd in 1951 aangehouden op verdenking van 'handelingen van groot onfatsoen met mannelijke personen'. Vanwege zijn staat van dienst kreeg Turing een voorwaardelijke straf en moest hij zich onder medische behandeling stellen. Drie jaar later pleegde de anonieme oorlogsheld zelfmoord.

En weer die dubbele moraal, want terwijl Londen aan de ene kant te boek staat als het centrum van de Europese homocultuur (met speciale restaurants, boetieks, clubs en zelfs een homofiele voetbalclub FC Stonewall die uitkomt in competitieverband) kent juist Engeland de strengste homowetgeving binnen de Europese Unie. Homoseksuele betrekkingen beneden de 21 zijn verboden. De laatste zes jaar werden 164 Britten veroordeeld wegens seks die in de meeste Europese landen wordt getolereerd vanaf zestien jaar.

Op dit moment wordt door een lobby van moraalridders alles in het werk gesteld om een wetswijziging tegen te houden die de Engelsen in de pas zou brengen met de EU. Premier Major was aanvankelijk voorstander van verlaging van de seksuele meerderjarigheid voor homofielen, maar werkt nu aan een compromis vanwege oerconservatieve Tories die zich hebben vastgebeten in *back to basics*.

ANDERHALF MILJOEN

Hoe ver de dubbele mediamoraal kan gaan, bewezen de *tabloids* met hun tientallen moraliserende kolommen over de stoute worst van de ongelukkige en een beetje domme Gillian (die nu moet opdraaien voor anderhalf miljoen proceskosten), terwijl ze de rest van de krant als vanouds vulden met de beproefde cocktail van seksdrama's, erotische foto's en schuine dubbelzinnigheden.

De kampioen in het genre, *Daily Sport*, speelde het onlangs klaar om in een 32-pagina's tellende krant ruim veertig afbeeldingen van naakte vrouwen te plaatsen. De eerbiedwaardige *Sun* bood zeven videofoto's van Gillian Taylforth en verhuisde borsten van het 'pagina drie-meisje' daarvoor naar de zeven. Een wetenschappelijk onderzoek naar het seksuele gedrag van de eilanders is tot voor kort nooit gedaan. En als het aan Margaret Thatcher had gelegen, was het ook nooit uitgevoerd, want in haar laatste regeringsjaar annuleerde de 'IJzeren Dame' de eerste grote studie. Naar verluidt omdat Maggie en een aantal van haar ministers, onder wie Douglas Hurd, geen behoefte hadden aan 'cijfers die een toename van overspel en homoseksuele relaties zouden bevestigen'.

Dankzij sponsoring van de onafhankelijke Wellcome Trust is het onderzoek inmiddels toch uitgevoerd. Maar liefst 18.876 Britten werd in detail gevraagd naar hun seksuele activiteiten. Een verrassende uitkomst was dat Britten helemaal niet zo overspelig zijn als in de *tabloids* was gesuggereerd.

Een op de twintig Britse mannen heeft een buitenechtelijk avontuur. Of die een toevallig minister was, vermeldt de studie niet.

Forse toename aantal vegetariërs

De honderdjarige Vegetariërs Bond is afgestapt van de oorspronkelijke doelstelling om heel Nederland 'van het vlees af te helpen'. "Steeds meer mensen zien in dat vlees niet zaligmakend is. De een maakt een radicale keuze en wordt vegetariër, de ander schrapt vlees en vis een paar dagen per week van het menu. Dit helpt ook het dierenwelzijn", zegt Bert de Raaf, voorzitter van de Vegetariërs Bond.

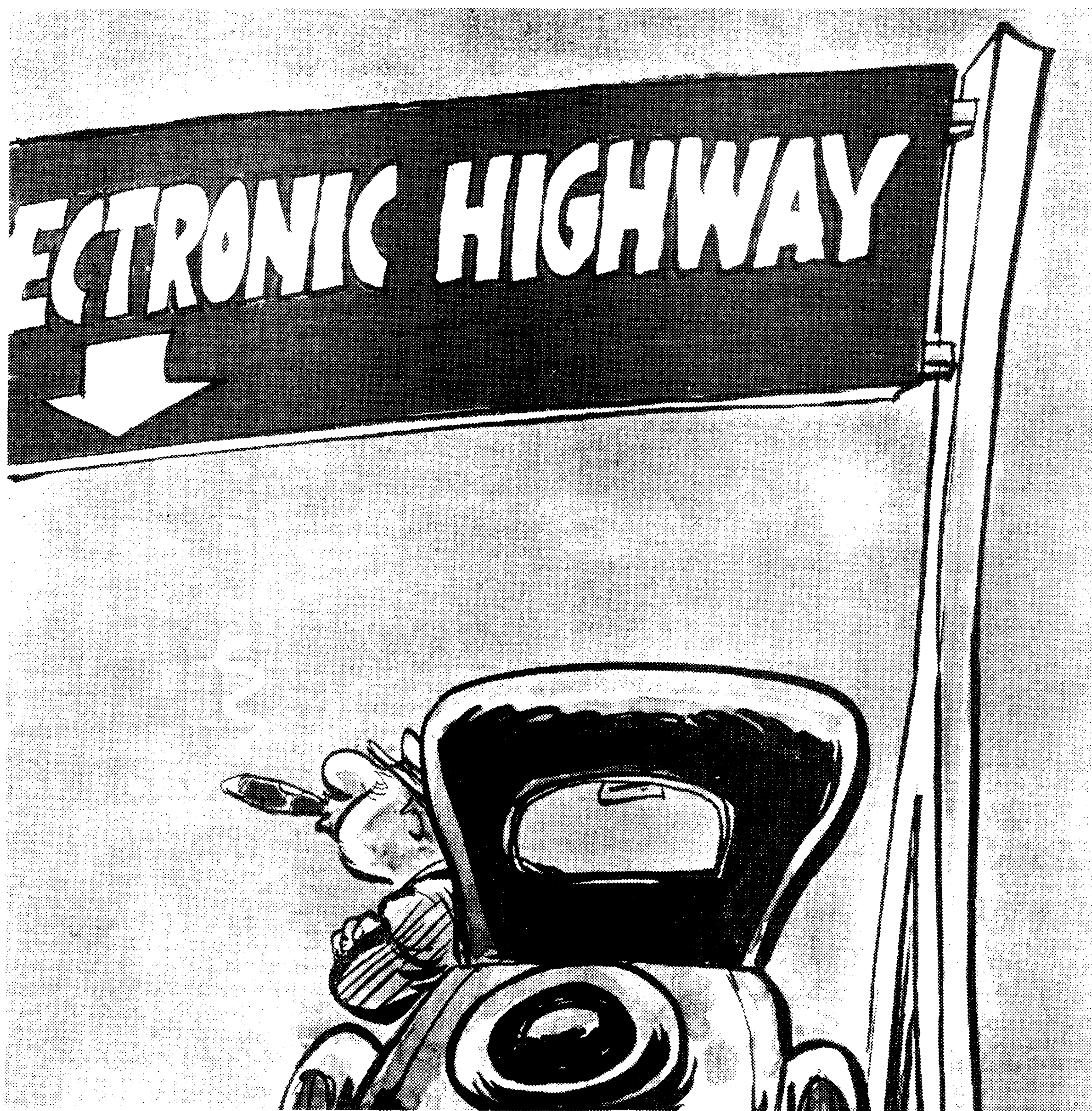
Het welzijn van de dieren is de belangrijkste reden waarom de leden van de bond vegetariër zijn geworden. Maar ook milieuproblemen, de honger in de wereld en de gezondheid van de mens zijn argumenten om nee tegen vlees te zeggen.

De cijfers spreken volgens De Raaf voor zich. "Ongeveer 140 miljoen dieren leven een kort, dieronvriendelijk bestaan in de bio-industrie. We hebben een mestoverschot van ongeveer 18 miljoen ton per jaar. De bio-industrie verbruikt ongeveer acht keer zoveel energie als de duurzame vegetarische landbouw. Om een kilo vlees te krijgen moet een dier zo'n 6 kilo voedsel eten, een verspilling met ernstige gevolgen. Kijk naar Afrika en Azië. De campagne 'let op vet' waarschuwt voor te veel vet, wat sluit daar beter op aan dan een maaltijd zonder vlees?"

Ook de commercie heeft de vegetariër ontdekt. De meeste niet-vleeseters zijn tussen de 20 en 35 jaar, wonen in een- of tweepersoonshuishoudens en zijn vooral in het westen van het land en in de grote steden te vinden. Er komen steeds meer vleesvervangende produkten op de markt. Bij McDonalds kan de liefhebber een groenteburger eten. Overigens alleen in Nederland. In andere landen durft de hamburgerketen het nog niet aan.

In 0,4 seconde de wereld rond

(Tekening ontleend aan het Nederlandse vakblad 'De Journalist')

Digitale supersnelweg maakt van de wereld een groot dorp

DE DIGITALE snelweg komt er aan. Voor Prof en voor Pietje. Binnen één seconde springen van Europa naar Amerika, duiken in een bibliotheek, een videotheek, een uitgeverij, een spelletjesfabriek. Zittend op de stoel heb je de wereld onder je vingertoppen. Nu al communiceren 25 miljoen gebruikers zo met elkaar, maar voor de laatste oliebol van 1999 is opgegeten, is onze planeet een dorp geworden. Amerika heeft een grote voorsprong, Europa moet nog heel wat barricades opruimen. Miljoenen banen, miljarden guldens.

= door Jan Koesen =

“*Geachte Mr. Gore, wanneer krijgt Amerika een elektronische president?*” Vingers tikken deze vraag op een scherm in Nijmegen. Versturen maar! Een tik op een toets. Seconden later komt de vraag aan op het Witte Huis, bij het bureau van de Amerikaanse vice-president. Een uur later arriveert op het Nijmeegse scherm het antwoord van een van de ambtenaren in het verre Washington, want Gore en zijn baas Bill Clinton hebben het natuurlijk te druk om persoonlijk te reageren op een grapje van een Nederlandse krant.

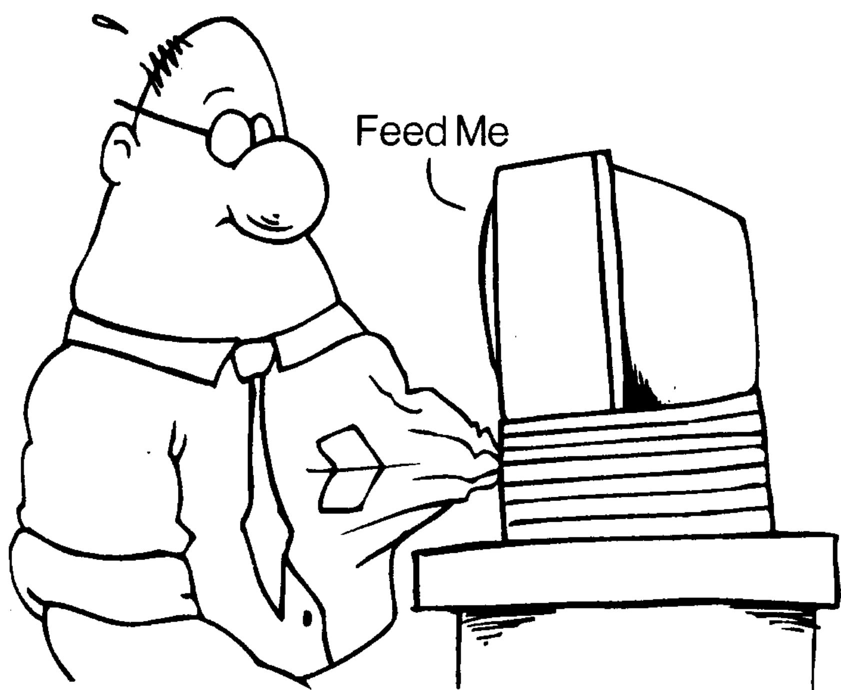
Het elektronische kattebelletje aan het Witte Huis is nu al mogelijk via het toverwoord Internet. Maar voordat het laatste rotje van het jaar 1999 is verknald, zal een deel van de hele wereld omspannende elektronische supersnelweg zijn aangelegd. Daarover suizen geen auto's, maar datapakketjes met informatie, educatie en plezier. En deze snelweg is niet alleen bedoeld voor de priesters van de almachtige, alomtegenwoordige, alleswetende computer, maar ook en bovenal voor de leek. Wie een televisie kan aanzetten en de telefoon bedienen, zal straks geen moeite hebben met *cyberspace*. Nu nog kan alleen de computergeschoolde reizen door die merkwaardige ruimte en kan het even duren eer je iets opgevist hebt, maar straks kan de grootste leek in *no time* pakken wat hij wil.

Een zware hartoperatie, zeg maar in het Radboudziekenhuis. Een superprof, ergens in Houston, de VS, kijkt gelijktijdig mee, ziet het hartfilmpje, bekijkt de röntgenfoto's, krijgt alle informaties ogenblikkelijk te zien en opereert, een werelddeel verderop, mee met het team in Nijmegen.

Oma is op bezoek bij haar zoon in Canada. Haar dochter in Oostmahorn krijgt een baby. Vader pakt de video, legt de eerste dagen van de baby vast, gaat dan voor televisie, telefoon en een kastje zitten, drukt op wat knopjes, daar suist de baby, met *pamper* en al, over de oceaan. En oma, zesduizend kilometer verderop, neergezet met sperzieboontjes en een schilmesje voor de buis in een zomerhuisje bij een meer, ziet op hetzelfde moment dat het kleintje sprekend op haar overleden man lijkt.

Dit wordt communicatie nieuwe stijl. De nieuwste Spielberg is uit. Het kastje gaat draaien. Voor een bescheiden bedrag krijgt diezelfde vader uit Oostmahorn dan twintig minuten film te zien, soms nog voor de eerste recensent zich in de bioscoop heeft genesteld. In *The Lancet* verschijnt een artikel over spectaculaire ontwikkelingen bij aids. Voordat de inkt droog is, kan de geïnteresseerde in Melbourne, Omsk of Lutjebroek het verhaal lezen.

De nieuwste Stephen King komt van de pers. Zal ik hem kopen? Toch maar eerst even Internet in. Ik lees twintig pagina's. Nee, de meester is nu toch wel zijn touché kwijt, niet kopen dus.

RINGWEG

De toekomst heeft al enkele stevige poten in het heden. Stel u voor: een ringweg van miljoenen kilometer slingert zich rond de aarde: Internet. Daarop zijn allerlei knooppunten aangebracht, rotondes zogezegd, waarop mindere wegen uitkomen, die zich weer vertakken in straten en uiteindelijk karrepaden. Voor de prijs van een kopje koffie en een krant reis je de wereld rond. Nu al.

Je duikt in een bibliotheek in Tokyo, je laat een briefje achter voor een vriendin in Patagonië, je vraagt informatie bij een specialist op Trinidad, je biedt je Lelijke Eend te koop aan en miljoenen lezers kunnen reageren. Of je schrijft Clinton een briefje. Nu al telt Internet 25 miljoen gebruikers en ruim twee miljoen computers in 92 landen. De gebruikers zijn nog tamelijk exclusief: universiteiten, legers, grote bedrijven, hobbyisten. Maar de aanhang zwelt aan, verdubbelt en verdubbelt zich als een bacteriekweek.

Ook de leek gaat langzamerhand begrijpen wat de mogelijkheden zijn. En de leek is van vitaal belang, want hij moet straks de benodigde omzet voor een groot deel opbrengen. Om die leek over de streep te trekken, moet ook veel amusement digitaal worden aangeboden. En niks geen moeilijk gedoe. Geen technische elite, maar technische democratie, voor Prof en Pietje.

De harde communistische kern verzet zich tegen Boris Jeltsin. En de president is even geblokkeerd van het wereldnieuws. Maar via Internet heeft de geplaagde leider contact met het Witte Huis en kan hij de buitenlandse berichtgeving over de coup toch volgen. Op het Hemelse Plein in Peking rijden tanks in op demonstranten. Maar via Internet kan dit bloedbad niet voor de wereld verborgen worden gehouden. Saddam Hoesein martelt in Koeweit en Irak, in Joegoslavië is alles kapot geschoten. Maar Internet verbreekt dit isolement. De wereld is echt een dorp geworden.

Een technische vloedgolf staat ons te wachten. Amerika is wat dit betreft Europa ver vooruit met als ausputzer vice-president Al Gore, die de *super highway* al zijn persoonlijke baby beschouwt. Amerika heeft een voorsprong, omdat daar de telefoonmaatschappijen geliberaliseerd zijn en de gesapigheid van de Reagan- en Bush-regimes lijkt overwonnen. Particulier initiatief is vindingrijk als het in zijn bestaan wordt bedreigd, in tegenstelling tot de ouderwetse, meestal door de staat beheerde Europese PTT's die verstikkende monopolies hebben opgelegd.

RATJETOE

In Europa is communicatie een ratjetoe, geen *crime*. Overal nationale regels en taboes, onmogelijke voorschriften en geen samenwerking. Bovendien zijn de PTT's van het Oude Land veel duurder dan die in de Nieuwe Wereld. Dat zal pas in 1998 anders worden als alle PTT's worden geprivatiseerd.

Nu nog mogen de kabelmaatschappijen geen telefoon doorgeven en de PTT's geen beelden. Ieder zijn eigen stekkie. Bovendien moeten de telefoonberichten zich wringen door een bochtig, smal pad (bandbreedte), waar de kabel een riante boulevard bij is. Met nieuwe technieken als glasvezel en ISDN moet het mogelijk worden dat straks, via kabel en telefoon, de elektronische snelweg een begrip wordt voor de gehele wereld. Het gaat om miljoenen banen en om miljarden guldens.

De te verdelen koek is reusachtig groot en kan de redding zijn voor complete bedijfstakken. Televisie, multimedia, kabel, telefoon, computer en satelliet moeten elkaar gaan bestuiven, willen ze overleven. En loopt Europa niet mee in deze marathon, dan zal het overweldigd worden door Amerika, waar overheid en bedrijfsleven allang het licht hebben gezien.

Fusies en samenwerking allerwegen, terwille van het vege lijf. Onze eigen Philips is in zee gegaan met Bell Atlantic, Amerika's grootste regionale telefoonmaatschappij. De televisiegigant NBC koopt Superchannel en duikt Europa en Azië in, op de voet gevolgd door de collega's ABC, MTV en CNN. PTT's gaan koortsachtig samen verder zoeken. AT&T, IBM, Apple, Citicorp, Intel, Microsoft, Siemens, en Alcatel komen schoorvoetend bij elkaar.

Communicatietechnologieën smelten samen, sluiten een monsterverbond. De term elektronische superhighway is een *hype* geworden, een modewoord. Philips heeft met andere grote Europese ondernemingen zitting genomen in een werkgroep van de Europese raad die nog deze zomer advies moet uitbrengen over een Europees digitaal netwerk. Er moet wel 150 miljard op tafel komen, maar dat komt met rente terug en het aantal banen stijgt fantastisch.

Het publiek moet met elektronisch amusement rijp gemaakt worden voor de doorbraak. Zonder entertainment voor het gewone volk gaat het zaakje niet door. En het elektronische transport is van het hoogste belang. "Wie de kabel heeft, het draadje in de grond, die zit goed. Het is een beuk van een markt", zegt Philips die enkele miljoenen terminals aan Bell Atlantic heeft gesleten.

Het aardige is dat Internet van niemand is. Er zit geen handige zakenman achter, geen multinational. Internet is uitsluitend een infrastructuur, een netwerk van tienduizenden netwerken.

Jeroen Vanheste van Tunix Open Systems Consultants bv te Nijmegen geeft seminars en andere voorlichting over Internet. Vanheste demonstreert. Hij tikt op zijn toetsenbord wat woordjes, soms een heel kort zinnetje. En de communicatie gaat schuiven. "We gaan nu naar Australië. Via het programma Traceroute kan ik de tocht van de data volgen. Hij doet 28 punten aan. Kijk, daar gaat hij naar Amsterdam, nog een keer naar Amsterdam, dat is de echte *highway* met 45 Megabytes per seconde, nu zijn we bij Los Angeles en nu in Australië, en we gaan weer terug. Dit gaat sneller dan de satelliet, want dan krijg je een hobbeltje van 0,6 seconde."

Hij is nog aaan het praten als de computer klaar is. De reis om de wereld, waar Phileas Fogg tachtig dagen over deed, heeft de computer volbracht in 0,4 seconden.

GEEN FILES

Een tweede demonstratie, nu dichter bij huis. Via Scandinavië flitsen we naar de voormalige Sovjet-Unie, waar het zaakje even stokt. Maar Nijmegen/Moskou vice versa wordt toch nog binnen de 3,5 seconden voltooid. Internet is een snelweg die al voor de gebruiker klaar ligt. Hij hoeft er alleen maar overheen te scheuren en nergens een file of open brug, want dan slingert de elektronica je gewoon via een omleiding van een paar duizend kilometer naar je doel. Wil je ergens onderweg een 'pakje' afgeven, dan duurt het wat langer.

En eenmaal op de Internettrein reis je voor noppes, word je opgepakt, samengeperst en met een omogelijke snelheid over de aarde gesleurd. Onderweg stapt het pakketje over via een knooppunt naar mindere wegen, lees mindere netwerken, totdat het te bestemder plaatse aankomt. Ultracomputers spreken supercomputers aan die als verkeersagenten het zaakje leiden rond het Oude Rijn-circuit dat aarde heet.

Met Internet kun je een onafzienbare portie informatie aanspreken. Het is een Luilekkerland van kennis, een orgie van data. De kennis opgeslagen in openbare bibliotheken, universiteiten, bedrijven en particulieren ligt onder je vingertop. Zo zijn er wel tachtig medische tijdschriften in ondergebracht. Maar in die ontzaglijke massa van data, hoger en breder dan de horizon, moet je natuurlijk wel de weg kunnen vinden. Daar zijn hulpjes voor: databases, op zich al reusachtige archieven.

Jeroen Vanheste geeft een nieuwe demonstratie. Je bent op de grote oceaan en je hebt een kompas, kaarten en sextant nodig om te weten waar je bent en waar je naar toe gaat. Navigatieprogramma's pakken je bij de hand. *Archie* is een soort van Gouden Gids. Er zijn vijftien *Archies* in de gehele wereld die de weg in 2,5 miljoen bestanden kunnen wijzen.

Er is *WHOIS* waarmee je op zoek naar personen kunt gaan, je kunt op trefwoord zoeken met *WAIS* en dollen door *Cyberspace* in het vriendelijke klik-maar-aan *Gopher*, waarmee je gewoon als in een menu alleen maar een cijfer of letter hoeft aan te slaan om steeds verder te komen. Elke tik brengt je via *Hypertex* dan van het ene netwerk op het andere. Vanuit je stoel tik je van Zweden naar Parijs, van de tropen naar de poolcirkel.

Er is *FTF, (File Transfer Protocol)*, waarmee je niet alleen teksten, maar ook bestanden kunt verhuizen van computer naar computer. En het nieuwste speelgoed heet *MOSAIC*, waarmee je binnen seconden prachtige plaatjes met geluid en beweging kunt plukken uit de computer van de NASA. Want Internet werkt sneller dan een raket.

Op je reis door dit schemerland hoef je zelf niet veel in je computer te hebben. De zwaarste programma's word je gratis en transparant ter beschikking gesteld door het systeem. Je ziet niet eens wat daar allemaal met dit bitjes en byte-jes gebeurt, net zomin als een automobilist zich bewust hoeft te zijn van de ragfijne samenwerking van de zuigers in de zijn cilinders.

Aan Internet is van alles opgehangen, zoals het Nederlandse NLnet, het Europese EUnet, het Scandinavische Noordunet, het academische SURFnet en supernetwerken zoals Compuserve, Usenet en Fidonet. Op hun beurt bedienen die weer kleinere netwerken, zosls BBS'en (bulletinboards, elektronische grabbeldozen) en particulieren.

Geen enkele computer hoeft een eiland te zijn. Met modem en telefoon kom je overal. De elektronische postbode is niet bang voor de hond, werkt ook op zaterdag en zondag en weekt geen zegels af.

Dial Up heet de techniek voor de particulier. Maar sneller en (voor bedrijven) goedkoper gaat het met een permanente verbinding. Als een reiziger zonder bagage snel je de continenten door. Met elke klik van de muisknop zit je in een andere machine. Elektronisch vergaderen, kopen, bestellen, boeken en bestanden inzien, een potje voetballen, schieten of vliegen, het kan, zonder je stoel thuis te verlaten.

Twintig jaar geleden werd Internet geboren, voor militaire research. Het heette toen nog ARPAnet. Na de militairen zagen ook de overheid en wetenschap de voordelen in en wat later ook het bedrijfsleven. Het begon met tweehonderd machines, nu hangen er 2,5 miljoen aan het systeem.

De particulier kan goedkoop op Internet komen via organisaties als de HCC, NLNet, Knoware en Hacktic. Hacktic is het goedkoopst. Je betaalt 25 gulden in de maand, verder de prijs van het bellen naar Amsterdam. Voor de prijs van een kopje koffie en een krant mag je dan vijftien uur per maand door *Cyberspace* dollen. Je lift als het ware met de grote jongens mee en een lifter betaalt geen benzine, verzekering of grote beurt. Soms betaal je voor een informatie, want steeds Meer commerciëlen zijn op het vinketouw van de *high tech* gaan zitten.

Jeroen Vanheste: "Ikzelf houd veel van film. Dan zoek ik op Internet naar recensies. Ik plaats soms een verzoekje. Binnen 24 uur krijg ik wel honderden antwoorden, tot aan Japan toe. Miljoenen lezen de nieuwsprogramma's.

In Utrecht, op Hoog Catharijne, zetelt SURFnet, dat zich op klanten richt die doorgeleerd hebben: universiteiten, hogescholen, hbo's, bibliotheken, researchcentra voor het bedrijfsleven, onderzoeksinstituten en academische ziekenhuizen. Meer dan 50.000 personen en 150 organisaties maken er gebruik van. De kosten van onbeperkt gebruik variëren van vierduizend gulden voor een klein bedrijfje tot enkele tonnen voor een universiteit.

Ben Geerlings bestijgt de koets. We doen even de Digitale Stad van Amsterdam aan, eerlijk gezegd een teleurstelling. Het systeem waar al zoveel kabaal om gemaakt is, werkt tergend traag, is nauwelijks of niet grafisch aangekleed, de communicatie tussen netwerk en klant is een mengelmoes van eenvoud en vaktaal en veel opgegeven diensten geven niet thuis. Toch is de Digitale Stad een begin, een introductie voor de absolute leek. En er is, zegt Geerlings, geen modem meer in Amsterdam te krijgen.

De poort van een nieuw tijdperk staat op een kier. Door die kier zien we iets fascinerends. Wie op een autoweg staat, weet dat die ergens bij een grote stad uitkomt. Wie de digitale *superhighway* berijdt, wordt alomtegenwoordig.

Ziek & Gezond

Max Ooft

Schimmel infecties

Schimmelinfecties van de huid komen erg vaak voor, hoewel men vaak niet weet dat het een schimmelinfectie is. Er zijn dan ook allerlei namen bekend voor aandoeningen die door schimmels worden veroorzaakt. Gewoonlijk zijn het onschuldige, maar wel ontsierende of hinderlijk jeukende aandoeningen, die chronisch kunnen worden als ze niet door een deskundige worden herkend en behandeld.

Schimmels (*fungi*) zijn een soort planten, lagere planten, die geen bladgroen hebben en daardoor niet zelf organisch materiaal, zoals glucose en andere suikers, kunnen maken. Ze moeten het daarom hebben van andere levende organismen of afvalstoffen.

Er zijn enorm veel soorten schimmels in de natuur, waarvan de meeste onschadelijk zijn. Maar enkele schimmels kunnen ziekten bij hun gastheer veroorzaken, hetzij bij plant, dier of mens. Andere schimmels daarentegen, blijken erg nuttig te zijn, zoals de penicilline(penseel)schimmel, waarvan penicilline als antibioticum tegen bacteriën wordt gebruikt.

Schimmels leven wel vaker in de huid van de mens, maar veroorzaken in de meeste gevallen geen ziekte. Pas als de weerstand van die persoon minder is, bij voorbeeld door ondervoeding, erge vermoeidheid of door een andere ziekte, zoals suikerziekte, zullen er verschijnselen optreden. Waarom de één wel en de andere geen schimmelziekte krijgt, kan echter niet altijd aangetoond worden. De schimmels die infecties bij de mens veroorzaken, kunnen in de oppervlakkige of in diepere lagen van de huid leven. Hoe dieper ze voorkomen, hoe ernstiger ze vaak zijn. Schimmels kunnen echter ook de nagels aantasten ('wormnagels'), de haren (*favus*) en de slijmvliezen van de mond (*spruw*), vagina en penis.

In zeldzame gevallen kan men een schimmel ook oplopen van iemand anders of van een dier (hond, poes, koe, varken, kip).

Bepaalde omstandigheden, zoals vochtigheid van de huid, werken stimulerend op de groei van de schimmels, bij voorbeeld als men zich na het baden of zwemmen niet goed afdroogt in de liezen, tussen de billen, achter de oren, onder de borsten en tussen de vingers en tenen. Ook door het niet goed afdrogen van de handen na het handen-wassen of afwassen, en vooral ook door transpiratie, blijft de huid vochtig. Schimmelinfecties van de huid komen dan ook vaker voor in de tropen dan in koude landen.

Een slechte bloedsomloop in de benen, kan ook erg nadelig zijn. Verkeerd schoeisel, met name te strakke en dichte schoenen, zijn eveneens een verslechterende factor. Deze plaatsen gaan dan 'smetten' en zowel schimmels als bacteriën vinden zo een warme, vochtige omgeving heerlijk om te groeien.

VERSCHIJNSELEN

De verschijnselen van schimmelinfecties van de huid zijn over het algemeen het rood zijn van de huid, kliene blaasjes en schilfertjes van de huid. Vaak jeukt de aangedane plaats sterk en door het krabben kan men de huid beschadigen.

Heel typisch voor een schimmelinfectie is, dat de infectie zich cirkelvormig uitbreidt, met genezing in het midden van de plek. Men ziet dan een droge, gladde huid in het midden (daar begint de huid zich te herstellen), met daaromheen een ring van jeukende fijne puistjes en huidschilfertjes. Soms is er zelfs en dubbele 'ring' of zijn er kleine plekjes in de buurt van de grote. Men noemt de aandoening daarom ook wel 'ringworm', en de vlekken worden wormvlekken genoemd (ze hebben echter niets met wormen te maken), *Pityriasis versicolor* is ook een schimmelinfectie, die heel vaak voorkomt, ook weer ten gevolge van sterke transpiratie; men schat dat in de tropen wel 20 à 30 procent van de mensen dit heeft. Hierbij zijn er plekken van de huid licht verkleurd (bij lichtkleurige mensen soms juist donker) en ze worden wit als men erover krabt; dat komt doordat er huidschilfers loslaten. Deze huidaandoening wordt dus niet veroorzaakt door krijt dat op iemand valt of door bordwissers uitslaan!

De plaatsen waar de infectie voorkomt, zijn vaak ook heel typisch, namelijk op plaatsen die vaak vochtig zijn; men geeft er dan namen aan, zoals huisvrouweneczeem (soms inderdaad een schimmelinfectie, soms echter een allergische reactie op bepaalde soorten afwasmiddel), zwemmerseczeem voor een schimmelinfectie tussen de tenen, en dergelijke.

Schimmelinfecties van de hoofdhuid of in de baardstreek kunnen verder ook het afbreken van haar veroorzaken. Een infectie van de nagels zorgt voor brokkelige, verkleurde, verdikte, slecht groeiende nagels: 'wormnagels'. Diepe schimmelinfecties geven ongeveer dezelfde verschijnselen, maar er kunnen bovendien puspuistjes en dikke huidkorsten ontstaan op de aangedane plaats. Als een schimmelinfectie lang bestaat, vooral bij infecties van de diepere huidlagen, zal de huid schraal, dun, worden en verkleuren (meestal donkerder worden). De verschijnselen van schimmelinfecties worden vaak verward met eczeem van de huid.

BEHANDELING

Vroeger waren schimmelinfecties erg moeilijk te behandelen, en liep men er jaren-, soms levenslang mee rond. Door de ontwikkeling van speciale anti-schimmelmiddelen ('anti-mycotica'), zowel voor uitwendig als inwendig gebruik, is hierin gelukkig een enorme verbetering gekomen. Zorg alvast voor een goede lichaamshygiëne, waarbij men zich goed afdroogt met een schone baddoek, vooral in de plooien van de huid (achter de oren, in de hals, onder de oksels, onder de borsten, in de liezen, tussen de billen, tussen de vingers en tenen; vooral bij dikke mensen!). Wat poeder op deze plaatsen kan geen kwaad. Verder is het natuurlijk aan te raden om zo gauw mogelijk met een goede behandeling tegen de oorzakelijke schimmel te beginnen.

In de meeste gevallen zal er, vooral voor de oppervlakkige infectie, met een speciale zalf al gauw een goed resultaat worden bereikt. Het moet echter wel gezegd worden, dat sommige schimmelinfecties erg hardnekkig kunnen zijn en terug kunnen komen, omdat ze bijna nooit helemaal, radicaal, uit de huid verwijderd kunnen worden. Ook kunnen er sporen achter blijven in sokken, ondergoed en degelijke. In enkele gevallen (hardnekkige of diepe schimmelinfecties), zullen er wat zwaardere medicijnen in tabletvorm, nodig zijn.

Gebruik liever zalven die door een arts zijn voorgeschreven. Er zijn namelijk vele zalven die over de toonbank, zonder recept, in apotheken en drugstores worden verkocht, waarin er *corticosteroïden* zitten. Dit zijn chemische stoffen, die uitstekend kunnen zijn bij eczemen en ook goed lijken te werken bij schimmelinfecties doordat de verschijnselen van jeukende puistjes en roodheid minder worden. Dat kan echter slechts schijn zijn, en intussen kan de schimmelinfectie verergeren. Leen dus niet zomaar een tube of potje zelf bij iemand die 'ongeveer dezelfde verschijnselen' heeft, maar laat het over aan deskundig oordeel.

Medicijnen van elkaar gebruiken is trouwens nooit aan te raden; dezelfde verschijnselen kunnen bij verschillende personen op een verschillende ziekte berusten en hebben een verschillende behandeling nodig. Zelfs éénzelfde ziekte zal individueel een andere aanpak nodig kunnen hebben; hoge bloeddruk bij voorbeeld, berust bij de ene op een afwijking in de bloedvaten, terwijl het bij iemand anders het gevolg van een nieraandoening is, of de één heeft bovendien een zwak of vergroot hart, terijl een ander juist ziek zou worden als hij of zij 'harttabletten' tegen hoge bloeddruk zou gebruiken!

Schimmelinfecties van de huid zijn dus vaak voorkomende aandoeningen, veroorzaakt door een schimmel. Bepaalde omstandigheden zoals een vochtige huid of een verminderde weerstand van de persoon, kunnen ertoe leiden dat de infectie (uitgebreidere) verschijnselen veroorzaakt: roodheid, schilfering van de huid en kleine jeukende puistjes. De behandeling is met behulp van zalven, zelden tabletten.

Schaken

Jules Welling

Verrassing in New York

De kwartfinales van het PCA-Kandidatentoernooi in New York hebben tenminste één daverende verrassing opgeleverd: de Amerikaan Gata Kamsky won de Rus Vladimir Kramnik, die door PCA-wereldkampioen Gary Kasparov al meerdere keren publiek als zijn opvolger genoemd is. Die voorspelling zal voorlopig niet uitkomen, want Kramnik werd kansloos verslagen: 4½-1½.

Het is bekend dat Kasparov het schaken vooral in de Verenigde Staten aan de man wil brengen en daar is geld voor nodig. Wat er ook over de PCA-wereldkampioen gezegd kan worden, het geld heeft hij gevonden. De computergigant Intel heeft zich garant gesteld voor het prijzenfonds van de lopende cyclus. In de kwartfinale in New York bedroeg het prijzengeld 50.000 US dollars per match, een ongekend bedrag, zeker als men de prijzen die de Wereldschaakbond (FIDE) placht te betalen in herinnering haalt.

Afgelopen december plaatsten zeven grootmeesters zich voor de kwartfinales. Dat gebeurde in Groningen, een toernooi dat pas op het laatste moment van de grond kwam. In New York kregen de zeven gezelschap van de Engelsman Nigel Short, de verliezer van de PCA-match om het wereldkampioenschap in Londen tegen Kasparov (7½-12½).

De matches waren ondergebracht in de Trump Tower, een van de bekende wolkenkrabbers van New York, 'omdat Donald Trump ook wel eens iets aan schaken wilde doen'. Het klinkt allemaal heel professioneel, maar het viel behoorlijk tegen. De eerste zes verdiepingen van de Trump Tower vormen samen een gigantisch winkelcentrum. De bedoeling was de spelers in een glazen kooi hun partijen te laten spelen temidden van het winkelende publiek, maar de kooi bleek niet op tijd gereed te zijn. Het gevolg was dat er gespeeld werd onder hels kabaal. Voor de tweede ronde verhuisden de matches naar de vierde verdieping waar nog een afgesloten ruimte vrij was. De commentatoren verhuisden naar de aanvankelijke speelplaats, waar echter per partij slechts plaats was voor zestien toeschouwers bij de vier monitoren. Echt professioneel was het dus niet.

De matches in New York gingen over acht partijen met bij gelijke stand een *tiebreak* met versneld tempo. Viereneenhalve punt was dus voldoende voor kwalificatie in de halve finales. Laat ik eerst de uitslagen geven.

		1	2	3	4	5	6	7	8	barrage	totaal
Kamsky	VS	1	1	½	½	½	1	-	-	-	4½
Kramnik	Rus	0	0	½	½	½	0	-	-	-	1½
Anand	Ind	½	1	1	½	½	½	1	-	-	5
Romanishin	Oek	½	0	0	½	½	½	0	-	-	2
Short	Eng	½	0	1	½	½	½	½	½	½ ½ 1 ½	6½
Gulko	VS	½	1	0	½	½	½	½	½	½ ½ 0 ½	5½
Adams	Eng	1	1	0	0	½	1	0	½	½ ½ ½ ½ ½ 1	7½
Tiviakov	Rus	0	0	1	1	½	0	1	½	½ ½ ½ ½ ½ 0	6½

Zoals gezegd, was de uitkomst van Kamsky-Kramnik het opvallendst. Kramnik kwam in het hele stuk niet voor en kon na zes partijen al zijn koffers pakken. Zijn spel was onherkenbaar, waarmee niets ten nadele van dat van Kamsky gezegd wil zijn, want hij leverde gedegen vakwerk, kwam nooit in gevaar en greep zijn kansen waar die zich voordeden.

Dat de Indiër Viswanathan Anand van de Oekraïner Oleg Romanishin zou winnen. was algemeen verwacht. De plaatsing van Romanishin in Groningen was al een verrassing. Hij kreeg in New York geen kansen van Anand, die de zevende partij zelfs won, al was dat voor de winst in de match niet meer van belang.

Een pikant detail is, dat de winnaars van deze twee matches, Kamsky en Anand, elkaar treffen in de eerste ronde van het Kandidatentoernooi van de officiële Wereldbond (FIDE), die in India gehouden wordt. Zij zijn als enigen nog in beide cycli vertegenwoordigd en kunnen een zeer lucratief jaar tegemoet zien.

In de match tussen de Engelsman Nigel Short en de Amerikaan Boris Gulko werd de Brit algemeen als favoriet gezien, maar hij kreeg de overwinning van Gulko bepaald niet cadeau. Gulko is een naar de Verenigde Staten uitgeweken Rus, die tweemaal kampioen van de Sovjet-Unie was, hetgeen wel iets over zijn kracht zegt. Tegenwoordig hoort hij echter niet meer tot de wereldtop, al kan hij nog voor iedereen gevaarlijk zijn, zoals Short duidelijk werd in de tweede partij. De Engelsman sloeg in de derde partij onmiddellijk terug, maar slaagde er toch niet in de match binnen de reguliere acht partijen te beëindigen, zodat er een barrage — of een *tiebreak*, zoals de Amerikanen zeggen — aan te pas moest komen om een beslissing te forceren. Daarin kregen de spelers dertig minuten per partij, met tien minuten rust tussen de partijen. Het is natuurlijk discutabel dat zulke matches zo beslist moeten worden, maar andere oplossingen zijn evenmin bevredigend. De eerste twee partijen werden remise, maar in de tweede barrage sloeg Short toe en haalde de buit binnen.

De vierde match, die tussen de Engelsman Micky Adams en de Rus Sergej Tiviakov, was de aardigste van de vier en had wel iets weg van een ordinair straatgevecht. Na twee overwinningen van Adams in de eerste twee partijen leek de race gelopen, maar dat bleek een stevige misrekening. Tiviakov, die de laatste tijd enorme progressie gemaakt heeft, kwam terug. Daarna won ieder nog een partij en eindigden twee partijen in remise, zodat ook hier bij de stand 4-4 een barrage noodzakelijk was. In de verlenging bleken de heren ook aan elkaar gewaagd. Pas in de veertiende partij viel de beslissing ten gunste van de Engelsman.

De matches in New York zijn een triomf voor de jeugd geworden. De kleurrijkste spelers wonnen en gaan door naar de volgende ronde, die in Barcelona (Spanje) gehouden zal worden. De PCA had zich geen betere uitkomst kunnen denken.

Uit de veelheid van partijen heb ik er één gekozen voor deze rubriek en wel de zesde partij uit de match tussen Adams (wit) en Tiviakov:

1. e4, c5 2. c3, d5 3. exd5, Dxd5 4. d4, Pf6 5. Pf3, Pc6 6. Le3, cxd4 7. cxd4, e6 8. Pc3, Dd6 9. a3, Le7 10. Ld3, 0-0, 11. 0-0, b6 12. De2, Lb7 13. Tad1, Tad8 14. Lg5, g6 15. Lc4, Tfe8 16. Tfe1, Pd5 17. Lxd5, exd5 18. Dd2, f6 19. Lf4, Dd7 20. b4, g5 21. Lg3, Lf8.

Zwart heeft al behoorlijke problemen in deze stelling. Als zijn loper van b7 op f7 zou staan, zou het nog wel gaan, maar nu oogt zijn koningsstelling als een gatenkaas.

22. h4, h6 23. hxg5, hxg5 24. Txe8, Txe8 25. Da2, Pe7 26. Pe4!, -

Adams maakt prima gebruik van deze tactische mogelijkheid. De pion op d5 staat gepend en dat geeft wit de mogelijkheid om met zijn paard het zwarte kamp binnen te dringen.

26. -, Lg7 27. Pd6, Td8 28. Tc1, Lc6.

Zwart is aan handen en voeten gebonden.

29. De2, La8 30. Dd3, Lf8 31. b5, Lh6 32. Te1, Tf8 33. Ph2, Lg7 34. Pf1, f5 35. Le5, Pg6 36. Pg3, Lxe5 37. dxe5, Ph4.

En nu maakt Adams de partij op een elegante wijze uit.

38. Pdxf5!, Pxf5 39. e6, Dh7 40. Pxf5, Lb7.

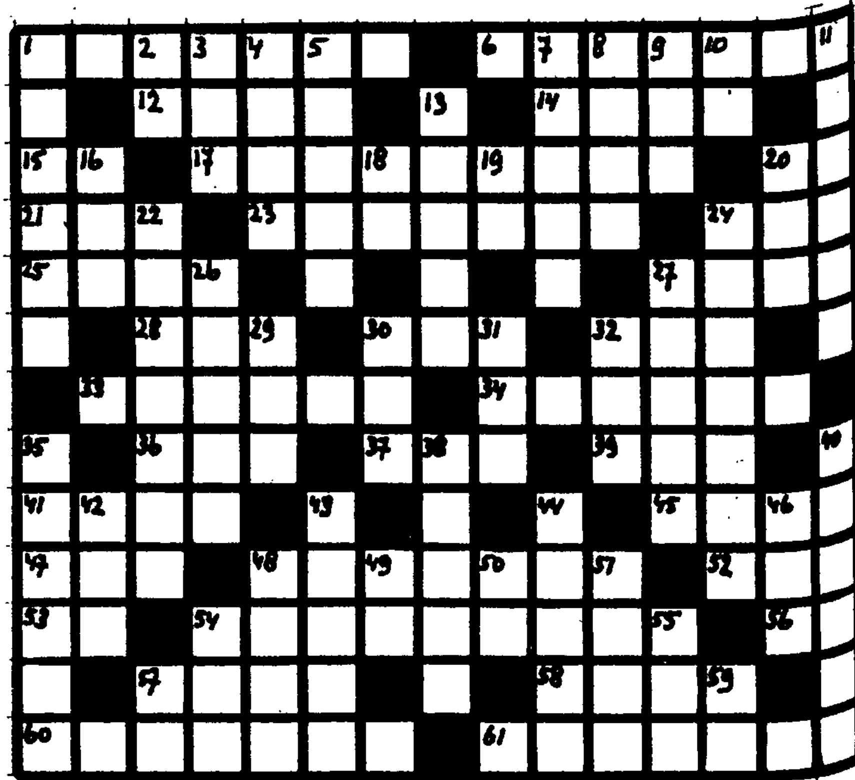
Nemen met 40. -, Dxf5 gaat niet vanwege 41. Dxf5, Txf5 42. e7, - en de witte e-pion zorgt voor de winst.

41. e7, Te8 42. Te6, Lc8 43. Dxd5, -.

En hier hield Tiviakov het voor gezien (1-0).

Een prachtige partij van Anand, die hiermee opnieuw een voorsprong nam, maar de vis nog lang niet op het droge had.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. eindconclusie; 6. militar; 12. vaartuig; 14. hijswerktuig; 15. inhoudsmaat; 17. begrip in de muziek; 20. lengtemaat; 21. houding; 23. overblijfsel; 24. huisdier; 25. levenslucht; 27. rivier in Rusland; 28. soort onderwijs; 30. woonboot; 32. moment; 33. richttoestel op de loop van vuurwapens; 34. ontroering; 36. dwaas; 37. Turkse titel; 39. soort maag; 41. koel; 45. figuur uit de Griekse Mythologie; 47. dicht; 48. deel van de week; 52. vogel; 53. muzieknoot; 54. mijmeren; 56. muzieknoot; 57. ploegsnede; 58. vistuig; 60. karakteristieke eigenschap; 61. in het oog vallend.

VERTIKAAL: 1. vrouwelijk dier; 2. voorzetsel; 3. bepaald geldbedrag; 4. haargroei; 5. roofdier; 7. soort hert; 8. Schots kledingstuk; 9. veerkracht; 10. bijbelse stad; 11. ophef; 13. kalf van een winter; 16. gewricht; 18. boom; 19. uitroep; 20. waterkering; 22. godsdienst; 24. gehalte; 26. bijbels figuur; 27. keukengerei; 29. soort brood; 30. soort papegaai; 31. soort papegaai; 32. speelgoed; 35. mindering; 38. soort; 40. voorkomend; 42. gard; 43. dun; 44. uitgestrekte vlakte; 46. vallei; 48. tijding; 49. ten bedrage van; 50. muzieknoot; 51. schuine strook; 54. weinig wetend; 55. gril; 57. wereldorganisatie; 59. deel van een mast.

Winnaar vorige week

UIT HET GROTE aantal inzendingen van de Amigoe Puzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

J.C. Pezaro
Beatrixlaan 14
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe: Curaçao - Scherpenheuvel z/n, tot drie uur n.m.; Aruba - Kaya G.F. Betico Croes 110 tijdens kantooruren.
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdag middag vijf uur.
Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden:

AMIGOE PUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 152 t.n.v. Hubert Linkels.

Oplossing vorige week

HORIZONTAAL: 1. stakker; 6. terreur; 12. loog; 14. been; 15. of; 17. me; 18. bel; 20. ei; 21. pi; 22. kap; 24. tragiek; 25. vat; 26. ons; 28. ked; 29. sol; 31. rite; 35. toer; 37. doorvaart; 38. tree; 40. erts; 43. erg; 45. els; 47. dra; 48. lor; 50. atelier; 51. duo; 53. es; 54. dl.; 55. nek; 56. op; 58. kg.; 59. 'moot; 61. room; 63. trapper; 64. lampion.

VERTIKAAL: 1. stoker; 2. al; 3. kom; 4. koets; 5. eg; 7. eb; 8. reeks; 9. rei; 10. en; 11. ruiter; 13. tegenvaller; 16. fa; 18. bak; 19. lid; 21. pa; 23. pot; 25. vlo; 27. neder; 30. otter; 32. ler; 33. wol; 34. wal; 36. ent; 38. talent; 39. eer; 41. rad; 42. slogan; 44. galop; 45. een; 46. sik; 47. droom; 49. os; 52. uk; 54. dop; 57. pop; 59. ma; 60. te; 61. ra; 62. mi.